

Yayıma Hazırlayan: Onur Bilge Kula

Dünya Basınında

ADALET

YÜRÜYÜŞÜ-2

adalet

***Dünya
Basınında
Adalet
Yürüyüşü-2***

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları: 10

Yayıma Hazırlayan : **Prof. Dr. Onur Bilge Kula**

Katkıda Bulunanlar : **BYKP Danışmanı Barış Gündoğdu, Metin Turan**

Dünya Basınında Adalet Yürüyüşü-2

Takım Numarası: **978-605-85968-9-4 (Tk)**

ISBN 978-605-68031-1-6 (2.e)

1. Baskı: Ankara, Aralık 2017

Kapak Fotoğrafı: Ziya Köseoğlu

Kapak Düzeni: Mahmut Turgut

Baskı ve Cilt: MİKİ Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

Matbaacılar San. Sitesi 1516/1. Cadde

No: 27 Yenimahalle / ANKARA

0312 395 21 28 - www.miki.com.tr

CHP Bilim, Yönetim, Kültür Platformu Başkanlığı

Cumhuriyet Halk Partisi Yayınları

Adres: Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi,

Anadolu Bulvarı No:12, Söğütözü / Ankara

Tel: +90 (312) 207 40 00

Faks: +90 (312) 207 40 39

***Dünya
Basınında
Adalet
Yürüyüşü-2***

İÇİNDEKİLER

Önsöz / Prof. Dr. Onur Bilge KULA.....	7
CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Dış Basında Yer Alan Demeci.....	37
İngilizce Basında Adalet Yürüyüşü.....	43

Önsöz

DÜNYA BASININDA ADALET YÜRÜYÜŞÜ

Adalet kavramı, insanlık tarihinin her döneminde hem uğruna savaşım verilen önemli bir ‘değer’, hem de ‘ülkü’ olarak görülmüştür. Bu anlayışın bir sonucu olarak özellikle 18. yüzyılda belirginleşen ‘sosyal/toplumsal adalet’, toplumsal düzen ve yönetim için her zaman bir “yasallık ölçütü” olmuştur. Bir toplumda tolerans, çoğulculuk ve insancılık ilkeleri ve bütün bunların bireşimi anlamında adalet geliştikçe, o toplumdemokratikleşmekte ve başta ekonomi olmak üzere, her bakımdan gelişmektedir. Buna karşın, adaletsizlik yaygınlaştıkça, insanların gelecek umudu ve yaşama sevinci azalmakta, yönetimtotaliter bir nitelik kazanmakta ve her bakımdan gerileme başlamaktadır. Bu nedenle, totalitarizm, bir “toplumsal adaletsizlik durumu”¹ olarak adlandırılmaktadır (Karagöz 2011, s. XIV).

Bununla birlikte, insanlık,bugün bile vazgeçilmez bir değer olarak adalet ülküsünü, tüm toplumu hoşnut edecek, toplumsal barışı ve huzuru sağlayacak ölçüde edimselleştirmekte zorlanmaktadır. Bu durum, tarihin her döneminde görüldüğü gibi, asıl olarak insan emeğinin ürünlerinin adil dağıtılamaması ve özgür yurttaşlığın ölçütü olan temel haklar ve özgürlüklerin gerçekleştirilmemesinden veya kısıtlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu görünüşü, Türkiye’de ve dünyanın birçok ülkesinde değişik yoğunluklarda ve sertlikte adalet savaşımı sürüp gitmesinde somutlaşmaktadır. Bu nedenle, adalet ve adaletsizlik kavramlarının her zaman ve her yerde iç içe olduğu söylenebilir.

Türkiye’de de özellikle 2011’den sonra temel haklar ve özgürlüklerin kısıtlanmasına koşut olarak, başta yargı, eğitim, sağlık ve iş yaşamı olmak üzere, bütün kamusal kurumlarda ve devlet örgütünde adaletsizlik yaygınlaşmaya başlamıştır. 2015’te tek kişi yönetimine geçişi ve TBMM’nin yasama ve denetim yetkisinin kısıtlanmasını sağlayan anayasa değişikliği, adaletin yerine adaletsizliğin alması sürecinde belirleyici olmuştur. 2016’dan sonra da çoğulcu ve parlamenter demokrasi işlevsizleştirilmiş, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ve yargıç güvenesiyle olanaklı olan hukuk devleti ilkesi bir yana bırakılarak Türkiye, Olağanüstü Hal ve KHK ile yönetilmeye başlamıştır.

¹ Betül Karagöz (2011): “Toplumsal Adalet ve Totalitarizm”; Divan Kitap, Ankara

Bu süreçte CHP,hukuk devletinin, temel haklar ve özgürlüklerin güvencesi olan yargı bağımsızlığının korunması, ulusal istencin gerçekleştiği başlıca kurum olan Meclis'in ve milletvekillerinin anayasal çerçevede görevini yapabilmesi için, bütün gücüyle uğraşmış, her türlü hukuksal yolu ve yöntemi denemiştir. Adaleti, hakkı-hukuku savunmaya yönelik bütün bu girişimlerden ve uğraşlardan sonuç alamayınca, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Aydınlanma ülküsünü içselleştirmiş özgür bir yurttaş olarak tek başına, 15 Haziran 2017'de Ankara Güven Park'ta başlayan ve 09 Temmuz 2017'de İstanbul-Maltepe'de son bulan 'Adalet Yürüyüşü'ne başlamıştır. 'Adalet Yürüyüşü'ne tek başına başlamış,fakatadalet gibi vazgeçilmez bir değeri ve ülküyü kararlılıkla öne çıkardığı için, yürüyüşü milyonların katılımıyla sonuçlandırmıştır.

Bu 'Adalet Yürüyüşü', aşağıda açıklanacağı üzere, her yönüyle gerçek bir 'sivil itaatsizlik' eylemidir; çünkü adaletsizlikleri dile getirmek ve ortadan kaldırmak amacıyla, bütün hukuksal olanaklar tüketildikten sonra zorunlu bir hak arama ve ses duyurma eylemi olarak gerçekleştirilmiştir. Yürüyüş, bu öz-yapısından ötürü, Türkiye ve dünya siyaset tarihinde kalıcı bir yer tutmaya şimdiden adaydır. Ayrıca, bu nitelikleri nedeniyle, ulusal ve uluslararası düzeyde büyük bir ilgi ve yankı uyandırmıştır.

Dünya basınında kapsamlı bir biçimde yer alması ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Uluslararası Siyasi Danışmanlar Derneği (IAPC) tarafından 'Demokrasi Ödülü'ne layık görülmesi, söz konusu büyük ilginin somut kanıtlarıdır. Aralarında Lech Walesa, Willy Brandt, Mihail Gorbaçov, Haclav Havel, Nelson Mandela gibi, demokrasi ve insan hakları savunucularına verilmiş olması, bu ödülün önemini ve ruhunu ortaya koymaktadır.

Adalet kavramı, dünyanın her yerinde, dolayısıyla Anadolu'da da hem bir değer, hem de uğruna savaşım verilen bir ülkü olarak görülmüştür. Anadolu ve onun bir düşünsel-kültürel uzantısı olan Avrupa düşüncesine bakmak aydınlatıcı olabilir.

Bütün dünyada olduğu gibi, Anadolu'da da adalet ve adaletsizlik hep iç içedir.

Adalet için savaşım, Anadolu Türk İslam kültürünün çoğulluk ve tolerans özelliğini belirginleştirmiş, eşitlik ve özgürlük bilincinin gelişmesine katkıda bulunmuştur.Bununla birlikte, adalet savaşımı, sü-

rekli yengiler ve yenilgilerle süregelmiştir; çünkü ezilen halk adalet ve özgürlük istemesine karşın, çoğu kez ve özellikle despotik yöneticiler, adaleti bir değer ve ülkü olarak görmemiş, adaletsizliği yeğlemiştir.

Kutadgu Bilig: Adalet, doğruluk üzerine kurulur

Tarihsel bir bakışla, Anadolu'nun çoğul kültür birikiminde adalet kavramının izleri şöyle derlenebilir: Yusuf Has Hacıp 1069 - 1070 yıllarında yazdığı 'Kutadgu Bilig' adlı ünlü yapıtını, "doğruluk", "mutluluk", "akıl" ve "kanaat" olmak üzere, dört ulu temel üzerine kurmuştur. Bu yapıttaki anlatımla, adalet, "doğruluk üzerinedir"; devlet, "mutluluk ve ikbal demektir."

Adalet, buradaki anlatımla, "doğru töredir." Akıl "kişiyi yüceltir." Üçayaklı şeyler, "bir yana eğilmez." Her üçayak da "düz durur ve sarsılmaz. Eğer üçayaktan biri eğilirse, diğer ikisini de sarsar ve üzerinde oturan düşer... Hangi doğru şey eğilirse, duramaz düşer: Hangi şey doğru ise düşmez, durur. Benim öz-yapıma bak, eğilmez, doğrudur; doğru eğilirse kıyamet kopar. Ben işi doğruluk üzerine çözerim; hak arayan kişinin işini uzatmam. Şeker, bir haksızlığa uğrayıp, kapıma adalet bulmaya gelen kişi içindir. O kişi, şeker gibi tat alıp sevinip, oradan yüzü gülererek gider. Acı hintotunu ise, zorbalık eden, doğruluktan kaçan kimseler içer. "Bu belirlemeler, hem adaleti bir değer ve ülkü olarak gören, hem de Aydınlanma birikiminde somutlaştığı üzere, adalet kavramıyla ahlak ve erdem arasın bağ kuran bir anlayışı yansıtmaktadır.

Adalet, devletin temelidir

Yusuf Has Hacıp'e göre, hükümdar ya da yöneten doğruluğu ve adaleti temel almalı, hak ve adaleti, her türlü uygulamanın hem kaynağı, hem de amacı olarak görmelidir. Töre, güncel anlatımla, hak-hukuk, beylikten üstündür. Hukuk ya da yasalar eşit uygulanmalıdır. Bu konuda şunları söyler Yusuf Has Hacıp: "Benim öz-yapım adildir. Ben işleri, adalet üzere hallederim. Bey veya kul diye ayırmam; hüküm verirken ayırım yapmam." Şu anlatım, Kutadgu Bilig için belirleyicidir: "Devletin temeli adalettir. Bey adil olursa, dünyada huzur olur. Yasaları adil uygulayan bey dileklerine kavuşur. Halkı adil yasalarla yönet. Birinin diğerine karşı zorbalığa kalkışmasına meydan verme!" Yöneten doğruluk ilkesini temel almalıdır; çünkü insanlık doğruluktur.²

2 Bu önsözde yer alan Yusuf Has Hacıp'ten Şeyh Bedreddin'e değin olan bölüme ilişkin tüm kaynaklar ve ayrıntılar için: Onur Bilge Kula (2011): "Anadolu'da Çoğulculuk ve Tolerans";

Türk-İslam kültür birikimini, siyasal amaçlar için araçsallaştırınlara, Kutadgu Bilig’de yer alan bu sözleri bilip bilmediklerini, eğer biliyorlarsa nasıl değerlendirdiklerini sormak gerekmez mi?

Ahmet Yesevi: Hak, hukuk ve adalet bilmeyene ne der?

Ahmet Yesevi, hikmetlerinden birinde 11. yüzyılın ikinci yarısında “Dünya pazar, içine girip kullar azar” diye yönetenleri uyarır. “İçim dışım hak nuruyla doldu dostlar” diyerek, hak, hukuk ve adalete vurgu yapan Ahmet Yesevi, “hakikate girmekten” söz eder. “Hakikat bilmeyen insan değildir” diyen Yesevi’ye göre, insan, hakikate özünü arıtarak ve yetkinleştirerek ulaşabilir. Yesevi ve erenleri, “gariplerin gönlünü kazanmak için, dünyaya tapan soysuzlardan yüz çevirirler.” Hak yolunda yürümek, canı ve gönlünü vermek, hakikat meydanında er olmak mutlak amaçtır. Bu erenler, güçlülere değil, güçsüz kullara hizmet kılıp, onların kulu olmaya uğraşır.

Ahilik: Adalet, bütün üstünlüklerin toplamıdır

Özgün bir Türk kurumu olan Ahilik de büyük ölçüde hak, hukuk ve adalet kavramları üzerine kuruludur. Ahiler, adaleti sağlamak ve sürdürmek amacıyla, güçsüzü korur, zorbaları yola getirirler.

Güçsüzlerle dayanışmayı, yoksul doyurmayı ilke edinen Ahilerin, alını, gönlü ve kapısı hep açıktır. Kötülere ve haksızlara, hak yiyenlere kapıları kapalıdır. Seyyid Hüseyin’in ‘Fütüvvet-namesi’nde dediği üzere, Fütüvvet ehli odur ki, “kıyamet gününde ondan hiç kimsenin hakkı sorulmaya, onda hiç kimsenin hakkı bulunmaya!” Ahi, halkın derdiyle dertlenir; zorbaya boyun eğmez. Ahi, hakkı istediği için, haktan başkasını gönlünden çıkarıp atar.

Ahi örgütünün kadın kolu da vardır. O çağa göre her bakımdan çok ileri bir nitelik taşıyan bu kuruluş ‘Bacıyan-ı Rum’ (Anadolu Bacıları) adını taşır ve kadın kolunun başkanı Ahi Evren’in eşi Fatma Bacı’dır. Anadolu bacıları da toplumsal yaşamı birlikte belirleyerek, üretkenlikle ve özveriyle adalet ve eşitlik için, adaletin gelişmesi ve kalıcılığı için uğraşmıştır.

Doğruluk ve adalet, Ahilikte vazgeçilmez ilkedir. Ahi, sözü doğru söyler; utanacağı işi yapmaz, sözü söylemez. Adalet, bütün üstünlüklerin toplamı, güçlerin uyumlulaşması ve uzlaşımıdır. Bu yönüyle, “ne-

fiste oluşan vicdani bir durumdur”, en yüksek erdemdir. Adalet insanı tümler; insanlaştırır. Adalet genel önlemcidir; bütün güçleri düzenler, onları yerli yerinde tutar; yararı, tüm halkadır. Adalet, yararı bakımından kamusal bir nitelik taşır.

Adalet ile yönetin!

Ahiler, Hz. Muhammed’in “Adaletle egemen olmam buyruldu” sözünü en önemli ahlak ölçütü olarak görür. Adalet ile egemen olma, her türlü iş ve önlemede kamu yararını, ortak yararı gözetmedir. Böylece egemen olma, başlı başına amaç olmaktan çıkar; kamu yararına bağlanır. Böylece hem toplumsallaşır, hem de dünyasallaşarak, eleştirel düşünceye ve laik birikime katkıya dönüşür.

Ahi, uzlaşmaya ve toplumsal barışa hizmet etmeyi önemser. Kendi yararını, başkasının zararında görmez. Bu amaca ulaşmak için, “mala, söze ve işe ilişkin hakları, hak edene vermeye” uğraşır.

Ahi Evren, “İmanın Boyutları”nda insanı, “bütün âlemlerin özü, özeti”, bu nedenle de “yeryüzünde Allah’ın gölgesi ve halifesi” olarak tanımlar. Her şey insanın yetkinleşmesi içindir. İnsanın insanlaşarak yetkinleşmesiye, adalet ile olanaklıdır.

Yunus Emre: Tolerans, çoğulculuk ve adalet simgesidir

Ahilik geleneğinin bu adalet anlayışı, Anadolu kültür birikimine karışarak, onu boyutlandırmıştır. Yunus Emre, “Bende baktım, bende gördüm benimle bir olanı/Suretimde can olan kimdir bildim Ahi” dizeleriyle, Ahilik geleneğiyle içsel bağını anlatır. Yunus Emre’nin “Man-sur idim ben ezelde, anın için geldim bunda/Yak, külümü savur göğe ben Ene’l Hak oldum Ahi” dizlerinde vurguladığı gibi, Ahilik derin bir felsefedir; çok-katmanlı bir düşünme ve yaşama biçimidir.

Yunus Emre’ye göre, adalet ile hakikat arasında dolaysız bir bağ vardır. Onun hakikat kavramı, “Hakikat bir denizdir, şeriat onun gemisi/Çokları çıkıp denize dalmadılar” dizelerinde somutlaşır. Yunus denize dalandır; denizci olup “hakikat denizinde” yüzendir.

Yunus’un özeleştirisi, toplumsal eleştirisi anlayışı, “De ki, eksiklik hep bendedir”, “Öğüdünü özüne ver!” “Senlik benlik gütme!” dizelerinde görülebilir. Yunus Emre’nin de benimsediği Melami gelenek, Anadolu kültürüne eleştirisi ve alçakgönüllü olma özelliklerini katan öğelerden

biridir. “canım bir tene gireli, nazarım yoktur altına/Düşüm ayaklar altına topraklayın tozar oldum” dizeleri, söz konusu anlayışı anlatır.

Özünü sorgulayan, başkasına adaletsizlik etmez

Bu gelenek, her şeyden önce “özünü kınama” kavramını öne çıkarır. Özünü kınayan, başkasına karşı yükseklik, yücelik taslamaz; ona adaletsizlik etmez. Yunus “düşüm ayaklar altına, topraklayın tozar oldum” dizesiyle, özünü, kendini ayaklar altına alır ve toprak olur, tozar; çünkü ancak özünü ayaklar altına alanlar ve toprak olup tozanlar, adaletin önkoşulu ve ortamı olan çoğulculuk ve toleransı geliştirebilir.

“Bu dünyanın cefası çok/Kimi aç gezer kimi tok” ve “Beyler azdı yolundan/Bilmez yoksul halinden” dizelerinde somutlaşan Yunus Emre’nin anlayışı uyarınca, adalet, eşit bölüşüm gerektirir. Dünya malına tamah edenler ve elindeki gücü bu amaçla kullananlar, adil olamazlar.

Yunus Emre hep gariplerle, umarsızlar ve güçsüzlerle dayanışır; onların derdiyle dertlenir. Adaletin ve hakkın önkoşulu saydığı bu ilkeyi, “Söyler dilim, ağlar gözüm, gariplere göynür özüm/Meğerki gökte yıldızım şöyle garip bencileyin” dizleriyle dile döker. O, “gönüllere girmeyi” her şeyden önemli görür; gönüllere girmek içinse adil ve toleranslı olmanın gerekliliğini bilir. Toplumsal adaletsizliği “Yediği yoksul eti, içtiği kan olasılar” diyerek sert eleştirir.

Yunus Emre, adalet, hak, hukuk ve ahlak arasında dolaysız bir ilişki görür. Onun doğruluk anlayışı, “Yol odur ki doğru vara, göz odur ki hakkı göre/Er odur alçakta dura, yüceden bakan göz değil” dizelerinde anlatımını bulur. İnsanlar arasında hiçbir nedenden ötürü ayırım yapmayı asla kabul etmeyen Yunus Emre “Beri gel barışalım, yâd isen bileşelim” diye çağrı yapar.

Yunus Emre’ye göre, ahlaklılaşmak ile özgürleşmek birbirine koşuttur. Ahlaklılaşmak isteyen kişi, başkasını özgürleştirmeden önce, özünü özgürleştirmelidir. Özünü özgürleştirmek, özü sözü doğru, düzgün bir insan olmak, hakkı hukuku, adaleti gözeten birey olmak demektir. Böyle bir insan, adalet duygusu geliştirebilir; başkasına karşı adil davranır; onun da özgürleşmesine, özerkleşmesine ortam hazırlar.

Mevlana:Hoşgörüde deniz gibi ol!

Mevlana’nın çağını aşan ve bugün bile insanlığın yararlandığı düşünce birikimi, birçok bakımdan değerlendirilebilir. Bu büyük düşünce

nürün düşünsel birikimini konuyla sınırlandırarak, sadece adalet, hak, hukuk kavramları bakımından yorumlamaya çalıştım. Çoğulculuk ve tolerans simgesi olan Mevlana, her şeyden önce Aydınlanma birikimine katkı yapmış bir düşünürdür. Onun insana seslenerek söylediği “Sen bütünüyle akıl fikir ve düşüncesin”³ve “Akıllı, her şeyi bulacağı yerde arar” sözleri, Voltaire, Kant ve Hegel gibi filozofların kuramlaştırdığı akıl ve aklın özgürleşmesini sağlayan eleştirel düşünmeyi öne çıkarır.

Mevlana, insan anlayışını şu belirlemelerinde daha da belirginleştirir: “İnsan ne tuhaf bir karışımdır! Bir tarafıyla melek, öbür tarafıyla hayvandır. Eğer hayvanlığa eğilim duyarsa, hayvan olmaz; ama iradesini kullanmadığı ve insanlığı kadrini düşürdüğü için, hayvandan daha aşağı dereceye düşer” (Okuyucu 2010, s. 9- 11). Burada öne çıkan temel vurgu, insanın ayırıcı özelliği olan irade/istenç kavramı üzerinedir. Aydınlanma felsefesinde özgür istenç, hem bireysel özgürlük ve özerkliğinin, hem de bütün ilerlemelerin başlıca kaynağıdır. İstenç, kavramının Aydınlanma felsefesinin temel kavramlarından biri olmasının nedeni budur.

İnsan en büyük âlemdir

Mevlana, “Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol/Tevazu ve alçak gönüllülükte toprak gibi ol/Hoşgörülülükte deniz gibi ol” dizeleriyle güçlüleri, devlet erkini kullananları öfke ve kızgınlıktan kurtulmaya, deniz gibi bitimsiz bir tolerans anlayışını uygulamaya çağırır. Tolerans, çeşitlilik içinde birlik ilkesi uyarınca, farklılıkları kabul etmeyi ve toplumsal-kültürel yaşamı, bu çoğulcu anlayışla düzenlemeyi öngörür. Öfke ve kızgınlık ise, kaçınılmaz olarak hukuksuzluğa ve adaletsizliğe ortam hazırlar.

Mevlâna, “Mesnevi” adlı ünlü yapıtında devlet yöneticisini, güncel anlatımla, devlet erkini kullananları, “Allah’ın yeryüzündeki gölgesi”, halkı veya toplumu da ona verilmiş bir “emanet” olarak nitelendirir. Böyle olunca, devlet erkini kullanan, kutsal adaletin simgesi ve uygulayıcısı olmak; halkını adaletle yönetmek zorundadır. Mevlana’nın anılan yapıtındaki açıklamaları uyarınca, bir yöneticinin veya egemenin işi, adalettir. Yönetici nasıl yaşıyorsa, halkı da öyle yaşatmak ve yönetmek zorundadır. Yargılama yapan da hükmünü, adalete uygun vermek zorundadır.

3 Cihan Okuyucu (2010): “Mevlana Konuşuyor”; Bilge Yayıncılık, İstanbul

Mevlana, “Gel, gel, ne olursan ol yine gel/İster kâfir, ister Mecusi, ister puta tapan ol yine gel/Bizim dergâhımız, umutsuzluk dergâhı değildir/Yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel!” dörtlüğüyle, adalet kavramının içeriğini oluşturan ve yukarıda belirttiğim çoğulluk, tolerans ve insancılık düşüncesini bütünlendirir. Bu anlayış, başkayı başkalığı içinde var etme, ona kendisi gibi olma ve öyle kalma hakkı tanır. Böyle olduğu içinde bu dörtlük, tüm insanların insanlıkta buluşmasına yönelik çok güçlü bir birlik çağrısıdır. Adalet ise, toplumsal birliğin ve barışın biricik güvencesidir. Dolayısıyla, hak, hukuk ve adalet ilkesini gerçekleştirme çağrısıdır.

Mevlana, “Görünüşte, bu âlemden en küçük şeysin sen; ama taşıdığın anlam bakımından en büyük âlem sensin” sözüyle, insan bilincinin çoğul öz yapısını ve düşünme eyleminin insanı oluşturan temel etmen olduğunu dile getirir. “Can düşünmeye başladı mı, a yüce kişi, Bağdat’a, Semerkant’a dek yol, yarım adımdan ibarettir” ve “düşüneceksen kendi aklınla düşün!” belirlemeleri, düşünme eylemini, gelişmenin ve yetkinleşmenin kaynağı olarak görür.

Öte yandan, düşünen insan, çok doğaldır ki, düşüncesini dilselleştirmek ve başkalarıyla paylaşmak ister. Düşüncenin anlatımıysa, ancak ifade özgürlüğü ile olanaklıdır. Dolayısıyla, Mevlana’nın yukarıda aktarılan sözleri, temel bir insan hakkını anlatır. Bu söz, Aydınlanma ile de ilişkilendirilebilir. İnsan kendini aydınlatılabilmek için, düşünmek, bağımlılıklardan kurtulabilmek için, eleştirel düşünmek zorundadır.

“Sen (insan), değer bakımından bütün yaratılmışların üstünesin” (Koruyucu 2010, s. 12- 15) anlatımı, katkısız bir hümanist anlayışı yansıtır. Mevlana, “Ne geçmişe üzül, ne gelecekte kork!” (Okuyucu 2010, s. 57) diyerek, insana yakınıp durmak yerine, aklını kullanma ve etkinleşerek geleceği kurma cesareti göstermesini öğütler. “Her nesnenin değerini bilirsin; ancak öz değerini bilmeyen bir ahmaksın” (Okuyucu 2010, s. 85) sözünde Aydınlanmanın bir başka önemli kavramı olan “öz-bilim” veya “öz-bilinç” kavramını görmek olanaklıdır.

Nesimi, insanı ve adaleti yüceltmıştır

Yunus Emre’nin tolerans ve insan-severlik ilkesini sürdürenlerden biri de “Cümle âlem, bil ki Allah özüdür” sözüyle insanların arasında hiçbir gerekçeyle ayırım yapmayan, onları Allah’ın özü olarak gören ve böylece adaletin temeli olan çoğulculuk ilkesini ödünsüzce savunan İmaddetin Nesimi’dir.

Her şeyi Türkmen'in gözüyle görüp, onun sözüyle söyleyen Nesimi, özünü, kısacası insan olduğunu bilen ve anlayanın, başta Tanrı olmak üzere, her türlü değeri ve başkalarını da bileceğini varsayar. O, "Her kim ki, seni bildi, Hakkı bildi/Her kim Hakkı bildi Âdem oldu" diyerek, hakikati, doğruluğu bilir; bunların toplamı olan insanı bilir; insanla birlikte adaleti bilir ve uygular. İnsan ancak hakkı, adaleti ve insanlığı arama uğraşı içerisinde insanlaşabilir.

Nesimi "Padişah cihan benim çünkim/Mahv edip benliği gulam oldum" dizeleriyle, Yunus Emre yolunda yürüyerek ve her türlü üstünlük duygusundan arınarak, özünü aşağılayabilmeyi, alçakgönüllü olabilme-yi öğütler. İnsan ancak böylece başkalarıyla eşitleşebilir; başkalarının da hakkını, hukukunu savunabilir.

Şeyh Bedreddin: İslam ülkesinde temel ilke, adalet ve özgürlüktür

Yunus Emre'nin insan ve dünya anlayışını, yaşam ilkesini benimseyen ve hukuku geliştiren Anadolu'nun eylemli adalet savunucusu Şeyh Bedreddin, insanlar arasında eşitlik ister; malda mülkte adalet ister. Toplumsal yaşamın akılcılaştırılması için uğraşır. Bedreddin, er gibi erdir; kimseye kul olmaz. Kimseye kul olmadığı için de, kimsenin kendine kul olmasını istemez. Can içinde canı, diyesi, insan içinde insanı, insanlığı bulmaya uğraşır.

Bedreddin, Anadolu'nun Mansur'u olmak, canını dost yoluna koymak ve Anadolu'yu ışığıyla aydınlatmak için, Anadolu'ya gelir. Bu hukuk filozofuna göre, insan hakikate giden yolda toprak olmalı; bütün güzel değerler ondan türemelidir. Bu düşünsel ilkeleri içselleştiren Bedreddin, "Dinimiz ayrı olsa da, tümümüz aynı Tanrı'nın kullarıyız" sözleriyle, Anadolu'nun çeşitli dinlerden ve kökenlerden insanların ortak özlemi ve istemi olan adaleti ve onun önkoşulları olan tolerans, çoğulculuk ve insan sevgisini dile getirir. Adalet ve hak savunusu, Bedreddin'i bir çekim merkezi durumuna getirir.

Hak ve adaletle uygun yargılama yapmak, en önemli farzlardandır

"Köle de insandır" diyerek, içkin biçimde insan haklarına vurgu yapan, farklılıklara saygıyı öne çıkaran, Osmanlı yönetiminde 1411- 1413 arasında kazaskerlik görevi üstlenen Bedreddin, Börklüce Mustafa'yla birlikte toplumsal adalet ve eşitlik savaşımı verir. Teshil'in "Yargılama Usulü" bölümünde yer alan şu belirlemeler, Bedreddin'in hak ve adalet duygusunu ortaya koyar: "Hak ve adaletle uygun yargılama yapmak, en

önemli farzlardandır. Aynı zamanda ibadetlerin en şereflişidir”⁴ (Şeyh Bedreddin 2012, s. 1552).

Bedreddin’in “Varıdat”da serimlediği anlayış uyarınca, insan “rahman suretini” kabul ettikten sonra zalimlik ve bilgisizlikten kurtulur ve “adalet ve bilgiye” ulaşır. Bu belirlemede somutlaşan Tanrı anlayışının özellikleri, adalet ve bilgidir. Ayrıca, ibadetlerin direği, “Hak’tır”; bu direk ortadan kalktığında, insanların ibadetleri de anlamını yitirir; geriye sadece “kötülük” kalır.

Bu yapıtta yer alan “Allah’a giden yollar çeşit çeşittir” ve “çocukluk, mazharlardadır” sözleri, adaletin temel ilkeleri olan tolerans ve çoğulculuk kavramlarını yansıtır. “Bütün peygamberler doğru yoldadır; yolların ayrılığı yüzünden birbirine karşıt sayılıp kınanamazlar” ve “Çocukluk, anlama ve yorumlamadadır” sözleri de tolerans ve çoğulculuk düşüncesinin önemli belirtisidir.

Doğruluk, senin elindedir

Bedreddin’in “insanların kendi yarattıkları putlara tapmaması” öğüdü, insanın akıl bakımından gelişmesi ve aklını özgürleştirilmesi bakımından önemli belirlemedir.

Köle ve doğuştan özgür olmakla ilgili çeşitli sorunları, felsefi düzeyde ele alan, “köle, mülk değildir”, “İslam ülkesinde temel ilke, özgür olmaktır” ve “Özgürlük bozulmayı kabul etmez” diyebilen Bedreddin, döneminde Anadolu’nun en önemli İslam hukuk filozofudur.

İnsanın ve özgürlüğün iç içeliğini ve bütünselliğini savunan Bedreddin aynı zamanda ilkeli bir aydınlanmacıdır. Onun Hak ve hakikate ulaşmak isteyen insana, “Doğruluk senin elindedir” demesi, Kant’ın yaklaşık 380 yıl sonra “Aydınlanma, insanın kendi yol açtığı erginsizlikten/bağımlılıklardan kurtulmasıdır” belirlemesiyle düşünsel olarak örtüşür.

Bedreddin’in adalet, hak, hukuk ve eşitlik arayışı, halk arasında Dede Sultan diye anılan Börklüce Mustafa’nın kadınlar dışında her türlü ürün, değer ve toprakta ortaklığı öne çıkaran açıklamaları, Hıristiyan Müslüman ayrımı yapmamasında iyice somutlaşır. Bu iki adalet, hak, hukuk ve eşitlik savaşçısı, bu insanlık değerlerini umursamayanlarca asılarak öldürülür; yandaşlarının boyunları vurulur; boyunları vurulan-

4 Şeyh Bedreddin (2012): “Et Teshil- Şerhn Letaifil İşarat”; cilt 2, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara

lar, Nazım Hikmet'in "Bedreddin Destanı"ndaki deyişle, sadece "İriş Dede Sultanım, iriş!" der; başka bir söz demez.

Osmanlı yönetim anlayışında adalet kavramı

Anadolu'nun çoğulculuk ve tolerans geleneğini, hak, hukuk ve adaleti yaygınlaştırma uğraşının oluşturduğu bu birikimi de kapsayan Osmanlı yönetim anlayışında adalet kavramı önemli bir yer tutar. Osmanlı Devleti'nde adalet, yönetimin yasallığı açısından belirleyicidir. Osmanlı egemenlik alanının hızla genişlemesi ve yüzyıllar boyu sürmesi, adalet ile olanaklı olmuştur. Osmanlı yönetiminde "adalet-nameler" geleneğinin varlığı, adalet kavramına verilen önemin göstergesidir.

Bu gelenek, İnalıcık'ın "Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet" adlı yapıtının önsözündeki belirlemesiyle, hem padişahların toplumsal adaleti sağlamasında, hem de tahta çıkan padişahın "adil yönetim" yükümlülüğünde, adalete bağlı kalacağı sözünde somutlaşır.⁵ Osmanlı yönetimi, "zulüm altında yönetmek yerine, adalet içinde yönetmeyi" ilke edinmiştir. Betül Karagöz'ün Bülent Tanör'den aktarımıyla, II. Mahmut'un şu sözleri sağlam ve bir çoğulculuk ve tolerans anlayışını dile getirmektedir: "Ben tebaamın Müslüman'ını camide, Hıristiyan'ını kilisede, Musevi'sini ise, havrada fark ederim. Aralarında başka türlü bir fark yoktur. Cümlesi hakkında muhabbetim ve adaletim kavidir" (Karagöz 2011, s. 47- 48). Osmanlı'da yargıçların yansızlığı, insanlar arasında ayırım yapmamaları da önemli bir koşuldur.

Cumhuriyet, adalet kavramını akılcılaştırır

Osmanlı'nın hukuk ve adalet anlayışıyla, Aydınlanma birikimini bireşimleyen Cumhuriyet, uyrukları hak ve yükümlülükte eşit yurttaşlar durumuna getirerek, çağdaş hukuk devleti ve sağlam bir adalet anlayışını gerçekleştirme yolunda görkemli bir atılımdır.

Atatürk devrimleri, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra kurulan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin kapsamlı bir kalkınma ve çağdaşlaşma atılımıdır. Türk ulusunu, çağdaş dünyayla buluşturan Mustafa Kemal Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimlerin korunması ve geliştirilmesi, bugün de güncel görevdir ve ulusseverlik gereğidir.

Atatürk Devrimleri arasında Cumhuriyet'in özel bir yeri ve önceliği vardır; çünkü Cumhuriyet, daha önce uyruk olan insanlara özgür

5 Halil İnalıcık (2016): "Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet"; Kronik Kitap, İstanbul

yurttaş olma olanağı sağlamış, böylece demokratikleşmeye ortam hazırlamıştır. Bu bağlamda e öncelikleçağdaş “Yurttaşlık Yasası” (1926) ve “Kadınlara Seçme ve Seçilme Hakkının Verilmesi” (1934) gibi iki önemli atılımı anmak gerekir. Türkiye’yi uygar dünyayla buluşturan “Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişiklik”, “Öğretimin Birleştirilmesi Yasası” (1924), “Harf Devrimi” (1928), bir başka deyişle, Latin alfabesinin kabulü ve uygulamaya konulması gibi devrimleri anmak gerekir.

Mustafa Kemal Atatürk ve bağımsız Türkiye Cumhuriyeti, hukuk devleti kavramını oluştururken, Osmanlı’nın hak, hukuk ve adalet birikiminin yanı sıra, Avrupa’da hukuk kavramının oluşum sürecini belirleyen ve Aydınlanma birikimini oluşturan kaynaklardan da yararlanmıştı. Atatürk’ün “Adalet gücü bağımsız olmayan bir ulusun, devlet halinde varlığı kabul olunmaz” sözü, hem yargı bağımsızlığı, hem de aşağıda bazı görüşlerine yer verdiğim Aydınlanma filozofu Kant’ın hukuk devleti kavramıyla büyük ölçüde örtüşmektedir. Bu söz, hukuku devletin temeli olarak gören bir anlayışı yansıtmaktadır.

Mustafa Kemal Atatürk düşüncesi ve anlatım özgürlüğünü çok önemseyen bilge bir devlet adamıdır. O’nun “Her birey istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine özgü siyasi bir fikre sahip olmak, seçtiği bir dinin gereklerini yapmak veya yapmamak hak ve özgürlüğüne sahiptir” sözü, insan hakları ve özgürlüklere, bir başka anlatımla, haklarda ve özgürlüklerde eşitlik kavramına verdiği önemin kanıtıdır. Haklarda ve özgürlüklerde eşitlik ise, hukuk devletinin özüdür.

Adalet, Avrupa’da da uğruna savaşım verilen bir ülküdürTarihin her döneminde en insancıl değerlerden biri olarak nitelendirilen adalet kavramının yaygınlaşması, bir yandan insanların adalet istemindeki kararlılık, öte yandan siyasal karar alıcıların, insanların adalet istemine uygun davranmasıyla gerçekleşmiştir. Belli bir ölçü Anadolu ürünü olan Antik felsefe ve sanat birikimine bakıldığında, Sokrates, Platon ve Aristoteles gibi büyük filozofların, adalet ve hukuk arasında dolaysız bir bağ kurdukları ve adaleti vazgeçilmez bir ahlak ilkesi ve erdem olarak tanımladıkları görülür.

Karagöz’ün değerlendirmesiyle, Platon, ‘Cumhuriyet’ adlı yapıtında adalet kavramını, “insanın ruhundaki adaletle toplumsal adalet olarak ikiye ayırır.” Platon’a göre, devletin adaleti, bireysel ve toplumsal adaletin “erdemini” ve “yüce görünümü” olarak dışa vurur. Savaşçılarda “yiğitlik”, yöneticilerde “bilgelik”, halkta “ölçülülük” varsa, o toplum-

da adalet sağlanabilir. Bir toplumda adaletin güvencesi, yurttaşlarının eşitliğini önemseyen devlettir.

Aristoteles: Hukuka uymayan tiranlar, adaleti yok eder

Hocası Platon’u izleyen Aristoteles, kişinin “öz-bilincini” adaletin temeli olarak görür ve tarihte ilk kez adalet ve ekonomik koşullar arasında bağlantı kurar. Bu filozofa göre, adalet, “dağıtımçı” ve “denkleştirici” (düzeltici) bir işlev görür. Adaletin “dağıtımçı” işlevi, güncel anlamıyla sosyal adaleti anlatır ve dağıtımçı adalet, “erdem” kavramının temelidir. Bir toplumda adalet, “herkesin iyiliği” demektir. Hukuku işlemez duruma getiren tiranlar, adaleti yok ederler. Böylece de “toplumdaki yasaları ve toplumsal erdemi” yok ederler. Oysa “uygar bir topluma, ancak adil bir yargı düzeni ve toplumsal adaletin sağlanması ile varılabilir.” Devletin görevi, yalnızca “yaşamayı olanaklı kılmak değildir; yaşanmaya değer bir yaşam kurmaktır” (Karagöz 2011, s. 20- 24).

Öte yandan, Helen ve Roma dönemlerinde adalet kavramı tartışılmakla birlikte, adalet özellikle de toplumsal adalet, küçük bir azınlığın ayrıcalığı olarak kalmıştır. Dayanılmaz düzeylere ulaşan adaletsizlik, en alttakilerin, örneğin, kölelerin ayaklanmalarına yol açmıştır. Bunlardan biri olan Spartakus ayaklanması, adalet ve özgürlük savaşımının bir simgesi olarak değerlendirilmiştir. Adaletsizliklere karşı çıkarak, Caesar’ı tiran olmakla eleştiren Cicero başı kesilerek öldürülmüştür.

Orta Çağda 15. yüzyıldan itibaren Rönesans ve hümanizm akımlarıyla birlikte aklın dünyasallaşmasının güçlenmesi, özgürlük ve adalet bilincinin de gelişmesine uygun ortam hazırlamıştır. Rönesans ve hümanizm ile başlayan bu süreç, Aydınlanma ile eleştirel akıl, özgürlük ve bireyin özerkleşmesi, vazgeçilmez ve evrensel değerler olarak yüceltilmiştir. Fakat bu olumlu gelişmeye karşın, çalışan insanın sömürülmesi ve baskı altında tutulması yoğun olarak sürdürülmüştür. Söz konusu nedenle, Aydınlanma döneminde de bir değer olarak görülen adalet, uğruna savaşım verilen bir ülkü olarak kalmaya devam etmiştir.

Kant: Adaletin özü, bireysel özgürlüklerdir

Adalet, hak, hukuk ve ahlak ilişkisi, Aydınlanma filozofu Kant’ı da yakından ilgilendirmiştir. “Özgürlük, katıksız bir akıl kavramıdır” diyen Kant’ın “Hukukun Genel İlkesi” kapsamındaki belirlemesi uyarınca, hukuk, “bir kişinin keyfilığının, bir diğersinin keyfiligiyle, özgür-

lüğün tümel yasasına göre birleştirilebileceği koşulların toplamıdır”⁶ (Kant 1983, S. 337). Bu tanım uyarınca, hak, hukuk ve adaleti önemseyen kişi, kendi isteklerini, başkalarının özgürlüğüyle tümel bir anlayışla uyumlulaştırmalıdır. Toplumsal adalet ise, bireyler arası ilişkilerde özgürlük haklarını uyumlulaştıran kuralların, kişiler arasında ayrımsız ve eşit olarak geçerli olmasıdır.

Hak ve hukuk kavramı, edimsel aklın ürünüdür ve ancak bunlarla var olabilen adalet kavramı, aynı zamanda ahlak ve erdem ile ilgilidir. Hukuk, aklın ürünü olduğu için, bir başka üst yetkenin onayı gerekmez. Hak-hukuk kavramı içerik bakımından özgürlükle ve özgürlükçülüğün adalet ölçüsüyle bağdaşmak zorundadır. Bu bakımdan adaletin özü, yurttaşların bireysel özgürlüklerinin korunmasındadır. Böylece adalet, uygulamada “hukuk devleti ve yurttaşların hukuksal eşitliği ilkesi ile özdeşir.”Kant’a göre, eşitlik asıl olarak yasa önünde eşitliktir; toplumsal eşitlik bu bağlamda ikincil önemdedir.

Adalet, özgürlükler ve haklarının dengelenmesiyle olanaklıdır

Hukuksal özgürlük, bireyin somut olanakları anlamında gerçek özgürlükten ayrı tutulur. Bu anlamıyla özgürlük, bireyin kendisine yasa ile tanınan özgürlük haklarını gerçekten kullanma yeterliliğini ve bu özgürlüklerin gerektirdiği maddi koşullara sahip olmayı gerektirir. Bu bağlamda mülkiyet güvencesi ve kişilik haklarının, hukukun koruması altında olması önemlidir.

Kant’a göre, adalet, bireylerin bir biriyle çatışan özgürlük haklarının dengelenmesiyle olanaklı olabilir. Bu nedenle, özgürlükle ilintili olan uzlaşmazlıkların düzenlenmesi, bir kişinin özgürlüğünü, başkasının özgürlüğüne karşı sınırlandırmasını gerektirir. Adalet kavramı, en azından ilke olarak yoksullar yararına, varlıkların özgürlüğüne müdahale olanağını da içerir. Bütün bu açılımlara karşın, Kant’ın hak hukuk ve adalet anlayışı, ekonomik ve toplumsal eşitsizlik sorununu tümüyle kapsamaz.

Adaletsizlik, şiddettir veya hukuk devleti ile despotizm birbirinden nasıl ayrılır?

Kant için belirleyici olan, özgürlük yetisiyle donanmış bireyin özgürlük hakkıdır. Bu filozof, bireysel özgürlük haklarının gözetilip gözetilmemesine göre, yönetim biçimlerini ‘cumhuriyetçi’ ve ‘despotik’

6 Immanuel Kant (1983): “Metaphysik der Sitten- Rechtlehre-Törelere Metafizigi- Hukuk Öğretisi”; Band 7, zweiter Teil, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt

diye ayırır. Bu bağlamda ikinci ayırım ölçütü, yönetenlerin ‘özel çıkarını’ değil, ‘kamusal çıkarı’ öne çıkarmasıdır.

Kant, ‘Devlet Hukuku’ kapsamında devleti, “hukuk yasalarıyla yönetilen insanların birleşmesi” olarak tanımlar ve her devletin üç erki, diyesi, yasama, yürütme yargılama erkini içerdiğini belirtir. Yasa koyucu erk, “sadece halkın birleşik istencine” aittir. “Her türlü hak”, bu erkten kaynaklandığı için, bu erk çıkardığı yasalarla “hiç kimseye haksızlık” etmemek zorundadır. Bir sivil toplumun, bir devletin yasamada birleşen üyeleri, “yurttaş” diye adlandırılır ve yurttaşların temel hukuksal özelliği, “yasal özgürlüktür.”

Bu yasal özgürlük, yurttaşa “kendi onayladığı yasadan başka yasalara uymama hakkını” ve “eşit yurttaşlık” hakkını verir. Yurttaşın bir başka hakkı, “özerk yurttaşlık” hakkıdır. Özerk yurttaşlık hakkı, bir yurttaşın “varlığını ve öz korunumunu, bir başkasının keyfine” bağımlılaştırılmama hakkıdır. Kant’ın bu açıklamalarının çağdaş anlamıyla “hukuk devleti” kavramının felsefi temelini oluşturduğu açıktır.

Bir başkasının “istencine bağımlılık ve eşitsizlik”, bireyin ait olduğu halkın özgürlüğü ve eşitliğiyle haklı çıkarılamaz. Bir halkın, devlet kurması, sadece “hukuk devleti” kapsamında düşünülebilir. Kısa ve kesin anlatımla, devlet ancak hukuk ile devlet olabilir. Hukuksuz devlet, zorbalık örgütüdür.

Cumhuriyet, Kant’a göre, güçler ayrılığı ilkesinin uygulanmasıyla, bir başka deyişle, yasama, yargı ve yürütme erklerinin ayrı ellerde bulunması ve yürütülmesiyle olanaklıdır. Güçler ayrımının olmadığı veya bütün erkin tek kişide toplandığı yönetim biçimiye, despotizmdir. Bugün Türkiye’deki durum tam da budur.

Cumhuriyetçilik, yürütme erkinin, diyesi, hükümetin, yasama erkinden ayrılmasıdır. Despotizm ise, kamusal istenci hiçe sayarak, devlet düzenini, despotun keyfince belirlediği yönetimdir. Yasa ve hukuk dışı olarak kullanılan devlet erki, şiddettir ve bu despotik uygulamaya karşı “direniş hakkı” doğar. Devlet gücünün hukuk dışı kullanımı, hükümetin veya yasa koyucunun temel özgürlükleri ihlal etmesi ve anayasada anlatımını bulan toplumsal sözleşmesi bozmasıdır ve bu durum, halka direniş hakkı verir (Kant 1983, s. 431- 439).

Hegel: Adalet, bir insan hakkıdır

Friedrich Hegel, “Erken Dönem Yazıları” içinde yer alan “Ahlaki

veya Dinsel Bir Toplumun Devlete Dönüşmesi”⁷ adlı bölümde adalet kavramına ilişkin şu değerlendirmeyi yapar: “Adalet, başkalarının haklarına saygı duymakla ilgilidir. Adalet, devlet adaleti istediği için değil de, yükümlülük olduğu için, benim adaleti bir yükümlülük olarak kendime bir ölçüt durumuna getirdiğim için, bir erdemdir. Devletin değil, ahlak yasasının bir istemi olduğu için, bir erdemdir” (Hegel 1983, S. 135- 136).

Hegel, “Jena Yazıları 1801 - 1807” kapsamında da adalet kavramını ele alır. Bu filozof, adaleti, “bir insan hakkı” olarak niteler⁸ (Hegel 1983, 456). Adalet, önemli bir insan hakkı olduğuna göre, adaletle uymama veya adaletsizlik ve hukuksuzluk etme, en büyük insan hakkı ihlali demektir.

Hegel, “Tin’in Görüngü Bilimi” adlı yapıtının “Töresel Dünya- İnsansal ve Tanrısal Yasa” adlı bölümünde tek-çok veya tikel-tümel ilişkisi bağlamında erdem ve adalet kavramlarına da değinir. Bu filozofun çözümlemesi uyarınca, tekil ya da tikel “öz-bilinçtir”; rastlantısal herhangi bir bilinç değildir. Dolayısıyla, töresel töz bu bakımdan “gerçek” tözdür; “var olan bilincin çokluğunda gerçekleşen” tözdür. Gerçek töz olarak tin, bu kapsamda halkı oluşturan yurttaşların “gerçek bilinci” anlamında “bir halktır.” Söz konusu bilinç, halkta, bir başka deyişle, “var olan ve geçerli olan tinde” öz gerçekliğini bulur.

Devlet, keyfiliği ve adaletsizliği önleyen güçtür

Bu tin, asıl olarak “özünün bilincinde olan gerçekliğin biçiminde” olduğu için, “insani yasa” olarak adlandırılabilir. Söz konusu tin, “tümelliğin biçimindeki bilinen yasadır ve mevcut töredir, ahlakıdır”; tekliğin biçiminde “gerçek kesinliğini bireyde” bulan tindir ve “hükümet” anlamında kesinliği “yalın bireyliktedir”; hakikati gün gibi açık olan “geçerliliktedir.”

Bu töresel erkin ve açıklığın karşısındaki diğer erk veya güç ise, “tanrısal yasadır”; çünkü “öz-bilinçli eylemin devinimi” anlamında töresel devlet erkinin karşısı, “töreselliğin yalın ve dolaysız özüdür.” Gerçek tümellik olarak devlet erki/gücü, “bireysel kendi başına olmaya”, bir başka deyişle, keyfiliğe ve adaletsizliğe karşı olan erktir. Dolayısıyla, devlet, adaleti ve hukuku koruyan, hukuksuzluğu ve adaletsiz-

7 G. W. F. Hegel (1983): “FrüheSchriften- Das Zum-Staat- WerdeneinermoralischenGesellschaft”; Werke in zwanzigBaenden, Band I, SuhrkampVerlag, Franhkfurt am Main, s. 135- 136.

8 G. W. F. Hegel (1983): “JenaerSchriften 1801- 1807”; Werke in zwanzigBaenden, Band 2, SuhrkampVerlag, Franhkfurt am Main, S. 456.

liği önleyen erktir. Devlet erkinin bir belirleyeni, toplumun öz-bilinçli eylemi, öbür belirleyeni de dolaysız olarak var olan tözdür.

Gerçek adalet, insan haklarında adalettir

Bütün gönüllerin yasası olarak gönlün yasası, bir başka deyişle, “kendi olanın bilinci”, herkesçe tanınan “tümel düzendir” ve bunu böyle bilmek, tümeli oluşturan tikellerin “özverisinin” tadına varan “erdem” olarak nitelendirilir. Gerçek “hazzı” tümel yaşam olan erdem, özü ve varlığı, “gerçek şimdi düzeyine yükseltir.” Töz, töresel güçlerde “gerçek içeriğine” kavuşur. Tözden yoksun gerekliliklerin yerine geçen bu içerik, sağduyu ürünüdür.

Bu bütünlük, “bütün parçaların dingin bir dengesidir” ve her parça “doyumunu kendi içinde bulan bütünlüklü bir bilinçtir.” Bu denge, içinde “dengesizlik” oluşması ve “adaletin” bu dengesizliği yeniden dengeye kavuşturması sayesinde “canlıdır.” Söz konusu adalet, “düşünce içermeyen rastlantı, bilinçsiz eylem” değildir; “insansal hakkın/hukukun” adaletidir; denge dışına çıkan tikel bireyleri ve toplumsal sınıfları, “tümele geri getiren” temel güçtür. Bu adalet, “halkın yönetimidir”; “tümel varlığın güncel bireyliği, herkesin özbilinçli istencidir.” Tekil üzerinde egemenleşen “tümeli yeniden dengeye sokan” adalet, aynı zamanda “haksızlığa uğrayanların yalın tinidir” (Hegel 1983, s. 328- 340).

Hegel’in “Hukuk Felsefesinin Temel İlkeleri” adlı kitabının “Zorlama ve Suç” adlı bölümündeki anlatımıyla, adalet, “eğer her şey sadece öznel bir tarzda ele alınırsa, aynı hakikat gibi, yok olur.” Adalet ile akıl arasında dolaysız bir bağ kuran bu filozofa göre, özgürlüğün var olabilmesi için, adalet, bir başka deyişle, akıl gereklidir.

Hukuk ve adaletin dayanağı, özgürlük ve istençtir

Hegel aynı yerde Feuerbach’ın “ceza kuramına” ilişkin eleştirisinde hukuk, adalet ve özgürlük ilişkisini bir kez daha öne çıkarır ve şu belirlemeyi yapar: “Hukuk ve adaletin dayanağı, tehdide yönelen özgürsüzlük değil, özgürlük ve istençtir” İnsana karşı tavır, insan onurunu ve özgürlüğünü temel almak zorundadır. İnsan, “tehdide karşı özgürlüğünü kanıtlamak zorundadır”¹⁰ (Hegel 1982, s. 189 - 190). İnsanın

9 G. W. F. Hegel (1983): “PhaenomenologiedesGeistes”; Werke in zwanzigBaenden, Band 3, SuhrkampVerlag, Franhkfurt am Main, S. 328- 340.

10 G. W. Friedrich Hegel (1982): “Grundlinien der PhilosophiedesRechts”; Werke in zwanzigBaenden, Band 7, SuhrkampVerlag, Franhkfurt am Main.

tehdide karşı özgürlüğünü kanıtlaması, hukuk içerisinde her türlü yolu denedikten ve başka hiçbir umar kalmadıktan sonra, hakkını hukukunu savunmak için, “sivil itaatsizlik” eylemi yapması demektir.

Hegel suça uygun ceza verme anlamında “cezalandırıcı adalet” kavramını kullanır. Bu anlamıyla adalet kavramında öncelikle “tümeli isteyen tikel öznel istencin istemi” vardır. Böyle bir ahlak (sallık) anlayışı, “talep edilen bir şey olarak ortaya çıkmaz; bu devinimde ortaya çıkar.”

Hegel “Hukuk Felsefesinin Temel İlkeleri” adlı yapıtının “Hukuktan Ahlak Geçiş” bölümünde suç ve suçu cezalandıran adalet arasındaki ilişkiyi şöyle betimler: “İstencin gelişim şekli, suçu ve suçu cezalandıran adaleti, tümel ve kendi başına var olan istenç ve buna karşı olan tikel istenç arasındaki ayrımı” olarak açıklar. Bu karşıtlığın ortadan kaldırılmasıyla, kendi başına olan istenç “kendi içine girip, kendisiyle birlikte kendisi için gerçek” olur.

Bu bakımdan, hukuk, ilke olarak “sadece kendisi için olan istence karşı” kendini kanıtlamak zorundadır. Sadece kendisi için olan istenç, keyfiliktir; bir başka anlatımla, despotizmdir. Başlangıçta soyut, kendiyle ilişkilenen istencin belirliliği olan özgürlük, belli aşamaları ve anları geçerek, “özneliğin öz-belirleyimine” doğru gelişir (Hegel 1982, s. 198 - 199). Bu belirlemelerden şu çıkarım yapılabilir: Özgürlüğün alanı genişledikçe, keyfiliğin ve despotizmin alanı daralır; adaletin gelişmesi için uygun ortam doğar.

Marx: Sömürü en büyük adaletsizliktir

Adalet özellikle de toplumsal adalet kavramını, insanın her türlü sömürü ve baskıdan kurtulma uğraşı ve süreci olarak tanımlayan Marx, hak, hukuk ve adaleti, ‘altyapı’ tarafından, diyesi, üretim araçları ve ilişkilerince belirlenen ‘üstyapı’ kavramları olarak ele alır.

Bu eylemli filozofun yaklaşımı uyarınca, anılan kavramlar, kapitalist düzende egemen sınıflarca araç olarak kullanılır. Burjuvazi, çalışan toplum kesimlerini avutmak için, sınıf çelişkilerini, “ebedi adalet ve uyum”¹¹ durumu olarak gösterir (Marx 1972, s. 105). Herkesin gücü ve yetenekleri ölçüsünde toplumsal üretime katılması ve gereksinmesine göre toplumsal üretimden pay alması anlamında ‘toplumsal adalet’, Marx’ın “Alman İdeolojisi” aldı yapıtındaki varsayımıyla, ancak sınıf

11 Karl Marx (1972): “das Elend der Philosophie- Felsefenin Sefaleti”; MEW, Band 4, DietzVerlag, Berlin

çelişkileri ortadan kalktıktan sonra olanaklı olabilir¹² (Marx 1972, s. 34 vd.).

İnsanın, yaşadığı toplumsal-siyasal koşulların etkisiyle kendisini yeniden yarattığı düşüncesinden yola çıkan Marx'ın "Ekonomi ve Felsefe Elyazmaları"ndaki belirlemesiyle, üretken insanın kendine karşı davranışı, "bütün türsel özelliklerini özünden dışarı çıkarabilmesi ve bunları nesne olarak görmesiyle" olanaklıdır¹³(Marx 1972, s. 574). İnsanın türsel özelliklerini dışa-vurması, onun insanlaşmasının önkoşuludur ve bu önkoşul ancak adalet ve eşitlik kavramlarının egemen olduğu toplum düzeninde gerçekleşebilir.

Marx'ın hak, hukuk ve adalet söz konusu olunca, Fransız Devrimi'nin "özgürlük, eşitlik ve adalet" ülküsünü bayraklaştıran "Adaletliler Birliği" ve Fransız yoldaşlarıyla birlikte, bu birliği ayakta tutan filozof olduğunu da belirtmek gerekir. Sömürüyü serimlemek amacıyla "yabancılaştırma kuramını" geliştiren bu filozofa göre, insanı insanlığına yabancılaştıran sömürü, en büyük adaletsizliktir; en temel insan hakkının yok edilmesidir. Kapitalist toplumda çalışan insana tanınan tek hak ve "özgürlük", işgücünü satma özgürlüğüdür. Bu durum ise, gerçek anlamda özgürlüksüzlüktür. Hak, hukuk ve adalet ancak sömürüyü süreklileştiren üretim ilişkilerinin değiştirilmesiyle ve böylece insana insanlığını yaşama olanağı vermektir olanaklıdır.

Adorno: Ahlaksızlık ve adaletsizlik barbarlıktır

Önde gelen eleştirel düşünce kuramcısı Theodor Adorno, "Minima Moralia" adlı kitabında adalet ile ilişkilendirilebilecek şu belirlemeleri yapar: "Bir şeyin etrafında dolaşmak, iyice soğumuş dünyada insanların hala bir biriyle konuşabildiği izlenimini yaratmak suretiyle, haksızlığa ortak olmak demektir... Ezilenlerin zayıflığına uyum sağlamakla, söz konusu zayıflıkta egemenliğin önkoşulu onaylanır ve böylece egemenliğin sürdürülmesi için gerekli olan kabalık, kavrayışsızlık ve şiddet eylemleri geliştirilir"¹⁴ (Adorno 1998, s. 26- 27). Bu belirleme uyarınca, hukuk ve adalet, insanı ezen, insanlığını yaşamasını olanaksızlaştıran koşulların ortadan kaldırılmasıyla olanaklı olabilir.

12 Karl Marx (1972): "DiedeutscheIdeologie"; MEW, Band 3, DietzVerlag, Berlin

13 Karl Marx (1972): "Ökonomisch-philosophischeManuskripte"; MEW, Ergänzungsband, birinci bölüm, DietzVerlag, Berlin

14 Theodor Adorn (1998): "MinimaMoralia";GesammelteSchriften, Band 4, WissenschaftlicheBuchgesellschaft, Frankfurt am Main.

Adorno aynı yapıtının bir başka yerinde insan-severlik açısından barbarlaşmayı ele alır ve şunları yazar: “Yaşamın kabalaşması karşısında tüylerimiz ürpermektedir; ancak nesnel olarak geçerli olmayan bir törenin yokluğu, her an bizi insancılık ölçütü açısından barbarca olan davranış tarzlarına, konuşmalara ve hesap yapmalara zorlamaktadır” (Adorno 1998, s. 28). Bu sözler, Adorno’nun ahlak ve adalet arasında dolaysız bir bağ kurduğunu, adalet ve ahlak yokluğunu barbarlıkla eş tuttuğunu gösterir.

Egemen kültürün yozlaştırıcı etkilerine hayır diyebilmek için, bu kültüre katılmak ve “bu katılmadan yeni güçler kazanmak” gerektiğini öne süren Adorno’ya göre, “bireysel direnişler biçiminde ortaya çıkan” söz konusu güçler aslında salt bireysel değildir. Bunları içinde toplayan entelektüel vicdan, aynı ahlaki üst ben gibi, toplumsal bir etkene sahiptir.” (Adorno 1998, s. 31). Adorno’nun anlatımıyla, “İnsanlığın sonu, tür varlığı olarak insanı temsil ettiği şekliyle tekil kişinin tekil olarak, türü gerçekleştirebileceği özerkliği yitirmiş olmasını dile getirir” (Adorno 1998, s. 41). Bu alıntıdan da görüleceği üzere, özgürlük ve bireysel özerklik, Adorno açısından sadece bir hukuk ve adalet sorunu değil, aynı zamanda insanlığın sürmesiyle ilgili bir sorundur.

Adorno’nun anlatımıyla, “yalanın ahlaksızlığı, kutsal hakikatin ihlalinde yatmaz. Üyelerini, daha güvenilir duruma getirmek için, söylemek istemediklerini söylemeye zorlayan bir toplum, bu kutsal hakikatle ilişkilene hakkına sahip olan en son toplumdur... Yalan söyleyen, utanır; çünkü her yalanda, onu yalan söylemeye zorlayan dünya düzeninin en onursuz yönlerini deneyimlemek zorundadır... Yalan, başkası üzerinde ahlaksızlığa dönüşür” (Adorno 1998, s. 31- 32). Günlük yaşamda sıkça gözlemlendiği gibi, yalan, adaletsizliği gizlemek için kullanılan bir örtüdür. Olmayı varmış gibi göstererek, bireysel bilinci bulandırdığı için, en büyük insan hakkı ihlalidir.

Adorno, kültür eleştirisiyle yalan arasındaki bağı şöyle açıklar: “Kültür eleştirisinin motifleri arasında öteden beri yalan merkezi motiftir. Kültürün, aslında olmayan, ama varmış gibi gösterdiği insana yakışır bir toplum, her türlü insancıl olanın üzerinde yükseldiği maddi koşulları gizlemesi, varoluşun kötü ekonomik belirlenmişliğini ayakta tutmaya hizmet eden tesellisi” olarak bilinir. Adorno’nun deyişiyle, bir birinin karşıtı olan Marx ve Nietzsche, “kültür, ideolojidir” anlayışı üzerinde görüş birliği içindedir. Fakat bu anlayış da ideoloji olma eğilimini içinde barındırmaktadır.

Bu nedenle, kültür eleştirisi, “tutarlılık mantığı ve hakikat çöküşü” ile koşulların “özdeksel kökenlerine indirgenmesini, açıkça ve ödünsüzce katılanların çıkarlarına göre biçimlendirilmesinin zorunlu olduğunu” talep edebilir. “Maddi olanın üzerine konan veya onu aktaran her şeyde sahtekârlık, duygusallık ve hatta iki kat zehirli çıkarın olduğu görülebilir.” Köktenci bir tavırla bu ilkeye göre davranılsa, “hakiki olmayanla birlikte hakiki olanın da kökü kazanabilir.” Bu durumda da, “güçsüz biçimde evrensel edimin çevresinden kurtulmaya uğraşan her şey, soylu durumun her türlü öncelenmesi, dolaysız biçimdeki kültürün aktarımsal olarak içermekle eleştirildiği barbarlığa dönüşebilir.” Bu belirlemelerden görüleceği üzere, hukuk ve adalet, zorlama ile olmaz. Yalan söylemek, ahlaksızlıktır; insanları bir şeylere zorlamak ise, daha büyük bir ahlaksızlıktır.

Adorno’nun açıklaması uyarınca, “kültürü sadece yalanla özdeşleştirmek, direniş gösteren her düşüncüyü engellemek için, her şeyin yalana dönüştüğü anda en gizemlidir ve böyle bir özdeşleştirmeyi özellikle arzular” (Adorno 1998, s. 48- 49). Adorno’nun şu özlü sözü, her türlü olumsuzluğun ve barbarlığın kaynağıdır: “Bütün(sel) olan, hakiki olmayandır” (Adorno 1998, s. 55). Yalanı ve insanları araçsallaştırmayı önleyebilmek için, “Milletimiz böyle istiyor” veya “Dinimiz böyle bu yurur” türünden bütünsel anlatımları ayırmaştırma gerekir.

Gerçek aydınlanma ya da yalandan, araçsallaştırmadan kurtulmanın temel ilkesi şu olmalıdır: “İnsan, ne başkasının gücünün, ne de kendi güçsüzlüğünün kendini aptallaştırmasına izin vermemelidir” (Adorno 1998, s. 63). Bu ise, en zor çözülebilecek bir sorundur.

John Rawls: Adalet, toplumsal kurumların en önemli erdemidir

Adalet kavramına ilişkin tartışmada başvurulan yapıtlarından biri, hiç kuşkusuz John Rawls’ın “Bir Adalet Kuramı” adlı yapıtıdır. “İnsan etkinliklerinin birincil erdemleri olan hakikatten ve adaletten asla ödün verilmemelidir” diyen Rawls’a göre, adalet, “sosyal kurumların en önde gelen erdemidir.” Güçsüzün gücü olan adalet, bu özyapısıyla güçsüzü, güçlünün dayatmalarından ve baskılarından korur; “adil bir toplumda yurttaşların eşit özgürlüklerinin”¹⁵ güvence altına alınmasını özendirir (Rawls 2017, s. 32).

Bu nedenle adaletin öne çıkarıldığı bir toplumda yurttaşlar, herkesin adalet ilkelerine uyduğunu ve bunların toplumsal kurumlarca gü-

15 John Rawls (2017): “Bir Adalet Teorisi”; çev.: Vedat Ahsen Coşar, Phoenix Yayınevi, Ankara

vence altına alındığını bilir. Yurttaşlar ve toplumsal kurumların adalet ilkelerine uymaları, adalet kavramını keyfilikten kurtarır. Bu bağlamda Rawls'ın deyişiyle, kurumların “en önemli erdemi” adalet olmalıdır. Bu belirleme, Yunus Emre'nin vurguladığı ahlak ile adalet ilişkisini öne çıkarır. Toplumsal adalet anlamında adaletin birincil konusu, anayasa, ekonomi ve toplumsal düzenlemeler gibi toplumun temel kurumlarının “temel hakları ve ödevleri” ve birlikte yaratılan toplumsal değerleri dağıtmada adalet ilkesi gözetilmesidir (Rawls 2017, s. 35). Büyük toplumsal kurumlar, ifade, vicdan ve girişim özgürlüğü vevülk güvencesi gibi ögeler üzerine kurulur.

Hakkaniyet ilkesi, adaletin başlıca ögesidir

Adaletin bir başka ögesi, hakkaniyet ilkesidir. Rawls'ın aynı yerde ki anlatımıyla, hakkaniyet olarak adalet ilkelerini gerçekleştiren bir toplum,”adil koşullar altında” bu ilkelere uyan “eşit ve özgür” bireylerin gönüllü birlikteliğini olanaklı kılan bir toplumdur. Toplumsal üretimin adil dağıtımı, adaletin dayandığı temelleri kapsayan toplum sözleşmesini süreklileştiren en önemli etmenlerden biridir. Unutulmamalıdır ki, toplumsal adalet ilkeleri, temel toplumsal kurumlarca hakların ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinin sağlanmasını ve toplumsal yaşamın yararlarının ve yüklerinin uygun ve eşit dağıtımında somutlaşır.

Rawls'ın “şekli adalet” diye adlandırdığı hukuk, temel hak ve özgürlüklerde eşitlik ve adil dağıtım gibi meşru beklentileri güvence altına alır; ancak hukuk, siyasal karar alıcıların ve yargıçların, hukukun üstünlüğü ilkesine uydukları bir toplumda yerine getirebilir. İnsan haklarında eşitlik, birtoplumun uygar olup olmamasının başlıca göstergelerinden biridir. İnsan haklarında eşitlik ilkesinin yanı sıra bir başka ölçüt, özgürlüklerde eşitliktir. Uygar bir toplumda özgürlükler, bir başka temel özgürlükle çatışmadığı sürece kısıtlanamaz.

Adil ve demokratik bir anayasa niçin gereklidir?

Toplumsal gelişmeye veya gelişmemeye koşul olarak hakları, özgürlükleri ve yükümlülükleri belirleyen temel yasa, bir başka deyişle, anayasa hem en geniş toplumsal katılım, hem de insan hakları ve özgürlüklerinde eşitlik ilkesine uygun olarak hazırlanmalıdır. Anayasa, başta toplumsal adalet ve eşit yurttaşlık olmak üzere, adalet ilkelerini belirgin olarak tanımlamalı, hem de bu ilkelere uyulmasını sağlayan önlemleri içermelidir. Fırsat eşitliği, hem toplumsal adaletin önemli bir göstergesidir, hem de yurttaşların eşitlik bilinci geliştirmesinin ve böy-

lece adaletin egemenleşmesinin önemli bir yoludur. Fırsat eşitliğinin gerçekleşmesinin güvencesiyse, açıklık ve nesnellik ilkeleridir.

Türkiye tarihiyle ilgili bölümde vurgulamaya çalıştığım üzere, tolerans birikimiyle yakından ilgili olan adalet, vicdan özgürlüğünün başlıca güvencesi ve gelişim kaynağıdır. Tolerans, her türlü farklılığın kabul edilmesi, toplumsal-kültürel yaşamda farklı olanın, başka farklılıklarının duyarlılığını gözeterek, farklılığını yaşayabilmesi ve yaşatabilmesiyle olanaklıdır. Bu ise, ancak çoğulcu-demokrasiyi temel alan bir devlet düzeninde olanaklı olabilir. Uygur, çağdaş ve adil bir devlet, yurttaşları arasında etnik köken, din, mezhep ya da toplumsal sınıf ayırımı yapamaz.

Devlet, her türlü aidiyet ve inanca karşı eşit mesafededir

Devlet, söz konusu kökenleri ve aidiyetleri cezalandıramaz veya ödüllendiremez. Hukuk, Rawls'ın anlatımıyla, din ve vicdan özgürlüğünün bir gereği olarak sadece “kutsal tercih hakkını” korur. Bu bağlamda vicdan özgürlüğünün sınırı, “kamu düzeni ve güvenliğinin ortak çıkar” olmasıdır ve bu konudaki görüş birliğidir. Devletin/hükümetin, “derneklerin yasal ve yasa dışı olduklarını açıklama hakkı yoktur.” Verili adalet ilkeleri uyarınca, “hükümet/devlet, derneklerin eşit yurttaşlık oluşturduğunu anlamak zorundadır. Devletin/hükümetin kendisi felsefi ve dini doktrinlerle ilgili değildir.” Sadece yurttaşların temsilcisi olarak davranır; onların “kamusal adalet istemlerini” yerine getirir. Bu bakımdan devletin/hükümetin görevi, “eşit ahlaki ve dini özgürlüğün koşullarını güvence altına almakla sınırlıdır” (Rawls 2017, s. 240- 241).

Özgürlük ancak özgürlük için kısıtlanabilir. Bu ilke özellikle din özgürlüğünü de kapsayan eşit özgürlük için geçerlidir. Bu ilke belirleyicidir; çünkü başkasına karşı tolerans göstermeyen ahlaken kendisi için tolerans talep edemez. Adil bir anayasa, toleranssızların özgürlüğünün kısıtlanmasını ve özgürlüklerin en üst düzeyde edimselleştirilmesini güvence altına almayı öngörür.

Tek seçmen-tek oy ilkesi ve adil seçimler

Siyasal adalet, anayasal güvence gerektirir. Rawls'ın belirlemesiyle, siyasal adaletin koşullarından biri, tüm yurttaşların, eşit katılım ve birlikte belirleme hakkının bir gereği olarak siyasal süreçleri ve kararları birlikte belirlemesidir. Hakkaniyet olarak adalet, herkesin yararına olan ortak ilkelerin gerekliliği düşüncesinden başlar.

Bu bağlamda bütün ergin yurttaşların “siyasal işlerde yer alma hakkı” kısıtlanamaz. Bu hakkın bir önkoşulu olarak, ‘tek seçmen-tek oy’ ve ‘adil ve serbest seçim’ ilkesi gerçekleştirilmek zorundadır. Bu ilkelerin gerçekleştirilmesi, özellikle ifade özgürlüğü, toplanma ve gösteri özgürlüğü ve siyasal örgüt/parti kurma özgürlüğünün, anayasal güvenceyle ve anayasal koşulun uygulanmasına bağlıdır. Siyasal özgürlük, çoğulcu demokrasinin kaynağı ve güvencesidir.

Söz konusu nedenle, anayasa, “toplumun bütün üyeleri için eşit katılım hakkının değerini” yükseltmeyi amaçlar. Bütün yurttaşların kamu görevine alınmasında hak eşitliği ilkesine kesinlikle uyulması da bu kapsamda değerlendirilir. Bu ilkelerin, anayasal bir buyrum olarak görülmesi ve edimselleştirilmesi, sadece demokratik düzen için değil, “siyasal işlerin akılcılaştırılması” için de bir zorunluluktur. Demokratik devletin de yasal dayanağı olan anayasal devlet, hukuk düzeni içinde ve siyasal eşitlik ilkesine uygun olarak, mülkiyetin ve refahın eşit dağılımını sağlar. Ayrıca, adil bir anayasa,”siyasal görev ve otorite için adil bir rekabet ortamı” oluşturur (Rawls 2017, s. 250- 255).

Hukuk devleti mi, despotizm mi?

Hukuk devleti, adalet açısından her şeyden önce özgürlükleri güvence altına alan devlettir. Toplumsal adaletin, barışın, huzurun, hak ve özgürlük eşitliğinin güvencesi olan hukuk dizgesi, öncelikle siyasal karar alıcıların “kamu kuralları bütünü olan” hukuk kurallarına uymalarını gerektirir. Kamu kurallarının bütünü olarak hukuk düzeni, “adalet kurallarının, hukuk devletiyle bütünleşmesinin” anlatımıdır.

Adalet kurallarının bütünü olan adalet düzeninden sapmalar, Rawls’ın anlatımıyla çok yaygınlaşması, Rawls’ın adlandırmasıyla, “bir diktatörün veya yardımsever bir despotun çıkarlarını artırmaya” uygun ortam hazırlar. Böyle bir durumda mevcut hukuk düzeni, despotizmi geliştiren yasal düzenlemeleri ve uygulamaları önlemek zorundadır (Rawls 2017, s. 264).

Bugün Türkiye’de deneyimlenen yaygın keyfilik, otorite veya despotik yönetim eğilimleri güçlendiren başlıca etmendir. Bu durum, siyasal güç dağılımının dengesizliğinde, katılım olanaklarının azaltılmasında, ulusal egemenliği ve istenci sadece parlamento çoğunluğunda görmede, tek adam yönetiminde direnmede, devletin temeli olan hukuku, adaleti ortadan kaldırma girişimlerinde görülebilir (Tezcan/Kula 2016)¹⁶. İbrahim Kaboğlu’nun nitelemesiyle, toplumu anayasasızlaştır-

16 Bülent Tezcan/Onur Bilge Kula (2016), CHP Yayınları, Ankara

ması ve dinselleştirilmesi, adil yargılama ve liyakat ilkesinin gözetilmesi, eğitim-öğretim ve bilim hakkının ihlal edilmesi, anayasal denge ve denetim mekanizmalarının ortadan kaldırılması, ulusal istencin gerçekleştiği parlamentonun etkisizleştirilmesi gibi uygulamalar, otoriter yönetimin başlıca belirtileridir¹⁷ (Kaboğlu 2017).

Hukuk devletinin özü, evrensel haklar ve özgürlüklerdir; başlıca kaynağı ve koruyucusuysa, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesidir. Bağımsız ve yansız yargıçlar, aynı zamanda adaletin ve adil bir toplum yaşamının da güvencesidir. Hukuk devletinde duruşmalar adil ve açık yapılır. Yargıçlar, ne siyasal yetkenin ne de kamunun etkisiyle değil, sadece hukuka dayanan vicdanlarıyla karar verirler. Doğal adalet kuralları, “hukuk düzenin tarafsızca ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için” güvence altına alınmıştır. Hukuk devletinin özünü oluşturan temel insan hakları ve özgürlükler, “kurumlarca tanımlanan hakların ve görevlerin bir bütünüdür” (Rawls 2017, s. 267).

Sivil itaatsizlik, yasal bir haktır

Hukuk devletinde yurttaşlar, hak ve özgürlüklerini kısıtlayan ve tam da bu nedenle evrensel hukuk ve adalet ile bağdaşmayan kararlara karşıtepkilerini, hukuk düzeni içinde ve şiddetten uzak durarak ortaya koyma hakkına sahiptir. Sivil muhalefet de, söz konusu şiddet dışı muhalefet yöntemlerinden biridir. İnsanlığın ortak kazanımı olan ve hak-kı-hukuku insan aklının ürünü olarak gören Aydınlanma, insanın özgür ve özerk bireye dönüşmesini savunarak ve geliştirerek, bireyi ve sivil toplumu, devlete karşı güçlendirmiştir. Devletin temel insan hakları ve adalet ilkelerini ihlal etmesi veya tümüyle geçersizleştirilmesi durumunda, eleştirel akıl yoluyla özgürleşen bireylerden oluşan toplum, “direnme hakkını” yasal bir hak olarak görür ve edimselleştirir.

Sivil itaatsizlik, adaletli ve demokratik bir devlette/toplumda, “sadece anayasanın meşruluğunu tanıyan yurttaşlar” tarafından ortaya konulur. Bu açıklamalar ışığında, sivil itaatsizlik, Rawls’a göre, “kamusal, şiddetsiz, vicdana dayalı, genellikle yasaya karşı yapılan, hükümetin yasasında ve siyasetinde değişiklik yapmasını amaçlayan” siyasal bir eylemdir. Bütün hukuksal olanakların ve yolların tüketilmesinden sonra başvurulmuş sivil itaatsizlik, sadece siyasal çoğunluğu elinde bulundu-

¹⁷ İbrahim Kaboğlu (2017): “15 Temmuz Anayasası”; Tekin Yayınevi, İstanbul

ranları muhatap alması anlamında siyasal bir eylem değil, siyasal ilkelere”, bir başka deyişle, “sosyal kurumları ve anayasayı düzenleyen adalet ilkelerini” rehber edinmesi ve bu çerçevede haklılaştırması nedeniyle de siyasal bir eylemdir.

Özellikle temel hakların ve özgürlüklerin, siyasal yetke tarafından ihlali veya kısıtlanması, sivil itaatsizlik eylemlerini davet eder. Sivil itaatsizliğin bir başka temel özelliği, “adil bir çağrı” niteliği taşıyan bu eylem veya direnişin, “kamusal bir eylem” olmasıdır. Sivil itaatsizlik, bir tehdit değil, siyasal karar alıcılara yönelik bir uyarıdır. Evrensel hukuka bağlılığı temel alan bu direniş biçimi, çoğunluğun vicdan ve adalet duygusuna seslenir. Sivil itaatsizlik yapan kişi veya topluluklar, eylemin, ahlakılığı konusunda başkalarını ikna etmek için uğraş verir ve birtakım bedeller öder.

Bu nedenle, sivil itaatsizlik, bir yandan “bir sınama olayının”, diğer yandan “vicdani reddin ve değişik direnme biçimlerinin ortaya çıktığı ve bunlar arasında hukuki bir protestonun yer aldığı bir eylem” olarak nitelendirilebilir. Bu olasılıklar zinciri içerisinde sivil itaatsizlik, “yasaya bağlılık sınırında bulunan bir muhalefet biçimidir.” Söz konusu nedenle, bu eylem veya direniş biçimi, güç kullanımından uzak durur (Rawls 2017, s. 392- 395).

Adalet uğraşı veya isteminde ortaya çıkan bir başka önemli kavram, ‘vicdani ret’ kavramıdır. Vicdani ret, Rawls’ın tanımlamasıyla, “az veya çok doğrudan hukuki bir uyarıya veya idari bir emre uymamadır.” Vicdani ret, bazı yurttaşların kendilerine yönelik bir yasal düzenlemeye veya buyruğa, evrensel hukuk ve adalet ilkesi kapsamında uymama eylemidir. Açık bir eylem türü olan vicdani ret, sivil itaatsizlikten farklı olarak “çoğunluğun adalet duygusuna” seslenmez; siyasal ilkelere dayanması da gerekli değildir. Sivil itaatsizlik, adalet ilkelerini öne çıkarmasına karşın, vicdani reddin başka kaynakları olabilir (Rawls 2017, s. 396- 397).

Dış basında “Adalet Yürüyüşü” ile ilgili çıkan ve çok büyük bir çeşitlilik içeren haber-yorumların Türkçe çevirileri, toplam üç cilt kitapta toplanmıştır. Dünya nüfusunun neredeyse yüzde sekseninin konuştuğu dillerde üretilen söz konusu haber yorumların büyük bölümü, “Adalet Yürüyüşü” eylemini, hukuk devleti kapsamında ve uygar bir “sivil itaatsizlik” eylemi olarak değerlendirmektedir. Söz konusu değerlendirmelerin büyük bir bölümü, Türkiye’de hukuk devletini içselleştirmiş güçlü bir sivil toplumun varlığına dikkat çekmektedir. Bu olgu, yurtdı-

şında son dönemlerde iyice olumsuzlaşan Türkiye imgesinin düzeltilmesine de önemli bir katkıdır.

‘Adalet Yürüyüşü’ ile ilgili dünya basınında yer alan haber-yorumların çokluğu ve çeşitliliği, Genel Başkan İletişim Eşgüdümçüsü **Okan Konuralp**’ın dünya basın temsilcileriyle kurduğu sağlam ilişki ağının ve büyük bir özveri ve duyarlılıkla yürüttüğü iletişim çalışmalarının ne denli yerinde ve yararlı olduğunu kanıtlamaktadır.

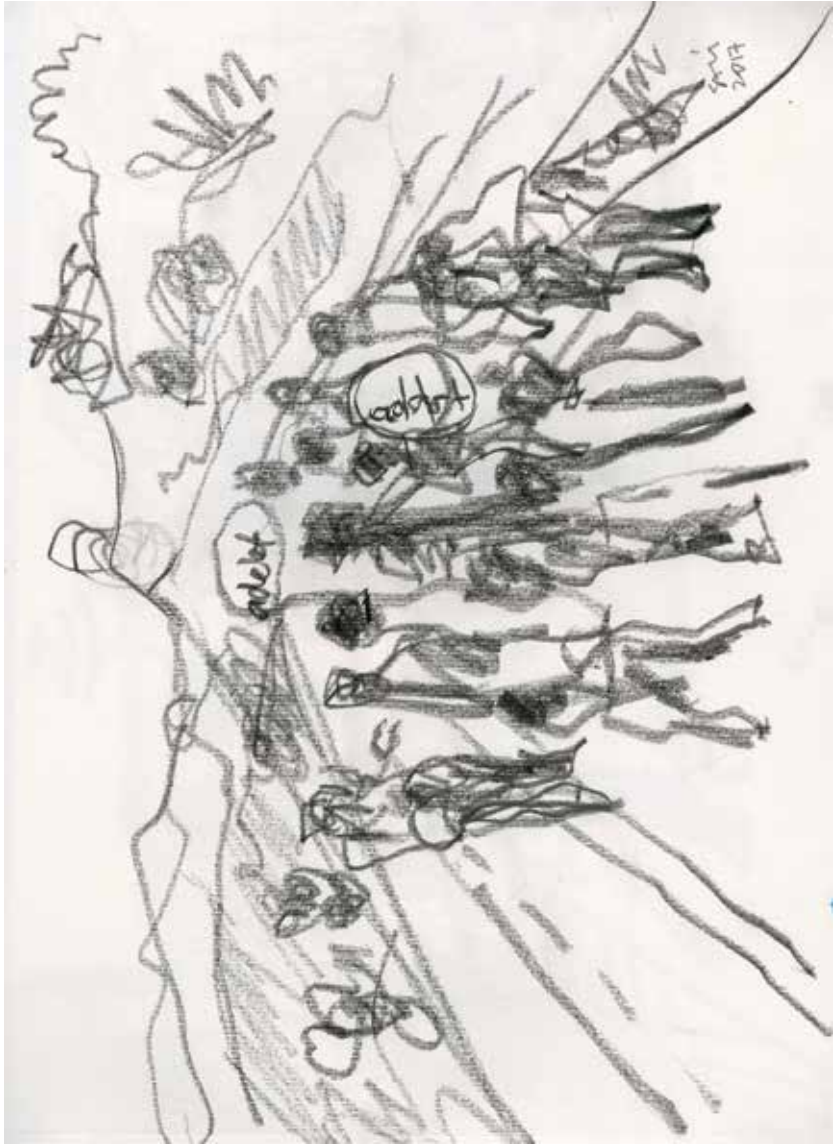
Bu üç cilt kitapta yürüyüş şiirlerini yayımlamamıza izin veren ve yürüyüş ile ilgili izlenimlerini yazan çok değerli aydın ve şair **Prof. Dr. Ataoğlan Behramoğlu**’na ve yürüyüşe ilişkin çizimlerini ve yazısını yayımlamamıza izin veren çok değerli sanatçı **Sali Turan**’a içten teşekkür ederim.

Sonuç olarak adalet, hak, hukuk savaşımı bağlamında şu belirleme yapılabilir: OHAL kapsamında ve Kanun Hükmünde Kararnamelerle yönetilmesi ve AKP’nin yönetim anlayışının giderek otoriterleşmesi,- Türkiye’de adaletin geçerlilik alanı daraltmakta, adaletsizlik ve hukuksuzluğu yaygınlaştırmakta ve böylece toplumsal barışı bozmaktadır. Mevlana’nın “Dert, dermana çağrıdır” sözünü adaletsizlik ile ilişkilendirerek, Türkiye’yi, adalet, hak ve hukukun arandığı bir ülke durumuna getirenlere şu uyarı yapılabilir: “Adaletsizlik, adalete çağrıdır.”

Adaletsizlik, “Adalet Yürüyüşü” sırasında da görüldüğü gibi, sadece adaleti arayanların savaşım ve direniş gücünü artırır. Toplumsal gelişmenin önlenemez yasasıdır: Her şey karşıtı yaratır. Dolayısıyla, adaletsizlik, toplumumuzun adalete istemindeki kararlılığıyla kaçınılmaz olarak adalete dönüşecektir. Bu nedenle, adaletsizlikle ne yönetim, ne de yönetici ayakta kalabilir ve kalıcı olabilir.

Ankara, 24 Kasım 2017

Prof. Dr. Onur Bilge KULA

Sali Turan

Kemal Kılıçdaroğlu

Türkiye'nin otoriter bir rejime kayışını durdurmak için yürüyoruz

Her gün on binlerce vatandaşımız adalet talebiyle yürüyor. Ankara'dan çıktık yola ve 15 Haziran'dan bu yana her gün, günde yaklaşık 20 kilometre yürüyerek İstanbul'a doğru ilerliyoruz. Talebimiz, Türkiye'de yaşayan herkes için adalet ve hukukun üstünlüğünün sağlanması.

Yolumuz uzun, 432 kilometre. Dağlarda şiddetli yağmurlara ve ovalarda kavurucu sıcağa göğüs gerdik. Sayımız şimdiden 40.000'i aştı ve önümüzdeki günlerde on binlerce yurttaşımız daha katılacak aramıza. Tüm gün kulaklarımda aynı haykırış yankılanıyor: "HAK, HUKUK, ADALET."

Siyasi görüşlerimizden bağımsız olarak hepimiz tek bir amaç için toplandık, "Adalet". Barışçıl bir biçimde yürüyüşümüze devam ediyoruz. Yolumuza atılan mermilere ya da kalacağımız kamp alanına dökülen tezeğe cevap vermeden yürüyüşümüzü sürdürüyoruz. Bizi kıskırtmak isteyenlere sadece alkışlarımızla karşılık veriyoruz. Bu yolda en büyük varlığımız, barışçıl fakat kararlı duruşumuz.

Geride bıraktığımız sene Temmuz ayında ülkemiz bir darbe girişimini yaşadı. İkinci ve daha sinsî bir darbe ise bu girişimin beş gün sonrasında siyasi iktidar tarafından gerçekleştirildi. Hukukun üstünlüğü ve parlamenter demokrasinin askıya alındığı bir olağanüstü hal rejimine geçildi. O günden bugüne Türkiye kararnamelerle yönetilmekte. Hükümet, 105.000'den fazla kamu çalışanını yeterli bir açıklama yapmadan görevden aldı. Sayısız akademisyen, gazeteci ve hatta milletvekili siyasi görüşleri sebebiyle tutuklandı. Ülkemizde bir korku yönetimi inşa edildi.

Bütün bu adımlar yeterince zararlı değilmiş gibi, hükümet, cumhurbaşkanına çok daha geniş yetkiler veren anayasa değişikliklerini Nisan ayında referanduma sundu. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın, adil olmayan koşullarda, hukuka ve Avrupa Konseyi standartlarına aykırı bir biçimde gerçekleştirildiğini tespit ettiği

referandumla, AKP, tek adam rejimini pekiştirdi ve ÷lkemizdeki olağanüstü hali olağanlaştırdı.

Adaletsizlik, keyfilik ve ayrımcılık AKP rejiminin alameti farikası hale geldi. İşte tam da bu nedenle öncelikle adalet iştiyoruz. Adalet hakkı en temel insan haklarından birisidir. Adalet hakkı, hukukun üstünlüğünün bütün temel ilkelerini içinde barındırır: mahkemeler ve yargının bağımsızlığı, adil yargılanma hakkı ve herkesin hukuk önünde eşit olması.

Bu otoriter rejim vatandaşlarımızı bu temel haklardan yoksun bıraktı. ÷lkemizin en yüksek mahkemesi olan Anayasa Mahkemesi hükümetin çıkardığı OHAL KHK'larının hukuka uygunluğunu incelemeye yetkisinin olmadığını ilan etti. Tarafsız ve bağımsız olma çabasındaki yargıçlar soruşturmalara ve görevden almalara maruz kaldılar. Rejim muhaliflerini savunan avukatlar ya tutuklandılar ya da sürekli bir tutuklanma tehdidi altında mesleklerini icra ediyorlar. Daha geçtiğimiz Çarşamba günü, Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye Direktörü ve önde gelen diğer insan hakları savunucuları sebepsiz yere gözaltına alındı. Cezaevlerimizde yer kalmadı. Hükümlüler, muhaliflere ve gazetecilere yer açmak için serbest bırakılır oldu. Hakkında soruşturma veya dava açılan insanlarımızın aileleri de onlarla birlikte hukuki haklarından alıkonulmaya başlandı. Cezanın şahsiliği gitti, toplu cezalandırma dönemi başladı.

÷lkemizdeki bu yeni otoriter rejime rengini veren unsurlar; zayıflatılmış bir meclis, gerçekleri saptıran ve çoğu zaman hükümet karşıtlarını karalamada kullanılan bir propaganda aygıtına dönüşen medya, başka yerlerde hazırlanmış kararlara imza atan mahkemeler ve kamu kaynaklarıyla finanse edilen hükümet mitingleridir. Hükümet mitingleri için her kapı açılırken, tüm diğer gösteriler yasaklanır olmuştur. Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'nin tanıdığı adaletsizliğe karşı çıkabilme hakkı yok edilmiştir. Bu bir krizdir. Bu, esas derdi kendini korumak olan otoriter bir rejimin ÷lkemizi içine sürüklediği ve tarihimizde eşi benzeri gör÷lmemiş bir kriz dönemidir.

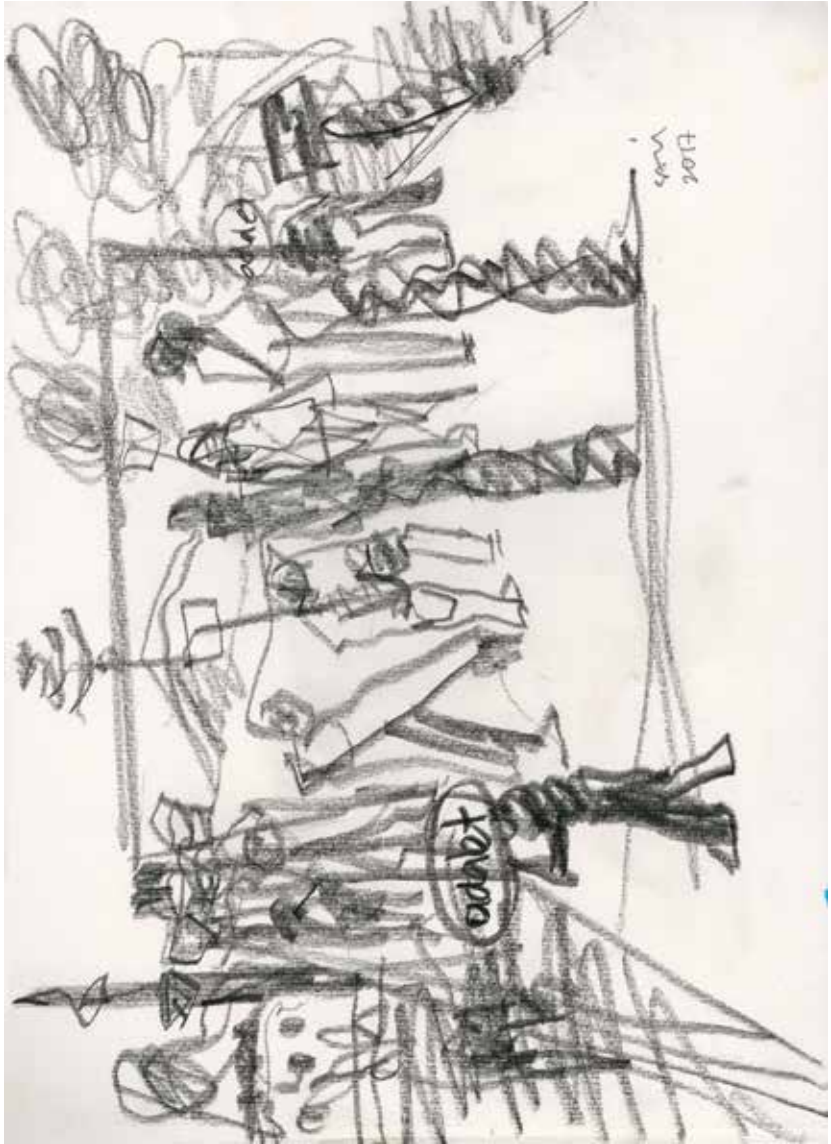
Biliyoruz ki yalnız değiliz. Dünya ne yazık ki aşırılıklar, özgürlük düşmanı popülistler ve diktatörler çağıyla karşı karşıya. Baskı düzeylerinde farklılıklar olabilir ama bunlar arasındaki ortak noktalar da bir o kadar çok. Diktatörler birbirlerini örnek alıyor. Adeta demokrasilere karşı bir ittifak kurmuş durumdadalar. Kendi ÷lkelerini mahvediyor ve insanlarını başka topraklarda mülteci konumuna

sürüklüyorlar. Öyleyse, özgürlükçü demokratlar buna karşı ne yapmalı? Bizler bu özgürlük düşmanı popülistler ve yeni kuşak diktatörlerle mücadele etmek için yeni demokratik araçlar geliştirmeliyiz ve bunları uluslararası düzeyde birbirimizle paylaşmalıyız.

Bu otoriter taarruza karşı vereceğimiz tek ilkeli cevap demokratik değerlere bağlılığımızı tazelemek ve onun güçlendirmek olacaktır. Bunu umudumuzu canlı tutacak sözlerimiz ve eylemlerimizle sağlayacağız. Umut saridir. Ben bunu her gün benimle birlikte yürüten yorgun fakat yürekli insanların yüzlerinde görüyorum. Dayanışma cesareti besler. Yakında bize yüzbinlerin katılmasını bekliyoruz.

Sayımız arttıkça cesaretimiz de artıyor. Yürüyüşümüz Türkiye’de ifade özgürlüğüne ve barışçıl gösteri hakkına ne kadar büyük bir kararlılıkla bağlı olduğumuzun göstergesidir. Attığımız her adımla, bizi kararnamelerle ve sindirerek yönetmek isteyenlere şöyle sesleniyoruz. Biz yurttaşlar olarak bizi yönetenle aramızda yaptığımız bir sözleşme var. Bu bir toplumsal sözleşme. Biz vatandaşlar olarak devletin otoritesine rıza gösteriyoruz. Devlet bizim haklarımızı korusun diye rıza gösteriyoruz.

Biz iktidarın ihlal ettiği toplumsal sözleşmeyi yeniden hayata geçirmek için yürüyoruz. Demokrasimizi ve didinerek kazandığımız özgürlüklerimizi yeniden kazanmak için yürüyoruz. Bu otoriter rejimin yüzüne takındığı “demokrasi” maskesini düşürmek için yürüyoruz. Yürüyüşümüz birçok rejim mağduruna yuva olmuş bir İstanbul hapisanesinin kapılarında son bulacak. Fakat inanıyoruz ki bu, bir son değil, sesi ülkemizin sınırlarının ötesinde yankılanacak yeni bir toplumsal adalet hareketinin başlangıcı olacak.

Sali Turan

YOLUN SONUNDA

Yaşam yolunun sonuna doğru

Geriye dönüp bakman gerekir

Ne kadar yol yürümüşsen

O kadar yaşadın demektir

Ataol Behramoğlu

***İngilizce
Basında
Adalet
Yürüyüşü***

Sati Turan

Türk muhalefet partisi milletvekili, casusluk davasında 25 yıl ceza aldı

14.06.2017

ANKARA (Reuters) - Bir Türk mahkemesi Çarşamba günü, muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) bir milletvekilini, casusluk suçlamaları nedeniyle 25 yıl hapis cezasına çarptırdı. 25 yıl cezaya çarptırılan Berberoğlu, bunu CHP'yi korkutma teşebbüsü olarak gördüğünü söyledi.

Geçen yıl Meclis dokunulmazlıklarının kaldırılmasından bu yana, hapis cezası verilen ilk CHP milletvekili Enis Berberoğlu, Türk gizli servisinin Suriye'ye tırla yapılan silah sevkiyatını içerdiği iddia edilen video görüntülerini muhalif bir gazeteye vermekle suçlanmıştı.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, mahkûmiyet kararını protesto etmek için Perşembe günü Ankara'daki bir parkta bir yürüyüş başlatacağını açıklamış, parti yetkilileri yürüyüşün İstanbul'a yapılacağını duyurmuştu.

Kılıçdaroğlu gazetecilere: "Gerçek suçluların değil, ancak masum insanların yargılandığı günlerdeyiz. Yarın sabah saat 11'de (ET sabah 4.00) Güvenpark'ta olacağım ve yürüyüşümüzü başlatacağız, demokrasi ve adalet bu ülkeye gelene kadar" dedi.

Mayıs 2015'te laik Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir haberde, Türkiye'nin resmi istihbarat teşkilatına ait olduğu iddia edilen tırların, 2014 yılının başında Güneydoğu'da durdurulup arandıklarında, Suriye'ye silah ve mühimmat sevk edildiğinin tespit edildiği yer almıştı.

Reuters'in mahkeme belgelerine dayanarak edindiği bilgiye göre: "Sanık, devletin güvenliği, iç ve dış yararları için gizli kalması gereken

bilgileri, siyasi ve askeri casusluk amacıyla ifşa etmek suçunu işlemiştir” denildi.

Hükümet, tırların insani yardım taşıdığını söyleyerek, Suriye’ye silah gönderildiğine dair suçlamaları reddetti.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Engin Altay, söz konusu kararın muhalefeti korkutma amaçlı ve yargının hükümet kontrolü altında bulunduğu bir işareti olduğunu söyledi.

Altay, İstanbul’daki mahkeme binası dışında gazetecilere verdiği demeçte, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın iktidar partisine atıfta bulunarak: “Bu karar muhalefetin korkutulmasıdır. Bu karar, AKP’den hoşnutsuzluk duyan herkesin korkutulmasıdır” dedi.

Cumhuriyet gazetesinin ilgili haberinin ardından Erdoğan, söz konusu tırların Milli İstihbarat Teşkilatı’na (MİT) ait olduğunu kabul etmiş ve Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ve İslam Devleti ile savaşan Türkmenlere yardım taşıdıklarını söylemişti.

Erdoğan, Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve aynı gazetenin Ankara temsilcisi Erdem Gül’ün de aralarında yer aldığı Cumhuriyet gazetesi yazarlarını, Türkiye’nin itibarına zarar vermekle suçlamış ve Dündar’ın “ağır bir bedel ödeyeceğini” duyurmuştu.

Dündar ve Gül, geçen yıl devlet sırlarını açığa çıkardıkları gerekçesiyle en az beş yıl hapis cezasına çarptırılmıştı ve şimdi de savcılık tırlarla ilgili haber nedeniyle, bu iki kişi hakkında ayrıca 10 yıl daha hapis istiyor.

Hürriyet Daily News editörü Murat Yetkin, Çarşamba günkü kararın, Türkiye’nin, gazetecilerin ve politikacıların hapsedilmesi yüzünden zaten baskıyla karşılaştığı bir zamana denk geldiğine dikkat çekti.

Murat Yetkin: “Bu tür kararlar, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın ve AKP hükümetinin özellikle batı ile olan diplomatik ilişkilerindeki pozisyonlarını zayıflatabilir” uyarısında bulundu.

Demokratik hak örgütleri ve Türkiye’nin Batılı müttefikleri, Er-

doğan yönetimi altında insan haklarının kötüye gitmesinden ve geçen Temmuz ayında yapılan başarısız darbenin ardından, 50 bin kişinin yarılanmak üzere hapsedildiği, yaklaşık 150 bin kişinin gözaltına alındığı ya da işten çıkarıldığı baskılardan yakındılar.

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-lawmaker-idUSKBN19521W>

The Guardian

Türkiye'nin muhalefeti, milletvekiline verilen hapis cezası nedeniyle 250 millik bir protesto yürüyüşüne başladı

15.06.2017

Türkiye'nin ana muhalefet partisi, basına bilgi sızdırdığı iddiasıyla hapis cezasına çarptırılan bir milletvekilinin hapsedilmesini protesto etmek için, ülkenin başkenti Ankara'dan en büyük şehri İstanbul'a bir yürüyüş başlattı.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşe başlarken: "Diktatör bir yönetimle karşı karşıyayız! Adalet olmayan bir ülkede yaşamak istemiyoruz. Artık yeter diyoruz" dedi.

Yüzlerce protestocu, Enis Berberoğlu'nun hapsedildiği Maltepe Cezaevi'ne götürülecek olan 280 millik (450km) yürüyüşe çıkarken, "adalet" veya "justice" yazan afişler taşıdılar.

İstanbul'da bir mahkeme Çarşamba günü, bir CHP milletvekili olan Berberoğlu'nu, muhalif günlük Cumhuriyet gazetesine devlet sınırlarını sızdırdığı iddiasıyla, 25 yıl hapis cezasına çarptırdı.

Söz konusu gazeteyle sızdırıldığı iddia edilen haberin içeriği, 2014 yılında Türk Jandarması, Millî İstihbarat Teşkilatı'na (MİT) ait, Suriye

sınırına gitmekte olan ve görünüşte insani yardım taşıyan, ancak gerçekte silah taşıyan tırların yolunu kestiği olayla ilgili.

Geçen yıl parlamentoda milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırma kararı aldıktan sonra, bir CHP milletvekili böylece ilk kez hüküm giymiş oldu. Söz konusu tedbir, esasen, yasama organı içinde yer alan Kürt yanlısı partiye yönelikti, ancak şimdi gelinen nokta, Meclisteki sandalyelerin üçte birinden fazlasını kontrol eden ve dokunulmazlıkların kaldırılması için oy kullanmış olan CHP'yi de hedef almış durumda.

Cumhuriyet'ten iki gazeteci de MİT tırları davasında yargılanıyor. Gazetenin eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve aynı gazetenin Ankara temsilcisi Erdem Gül, 15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşen darbe girişimini düzenlemiş olduğuna inanılan, lideri sürgünde olan bir vaiz, Fethullah Gülen örgütüyle iş birliği yapmakla suçlanıyorlar.

Muhalefet partisi üyeleri ve hak savunucuları uzun zamandır, başarısız darbeden sonra yapılan baskının darbenin faillerinin ötesine geçtiğini ve muhalefeti bastırmayı amaçladığını dile getiriyorlar. On binlerce kişi, Gülen ile bağlantılı olmak iddiasıyla işlerini kaybederken veya gözaltına alınırken, ana muhalefetten bir milletvekilinin hapse mahkûm edilmesi, söz konusu mücadelede yeni bir gerginliğe neden oldu.

Perşembe günü bir mahkeme, bir Türk BM savaş suçları yargıcını yedi buçuk yıl hapis cezasına çarptırdı. Bu karar, söz konusu yargıcın görev yaptığı Lahey'deki mahkeme tarafından diplomatik normların bir ihlali olarak görülerek, kınandı.

Yargıç Aydın Akay, darbe girişimi sonrasında Eylül ayında, yargıya yapılan baskının bir parçası olarak gözaltına alındı. Akay, nihai itirazlara ve Ruanda ve Yugoslavya savaş suçları mahkemelerinde görülen davalara bakan, Hollanda merkezli BM mahkemesinde görevli olan bir yargıç. Onun gözaltında tutulması bu davaların gecikmesine yol açtı.

BM Savaş Suçları Mahkemesi Başkanı Theodor Meron, Akay'ın tutuklanmasının, "gözaltına alınmasının ve ona karşı başlatılan yasal takibatın, onun, Birleşmiş Milletler tarafından ileri sürülen diplomatik dokunulmazlığına" ve bu mahkemenin Ocak ayında Akay'ın serbest bırakılması yönündeki kararına aykırı olduğunu açıkladı.

<https://www.theguardian.com/world/2017/jun/15/turkeys-opposition-begins-protest-march-over-mps-imprisonment-enis-berberoglu>

Türkiye'nin ana muhalefet partisi, milletvekilinin tutuklanmasını protesto etmek için "Adalet Yürüyüşü" başlattı.

15.06.2017

ANKARA, 15 Haziran (Xinhua) - Türkiye 'de ana muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), kendi Milletvekili Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla tutuklanmasını protesto etmek için, Perşembe günü başkent Ankara'dan İstanbul 'a bir "Adalet Yürüyüşü" başlattı.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, birçok parti yetkilisi ve destekçisinin eşliğinde, Ankara şehir merkezinde yer alan Güven Park'ta elinde "Adalet" yazılı bir pankart taşıyarak protesto gösterisi düzenledi.

Kılıçdaroğlu, polis tarafından sıkı güvenlik önlemlerinin alındığı Güven Park'ta "Biz adalet istiyoruz, bu ülkeye demokrasi ve adalet gelene kadar yürüyeceğiz" dedi.

Bir elinde çiçekler olan muhalefet liderine eşi ve oğlu eşlik etti. Kılıçdaroğlu: "Biz milletvekillerinin ve gazetecilerin hapse atılmasını istemiyoruz. Biz, diktatör bir rejimde yaşıyoruz. Biz insanların ülkemizde barış içinde yaşamasını istiyoruz" dedi.

Kılıçdaroğlu, siyasi görüşleri ne olursa olsun, demokrasi ve adalet isteyen herkese, bu yürüyüşün "herhangi bir siyasi partinin önderliğinde" yapılmadığının altını çizerek, herkesi yürüyüşe katılma çağrısında bulundu.

Yerel CNN Türk kanalı, yürüyüşe yaklaşık 10.000 kişinin katıldığını bildirdi. Olayı, çok sayıda yayın kuruluşu ve haberci takip ediyor. Buna benzer bir yürüyüş, Türk siyasi tarihinde daha önce görülmemiştir.

Ankara'dan İstanbul'a 450 kilometreyi kapsayacak bu yürüyüş, 25 günün sonunda tamamlanabilecektir.

CHP milletvekili Utku Çakırözer, Xinhua'ya: "Yürüyüşümüz başladı. Demokrasi ve özgürlük için yürüyoruz" dedi.

İstanbul'daki Maçka Parkında ise bir başka gösteri düzenleniyor.

Berberoğlu, cezaevine konulan ilk ana muhalefet partisi üyesidir. Temmuz 2016'daki başarısız darbeden bu yana, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi (HDP) üyesi birkaç milletvekili PKK ile bağlantılı suçlamalar nedeniyle daha önce hapse mahkûm edilmişti.

Berberoğlu, bir politikacıdan daha çok bir gazetecidir ve iki yıl önce CHP milletvekili olarak seçilmeden önce, Hürriyet gazetesi genel yayın yönetmenliği de dâhil olmak üzere, bazı önemli görevlerde bulunmuş, uzun kariyere sahip bir kişiliktir.

Berberoğlu'na karşı açılan dava, iki yıl önce, muhalif Cumhuriyet gazetesinde Türkiye'den Suriye'ye gizlice sokulduğu iddia edilen silahların resim ve görüntülerini yayınladığında başlamıştı.

Ocak 2014'e ait olan bu görüntüler, Türkiye'nin Suriye iç savaşına o dönemde kamuya açıklanandan çok daha fazla müdahil olduğunu gösteriyor gibi görünüyordu.

Cumhuriyet'in o zaman ki Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve şimdiki Ankara temsilcisi Erdem Gül, bu davayla ilgili olarak geçen yıl kısa bir süre hapis yattılar. Berberoğlu'nun kendisinin, söz konusu materyali Cumhuriyet'e sızdırdığı iddia edildi. Dündar, Gül ve Berberoğlu'na karşı açılan ayrı davalar geçen yıl birleştirilmişti. Davaların birleştirilmesi işlemi, Türk yargı prosedüründe oldukça yaygındır.

Fakat Çarşamba günü, alışılmadık bir şekilde, bir İstanbul mahkemesinin verdiği kararla, anılan davalar tekrar birbirinden ayrıldı. Enis Berberoğlu'na, önce ömür boyu, daha sonra ise hafifletici sebepler nedeniyle 25 yıla düşürülerek hapis cezası verilirken, Erdem Gül ve Can Dündar'ın birleştirilen davalarının duruşmaları, belirlenecek olan ileri

bir tarihte yapılacak. Casusluk ve devlet sırlarını açığa çıkarmak suçlamalarıyla karşı karşıya olan Dündar ise şimdi Almanya’da sürgünde yaşıyor.

Mahkemenin oldukça beklenmedik bu kararı sonrasında, CHP milletvekilleri Türk Parlamentosu’nu terk ettiler ve bunu, “biz kesinlikle bu kararı kabul etmiyoruz” diyen Kılıçdaroğlu’nun sert bir açıklaması takip etti. Kılıçdaroğlu: “Demokrasi için, adalet için yıllarca savaştık. Bu ülkede adalet, demokrasi ve ifade özgürlüğü istiyoruz” dedi.

Önde gelen bir CHP milletvekili Gürsel Tekin, yerel kanal CNN Türk’e Çarşamba günü geç saatlerde yaptığı açıklamada, partisinin Türkiye’nin 81 ilinin tamamında “demokrasi protestoları” başlatacağını söyledi.

Kılıçdaroğlu’nun kendisi de aynı kanala verdiği röportajda, Berberoğlu’nun şu anda tutulduğu İstanbul’daki Maltepe Cezaevi’ne şahsen yürüyeceğini ilan etti. Kılıçdaroğlu: “Bunu yapacağım, yürüyeceğim. Bir, beş ya da on kişi arkamdan gelebilir. Ben, bu ülkede adalet sağlanana kadar yürüyeceğim” dedi.

CHP’nin 2010 yılından bu yana liderliğini yürüten 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, ünlü Hint lider Mahatma Gandhi gibi, şiddet içermeyen bir sivil itaatsizlik eylem biçimini benimsemiş olduğundan ve sakin tavırları nedeniyle “Gandi” adıyla anılıyor. 12 Mart 1930’da Gandhi ve küçük bir taraftar grubu, İngiliz sömürge hükümetinin, Hintlilerin tuz üretmesini yasaklayan tekeli protesto etmek için, batı Hindistan’da yaklaşık 500 kilometreyi kapsayan bir yürüyüş yapmıştı.

http://news.xinhuanet.com/english/2017-06/15/c_136368728.htm

TURKEY WITNESS

Kılıçdaroğlu, milletvekili arkadaşını desteklemek için Gandhi tarzında bir yürüyüşe çıktı

15.06.2017

Ana muhalefet partisi CHP'nin bir milletvekili, Enis Berberoğlu, Çarşamba günü "casusluk" ile "Fettullah Gülen terör örgütüne yardım ve destek vermek" nedeniyle 25 yıl hapse mahkûm edilmişti. Bu partinin Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, bugün, Ankara'dan Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu İstanbul'daki cezaevine 25 gün sürecek bir yürüyüşe başladı ve adalet talep etti.

Kılıçdaroğlu, yürüyüşün başında şunları söyledi: "Ülkemizde herhangi bir gazetecinin veya herhangi bir milletvekilinin hapistede olmasını istemiyoruz" ve "Diktatör bir [rejimle] karşı karşıyayız. Adaletin bulunmadığı bir ülkede yaşamak istemiyoruz. Artık yeter diyoruz. Bu yüzden yürüyüşümüze başlıyoruz. Eğer ödenmesi gereken bir bedel varsa, ben öderim."

Cumhuriyet gazetesinde 2014 yılında Can Dündar ve Erdem Gül imzasıyla bir haber yayımlanmıştı. Söz konusu haberde, AKP hükümetinin DEAŞ'tan petrol aldığı iddia edilmişti. Mahkeme, Can Dündar ve Erdem Gül'ün bu haberle ilgili bilgi ve belgeleri Enis Berberoğlu'nun verdiğine ve devlet sırlarının açığa çıkarıldığına hükmederek, siyasi ve askeri casusluk ile "Fettullah Gülen terör örgütüne yardım ve yataklık" suçlarının işlediği kararını verdi.

Berberoğlu'na verilen ceza dikkat çekti ve eleştirildi. Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşünün başlangıcında bugün, "adalet" yazan pankart ve afişler taşıyan yüzlerce kişi katıldı. Sadece Kılıçdaroğlu seferber olmadı. Türkiye'nin 81 ilindeki CHP ilçe teşkilatları "adalet" sloganıyla aynı bayrak altında protestolar düzenliyorlar.

CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel, partinin haftalık toplantılarını “Kılıçdaroğlu nerede olursa orada “ yapacağını söyledi.

Yürüyüşün gün içinde nasıl gittiği sorusuna Kılıçdaroğlu şu yanıtı verdi: “Yürüyüşüm iyi gidiyor. Yürüyeceğim. Tüm dünyaya, Türkiye’ye ve tüm insanlara, haklı olduğumuz mesajını vermek istiyoruz. Adalet istiyoruz.”

<https://turkeywitness.org/en/kilicdaroglu-gandhi-walk-support-co-parliamentarian.html>

Middle East Eye

Türk adalet yürüyüşü: Başbakan yürüyüşün sona ermesi çağrısında bulundu

15.06.2017

Binlerce insan, casusluk yapmakla suçlanan CHP’li siyasetçiye verilen 25 yıllık cezayı protesto etmek için Ankara’dan İstanbul’a yapılan 24 gün sürecek yürüyüşe başladı.

İSTANBUL, Türkiye - Türkiye Başbakanı Binali Yıldırım, Cuma günü yaptığı açıklamada, Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi liderinin yürüyüşünün istenmeyen sonuçlara yol açma riski taşıdığını söyledi.

Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, partisinin milletvekillerinden birinin “casusluk” gerekçesiyle 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra Perşembe günü 24 gün sürecek bir “Adalet Yürüyüşü”ne başladı. Binlerce kişi, desteklerini göstermek ve adalet istemek için Ankara’nın merkezinde bulunan ve çok iyi korunan bir parkta toplandı.

Ancak Yıldırım, “Adalet sokaklarda aranmaz. Sokaklara çıkmak ve bizi dünyaya şikâyet etmek ana muhalefet partisi olmak demek değildir. Kararların alınma mekânı parlamentodur. Ona yürüyüşü şimdi bitirmesini tavsiye ediyorum... Bu tür durumlarda kışkırtıcı eylemler her zaman mümkündür. İçişleri Bakanımız tüm güvenlik tedbirlerine nezaret ediyor ve CHP’lilerle yakın temas halindedir” dedi. Yıldırım ayrıca, CHP’nin milletvekillerinin tutuklanma olasılığının farkında olduğunu, ancak buna rağmen, dokunulmazlıkların kaldırılmasını Mecliste desteklediğini de belirtti. Yıldırım “HDP dışında, parlamentodaki diğer tüm partiler, CHP de dâhil olmak üzere, milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasını desteklediler” dedi.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ise, Cuma günü erken saatlerde yaptığı yazılı bir açıklamada, CHP’nin “Adalet Yürüyüşü”nü “yasadışı” olarak nitelendirdi ve bunun devam etmekte olan yargı süreçlerini etkileme girişimi olduğunu söyledi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve sözcüsü Bülent Tezcan, Yıldırım’ın sözleriyle, AKP destekçilerine, sorun yaratmaları için, kasıtlı bir çağrıda bulunduğunu söyledi. Tezcan, gazetecilere verdiği demeçte: “Başbakan muhtemel kışkırtmalardan bahsediyor. Biz bu sözlerin ne anlama gelebileceğini çok iyi biliyoruz. Bu sözler, kışkırtma yapmak için bir davetiye olarak yorumlanabilir” dedi.

Adalet yeniden kurulana kadar yürüyüş

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yürüyüşünü başlatmadan önce kalabalığa hitaben yaptığı konuşmada, yürüyüşlerin ülkede adalet sağlanıncaya kadar devam edeceğini söyledi.

Hükümete, parlamentoyu bypass etme ve kararnameyle yönetme yetkisi dâhil olmak üzere, genişletilmiş yetkiler tanımış olan 20 Temmuz’da Olağanüstü Halin uygulamaya konulmasına atıfta bulunarak, “Bizim tek talebimiz adalet. Bu kutsal bir yürüyüştür; bu herhangi bir siyasi parti ile ilgili değil. 20 Temmuz darbesiyle kurulan otokratik bir yönetim altında yaşıyoruz” dedi. Kılıçdaroğlu: “Ülkemizde milletvekilleri ve gazetecilerin cezaevinde bulunmasını istemiyoruz. Herkes için adalet istiyoruz. Artık yeter. Bu ülke adaleti elde edecek. Adalet, adalet,

adalet! Eğer bir bedel ödenmesi gerekiyorsa, ben bunu ödeyen ilk kişi olmak istiyorum” diye seslendi.

Söz konusu yürüyüş, CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun “casusluk” yapmak gerekçesiyle Çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasına yanıt olarak yapılmaktadır. Berberoğlu, Türkiye istihbarat teşkilatının Suriye’ye tırla silah taşınmasıyla ilgili görüntüleri içerdiği iddia edilen bir videoyu Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı.

Söz konusu gazete, Mayıs 2015’te; Türkiye’nin Milli İstihbarat Teşkilatına (MİT) ait olduğu iddia edilen tırların, 2014 yılının başında Türkiye’nin güneyinde bulunan Adana ilinde durdurulduğu ve arandığında, silah ve mühimmat taşındığının tespit edildiği, haberini vermişti.

Medyada çıkan haberlerde, silahların DEAŞ’a gittiği bildirilmiş, Türk hükümeti ise bu iddiayı yalanlamıştı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, o zaman, sevkیاتın MİT tarafından yapıldığını, ancak söz konusu silahların, hem Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad’a hem de DEAŞ militanlarına muhalif olan Türkmen savaşçılara gittiğini söylemişti. Erdoğan, bu videonun yayınlanmasında dâhil olanları, devlet sırlarını açığa çıkarmaları nedeniyle, “hainler ve casuslar” diye nitelendirerek, bunun onlara pahalıya mal olacağını duyurmuştu.

Hükümet yanlıları, MİT tırlarını arama emri veren savcılarının, yetkililerin Türkiye’nin anayasal düzenini yıkmakla ve geçen yıl Temmuz ayındaki başarısız darbe girişiminde bulunmakla suçladıkları ABD’de yaşayan Müslüman vaiz Fethullah Gülen’in takipçileri Güleciler olduğunu söylüyorlar. Söz konusu videoları yayınlayan medya kuruluşunun bu nedenle Gülecilerle bağlantılı olmak zorunda olduğu da belirtiliyor.

Temyiz süreci başlatıldı

Berberoğlu’nun avukatı Perşembe sabahı, bir İstanbul mahkemesinde, ceza ve tutuklamalara karşı temyiz sürecini başlattı. CHP, Berberoğlu’na verilen cezayı “siyasi olarak motive edilmiştir” diye nitelendirdi ve yargıçları Erdoğan’ın ve onun iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisinin (AKP) kuklaları olarak hareket etmekle suçladı.

Kılıçdaroğlu, Perşembe günü, sadece üzerinde “adalet” yazılı bir pankartla Ankara Güven Park’ta olacağını açıkladıktan sonra, polis söz konusu parkı, arşamba akşamı sıkı güvenlik çemberine aldı. Perşembe günü bölgeye girmek isteyenlerin üzeri arandı ve narkotik köpekleri patlayıcı madde tespiti için devriye gezdi. Ankara Valiliği, güvenliğin sağlanması için polis talimatlarına uyulması çağrısında bulunan bir açıklama yaptı.

Kılıçdaroğlu, İstanbul’a gidecek yürüyüşünü başlatırken, kalabalıktan bazılarının sloganları, Erdoğan ve AKP’ye yönelikti: “Susma, sustuğa, sıra sana gelecek” ve “adalet için omuz omuz!” sloganları “Hırsız, katil AKP!” ve “Hırsız, katil Erdoğan!” sloganlarına karıştı. Protestocular sadece “adalet” yazan pankartlar taşıdılar. Başkaca hiçbir siyasi parti sembolü veya bayrağı taşınmadı.

‘Sarayı kararı değil’

AKP, arşamba günü ilk tepkisinde, CHP’nin söz konusu mahkeme kararının Cumhurbaşkanlığı sarayından gelen talimatlar doğrultusunda verildiği şeklindeki ifadesini reddetti. Bir AKP milletvekili olan Bülent Turan, parlamentoda yaptığı konuşmada şunları söyledi: “Bir yargı kararını saray kararı olarak nitelendirmek glntir.” Turan, CHP parlamentoyu terk etme eylemi yaptıktan sonra, şunları söyledi: “Parlamentoyu terk etmekle tehdit etmek, size oy verenlere bir hakarettir. Siz, yani CHP de milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması için oy kullandınız. Bu sadece bir AKP kararı değildi.”

CHP ayrıca, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi’nden (HDP) milletvekillerinin Olağanüstü Hâl ilan edildikten sonra hapsedilmesi sırasında sessiz kaldığı için, AKP’li olmayan taraftarların da eleştirilerine maruz kaldı. Hükümet, Olağanüstü Hâl kapsamında elde ettiği geniş yetkileri, büyük ölçekli bir muhalifler tasfiyesi başlatmak için kullandı. 40.000’den fazla kişi tutuklandı ve işlerinden atılan ya da açığa alınanların sayısı 125.000’i aştı.

‘İdeolojik nyargı’

Erdoğan, arşamba günü yaptığı bir konuşmada, Olağanüstü Hal

önelemlerinin sadece terör örgütlerini hedeflediğini ve hükümetin, insan hakları ve demokrasi konusunda eleştirilmesini “ideolojik önyargının” bir sonucu olduğunu söyledi.

CHP ayrıca, Türkiye'nin 81 ilinde “adalet nöbetleri” düzenleneceğini duyurdu. Parti, başarısız 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında düzenlenen demokrasi nöbetlerine benzer adalet nöbetlerinin, ülkede bağımsız yargı sisteminin yeniden kurulana kadar devam edeceğini açıkladı. Perşembe günü CHP milletvekilleri de dâhil olmak üzere, yüzlerce kişi, İstanbul'da tutulacak nöbet yeri olarak belirlenen Maçka Demokrasi Parkı'nda toplanmaya başladı. Berberoğlu'nun şu anda tutuklu bulunduğu İstanbul'daki Maltepe Cezaevi'nin önünde de bir adalet nöbeti tutuluyor. Bu etkinliklerin hiçbirinde güvenlik güçleri ve protestocular arasında herhangi gerginlik veya çatışma yaşanmadı.

<http://www.middleeasteye.net/news/turkish-opposition-begins-24-day-justice-march-after-mps-jailing-1365797246>

PRESS TV

Türk muhalefet partisi Ankara'dan İstanbul'a 400 km'lik bir protesto yürüyüşü başlattı

15.06.2017

Türkiye'nin ana muhalefet partisi, kendi milletvekillerinden birinin tutuklanmasını protesto etmek için, başkent Ankara'dan İstanbul'da bir cezaevine kadar sürecek olan 400 km'lik bir protesto yürüyüşü başlattı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu liderliğindeki protesto yürüyüşünde Perşembe günü binlerce gösterici yola koyuldu. Türk basınında çıkan haberlere göre, yürüyüş, her gün yaklaşık 15-20 kilometre kat edilerek, iki hafta kadar sürecek.

Kılıçdaroğlu'na kendi güvenlik ekibinin eşlik edeceği bildirildi. Kılıçdaroğlu, Türkiye'de adalet, demokrasi ve özgürlük istediğini vurguladı. Medya kuruluşları, muhalefet liderinin "Tüm dünya duysun, biz kendi ülkemizde diktatör bir rejimle karşı karşıyayız" dediğini aktardılar. Öfkeli göstericiler de pankartlar taşıdılar ve demokrasi yanlısı sloganlar attılar.

Kılıçdaroğlu, CHP milletvekillerinden olan Enis Berberoğlu'nun Çarşamba günü devlet sınırlarını açığa çıkardığı gerekçesiyle 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra, yürüyüş çağrısında bulundu. Berberoğlu, ülkenin Milli İstihbarat Teşkilatının (MİT) Suriye'deki yabancı destekli Takfiri teröristlerine silah gönderdiğini gösteren gizli belgelerin, bir gazeteyle sızdırılmasındaki rolüyle ilgili olarak suçlu bulunmuştu.

İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, Berberoğlu'na anılan cezayı, gizli belgeleri siyasi veya askeri casusluk amacıyla açığa çıkardığı için verdi.

Eski bir gazeteci olan Berberoğlu, duruşma sonrasında mahkemede tutuklandı. Berberoğlu, temyiz sürecinin sonuçlanmasını beklerken tutuklu kalacak.

Kılıçdaroğlu, mahkeme kararını takiben "Bu ülkede terör gruplarına giden silahlarla dolu bir tır haberi yapmak için verilen ceza 25 yıl hapis, ancak yasa dışı silah sevkiyatı serbest!" şeklinde tweet attı. Cumhuriyet gazetesi Mayıs 2015'te, 2014 yılının başında Türk güvenlik güçlerinin Suriye'deki militanlara silah taşıyan bir tır konvoyunu durdurmasının görüntülerini web sitesinde yayınlamıştı.

Gazete, tırların yaklaşık 1.000 havan mermisi, yüzlerce bomba atar, hafif ve ağır silahlar için 80.000 atımlık mühimmat taşıdığını yazmıştı. Ankara bu iddiaları reddetmiş ve tırların Suriye'ye insani yardım taşıdığını iddia etmişti. Ancak Berberoğlu, videonun gerçek olduğunu savunmuştu.

Bu olay, komşu Suriye'deki terörizmi açıkça desteklemesi nedeniyle, birçok kişinin hükümeti sert bir şekilde eleştirmesiyle, Türkiye'de büyük bir anlaşmazlığa neden olmuştu. Cumhuriyetin eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve Ankara temsilcisi Erdem Gül de davanın diğer sanıkları arasında yer almıştı.

Geçen sene Dündar ve Gül, devlet sırrı olduğu söylenen hususları açıklamaktan dolayı en az beş yıl hapse mahkûm edilmişti. Savcı şimdi MİT tırlarıyla ilgili haber nedeniyle, bu iki kişi için ayrıca bir 10 yıl daha hapis istiyor. Bundan başka, Türkiye'nin geçen yıl Temmuz ayındaki başarısız darbe girişiminden dolayı suçladığı ABD'de yaşayan din adamı Fetullah Gülen'in örgütüne atıfta bulunularak, Berberoğlu, Dündar ve Gül, "üye olmadan bir terör örgütüne yardım etmek" suçlamasıyla yargılanıyorlar. Gülen, darbeyi yönetme yönündeki suçlamaları reddetti. Savcı, bahsi geçen sızdırılmış görüntülerin kaynağı olarak Gülen'in kurduğu ağı sorumlu tutuyor.

Temmuz 2016'da başarısız darbe girişiminden sonra, yetkililer 50.000 kişiyi tutukladı ve Gülen'le bağlantılı oldukları iddiasıyla aralarında askerler, polisler, öğretmenler ve kamu görevlilerinin de olduğu geniş bir meslek yelpazesinden 120.000 kişiyi işten attılar veya açığa aldılar. Berberoğlu, geçen yıl parlamentoda yapılan milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasına dair Anayasa değişikliğinden bu yana, CHP'den hapse atılan ilk yasama üyesidir.

<http://www.presstv.ir/Detail/2017/06/15/525376/Tuekey-CHP-Kemal-Kilicdaroglu-Enis-Berberoglu-Syria>

Reuters Daily Mail

Türkiye’de muhalefet milletvekili hapsedildikten sonra binler toplandı

15.06.2017

ANKARA (Reuters) - Perşembe günü Türkiye’nin en büyük iki kentinde, bir muhalefet partisi milletvekiline yapılan casusluk suçlamaları nedeniyle verilen 25 yıllık hapis cezasını protesto etmek için, binlerce kişi sokaklara çıktı.

Bir mahkeme, ana muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi’nden (CHP) bir milletvekili olan Enis Berberoğlu’nu Çarşamba günü askeri casusluk suçlamaları nedeniyle cezalandırmıştı. Mahkeme, Berberoğlu’nun Türkiye’nin istihbarat teşkilatının Suriye’ye tırla silah sevkiyatı yapıldığını gösterdiği iddia edilen bir videoyu muhalif bir gazeteye vermekle suçladı.

Berberoğlu, geçen yıl Temmuz ayında yapılan başarısız darbe girişimi sonra, hükümetin de baskısıyla, laik CHP ‘den hapse atılan ilk milletvekili oldu. Geçen yıldan bu yana 50 binden fazla kişi hapsedildi ve 150 binin üzerinde kişi görevinden atıldı ya da açığa alındı.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, başkent Ankara’ dan Berberoğlu’nun tutulduğu İstanbul’daki cezaevine, yaklaşık 425 kilometrelik bir yürüyüş başlatırken, “Adalet” yazılı pankartlar ile Türk bayrakları taşıyan kalabalıklar gösteri düzenledi.

Beyaz bir gömlek giyen ve yandaşlarına el sallayan 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, parti yetkililerinin en az 20 gün sürebileceğini bildirdiği bir yolculuğa çıkmış oldu. Kılıçdaroğlu bu tutuklamayı kanunsuz ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ı kastederek, Cumhurbaşkanlığı Sarayı’na atfen, Saray tarafından motive edilmiş olduğunu söyledi. Kılıçda-

roğlu, yola ıkımadan önce habercilere ‘‘Yürüyüşümüz bu ülkede adalet olana kadar devam edecek’’ dedi.

Kalabalıklar Kılıçdaroğlu’nu uğurlamak ve Berberoğlu’nun hapsedilmesini protesto etmek için başkentteki bir parkta toplandı. Soyadını vermeyi reddeden emekli bir ğretmen olan Nuran: ‘‘Erdoğan parmağını ona karşı olan herkese sallıyor. Bu tutuklama bir mesaj vermek için yapıldı, ancak biz korkmuyoruz. Biz, onlar her birimizi hapsedene kadar direneceğiz’’ dedi.

Yakınlarda bulunan pek çok kişi pankart açtı, Türk bayrakları salıladı ve modern Türkiye’nin ve CHP’nin laik kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün posterlerini taşıdı. Polis, protesto alanında güvenlik bariyerleri kurarak, yakınlardaki yolları kapatarak ve bomba imha ekipleri ve köpeklerle aramalar yaparak, sıkı güvenlik önlemleri uyguladı. TOMA ve zırlı polis araçları yakın noktalarda bekletildi.

Milletvekilleri hapse atıldı

Muhalefetteki Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi’ne (HDP) göre, geçen yıldan bu yana partinin iki lideri de dâhil olmak üzere, on bir milletvekili terör suçlamalarıyla hapse atıldı.

Berberoğlu’nun avukatı, yasama üyelerinin derhal serbest bırakılması talebi ile yasal itirazda bulundu, ancak bu itiraz ilgili İstanbul mahkemesi tarafından reddedildi. Enis Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesinde Mayıs 2015’te yapılan bir haberin kaynağı olarak kullandığı bir videoyu sağlamakla suçlanmıştı. Bu haberde, Türkiye’nin milli istihbarat teşkilatına ait olan tırlarda, 2014 yılının başlarında Türkiye’nin güneyinde durdurulduğu ve arandığında, silah ve mühimmat taşındığının tespit edildiği iddia edilmişti.

Hükümet, tırların insani yardım taşıdığını söyleyerek, silahların Suriyeli asilere gönderildiğine dair suçlamaları redetmişti. Erdoğan, daha sonra tırların devletin istihbarat teşkilatına ait olduğunu kabul etmiş ve söz konusu tırların Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ve DEAş ile mücadele eden Türkmenlere yardım taşıdığıklarını söylemişti.

Erdoğan, Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve Ankara temsilcisi Erdem Gül'ü Türkiye'nin itibarını zayıflatmakla suçlamış, Dündar'ın "ağır bir bedel ödeyeceğini" söylemişti. Geçen sene Dündar ve Gül, ilgili bir davada devlet sırlarını açığa çıkardıkları gerekçesiyle en az beş yıl hapis cezasına çarptırıldılar. Savcı şimdi, turlarla ilgili yapılan söz konusu haber nedeniyle bu iki kişi için bir 10 yıl daha hapis cezası istiyor. Dündar, ülkeyi terk ettikten sonra gıyaben yargılanıyor. Gül, Türkiye'de kalıyor ve özgür, ancak davası devam ediyor.

Gazeteciler Birliği'ne göre, Türkiye'de 160 civarında gazeteci hapiste bulunuyor ve başarısız darbe girişiminden bu yana, 130 yayın kuruluşu yetkili makamlar tarafından kapatılmış durumda. Hükümet, karşı karşıya olduğu muazzam güvenlik tehditleri göz önüne alındığında, Olağanüstü Hal uygulaması tedbirinin gerekli olduğunu ileri sürdü. Hak savunucuları ile Türkiye'nin bazı batılı müttefikleri, Türkiye'de artan otoriterliği kınayarak, sıkı önlemlerin kapsamı ile ilgili endişelerini dile getirdiler.

Berberoğlu'nun tutuklanması, önde gelen bir Türk iş ve sanayi kuruluşu olan TÜSİAD tarafından, gazetecilerin ve akademisyenlerin yargılanması ve tutuklanmasının ülkenin imajına zarar verdiği vurgulanarak, eleştirildi. TÜSİAD, yaptığı açıklamada: "Demokratik değerlerimiz, küresel dünyada ulusal çıkarlarımız ve rekabet gücümüz açısından çok önemlidir" dedi.

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-lawmaker-idUSKBN1960VE>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-4607028/Thousands-rally-Turkey-opposition-lawmaker-jailed.html>

Fox News Breitbart Daily Mail

Türk muhalefet partisi 265 millik ‘Adalet Yürüyüşü’ne başladı

15.06.2017

İSTANBUL - Türkiye'nin ana muhalefet partisi, parti üyelerinden birinin mahkûm edilmesini protesto etmek için, Perşembe günü başkentten İstanbul'a giden 425 kilometrelik (265 mil) bir yürüyüşe başladı. Binlerce kişi Ankara'da sokaklara çıktı. Yürüyüş, ülkenin Cumhurbaşkanı tarafından eleştirildi.

Laik Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, milletvekili Enis Berberoğlu'nun devlet sırlarını açığa çıkarma gerekçesiyle suçlu bulunup, 25 yıl ceza almasından hemen sonra “adalet için yürüyüş” çağrısında bulundu. Kılıçdaroğlu, tutuklama kararının, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yapılan atıfla “saray motivasyonlu” olduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu: “Tüm dünya duysun, kendi topraklarımızda Türkiye'de bir diktatör rejimle karşı karşıyayız” dedi.

Erdoğan, Ankara'da bir iftar yemeğinde, protestocuların yargı bağımsızlığına ilişkin bir Anayasa maddesini unutmamaları gerektiğini söyleyerek yürüyüşü eleştirdi. Erdoğan: “Herkes yerini bilmelidir. Kimse, bir taraftan hukuka saygı duyduğunu söyleyip de daha sonra yasayı ihlal etme yoluna giderek bir şey kazanmaz. Bununla hiçbir şey kazanamayacaklar, tersine, bu onlara kaybettirecek” dedi.

Eski bir gazeteci ve milletvekili olan Berberoğlu'na açılan dava, Cumhuriyet gazetesi tarafından 2015 yılında yayımlanan bir haberde, Türkiye'nin istihbarat servisinin Suriye'deki İslamcı isyancılara gizlice silah verdiğinin ileri sürülmesinden kaynaklandı. Avukatı tutuklama kararına itiraz etti.

Berberoğlu, yerel makamların, havan mermisi taşıdıkları iddia edilen Suriye'ye giden tırlarda arama yaparken ve Türk istihbarat yetkilileri ile bir yetki mücadelesine giriştiklerini gösteren görüntüleri bir gazeteye vermekle suçlanıyor. Türk liderler, İslamcı isyancılara destek verme hususunu reddettiler ve tırlarda Suriye'deki Türkmenlere giden yardımlar olduğunu söylediler.

Cumhuriyet gazetesinin o zaman Genel Yayın Yönetmeni olan ve şimdi yurt dışında yaşayan Can Dündar ve gazetenin Ankara temsilcisi Erdem Gül de benzer suçlamalarla yargılanıyorlar. Berberoğlu, Dündar ve Gül ayrıca "üye olmadan bir terör örgütüne yardım etmekten" de yargılanıyorlar. Kastedilen terör örgütü, geçen yıl Türkiye'de yapılan başarısız kanlı darbe girişimini düzenlemekle suçlanan, ABD'de yaşayan vaiz Fettullah Gülen şebekesine yapılan bir referanstır. Gülen, bu iddiaları reddetti. Savcılık ise Gülen'in şebekesinin, adı geçen gazeteye sızdırılmış görüntülerin kaynağı olduğuna inanıyor.

Kılıçdaroğlu, tutuklama kararının ardından: "Bu ülkede terör gruplarına giden silahlarla dolu bir tırla ilgili yapılan haberin cezası 25 yıl hapis, ancak yasa dışı silah sevkiyatı serbest!" dedi. Geçen yıl parlamentoda milletvekili dokunulmazlıklarını kaldıran bir Anayasa değişikliğinden bu yana, Berberoğlu, hapis cezası alan ilk Cumhuriyet Halk Partili milletvekili oldu. Kürt yanlısı bir düzine milletvekili, terörü desteklediği iddiasıyla zaten hapisteler ve 50.000'den fazla kişi de Gülen'le bağlantıları olduğu iddiasıyla tutuklandılar.

68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, tahminen 25 gün boyunca İstanbul'a yürüyeceğini ve her ilde parti üyelerinin kendisine katılacağıni söyledi.

Perşembe sabahı yüzlerce kişi de İstanbul'da bir parkta toplandı. Birsen Ayışık, 53 yaşındaki bir protestocu: "Adalet istiyoruz! Bir hukuk devleti, adil yargı istiyoruz! Demokrasi, daha fazla demokrasi istiyoruz!" dedi.

<http://www.foxnews.com/world/2017/06/15/turkish-opposition-party-begins-250-mile-protest-march.html>

<http://www.breitbart.com/news/turkish-opposition-party-begins-265-mile-march-for-justice/>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-4607608/Turkish-opposition-party-begins-protest-march-capital.html>

Türkiye protesto ediyor: Muhalefet milletvekili mahkeme tarafından mahkûm edildikten sonra binlerce insan yürüdü

15.06.2017

Muhalefetteki bir milletvekilinin hapsedilmesine karşı protesto amacıyla binlerce Türk göstericisi Ankara’da yürüdü. Enis Berberoğlu, bu hafta, casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Türkiye’nin ana muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) taraftarları, Perşembe günü Ankara’nın merkezinde bir parkta toplanarak, Türk bayrakları ile “Adalet” yazılı pankartlar taşıdı.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Çarşamba günü bir mahkemenin, partinin Genel Başkan Yardımcılarından biri olan Enis Berberoğlu’nu, Türkiye’nin Suriyeli asilere gizlice silah gönderdiğinin gösterildiği iddia edilen bir videoyu sızdırmasından dolayı, suçlu bulunmasının ardından protesto çağrısında bulundu. Berberoğlu’na 25 yıl hapis cezası verildi.

Kılıçdaroğlu, bu kararı yasa dışı ve siyasi amaçlı olarak nitelendirdi. Kılıçdaroğlu, “Adalet” yazılı bir pankartla, Ankara’dan başlayarak, Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu İstanbul’daki cezaevine kadar 400 kilometre (250 mil) yürümeye karar verdi. Kılıçdaroğlu: “Ödenecek bir bedel varsa, onu ödeyecek ilk kişi ben olacağım. İstanbul’a kadar bütün yolu yürüyeceğim. Ve bu yürüyüşe, Türkiye’de adalet olana kadar devam edeceğiz” dedi.

Parti yetkilileri, yürüyüşün 68 yaşındaki politikacı için en az 20 gün alacağını tahmin ettiklerini söylediler. Bir dizi CHP üyesi protesto-ya ilişkin görüntüleri tweet ettiler.

Darbe sonrası devam eden sıkı önlemler

Berberoğlu'nun davası sırasında savcılar, bu milletvekilinin Cumhuriyet gazetesine, Türk istihbarat servislerinin Suriye sınırının öbür tarafındaki İslamcı isyancılara silah ve mühimmat gönderdiğini öne süren bilgiler aktardığını savundular. Gazete, konuyla ilgili bu haberi 2015'te yayınlamıştı.

Berberoğlu, geçen yıl yapılan başarısız darbe girişiminden sonra, hükümet tarafından alınan sıkı önlemler ardından, hapis cezası alan ilk (laik ana muhalefet partisi üyesi) CHP'li milletvekili oldu. 15 Temmuz başarısız darbe girişiminin ardından on binlerce insan tutuklandı veya işlerinden kovuldu. Tutuklananlar arasında, parlamentoda üçüncü büyük parti olan Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) 11 milletvekili de bulunuyor.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'ne göre, 150'den fazla gazeteci hapsedildi. Cumhuriyet de dâhil olmak üzere, medya organları artarak baskılandı. Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan, söz konusu silah sevkiyatı haberini yapan, gazetenin eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar, kendisine geçen yıl beş yıl 10 ay hapis cezası verilmesinden bu yana, Almanya'da yaşıyor.

Modern Türkiye'nin seküler kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP, darbe girişimi sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile dayanışma içine girmişti. Ancak Erdoğan'ın yetkilerini genişletme konusunda Nisan ayında yapılan referandumu küçük bir farkla kazanmasından bu yana, iktidar partisi ile muhalefet partileri arasındaki gerginlikler gittikçe büyüdü.

<http://www.dw.com/en/turkey-protests-thousands-march-after-court-convicts-opposition-mp/a-39263610>

Türkiye, “diplomatik dokunulmazlığı ihlal ederek” BM yargıcını tutukladı

15.06.2017

Türkiye'nin Birleşmiş Milletler yargıçlarından birini tutuklamasının, hem diplomatik dokunulmazlığın hem de bağlayıcı bir hukuk düzeninin ihlali olduğu bildirildi.

BM'nin Uluslararası Ceza Mahkemelerine yönelik mekanizmasında görev yapan Yargıç Aydın Sefa Akay, belirli bir terörist grubun üyesi olmaktan dolayı mahkûm edildi. Akay, yapılan temyiz başvurusunun sonuçsuz kalması durumunda, yedi yılı aşkın bir süre cezaevinde kalmakla karşı karşıya kalacak. Bunun dışında, muhalefetteki laik bir milletvekilinin hapsedilmesi üzerine Ankara'da protestolar patlak verdi.

Ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekili Enis Berberoğlu, “gizli bilgileri” bir gazeteye sızdırması nedeniyle 25 yıl hapse mahkûm edildi. Berberoğlu, Türk istihbarat servisinin sınır üzerinden Suriye'ye silah taşırken gösteren kanıtları bir gazeteye vermekle suçlanıyor.

Haberi yayınlayan Cumhuriyet gazetesi editörü ve birkaç yazarı, Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında uygulamaya konulan Olağanüstü Hal uygulamasının bir parçası olarak tutuklandılar.

AFP haber ajansının haberine göre, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, başkentte protesto yürüyüşü başlattı ve gerektiğinde 450 km uzaklıkta olan İstanbul'a kadar tüm yolu yürüyeceğini açıkladı. Kılıçdaroğlu'nun “İstanbul'a kadar bütün yolu yürüyeceğim. Ve bu yürüyüşe, Türkiye'de adalet olana kadar devam edeceğiz” dediği aktarıldı.

Türkiye'nin ilk çağdaş Cumhurbaşkanı olan Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP, başarısız darbe girişiminden bu yana, Kürt muhalefet gruplarına yapılan operasyonlara benzer uygulamalarla karşılaşmamıştı.

Diplomatik dokunulmazlık

Akay, şu anda sürgünde bulunan vaiz Fettullah Gülen'in kurduğu Gülen hareketine üye olmaktan dolayı suçlu bulundu. BM tarafından yapılan açıklamada, Akay ile ilgili hukuki sürecin temyiz aşamasında olmasından dolayı, kendisinin serbest bırakıldığı, ancak pasaportuna el konulduğu ve ülkeden ayrılmasının yasaklandığı belirtildi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin bir alt kuruluşu olan MICT, Türk hükümetini yasal olarak bağladığını belirttiği Ocak ayındaki bir karar da dâhil olmak üzere, Akay'ın serbest bırakılması için tekrar tekrar talepte bulundu. MICT Başkanı yargıç Meron, Türkiye'nin yaptığı hareketin "Yargıç Akay'ın uluslararası hukuk çerçevesinde konulan statüsünü daha da ihlal ettiğini" söyledi. Meron, ısrarlı bir şekilde, Türk hükümetine, Akay'ın statüsüne saygı gösterme ve durumu "uluslararası hukuka uygun olarak çözmeye" tavsiyesinde bulundu. Yargıç Akay, Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından eski Ruanda planlama bakanı Augustin Ndirabatware'e verilen 30 yıllık cezanın incelenmesi için görevlendirilmişti.

Doğan Haber Ajansı, Türkiye'de Akay'a karşı açılan davanın gerekçelerinden birinin de, Gülen destekçileri için üretilmiş olduğu söylenen Bylock adlı şifreli iletişim servisinin kullanılması olduğunu bildirdi. Türkiye, Gülen hareketini darbe girişiminde bulunmakla suçluyor ve hareketi bir terör örgütü olarak sınıflandırıyor. ABD'de sürgünde yaşayan Gülen, kendisine yöneltilen suçlamaları reddetti.

<http://www.bbc.com/news/world-europe-40285658>

Indian Express

Türkiye muhalefet partisi lideri, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı tasfiye ve ikinci bir darbe yapmakla suçladı

16.06.2017

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, daha önce gazeteci olan CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun bir gazeteye gizli bilgileri sızdırdığı gerekçesiyle, Çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra yürüyüş çağrısında bulundu.

Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri, Ankara'dan İstanbul'a yapılan bir protesto yürüyüşünü kararlılıkla sürdürürken, bugün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı geçen Temmuz ayındaki başarısız darbe girişiminin ardından yapılan baskılar nedeniyle "ikinci bir darbe" yapmakla suçladı. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, daha önce gazeteci olan CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'nun bir gazeteye gizli bilgileri sızdırdığı gerekçesiyle Çarşamba günü 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra yürüyüş çağrısında bulundu.

Türkiye'nin en büyük ikinci partisinin lideri, iktidara karşı şimdiye kadar olan bu en büyük mücadelesinde, Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu İstanbul'un Maltepe semtindeki cezaevine yürüyor ve taraftarlarını ona eşlik etmeye çağırıyor. Kılıçdaroğlu, "ikinci darbenin" Erdoğan'ın 20 Temmuz'da Olağanüstü Hal uygulaması ilan etmesiyle yapıldığını söylüyor. Darbe girişiminden bu yana yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve 100 bininin üzerinde kişi işini kaybetti. Kılıçdaroğlu, 450 kilometrelik İstanbul yürüyüşünün ikinci günü AFP'ye verdiği demeçte, "15 Temmuz'un sonuçları, ikinci darbeyi 20 Temmuz'da yapmak için kullanıldı" dedi.

İlk başta üç ay süreceği duyurulan Olağanüstü Hâl uygulaması, o zamandan bu yana üç kez uzatıldı. Bu, ülkedeki insan hakları hususundaki endişeleri artırıyor. Bir gömlek, beysbol şapkası ve spor ayakkabısı giyen CHP lideri, yürüyüşün adaletsizliğe karşı bir meydan okuma olduğunu ve “bağımsız bir yargı olmadığından” dolayı yürüyüşe gerek duyulduğunu söyledi.

Yürüyüşü destekleyenler, tek bir kelimelelik “adalet” yazısından oluşan pankartları taşıyor. Kılıçdaroğlu: “Yargı büyük oranda, Erdoğan’dan talimat beklemekte ve bu talimatlara dayanarak kararlarını vermektedirler” dedi. Güvenlik güçleri Ankara ve İstanbul’da protesto gösterilerine genellikle kısıtlama getirirken, Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşü yoğun güvenlik önlemleri altında yapılmasına rağmen, bugüne kadar herhangi bir engelleme ile karşılaşılmadı.

Kılıçdaroğlu, hükümetin yürüyüşü durdurma ya da kendisini tutuklama “cesaretini” göstereceğine inanmadığını, “çünkü bu yürüyüş yasal sınırlar içindedir” dedi ancak uyardı: “Eğer gözaltı veya tutuklamalar olursa, bunun ağır sonuçları olur.”

Başbakan Binali Yıldırım bugün, adaletin “sokaklarda bulunamayacağını” ve “mahkemelerin kararlarını sevmesek de saygı göstermeliyiz” diyerek Kılıçdaroğlu’nun eylemlerini eleştirdi. Yürüyüş kararının verilmesine neden olan ve Berberoğlu’na yöneltilen suçlama, Türk istihbarat teşkilatının 2015 yılında sınır üzerinden Suriye’ye silah sevkiyatı yapıldığını gösterdiği iddia edilen video görüntülerini Cumhuriyet Gazetesine vermek biçimindeydi.

<http://indianexpress.com/article/world/turkey-opposition-chief-accuses-president-erdogan-of-second-coup-with-purge-4707562/>

Türk siyasetçinin hapse atılması 400 kilometrelik protesto yürüyüşüne neden oldu

16.06.2017

Türkiye muhalefетinin destekçileri, devlet sırlarını açığa çıkarmaktan suçlu bulunan bir milletvekiline bir gün önce verilen 25 yıllık hapis cezasını protesto etmek için, Perşembe günü Ankara-İstanbul arasında 400 kilometrelik bir yürüyüşe başladılar.

Merkez sol Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, uzun yürüyüşüne başlarken “adalet” yazılı pankartları taşıyan taraftarlarınca karşılanmıştı. Kılıçdaroğlu: “Adalet olmayan bir ülkede yaşamak istemiyoruz” dedi.

Çarşamba günü, bir mahkeme, Türkiye'nin Suriye'deki isyancılara silah gönderdiğini gösteren bilgileri sızdırmaktan suçlu bulunan CHP'li milletvekili Enis Berberoğlu'na söz konusu uzun cezayı verdi. Savcılar, Berberoğlu'na verilen hapis cezasının 2015 yılında Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan bir haber nedeniyle verildiğini açıkladı. Yayımlanan söz konusu haberde, Türk istihbarat teşkilatına ait turlarda 2014 yılında silah ve mühimmat nakledildiğini gösteren video görüntülerinin Enis Berberoğlu tarafından Cumhuriyet gazetesine verildiği belirtildi.

Cumhuriyet gazetesinin kendisi de yoğun bir baskı altında bulunuyor. Gazetenin bir düzineden fazla gazeteci ve yöneticisi, altı aydan fazla bir süredir cezaevinde yargılanmayı bekliyorlar. Bu arada, silah sevkiyatı ile ilgili haberden sorumlu tutulan gazeteci, eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar, Avrupa'da sürgün hayatı yaşıyor.

Muhalefet partisi üyelerinin hapsedilmesi son zamanlarda, 11 Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi (HDP) milletvekilinin parmaklık-

lar arkasına gönderilmesiyle, yoğunlaştı. Terörle bağlantılı oldukları gerekçesiyle binlerce HDP üyesi de hapse atıldı.

Berberoğlu, ülkede sürmekte olan baskı ortamında tutuklanan ilk önemli CHP’li kişi oldu. Türkiye’deki laik muhalefet grupları, şiddet yanlısı İslamcılığın ortaya çıkmasıyla ilgili endişelerden dolayı, hükümetin Suriyeli isyancı gruplara verdiği desteği kuşkuyla karşıyorlar.

<http://www.chinapost.com.tw/international/europe/2017/06/16/498763/turkish-politicians.htm>

Reuters

Türk Başbakan, muhalefet partisi liderine ısrarla 20 günlük protesto yürüyüşünü iptal etme tavsiyesinde bulundu

16.06.2017

İSTANBUL / ANKARA (Reuters) – Türkiye’nin Başbakanı Cuma günü ana muhalefet partisinin Genel Başkanından, milletvekillerinden birinin hapse atılmasının protesto edilmesi amacıyla, Ankara’dan İstanbul’a düzenlenen 425 kilometrelik yürüyüşü sona erdirmesini ısrarla isteyerek, adaletin “ sokaklarda aranamayacağını” söyledi.

Laik Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Genel Başkanı 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, söz konusu yürüyüşe Enis Berberoğlu’nun casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra, Perşembe günü başladı. Kılıçdaroğlu, binlerce taraftar tarafından uğurlandı ve hükümetin medyaya egemen olduğu bir ülkede büyük ilgi gördü. Kılıçdaroğlu, koyu renk pantolon ve mavi gömleğiyle Cuma günü Ankara’nın dışındaki bir otoyol boyunca ağır adımlarla yürüdü. Yanan güneş altında bir şapka giyen Kılıçdaroğlu “Adalet” yazan bir pankart taşıdı.

Kılıçdaroğlu'nun CHP'sinin üyelerinin de için de olduğu hak grupları ve hükümet muhalifleri, geçen yıl başarısız olan darbeden sonra 50 binin üzerinde kişinin hapse atılmasına ve 150 bin kişinin işten çıkarılmasına ya da açığa alınmasına yol açan baskıları dile getirerek, Türkiye'nin otoriterliğe doğru kaydığını söylüyorlar.

Başbakan Binali Yıldırım gazetecilere, “Kılıçdaroğlu'nun bu eylemden vazgeçmesini tavsiye ediyorum, adalet sokaklarda aranamaz, Türkiye bir hukuk devletidir... Bir mahkemenin kararını beğenmesek bile ona saygı göstermek zorundayız” dedi.

Berberoğlu, Milli İstihbarat Teşkilatına (MİT) ait olan tırların durdurulduğunu, tırlarda Suriye'ye silah ve mühimmat taşındığının tespit edildiğini gösterdiği iddia edilen Mayıs 2015 tarihli bir video görüntüsünü Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı.

Berberoğlu, hükümetin yürüttüğü sıkı önlemler kapsamında, Kürt yanlısı muhalefet partisine mensup on bir parlamento üyesinin hapsedilmesinin ardından cezaevine konulan ilk CHP milletvekili oldu.

Kılıçdaroğlu tutuklamayı “yasadışı” olarak nitelendirdi ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'a atıfta bulunarak, bu tutuklamanın Cumhurbaşkanlığı Sarayı tarafından motive edildiğini belirtti. Berberoğlu'nun tutuklu olduğu İstanbul'daki cezaevinde bitirilmesi planlanan yürüyüşün 20 günden fazla sürmesi bekleniyor.

‘Demokrasi’

Kılıçdaroğlu, yürüyüş sırasında basın mensuplarına verdiği demeçte: “Biz şimdiye kadar adalet, adalet, adalet ve demokrasi çağrısı yaptık ve savunduk ve yapacağız ve savunacağız. Onların ne dediği önemli değil” dedi.

Türkiye Adalet Bakanı Adalet Bakanı, Kılıçdaroğlu'nun yargı sistemini tahrik etmeye çalıştığını belirtti. Bekir Bozdağ: “Adalet terazilerinin dengesini yollarda yürüyerek bozmak mümkün değildir” dedi.

Erdoğan, tırların MİT'e ait olduğunu kabul etti, fakat tırların asilere silah değil, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'a ve İslam Devletine karşı savaşan Türkmenlere yardım taşıdıklarını söyledi. Erdoğan, Cum-

huriyet'in genel yayın yönetmeni Can Dündar ve Ankara temsilcisi Erdem Gül'ü Türkiye'nin itibarını zayıflatmakla suçladı ve Dündar'ın "ağır bir bedel ödeyeceğini" söyledi.

Dündar ve Gül hakkında geçen yıl açılan bir dava en az beş yıl hapse mahkûmiyetiyle sonuçlanmıştı. Savcı, tırlar hakkında yapılan söz konusu haber nedeniyle bu iki kişi için şimdi 10 yıl daha ceza istiyor. Dündar, Türkiye'yi terk ettikten sonra gıyaben yargılanıyor. Gül ise Türkiye'de yaşıyor ve özgür, ancak davası devam ediyor.

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-march-idUSKBN19722J>

Fox News

Daily Mail

Türkiye'nin başbakanı muhalefet liderinin protestosunu ağır bir şekilde eleştirdi

16.06.2017

İSTANBUL - Türkiye'nin Başbakanı, muhalefet partisi milletvekillerinden birine 25 yıl hapis cezası verilmesinin ardından, ülkenin Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı önderliğinde başlatılan bir protesto yürüyüşünü Cuma günü ağır bir şekilde eleştirdi.

Başbakan Binali Yıldırım, laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin Genel Başkanı olarak Kemal Kılıçdaroğlu'nun yargı kararlarına saygı göstermesi gerektiğini söyledi. Yıldırım: "Sokaklarda adalet arayamazsınız, Türkiye bir hukuk devletidir... Sokağa çıkarak, ülkemizi tüm dünyaya şikâyet etmek hoş değil" dedi.

Bir Türk mahkemesi Çarşamba günü, milletvekili Enis Berberoğlu'nu devlet sırlarını açığa çıkardığı gerekçesiyle suçlu bulmuştu. Berberoğlu, gazetecilere Suriye'ye gitmekte olan tırlarda yapılan bir

aramanın video görüntülerini vermekle suçlanmıştı. Söz konusu görüntülerde, Türkiye istihbarat servisinin Suriye'deki İslamcı isyancılara silah sevkiyatı yapıldığı iddia ediliyordu. Bu haber ise Cumhuriyet gazetesinde 2015 yılında yayımlanmıştı.

Kılıçdaroğlu, kararı “adaletsiz” olarak nitelendirdi ve yargının hükümet tarafından yönlendirildiğini iddia etti. Kılıçdaroğlu, destekçileriyle birlikte Perşembe günü başkent Ankara'dan hareket ederek, Berberoğlu'nun tutuklu olduğu İstanbul'daki cezaevine 266 millik (426 kilometrelik) bir “Adalet Yürüyüşü” başlattı.

“Mübarek Ramazan ayının içinde bu sıcakta yürümek zorunda değil, hızlı trene binebilir. Neden kendisine eziyet ediyor?” diye sordu Başbakan, ardından da çözümlerin parlamentoda ve mahkemede arabileceğini sözlerine ekleyerek: “Bundan vazgeçmesini tavsiye ediyorum ona” dedi.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ise, Kılıçdaroğlu'nun yargı mensuplarını “hedef göstererek, tahkir ve tehdit ederek”, suç işlediğini söyledi. Bozdağ, Berberoğlu'nun kararına itiraz etmek için temyiz süreçlerinin açık olduğunu vurguladı.

61 yaşındaki Berberoğlu, parlamento dokunulmazlıklarının geçen yıl bir Anayasa değişikliği ile kaldırılmasından bu yana hapis cezasına çarptırılan ilk Cumhuriyet Halk Partili milletvekili oldu. Kürt yanlısı bir düzineden fazla milletvekili, terörü desteklediği iddiasıyla zaten hapse bulunuyor ve Türkiye'nin, kanlı bir darbe girişiminde bulunmakla suçladığı ABD'de yaşayan vaiz Fettullah Gülen'le bağlantılı oldukları iddiasıyla, Temmuz ayından bu yana 50.000'den fazla kişi tutuklandı. Gülen ise hakkındaki iddiaları reddediyor.

Berberoğlu, Cumhuriyet gazetesinin eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve gazetenin Ankara temsilcisi Erdem Gül ile birlikte, Gülen'in kurduğu şebekeye atıfta bulunularak, “üye olmadan bir terör örgütüne yardım etmek” suçlamasıyla da yargılanıyorlar. Mahkeme, söz konusu vaizin bahsi geçen videonun sağlanmasında kaynaklık ettiğini iddia etti.

<http://www.foxnews.com/world/2017/06/16/turkeys-justice-minister-slams-protest-by-opposition-leader.html>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-4610880/Turkeys-prime-minister-slams-protest-opposition-leader.html>

Türk ‘Adalet Yürüyüşü’ Erdoğan’ın tehdidine rağmen devam etti

17.06.2017

Cumhurbaşkanı Erdoğan, uzun “Adalet Yürüyüşü”ne çıkan Türkiye muhalefet partisi liderinin zor durumda kalabileceği konusunda uyardı. Erdoğan’a genişletilmiş yetkiler veren Referandumun yapılmasından bu yana son iki ayda Türkiye’de gerilim yükseldi. Türkiye’nin ana muhalefet partisi lideri, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın tehditlerine rağmen, Pazar günü “Adalet Yürüyüşü”ne devam etme sözü verdi.

Laik Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, eski bir gazeteci ve halen CHP milletvekili olan Enis Berberoğlu’nun önde gelen bir gazeteye gizli bilgiler sızdırdığı gerekçesiyle 25 yıl hapisle cezalandırıldıktan sonra, Çarşamba günü Ankara’dan İstanbul’a yürüyeceğini açıkladı.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü, yaklaşık bir ay sürmesi beklenen yürüyüşün dördüncü gününü tamamladı. Kılıçdaroğlu’nun bu uzun yürüyüşü, 2010 yılında CHP’nin lideri olmasından bu yana, Türkiye’de giderek otoriterleşen rejime karşı gerçekleştirilen en büyük meydan okuma olarak görülüyor.

Ancak Erdoğan, Cumartesi günü yaptığı açıklamada, Kılıçdaroğlu’nun girişiminin ülkeye olumlu hiçbir sonuç getirmeyeceğini ve muhalefet liderinin kendisine karşı yasal süreç başlatılması halinde “şaşırmaması” konusunda uyardı. Gerek Başbakan Binali Yıldırım, gerekse Adalet Bakanı Bekir Bozdağ da muhalefet liderinin yürüyüşünü durdurması konusunda ısrarlı tavsiyelerde bulundular. Bozdağ, Kılıçdaroğlu’nu adalet sistemine karşı tahrikte bulunmakla suçladı. Bozdağ: “Adalet terazilerinin dengesini, yollarda yürüyerek bozmak mümkün değildir” dedi. Ancak Kılıçdaroğlu kararlılığını yitirmedi.

CHP Genel Başkanı “Bizi kıskırtmak istiyorlar. Ancak pes etmeyeceğiz! Bizi mahkemelerle tehdit etmek istiyorlar ve hâkimleri savcılarını görevlere çağırıyorlar. Biz adalete karşı değil, adalet için yürüyoruz” dedi.

Cezaevine Yürüyüş

68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, “adalet” sözcüğünü yürüyüşünün sloganı haline getirdi ve üzerinde bu sözcüğün yazılı olduğu bir pankart taşıdı. Kılıçdaroğlu’nun 450 kilometrelik yürüyüşünün, CHP Milletvekili Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu İstanbul Maltepe Cezaevi’nde sona ermesi bekleniyor.

Türkiye’de son iki ay boyunca siyasi gerginlikler keskin bir şekilde arttı. En son olarak, Erdoğan’a önemli oranda artan bir yetki veren bir referandumun az bir farkla kazanılmasından sonra; birçok kişi bunun bir tek-adam yönetimine yol açmasından korkuyor.

Fakat Türkiye’nin siyasi kargaşaya girme süreci, geçen yaz açık bir darbe girişimi başarısız olduktan sonra, zaten hızlanmaya başlamıştı. Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanının siyasi muhalifleri üzerinde hem gerçek hem de hissedilen baskılarına atıfta bulunarak, Erdoğan’ı “20 Temmuz darbecisi” olmakla suçladı.

Başarısız darbe girişiminden beş gün sonra Erdoğan, yaklaşık 50 bin kişinin tutuklandığı ve 100 bin kişinin işini kaybettiği Olağanüstü Hâl uygulamasını ilan etti. Bu, Türkiye’nin çağdaş tarihinde, Erdoğan’ı en büyük tasfiye operasyonu yapan lider haline getirdi.

Berberoğlu, Milli İstihbarat Teşkilatının (MİT) sahip olduğu tırların durdurularak arandığı ve Suriye’ye yapılan silah ve mühimmat sevkiyatının görüntülerinden oluştuğu iddia edilen bir videonun içeriğinin Mayıs 2015 tarihli bir haberin dayanağı olarak Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmasının ardından, söz konusu video görüntülerini bu gazeteye vermekle suçlanmıştı.

Berberoğlu, daha önce Kürt yanlısı muhalefet partisine mensup on bir parlamento üyesinin hapsedildiği hükümetin yürüttüğü sıkı önlemler kapsamında, hapse atılan ilk CHP milletvekili oldu.

<http://www.dw.com/en/turkish-walk-for-justice-continues-despite-erdogan-threat/a-39299203>

Reuters

Daily Mail

Türk muhalefet partisi lideri ‘diktatör’ Erdoğan’ı yargıya müdahalede bulunmakla suçladı

20.06.2017

ÇAMLIDERE, Türkiye (Reuters) - Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri Salı günü, parlamentodaki bir arkadaşının hapsedilmesine karşı ülkeyi kat edecek olan protesto yürüyüşünü genişletirken, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı yargıya müdahale etmekle suçladı ve onu bir “diktatör” olarak niteledi. Laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu (68) parti üyesi arkadaşı Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra, geçen hafta Ankara'dan İstanbul'a 425 km'lik bir yürüyüşe başladı.

Berberoğlu, Temmuz 2016'da gerçekleştirilen başarısız askeri darbe girişiminin ardından, hükümetin oluşturduğu baskı ortamında tutuklanan ilk CHP milletvekili oldu. Başarısız darbe girişiminden bu yana 50 binden fazla kişi hapsedildi ve 150 binden fazla kişi işinden atıldı ya da açığa alındı.

Kılıçdaroğlu, Ankara'nın yaklaşık 100 km dışında bir kırsal alan olan Çamlidere civarında bir milli parkta verdiği molada yaptığı konuşmada: “Ben hep adaletin tarafında olacağım. Eğer birisi bana haklarımın bir lütuf olduğunu söylüyorsa, ben onun diktatörlüğünden söz edeceğim. Ben senin (Erdoğan) bir diktatör olduğunu söylüyorum” dedi. Kılıçdaroğlu'nun bu yorumları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hafta sonunda, adaletin parlamentoda aranması gerektiği ve CHP'nin yürüyüşüne sadece hükümetin bir lütfü olarak izin verildiği şeklindeki eleştirilerine açık bir yanıtı.

Erdoğan, Ankara ve İstanbul’da Kılıçdaroğlu’na destek vermek üzere korteje katılan protestocuları, darbe girişiminde bulunanlara benzeterek “Yargıdan bir davet alırsanız şaşırmanın” demişti.

Kılıçdaroğlu buna Salı günü, Cumhurbaşkanını yargıyı etkilemeye teşebbüs etmekle suçlayarak yanıt verdi. Kılıçdaroğlu: “Eğer ben hükümetin mahkemelere bildirimler göndererek, onlara emirler verdiğini ispat edersem, görevinden onurlu bir adam gibi istifa edecek misin?” diye sordu. Kılıçdaroğlu’nun CHP’sinin üyeleri de dâhil olmak üzere, hak grupları ve hükümet muhalifleri, darbe girişiminden bu yana Türkiye’nin otoriterliğe doğru kaydığını vurguladılar. Hükümet, karşı karşıya olduğu muazzam güvenlik tehditleri karşısında baskı yapmanın gerekli olduğunu söylüyor.

Adını vermek istemeyen 59 yaşındaki bir kadın: “Başımdan beri yürüyüşe katıldım. Çocuklarımız için adalet istiyoruz. Yürüyüşümüzün tek nedeni bu” diyor. İnce yapılı ve gözlüklü Kılıçdaroğlu, Ankara’nın batı yönündeki otoyol boyunca ağır ağır ilerleyerek ve zaman zaman “Adalet” yazılı bir pankart taşıyarak, şu ana kadar yaklaşık 100 kilometre bir mesafe yürüdü.

CHP yetkilileri, Kılıçdaroğlu’nun sabahları yalnızca çorba yediğini ve gün boyunca kendisiyle birlikte yürüten yaklaşık 1000 kişilik destekçiye de aynı yemeğin verildiğini söylediler. Kılıçdaroğlu, iki çift spor ayakkabısını dönüşümlü olarak giyiyor ve geceleri ayaklarını rahatlatmak için tuzla masaj yapıyor. Geceleri, kendisi için özel hazırlanmış bir karavanda uyuyor.

Berberoğlu’nun tutuklu olduğu hapis haneye yürümeyi hedefleyen Kılıçdaroğlu, Salı günü, sebepsiz yere görevlerinden edildiğini söylediği akademisyenlerden bahsederek ve gazetecilerin neden hapse atıldığını sorarak, hükümetin yaptığı tasfiyeleri kınadı. Gazeteciler birliğine göre, Türkiye’de 160 civarında gazeteci hapse atıldı ve başarısız darbe girişiminden bu yana 130 medya kuruluşu, yetkili makamlar tarafından kapatıldı.

Bir yamaçta onun bu konuşmasını dinleyen 1.000 kişi civarındaki kalabalık “Faşizme karşı omuz omuza” ve “adalet, adalet” diyerek slogan attılar.

Bazıları “Hiçbir zaman yalnız yürümeyeceksiniz” diyen bir afiş taşıdılar. Yürüyüşün, katılımcıların günde yaklaşık 16-20 km yürümesiyle, 25 gün civarında sürmesi bekleniyor.

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-lawmaker-idUSKBN19B21J>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-4621976/Turkish-opposition-leader-accuses-dictator-Erdogan-judicial-interference.html>

The Washington Post

Türk Gandhi'nin uzun yürüyüşü

21.06.2017

Can Dündar Aktarıyor.

Can Dündar, önde gelen bir Türk gazetesi olan Cumhuriyet'in eski Genel Yayın Yönetmenidir. Dündar bugün sürgünde yaşıyor.

Kemal Kılıçdaroğlu, 2010 yılında Türkiye'nin ana muhalefet partisinin başkanlığına seçildiğinde, hızlı bir şekilde “Gandhi” lakabını kazandı. Bu lakap, Kılıçdaroğlu'na, Hindistan bağımsızlık liderine, devrimcilik yetenekleri ya da geçmişine benzemesinden çok, zayıf fiziki yapısı ile benzerliği nedeniyle verilmişti.

Uzun zaman Türkiye'nin Sosyal Güvenlik Kurumu'nu yöneten Kılıçdaroğlu, ancak emeklilikten sonra siyasete giren bir kariyer memurudur. Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı olarak, Kılıçdaroğlu sorun çıkaran birinden çok, bir bürokrat olduğunu göstermişti. Kendisini eleştirenler, ona, pasifliği ve sokakların ruh halinden yararlanamaması nedeniyle saldırıyorlardı. Kılıçdaroğlu'nun parti başkanı olduğu sosyal demokrat CHP, oyların yüzde 25'inin üzerine çıkmayı beceremedi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan daima muhalefeti köşeye sıkıştırmayı başarmış gibiydi.

Fakat Şimdi CHP liderinin sabrı tükenmiŐ gibi görünüyor. 14 Haziran'da yardımcısı Enis Berberoğlu, casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Kılıçdaroğlu, buna oldukça beklenmedik bir Şekilde yanıt verdi. Kılıçdaroğlu, destekçileriyle birlikte, Ankara'dan İstanbul'a 280 millik bir protesto yürüyüşüne baŐladıklarını ilan ettiler. Yürüyüşün tamamı bir aydan biraz az sürecek.

Mesleği gazetecilik olan Berberoğlu, uzun süredir Erdoğan'ın kızgınlığının hedefi durumunda. Birkaç yıl önce, yetkili makamlar, bana ve benim gazeteme, Türk Millî İstihbarat Teşkilatı tarafından Suriye'deki radikal İslamcı isyancılara gizli silah sevkiyatı yapılmasını belgeleyen görüntüler sağladığı iddiasıyla, Berberoğlu'nun peşine düştüler. Bu görüntüleri o zaman Genel Yayın Yönetmeni olduğum Cumhuriyet'te yayımlamaktan dolayı, beş yıl 10 ay hapis cezasına çarptırıldım. (Ben Anayasa Mahkemesinin bir kararına istinaden serbest bırakıldım ve daha sonra da ülkeyi terk ettim.)

Bu, Amerika'nın İran-Contra Affair'inin Türkiye'deki karŐılıđıdır. Ve tpk 1980'li yıllardaki Ronald Reagan gibi, Erdoğan da yasa dışı silah satıŐlarıyla alkası olduğunu başlangıçta inkâr etti, ancak kısa süre içinde söz konusu haberin doğruluğunu zımnen kabul etmekten başka bir seçeneği olmadı. Ancak benzerlik orada bitiyor. Amerika Birleşik Devletleri'nde, esas failler nihayetinde cezai sorumlulukla karşı karşıya kaldılar. Türkiye'de ise nihayetinde hapishaneye giren kişiler, skandalı ortaya çıkaran kiŐilerdi.

Kılıçdaroğlu için Berberoğlu'nun tutuklanması bir dönüm noktası oldu. Sessiz kalıp tutuklanma sırasının kendisine gelmesini bekleyebilir ya da sokaklara çıkarak aktif muhalefete katılabilirdi. O, ikincisini seti. Kılıçdaroğlu: "Demokrasinin kayıp gitmekte olduğunu" ilan etti. "Bu bardağı taşıran son damladır!" Büyük bir kalabalık eşliğinde, 15 Haziran'da İstanbul'a doğru yapılan uzun yryŐe başladı.

Bazıları, Gandi benzetmesinin üzerine bina ederek, Kılıçdaroğlu'nun protesto gösterisini çoktan Hindistan liderinin ve onu takip edenlerin, tuz üretimi ve satıŐı konusunda İngiliz sömürgecilik tekeline protesto etmek için deniz kıyısına 240 mil yürüdükleri 1930'daki meşhur Tuz Yürüyüşçü ile karŐılaŐtırıyor. Kılıçdaroğlu ve onunla beraber olan kalabalığın, önümüzdeki 28 gün boyunca günde beş ila altı saat

yürümesi ve bu yürüyüşlerini Berberoğlu'nun tutuklu olduğu cezaevinde bitirmesi bekleniyor.

Resmi rakamlara göre, hükümet, teşebbüs edilen bir darbenin olağanüstü bir baskı dalgasına neden olduğu geçen Temmuz'dan bu yana, 150 bin insan hakkında soruşturma yaptı. Şimdiye kadar 50.000 Türk tutuklandı ve 70.000 memur işten atıldı. Bunların hemen hemen hepsi de terörizm ile veya darbe plancılarıyla suç ortaklığı yapmakla suçlandılar, ancak onların gerçek "suçlarının" sadece hükümete muhalefet etmek olduğu açıktır. Hatta Erdoğan, darbeden, kendisine tüm muhaliflerini cezalandırma şansı veren "Allah'ın bir lütfü" diye bahsetmişti.

Türklerin tam yarısı, bu yılın başlarında yapılan Anayasa referandumunda gösterildiği gibi, bu muhalefete aittir. Erdoğan, başkan olarak onun yetkilerini büyük ölçüde genişletecek olan bir dizi değişiklik için onay almak amacıyla bu oylamayı düzenledi. Ancak ankete katılanların yüzde 50'si nihayetinde "hayır" dedi.

Bununla birlikte, bu sadece Erdoğan'ın baskıyı yoğunlaştırmasına yol açtı. O, tutuklama dalgasını hızlandırdı, Olağanüstü Hali uzattığını ilan etti ve medyadaki muhalefetin son seslerini susturmak için harekete geçti.

Şimdi herkes Erdoğan'ın nasıl tepki vereceğini görmek için bekliyor. Şimdiye kadar kendini, yürüyüşü sona erdirmekle ilgili net olmayan tehditlerde bulunmakla sınırladı. Bazen gayri resmî paramiliterler olarak hareket eden gençlik grupları, yürüyüşçüleri İstanbul'a girdikleri zaman engelleme sözü verdiler.

Gandi'nin Tuz Yürüyüşü kısa vadede 60.000 katılımcının tutuklanmasına yol açtı, ancak İngilizler, daha sonra bunların hepsini serbest bırakmak zorunda kaldı. Türkiye'de son beş yıl içinde mahkûm sayısı iki katına çıktı. Şu anda, 200.000 mahkûm var ve ülkedeki 372 cezaevi tam kapasite dolu durumdadır. Hükümet yavaşlatmak yerine, yoğun bir şekilde yeni hapisaneler inşa ediyor.

Kılıçdaroğlu'nun diğer sol partiler tarafından desteklenen yürüyüşünün yeni bir tutuklama dalgasını mı tetikleyeceği, yoksa hükümetin baskı operasyonlarına sınır koymayı mı başaracağını kısa sürede anlayacağız.

Bu nedenle, bu yeni protesto, sadece Erdoğan'ın gücünü test etmekle kalmayacak, aynı zamanda baş rakibinin siyasi geleceğini de belirleyecek.

https://www.washingtonpost.com/news/democracy-post/wp/2017/06/21/the-turkish-gandhis-long-march/?utm_term=.784c66010e85

The Turkey Analyst

Adalet Yürüyüşü: Türkiye'deki Muhalefetin Önündeki Yol

22.06.2017

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, halkın geniş kesimlerinde yankı uyandıran bir kavram ve çağrı olan adalet çağrısı ile kendisini, AKP rejiminin birbirini takip eden tasfiye hareketlerinden mağdur olanların hepsinin – mağdurların kendileri ve aileleri – koruyucusu olarak konumlandırdı. Gerçi onun “Herkes için adalet” çağrısı, Kürtleri içermediği için, kredibilite eksikliğinden mustarip, ancak yine de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın otoriterliği karşısında potansiyel olarak belki de şimdiye kadar görülen en etkili silah olacak.

ARKA PLAN: Türkiye'nin merkez solundaki ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bir CHP milletvekiline yapılan casusluk suçlamaları nedeniyle yirmi beş yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra, 16 Temmuz'da, başkent Ankara'dan İstanbul'a bir “Adalet Yürüyüşü” başlattı. Eski bir editör olan Enis Berberoğlu, Türkiye istihbarat kuruluşunun Suriye'deki İslamcı isyancılara 2014 yılının sonlarında tırla silah ve mühimmat taşıdığına kaydedildiği iddia edilen video görüntülerini muhalif Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmıştı. Cumhuriyet gazetesi, bu iddiaları Mayıs 2015'te yayınladı. İstanbul'da bir mahkeme, kararını 14 Temmuz'da açıkladı.

Söz konusu CHP milletvekili tutuklandı ve derhal cezaevine gönderildi. Şok olan CHP liderliğinin tepkisi de aynı derecede - ve beklenmedik biçimde - hızlı oldu. Söz konusu CHP milletvekilinin mahkûmiyet ve tutuklanma haberi üzerine parti yürütme komitesi toplandı ve protesto amacıyla, şimdiye kadar benzeri görülmemiş olan “yürüyüş” kararını aldı.

CHP lideri, yakın aile üyelerinin eşliğinde – eşi, oğlu ve müstakbel gelini - Ankara’dan İstanbul’a 432 kilometre uzunluğunda olan yürüyüşe başlarken “Herkes için adalet istiyoruz” dedi. Bu mesaj gerçekten de yeterince açık: Kılıçdaroğlu, üzerinde tek bir sözcüğün yazılı olduğu bir pankart taşıyarak yürüyor: “*Adalet*”. Ankara’dan çıkarken, gazetecilere “Biz ülkemizde gazetecilerin ve milletvekillerinin hapse atılmasını istemiyoruz. Diktatör bir rejimle karşı karşıyayız. Adaletin bulunmadığı bir ülkede yaşamak istemiyoruz. Artık yeter” dedi.

Yürüyüşün yirmi beş gün sürmesi bekleniyor. Yedi günün ardından, yürüyüşçüler doksan yedi kilometre yolu geride bıraktılar. CHP yetkilileri, yürüyüşe 21 Temmuz’a kadar iki bin kişinin katıldığını belirtiyorlar. Katılan insanların sayısı şaşırtıcı değil, ancak CHP’nin bu beklenmedik girişimi rejimi yine de hazırlıksız yakaladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan kızgın görünüyor. Erdoğan, kızgın bir şekilde, yürüyüşçülerin mahkeme kararına saygısızlık gösterdiklerini söyleyerek, yürüyüşçülerin Anayasaya aykırı davrandıklarını iddia etti. Bununla birlikte, yürüyüş ilk haftasında polislin korumasına mazhar oldu ve şimdiye kadar, yetkililerin yürüyüşçüleri dağıtmayı ve tutuklamayı planladıklarına dair herhangi bir işaret yok. Bu tür bir hareket, rejim için son derece riskli olur; bu, polislin İstanbul’da 2013 yılında Gezi Parkı protestocularını şiddetle dağıtmasından sonra olduğu gibi, karışıklığı tetikleyebilir ve “Adalet Yürüyüşü”nün ilk haftasında görülmemiş bir uluslararası ilgi yaratabilir.

İÇERİKLER: Adalet, Türk siyasi kültüründe tarihsel olarak güçlü yankıları olan bir kavramdır. Osmanlı sultanlarının popüler meşruiyeti, adalet dağıtma yetenekleri konusundaki popüler algıya dayanırdı. Modern Türk politikası bağlamında bu yaklaşım muhafazakârlar tarafından başarıyla sahiplenildi: 1960’lı ve 1970’li yılların önde gelen sağ partisi Adalet Partisi ismini taşıyordu. Bu, onun selefi olan Demokrat

Parti'nin 1960'da bir darbeyle devrildikten sonra asılan lideri, muhafazakâr Adnan Menderes'in maruz kaldığı haksız muameleye yapılan herkesin anladığı bir referanstı. Ve 2002'den bu yana Türkiye'yi yöneten partinin Adalet ve Kalkınma Partisi olarak adlandırılması da tesadüf değildi; AKP'nin kurucuları, bu ismi tercih etmekle, 1950'lerden bu yana Türk politikasına egemen olan muhafazakâr siyasi gelenekten geldikleri iddiasını taşıdıklarını gösterdiler. Evet, haksız muamele görmüş olan Menderes aslında Erdoğan'ın politik kahramanıdır.

CHP liderliği, adalet kavramını benimseyerek, iki açıdan siyasi olarak zeki bir hamle yapmıştır: Geleneksel olarak sağın tekelinde olagelmış bir kavramın kullanılması, CHP'nin seçmen kitlesi içinde ilerleme olanağını ortaya çıkarmaktadır. Daha da önemlisi, adalet kavramı, AKP rejiminin elinde çeşitli şekillerde haksız muameleye uğramış olan geniş, çeşitli bir seçmen kitlesine hitap ediyor. Yürüyüşünün yedinci gününde, Kılıçdaroğlu'na, meşhur Ergenekon davaları sırasında mağdur edilen bir grup emekli subay katıldı; bu katılımcılardan birisi, kısa bir süre önce, tekrar yargılanacağını öğrenince intihar eden eski bir yarbayın kardeşi.

“Adalet Yürüyüşü”ne işçi sendikası temsilcileri ve 2014'te Soma'da öldürülen üç yüzü aşkın maden işçisinin akrabaları da katıldı. Göstermelik Ergenekon ve Balyoz davaları, AKP rejiminin ve o zamanki müttefikleri olan Gülencilerin ellerinde bulunan iktidarı korumak için her çareye başvuracaklarını göstermiştir. Bunun yanı sıra, maden şirketinin cezai ihmalden kaynaklanan Soma'daki madencilik felaketi ve sonrasında yaşananlar, Erdoğan'ın korumaları protesto eden işçileri hırpaladıklarında, bu otoriter rejimin hangi ekonomik çıkarlara hizmet ettiğini gösterdi. AKP rejimi işçi haklarını ayaklar altına almaktadır ve Türkiye, rastlantı olmayan bir şekilde, ölümcül işyeri kazalarında dünyada sadece Çin'den sonra ikincidir.

Ancak Kılıçdaroğlu'nun “herkes için adalet” talebi bir inanırlık sorunundan mustarip: Adalet çağrısı, geçen yıldan beri hapiste bulunan ve adil olmayan bir muameleye maruz bırakılan Kürt milletvekillerini içine almıyor. Bahsi geçen yürüyüşün, tutuklanan CHP milletvekilinin tutuklu olduğu İstanbul Maltepe'deki cezaevine ulaşınca, sona ermesi bekleniyor. Kılıçdaroğlu, daha batıdaki Edirne'ye doğru yürüyüşe de-

vam etmek niyetinde olup olmadığı sorulduğunda, “böyle bir hazırlığımız yok” diye cevap verdi.

Edirne, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) Eş Başkanı Selahattin Demirtaş’ın, 4 Kasım 2016’dan bu yana tutuklu olduğu cezaevinin bulunduğu şehirdir. Kılıçdaroğlu’nun, Demirtaş ve diğer HDP milletvekillerinin cezaevinde tutulmalarını aynı ölçüde kabul edilemez ve adaletsiz bulduğunu göstermesi gerekiyor.

Ancak bunun beklenmemesi gerekir: Mayıs 2016’da milletvekili dokunulmazlıklarını kaldıran yasanın geçmesini sağlayan Kılıçdaroğlu idi. Kılıçdaroğlu, kendi parti grubuna, AKP ve müttefiki Milliyetçi Hareket Partisi’nin (MHP) ortak önerisini, Demirtaş ve meslektaşlarının tutuklanmasına yol açacağına tamamen bilincinde olarak, kabul etmeleri talimatını verdi. Kürt karşıtı Türk milliyetçiliği CHP saflarında ve onun seçmen tabanında güçlü bir konuma sahip ve kendisi Kürt olan Kılıçdaroğlu ılımlı olmasına rağmen, görünüşe göre, milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasını kabul etmemesi durumunda CHP’nin, AKP ve MHP’den gelen, PKK’ya destek olmak suçlamalarının hedefi olacağından korktu. CHP, Kürt hareketinin işi bitirildikten sonra sıradakinin kendisi olacağı uyarılarını safça görmezden geldi. Eğer CHP liderliği, rejimin onlara dokunmaya cesaret edemeyeceğini varsaydıysa ki öyle yapmış olduğu anlaşılıyor, tarih unutulmuş: Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın kahramanı otoriter muhafazakâr Menderes yönetiminin sonuna doğru, CHP milletvekillerini tutuklamak için hazırlık yapmakta olduğunu hatırlasa iyi olurdu.

“Herkes için adalet” istediğini iddia eden bir siyasetçi için, anılan yürüyüşün uygun bitiş yeri, elbette Demirtaş’ın hapsedildiği Edirne’deki cezaevi olmalıydı. Ancak, soğuk politik gerçek, yürüyüşün Edirne Cezaevi’ne uzatılmamasını dayatıyor. Eğer Kılıçdaroğlu, Kürtlerle böyle bir dayanışma içine girmiş olsaydı – onların hapsedilmesindeki kendi rolü göz önüne alındığında, bu her şeyden önce bir hayli tutarsız olurdu – bu aslında, Kılıçdaroğlu’nu “PKK’nın dostu” olarak gösterecek olan Erdoğan’ı sadece mutlu ederdi. Bu suçlamanın Kılıçdaroğlu’na yapışmasıyla da CHP lideri asla AKP rejimine karşı etkin bir mücadele yürütemeyecekti. CHP, geniş seçmen kesimlerini Erdoğan’ın müttefiki olan MHP’ye kaptıracaktı.

SONUÇLAR: Nisan ayında yapılan referandumun dar sonucu, Erdoğan'ın 2019'da başkan seçilmesinin kaçınılmaz bir sonuç olmadığını gösterdi. Kılıçdaroğlu'na şunun ışığında bakılmalıdır: CHP lideri, nüfusun geniş kesimlerinde yankı uyandıran bir kavram ve çağrı olan adalet çağrısı ile kendisini, AKP rejiminin birbirini takip eden tasfiye hareketlerinden, Ergenekon ve Balyoz'dan, geçen yıldan bu yana yapılan darbe sonrası tasfiyelere kadar, mağdur olanların hepsinin – mağdurların kendileri ve aileleri – koruyucusu olarak konumlandırıyor. Yüzbinlerce insanı etkilemekte olan, Gülenli oldukları iddia edilen kişilerin tasfiye edilmesi, rejimin temeli üzerinde istikrarı bozucu bir etki oluşturuyor ve referandum, muhafazakâr orta sınıfın Erdoğan'a olan desteğinin salıntıda olduğunu gösteriyor.

İdeal olarak, Türkiye'nin sosyal demokrat muhalefet partisi olan CHP, onun gibi sosyal demokrat, Kürt yanlısı HDP ile el ele vermeli ve sağ kesim otoriterliğinin farklı görünüşleriyle on yıllardır sürdürdüğü sosyal, ekonomik ve politik adaletsizlikleri hedef almalıydı. Tam demokrasi, bu yapılarla mücadele edilip kaldırılana kadar, Türkiye'den uzak olmaya devam edecektir. Ancak Kılıçdaroğlu'nun Erdoğan'ın 2019'da yeniden seçilmemesini bir öncelik haline getirmiş olması ve aklındaki bu sınırlı amaçla bir strateji geliştirmekte olduğu da son derece anlaşılabilir bir durumdur. “Herkes için adalet” çağrısı Kürtleri içermediği için güvenilirlik sorunu yaşasa da, bu yine de Erdoğan'ın otoriterliğine karşı bugüne kadar birinin ortaya çıkardığı en etkili silah olabileme potansiyelini taşıyor.

Halil Karaveli, Orta Asya Kafkasya Enstitüsü ve İpek Yolu Çalışmaları Programı Ortak Merkezi'nde bir Kıdemli Üyedir, burada Türkiye Girişimi'nin başkanıdır ve Turkey Analyst'in editörüdür.

<https://turkeyanalyst.org/publications/turkey-analyst-articles/item/584-walking-for-justice-the-path-forward-for-turkey%E2%80%99s-opposition.html>

Spot Işığı: Türkiye'nin muhalefet destekli Adalet Yürüyüşü gerginlikler arasında sürüyor

22.06.2017

İSTANBUL, 22 Haziran (Xinhua) – Adalet Yürüyüşü denilen, binlerce kişiyi cezbeden ve Türkiye siyasetinde gerginliğe neden olan, uzun mesafeli bir protesto, ana muhalefet ve iktidardaki kişiler arasında gittikçe tırmanan söz savaşı arasında devam ediyor. Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), milletvekili Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlaması nedeniyle hapsedilmesinin ardından, anılan yürüyüşü başkent Ankara'dan en kalabalık şehir olan İstanbul'a geçtiğimiz hafta başlattı.

İstanbul Şehir Üniversitesi Anayasa hukuku profesörü Ergün Özbudun, Xinhua'ya, “Şüphesiz bir şekilde yasal olan Adalet Yürüyüşü'nü destekliyorum” dedi. Özbudun, protesto ve toplanma özgürlüğünün “hem Türkiye Anayasası hem de evrensel hukuk tarafından temel haklar olarak kabul edilmiş” olduğunu ileri sürdü.

CHP, Berberoğlu'nun mahkûmiyetinin, hükümetin geçen Temmuz ayındaki darbe girişiminden bu yana hukukun üstünlüğünü ihlal etmesi ile ilgili bardağı taşıran son damla olduğunu iddia etti. CHP, Anayasa Mahkemesi içtihat hukukuna dayanarak, bir milletvekilinin ilgili yasa-dönemi sonundan önce tutuklanmasının, yasaların ihlali olduğunu savunuyor. Hem CHP hem de Berberoğlu, casusluk suçlamalarını kesinlikle reddetti.

Yürüyüşte CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu da dâhil olmak üzere, protestocuların bazıları, karayolu üzerinde İstanbul'a yürürken “Adalet” yazılı pankartlar taşıyorlar. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, gerilimi artırmaya devam ederken, yürüyüşü yasadışı olmakla suçlayarak, hükümetin yürüyüşü engellememesinin kendilerinin bir lüt-

fu olduğunu söyledi. Fakat Erdoğan'ın bu ifadelerine muhalefet derhal karşı çıktı.

İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) eski lider isimlerinden Abdüllatif Şener, yürüyüşün hükümetin lütfu sayesinde yapıldığı iddiasını “demokrasi için alarm zillerinin çalması gerektiği” biçiminde yorumladı. Şener, Xinhua'ya “Bu, biz (hükümet) istemedikçe siz hiçbir şey yapamazsınız anlamına gelir” dedi.

15 Haziran'da yürüyüşü başlatan Kılıçdaroğlu, bu bağlamda lütuf-tan bahseden herkesi bir “diktatör” olarak adlandıracağını söyledi. Salı günü yol üzerinde düzenlenen CHP parlamento grubu toplantısında Kılıçdaroğlu: “Kendim için değil, fakat adalet arayan tüm mağdurlar için yürüyorum” dedi. 68 yaşındaki lider, adalet sisteminin çöküşü olarak tanımladığı durumu kınayarak, Olağanüstü Hal yönetimi altında alınan hükümet önlemleriyle mağdur edilenlerle ilgili örnekler verdi.

Geçtiğimiz Temmuz'da başarısız askeri darbe girişiminden beş gün sonra, Olağanüstü Hal uygulamaya konuldu ve yaklaşık 115.000 memur, yargıç, polis ve üniversite öğretim üyesi mahkeme kararı olmaksızın, kanun hükmünde kararnamelere dayanarak açığa alındı veya işlerinden atıldı. Avrupa Güvenlik ve İş birliği Teşkilatı tarafından Nisan ayında yayınlanan bir rapora göre, Olağanüstü Hal yönetimi altında 158 medya kuruluşu kapatıldı.

Başbakan yardımcılığı görevinden sonra 2008'de iktidar partisiyle olan bağlarını kesen Şener: “Doğru bir hareket olarak gördüğüm bu yürüyüş bir adalet talebidir” dedi.

Hükümet Tarafından Kısıtlamalar Konulabilir

Aynı zamanda AKP Genel Başkanı da olan Erdoğan, ana muhalefet liderini yürüyüş başlatmasından dolayı potansiyel bir kovuşturma ile tehdit etti. Erdoğan: “Böyle bir yürüyüş başlatmak doğru değil. Eğer yargı sizi de bazı yerleri ziyaret etmeye davet ederse, sakın şaşırmayın” dedi. Şener'in görüşüne göre, Cumhurbaşkanı'nın sözleri hem yargıya yönelik bir talimat, hem de yürüyüşe katılmayı düşünebilecek kişileri hedef alan bir tehdidi ifade ediyor.

Anayasa hukuku profesörü İbrahim Kaboğlu, Xinhua'ya verdiği demeçte, yürüyüş yasaların ihlali değil, aksine, yürütme ve yargı üyelerini Anayasaya uymaya çağırın barışçıl bir kitlesel protesto düşünce-sinde olduğunu söyledi. Kaboğlu, acemice yapılan darbenin ardından kanun hükmünde kararname ile görevinden atılmış yüzlerce üniversite profesörü arasında yer alıyor.

İkisi eş başkan olmak üzere, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi'nden on bir milletvekili, Türkiye'nin güneydoğusunda özerklik için on yıllardır silahlı mücadele yürütmesinden dolayı, Ankara tarafından bir terör grubu olarak sınıflandırılan PKK ile bağlantılı olmak suçlamasıyla tutuklandılar.

Birçok kişi, hatta darbe girişiminden önce bile, hükümetin muhalifleri tasfiye etmek için bir araç olarak kullandığı Türk yargısının, neredeyse tamamen hükümetin kontrolü altına olduğu hususunda yakınmalarını dile getirmişlerdi.

Özbudun: “Bu yürüyüş bir ihtiyaçtır, çünkü yargı bağımsızlığı en düşük seviyesindedir ve bunu adli araçlar vasıtasıyla düzeltmek mümkün değildir” dedi.

AKP, yargı bağımsızlığını, özellikle de ülke Nisan referandumunda az bir farkla icra yetkisi olan bir başkanlığa geçmek lehinde seçimini yaptıktan sonra, yargı üzerinde sıkı bir kontrol uygulayarak, ortadan kaldırdığı için eleştirilmektedir. Erdoğan, yürüyüşteki protestocuları geçen yılki darbe girişiminde yer alan askeri personele benzetti: “Onlar tanklarla, toplarla saldırıyorlardı. Siz de şimdi yolda yürüyorsunuz.”

Şener, Erdoğan'ın sözlerinin, daha büyük bir kalabalığı cezbetmesi halinde, yürüyüş üzerinde kısıtlamaların konulabileceği hususunda bir işaret olduğunu bildirdi. Sosyalist Enternasyonal'in (SE) başkan yardımcısı olan Umut Oran, bu hafta başlarında yaptığı yazılı açıklamada, Grubun Berberoğlu'nun tutuklanmasını şiddetle eleştirdiğini söyledi. Eski CHP milletvekili Oran, Çarşamba günü, SE Genel Sekreteri Luis Ayala'nın önümüzdeki günlerde yürüyüşe bir gün süreyle katılacağını bildirdi.

Karma Bir Protestocular Topluluğu

Şu an için en fazla birkaç bin insan gücünde olan Ankara-İstanbul yürüyüşündeki katılımcıların çoğu CHP’li gibi görünüyor. Ancak bu topluluk aynı zamanda, STK temsilcilerini, sendika çalışanlarını, eski subayları ve 2015 yılında bir kömür madeni vakasında hayatını kaybeden madencilerin aile üyelerini de kapsıyor. Tanınmış bazı sahne sanatçıları da ilk haftanın çeşitli günlerinde yürüyüşe katıldı.

Yürüyüşçü topluluğun, nihai hedefe yaklaştıkça, daha da büyümesi bekleniyor.

Yürüyüşçülerin günde ortalama 20 kilometre yol kat etmesi nedeniyle, 425 kilometre uzunluğundaki yolculuğun 25 gün sürmesi bekleniyor.

CHP, liderine karşı herhangi bir tedbir alma yoluna gidildiği takdirde, “kıyameti kopartmaya” ant içti. Parti Genel Başkan Yardımcısı Bülent Tezcan, Çarşamba günü yaptığı açıklamada, Erdoğan’ın sözlerinin Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşü bırakmaya zorlamayı amaçladığını söyledi.

Hürriyet gazetesi köşe yazarlarından Abdülkadir Selvi, eğer Cumhurbaşkanı, Kılıçdaroğlu’nun adalet için değil, aksine, Ankara tarafından başarısız darbeyi düzenlemekle suçlanan ABD merkezli bir Türk vaiz olan Fettullah Gülen’in liderliğindeki “terör örgütü” için yürüdüğünü söylerse “şaşırmayın” diye yazdı. Başbakan Yardımcılarından Nurettin Canikli, uzun mesafeli protestoyu böyle nitelendirmişti.

Darbeye yer almak ya da Gülen hareketiyle bağlantılı olmak gerekçesiyle aralarında memurlar, polisler, askerler, gazeteciler ve iş adamları da bulunan 50 binden fazla kişi tutuklandı. Muhalefet partileri sık sık hükümeti, muhalifleri bertaraf etmek için Olağanüstü Hal yönetimini kullanmakla suçlamaktadırlar.

Adalet Yürüyüşünün, Berberoğlu’nun hapsedildiği yer olan İstanbul’un Maltepe ilçesindeki cezaevinin önünde sona ereceği bildiriliyor. Ancak CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, yürüyüşün ilk gününde basına yaptığı açıklamada, protestonun Türkiye’de adalet tekrar egemen olana kadar devam edeceğini söylemişti. Kılıçdaroğlu: “Adalet olmayan bir ülkede yaşamak istemiyoruz” demişti.

http://news.xinhuanet.com/english/2017-06/22/c_136387145.htm

VOCAL EUROPE

Türkiye'nin muhalefeti adalet için yürürken, medyası mutlu bir şekilde Erdoğan'la el sıkışıyor

24.06.2017

Yavuz Baydar aktarıyor

Bıçak kemiğe dayandı...

Türk muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, bu sözlerle, bir haftadan fazla bir süre önce Ankara'dan "Adalet Yürüyüşü"nü başlatırken elinde "Adalet" yazan bir pankart taşıyordu. Kılıçdaroğlu, 432 km ve 20 gün sonra, İstanbul'daki bir cezaevinin önünde yürüyüşünü tamamlamayı umuyor. Doğal olarak en büyük dileği, kendisini yol boyunca mümkün olduğunca çok sayıda hoşnutsuz seçmenin takip etmesidir.

Eğer Türkiye'nin laik-Kemalist ana muhalefet partisi 'Artık Yeter' noktasına gelmişse, bu büyük bir olaydır. Kılıçdaroğlu, AKP yönetimi boyunca, Erdoğan iktidar pastasından ne kadar alırsa alsın, yumuşak başlı, ürkek, isteksiz kaldı. CHP, hukukun üstünlüğünün tamamen çöktüğü bir ülkede, içi boşaltılan "yasalara uyma" temeli üzerinde son ana kadar ısrarcı oldu.

Fakat görünüşe göre, Türk realitesinde CHP'yi bile sokağa iten bir 'son damla' var. Kılıçdaroğlu daha önce partisinin tabanından ve daha genç kesimlerinden gelen Parlamento'dan çekilmek ya da, uluslararası gözlemciler tarafından usulsüzlüklerden dolayı referandum sonuçlarının bir hayli şüpheli olduğu tespit edildiği için, CHP'nin sokaklara çıkması yönündeki istemleri geri çevirmişti. Artık en sonunda karar verdiğine göre, insanların bir kez daha yarı yolda bırakılıp bırakılmayacakları konusunda tereddüt yaşamaları pek sürpriz olmasa gerek.

'Son damla', CHP'nin bir milletvekili olan arkadaşım ve eski meslektaşım Enis Berberoğlu'na verilen 25 yıl hapis cezasıydı. Enis, bir

yıldan fazla bir süre önce, gizli silah teslimiyle ilgili (iddiaya göre Suriye'deki cihatçı gruplara) bazı dosyaları Cumhuriyet gazetesinin editörlerine teslim eden kişinin kendisi olduğunu açıkladı ve bu da, şaşırtıcı bir şekilde, anılan gazetenin 13'den fazla üst düzey isminin yargılanmasına yol açtı.

Enis, “casusluk yapmak amacıyla devlet sırlarını ele geçirmek” ve “üye olmadan sözde Güleni Terör Örgütü-FETÖ'ye yardım etmek ve suç ortaklığı yapmak” nedeniyle “suçlu” bulundu.

Yargıç, Berberoğlu'nu önce ömür boyu, daha sonra da 25 yıl hapse mahkûm etmişti. Cumhuriyetle ilgili davaların saçmalığı, haberi patlatan gazetenin bu gazete olmamasıydı; bunu 21 Ocak 2014 gibi erken bir tarihte yapan, ultra-milliyetçi Aydınlık gazetesiydi - minik Vatan Partisi (VP)'nin sözcüsü. Bu yayına ilişkin hiçbir dava açılmadı. Aydınlık gazetesini ve VP, Erdoğan'ın Kürtlere karşı “yakıp yıkma” politikalarının ve kitlesel tasfiyelerin sadık destekçileri haline gelmişti; bu hususlar, NATO ve Batı ile ilişkilerin bozulmasını artırdı. Dolayısıyla, bu suçlamalardan hiçbirinin mantıklı olmadığını söyleyebilirsiniz ve muhtemelen haklısınız.

Nitekim Enis'in davası büyük şok dalgalarına yol açtı, cezaevine konuldu, çünkü artık milletvekili dokunulmazlığına sahip değildi: Dokunulmazlıklar, geçen yıl Mayıs ayında kaldırıldı ve bunun için suçlanması gereken CHP liderliğiydi. Çünkü Erdoğan, cezaevine gönderilecek Kürt yanlısı milletvekillerinden bahsederek, öfkeyle dokunulmazlık zırhını kaldırma çağrısı yaptığında, Kılıçdaroğlu onun bu teklifini desteklemişti. CHP'nin sol kanadı ve dış eleştirmenler ‘Kendi mezarını kazıyorsun’ dedi, ama boşuna.

Her neyse, geçmişte olan geçti. Kılıçdaroğlu şimdi Ankara-İstanbul otoyolunda, ‘Adalet’ yazan bir pankartla, kendisini takip eden binlerce kişiyle yürüyor. Ne olursa olsun, muğlak bir darbe girişiminin yıldönümüne yaklaştığımızda, her gün yeni derinliklere ulaşan ‘Türk Kâbusunda’ yeni bir aşama bu. Bu, Türkiye'nin muhalefet dinamiğinin sessizce sönüp gitmeyeceğini göstermektedir; direniş bir şekilde, bir yerde devam edecek.

Ancak yürüyüş, kırılğan bir yürüyüş, çünkü bu yürüyüş, en başta “adalet sokakta aranmaz” diyerek CHP ile önce alay etmiş ve sonra da “Yargı sizi bu günlerde bir yerlere davet ederse şaşırmanın” tehdidinde bulunmuş olan Erdoğan’ı sarstı, telaşlandırdı ve kızdırdı. Dolayısıyla, eğer gittikçe büyüyen bu yürüyüşü engellemeye yönelik bir provokasyon korkusu varsa, bu şaşılacak bir şey değil.

Türk Kâbusundaki her trajik ya da saçma durum, kilit pozisyonlardaki insanların ve entelektüellerin nerede durduklarına dair önemli bir sınava dönüşüyor; onların varoluşsal tercihleri.

Enis’in davasında bir istisna olmadığı görüldü: Partinin lideri Enis için sokaklara çıktığı sırada, medyadaki eski patronu, Erdoğan’ın “İstanbul Sarayında” ev sahipliği yaptığı bir ‘iftara’ katılmakla meşguldü.

Enis ve ben, 1980’deki askeri darbeyi takip eden karanlık yıllarda, Cumhuriyet gazetesinde çalışıyorduk. Yollarımız daha sonra ayrıldı. Enis, Doğan Medya Grubu başkanı Aydın Doğan tarafından 2009 yılının sonlarında Hürriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni olarak atandı ve Ağustos 2014’e kadar da bu görevi yürüttü ve politik baskıları gerekçe göstererek istifa etti.

Bu onun için ‘Bıçağın kemiğe dayandığı’ andı.

Tüm ‘yumuşak başlı ve itaatkâr’ medya sahiplerinin, editörlerin ve köşe yazarlarının - yüzden fazla - bulunduğu bir yerdeki büyük iftar masasında, patronunu Erdoğan’ın hemen yanında otururken görmek, bu yüzden ürperticiydi... Enis’in hapse atılmasından sadece birkaç gün sonra yapılan bu ‘İftarın’ amacı, medyaya ‘nasıl davranacakları’ konusunda yeni bir ders vermektir elbette.

Doğan ve diğer medya patronları el pençe dururken, Erdoğan kürsüye çıktı.

Herkes pür dikkat kesilmişti.

Erdoğan: “Bazı Batılı kurumlar hapishanedeki gazetecilerle ilgili bu teranelerle bize geliyorlar” dedi. “Bize (bana), cezaevlerinde şu kadar çok falan gazeteci bulunduğunu söylüyorlar. Arkadaşlarım bakın, Bakanlığımızca bana verilen rakamları size veriyorum: Onların gaze-

tecililik nedeniyle, bu onların söylediği, hapse girdiklerini söylediği 177 kişiden yalnızca ikisi basın kartı sahibidir. Onlardan bir tanesi cinayetle suçlanıyor; tüm diğer geri kalanı terör örgütleriyle olan ilişkileri nedeniyle hapisteler. Biz diyoruz ki: Bakanlıklarımızın belgelerine ve verisine mi, yoksa yalanlara mı inanacaksınız?”

“Haberin peşinde koşmak ve vatan hainliğine alet olmak iki farklı şeydir. Gazete sayfalarını terör örgütlerinin emrine verenlerle, silah olarak dağlara tırmananlar arasında herhangi bir fark yoktur. Milli güvenliğe karşı yapılan eylemlere iştirak etmekten dolayı ödenecek bir bedel olacaktır... Unutmayın: adalet, sokaklarda değil, mahkemelerde aranır...”

Erdoğan, bu sözlerinin ardından, Adalet Yürüyüşü’nü terörün bir biçimi olarak tanımlamaya geçti ve konuşmasını bitirdiğinde, kimse soru sormaya cesaret edemedi. Bunun yerine, yoğun bir şekilde alkışladılar. Bazı medya patronları, Erdoğan Adalet Yürüyüşü’nün sansürlenmesini mesafeli bir şekilde istediğinde, tebriklerini iletmek ve sadakat ifade etmek hususunda çok hevesliydi. CHP’nin lideri ise yürüyüşü sürdürdü.

Enis ve 177 meslektaşı hapisteydi. İftar salonunda bu mahkûmları iyi tanıyan tutuklu gazetecilerin işverenleri ve birçok kişi bu meseleyi hiç gündeme getirmedi. İftar yemeğine katılanlara göre, Türkiye’nin hiçbir sorunu Erdoğan’a soru sormayı gerektirecek derecede ilgi çekici değildi.

Sonra, iftar yemeğinin sonunda, onların hepsinin beklemekte olduğu bir rutin vardı: Cumhurbaşkanıyla el sıkışma ve fotoğraf çekme.

Tüm gazeteciler, gönderilen enstantane fotoğraflarda gülümseme ve sadakatli yumuşak bakışlarla Türkiye Cumhurbaşkanlığı Makamının web sitesinde ölümsüzleştirilmişti. En güçlü gülümseme anlarından biri, Doğan’ın Erdoğan’ın elini her iki eliyle tuttuğu, çok mutlu görüldüğü o andı. Enis, malum gazeteci, o an sadece uzak bir hatıraydı, belki de unutulmuştu.

Ancak öğrendiğimiz bundan fazlaydı. Bir köşe yazarı, iftar yemeğinden edindiği izlenimlerinde, şaşkınlığını gizleyemeyerek, namaz kılan gazetecilerin sayısının çarpıcı bir şekilde arttığını yazdı.

<http://www.vocaleurope.eu/as-turkeys-opposition-marches-for-justice/>

İngiltere Türklerine, bu Perşembe günü Kuzey Londra’da Adalet Yürüyüşü’ne katılma çağırısı

25.06.2017

Nisan ayında İngiltere’deki Türk seçmenlerin %80’inden fazlası tarafından desteklenen “Türkiye’de icra yetkisi olan bir başkanlığa hayır” konulu referandum kampanyasına önderlik etmiş olan İngiliz-Türk siyasi ve toplum aktivistleri koalisyonu şimdi aynı vatandaşları Adalet Yürüyüşü’nün İngiltere ayağının bir parçası olmaya çağırıyor.

İngiltere ‘Adalet Yürüyüşü’ 29 Haziran Perşembe akşamı Kuzey Londra’da gerçekleşecek. Yürüyüşçüler saat 18.30’da bir araya gelerek, Manor House’dan yola çıkacak ve yürüyüşlerini Wood Green’de bitirmek üzere Green Lanes’in aşağısına doğru ilerleyecekler. Ayrıntılar, CHP (Cumhuriyet Halk Partisi) İngiltere merkez binasında düzenlenen ve çeşitli grupların temsilcilerinin katıldığı bir basın konferansında duyuruldu.

CHP milletvekillerinden biri olan Enis Berberoğlu’na, casusluk ve devlet sırlarını açığa çıkarmaktan dolayı 25 yıl hapis cezası verilmesinden bir gün sonra, Kemal Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü’nü 15 Haziran 2017’de başlattı. Ana muhalefet partisi CHP’nin lideri, Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu İstanbul’daki Maltepe Cezaevi’ne kadar 250 mil yürümek üzere Ankara’daki Güvenpark’tan hareket etti. Yürüyüşün 23 gün kadar sürmesi bekleniyor.

Berberoğlu, 2014 yılında Suriye’deki isyancılara istihbarat kuruluşu MİT tarafından gönderilen silah ve mühimmatı taşıyan video kaydının olduğu söylenen görüntüleri Cumhuriyet gazetesine vermekten yargılanmış olan eski bir gazeteci. Avukatları, Berberoğlu’nu verilen cezaya itiraz ediyor. Berberoğlu, Türkiye’nin en büyük ikinci muhalefet partisi HDP’nin Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ ve Selahattin

Demirtaş'ın da aralarında bulunduğu cezaevindeki bir düzineden fazla milletvekiline katılmak üzere hapsedilen ilk CHP'li siyasetçidir.

İktidardaki AKP'nin geçtiğimiz yaz Olağanüstü Hal uygulamasına geçmesinden sonra, 50.000 kişi daha tutuklandı. Hükümet, bu kapsamlı yetkilerle 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi şüphelilerinin peşine düşmek amacıyla olduğunu iddia etti. Ancak, söz konusu yetkiler o tarihten bu yana, “teröre destek vermekle” suçlanan gazeteciler, insan hakları savunucuları, yargıçlar ve öğretmenler de dâhil olmak üzere, muhaliflere yönelik sert tedbirler uygulamak için kullanılmaktadır.

Bu tutuklamaların yanı sıra, darbe girişimi ile sözde ilişkileri olduğu gerekçesiyle geçen yıl yaklaşık 100 bin kamu görevlisi açığa alındı veya işlerinden atıldılar. Cezaevine atılanlar ve aileleri, söz konusu darbe planına bulaşmış olma damgası nedeniyle, büyük mali sıkıntılar yaşıyorlar ve çalışamaz hale geliyorlar.

Darbe girişimini düzenlemiş olduğundan şüphelenilen Fethullah Gülen'le ilişkili olduğuna inanılan kişilere ait mülklere ve diğer ticari varlıklara da, sahipleri herhangi bir suçtan dolayı hüküm giymeksizin veya yürüttükleri ticari faaliyetlerin isnat edildikleri suçların finansmanında kullanılmış olduğuna dair kanıt olmaksızın, el konuldu.

Bu olaylar, Türkiye içinde ve ötesinde, AB, ABD ve BM'nin, yerel olarak dile getirilen endişelere seslerini eklemeleriyle büyük bir huzursuzluk yarattı. Kılıçdaroğlu'nun barışçıl yürüyüşü bu mesele üzerinde, uluslararası medyanın ilgisini çekerek ve Türk seçmenlerin ve diasporasının büyük bir bölümünün desteğini alarak, keskin bir odaklanmaya neden oldu. Fiziksel görünümü Hindistan'ın ünlü insan hakları önderi Mahatma Gandhi ile büyük bir benzerlik taşıyan 69 yaşındaki siyasetçiye 250 millik yolculuğunda, ülkenin adalet sisteminde siyasi müdahale olmamasını talep eden binlerce sıradan insan katıldı.

Adalet Yürüyüşü ile dayanışma göstermek isteyenler, Perşembe günü yürüyüşün Londra ayağına katılabilirler. Londra'da yapılacak yürüyüşü örgütleyenler arasında CHP (İngiltere), İngiliz Alevi Federasyonu ve Day-Mer yer alıyor. Bu kuruluşlar, Nisan ayında “İngiltere HAYIR” bayrağı altında kampanya yürüttüler, fakat bu kampanyalarını

kısa bir süre önce “İngiltere ADALET Platformu” olarak yeniden mar-
kalaştırdılar ve aynı ölçüde destek bulmayı umuyorlar.

Düzenleyiciler, tüm katılımcılardan, siyasi partileri veya diğer
amaçları teşvik eden herhangi bir afiş veya pankart getirmekten kaçın-
malarını, taşınacak tüm afiş ve pankartlarda sadece “ADALET” yazısı-
nın yer almasını talep ettiler.

<http://www.t-vine.com/call-for-uk-turks-to-join-the-march-for-justice-in-north-london-this-thursday/>

The Media Line

Türkiye’deki adaletsizliklere karşı kitlesel yürüyüş

25.06.2017

Erdoğan siyasi kurumlara egemen, yürüyüşü düzenleyenleri tehdit ediyor

İSTANBUL - Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi, kendilerinin
Türkiye’deki muazzam ve devam eden adaletsizlikler diye adlandır-
dıkları hususlara dikkat çekmek amacıyla, Ankara’dan İstanbul’a 280
millik bir yürüyüşe başladı. 2000 kadar yürüyüşçü ile birlikte günde 12
milin üzerinde yürüyen Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) üyesi ve avukat
Sera Kadıgil, The Media Line’a gönderdiği bir e-postada “Son derece
yorgun ama mutlu ve heyecanlı hissediyorum” dedi.

Perşembe günü şiddetli yağmur altında yürüyüşçülerle birlikte yü-
rüyen eski CHP milletvekili ve siyaset bilimci Binnaz Toprak, gitgide
daha politik hale gelen bir yargıyı ve başarısız kurumları protesto etmek
için yürüdüklerini söyledi. Toprak, The Media Line’a “Yabancı ülke-
lerde ve Türkiye’de bulunan herkese, yargının, iktidardaki AKP’nin
himayesinde ve talimatları altında bir örgütlenme biçimine girdiği ko-
nusunda çok endişe duyan insanların olduğunu bildirmenin çok önemli
olduğunu düşünüyorum” dedi.

“Birçok insan kendini adaletten mahrum gibi hissediyor.” Geçtiğimiz 15 Temmuz’da gerçekleşen başarısız askeri darbe girişiminden sonra, hükümet muhaliflerinin tasfiyesi muazzam bir şekilde hızlandırıldı ve 100 binin üzerinde kamu çalışanını işten, yaklaşık 50 bin kişi ise cezaevine atıldı.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, parti üyesi arkadaşı ve parlamenter Enis Berberoğlu’nun casusluk suçlamasıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasının ardından 15 Haziran’da “Adalet Yürüyüşü” başlattı. Berberoğlu, anlaşıldığı kadarıyla, Türk istihbaratına ait turların yasadışı olarak Suriye’ye silah naklettiğine dair görüntüleri, muhalif Cumhuriyet gazetesine sağlamakla suçlandı.

Toprak, “Birçok kişi [Berberoğlu’nun cezasına] şaşırıklarını söyledi. Şahsen ben şaşırmadım, çünkü bu tür şeyler Türkiye’de uzun süredir yaşanıyor” dedi.

Ortadoğu Demokrasi Projesinde Yerleşik Olmayan Kıdemli Üye ve St. Lawrence Üniversitesi’nde Orta Doğu tarihi profesörü Howard Eissenstat: “Bence bazı yönlerden bu [yürüyüş] umutsuzluğun bir işareti. Bu, demokratik kurumların çalışmayı bıraktığı hususunun doğru bir şekilde farkına varılmasıdır” dedi.

“Kılıçdaroğlu nihayet makas değiştirdi ve kurumların dışında nasıl çalışabileceğini düşünmeye başladı.” Kılıçdaroğlu, siyasi kurumların giderek artan bir şekilde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi’nin (AKP) egemenliği altına girdiğini söylüyor.

Kılıçdaroğlu: “Sesimizi yükseltmenin başka yolu yok. Sokaklar, meşru bir talepte bulunmak için, şiddet içermediği sürece, en demokratik ve en temel yerlerdir” dedi. Kılıçdaroğlu, çok bölünmüş olan muhalefet gruplarını birleştiremediği gerekçesiyle, şimdiye kadar eleştirile maruz kalmıştı, ancak Kılıçdaroğlu bu yürüyüşün “sadece CHP’ye değil, herkese ait” olduğunu duyurdu.

Demokrasileri Savunma Vakfı’nda kıdemli üye ve eski CHP’li parlamenter Aykan Erdemir, bu yürüyüşe, hükümeti eleştiren çeşitli kesimlerden oluşan kapsamlı, partizan olmayan bir grubun katıldığı-

nı ve destek verdiğini söyledi. Erdemir, The Media Line'a: "Yürüyüş, CHP'nin tabanından daha geniş ve daha heterojen bir kalabalığı cezbediyor" dedi.

"Ana muhalefetin, kendi yelpazesinden farklı tonlarda, tüm muhaliflere hitap eden çok partili, yeni bir platform inşa etmesinin akıllı bir strateji olduğunu düşünüyorum".

İkinci büyük muhalefet partisi olan Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) üyeleri yürüyüşe Marmara bölgesindeki Kandıra yakınlarında katılacaklar. Popüler muhafazakâr milliyetçi siyasetçi Meral Akşener de yürüyüşe destek verdiğini açıkladı.

Erdemir, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, birçok aleyhtarının kendisine karşı birleşmesinden korktuğunu söyledi. Erdemir, 2013'te birçok Türk şehrinde yapılan devasa hükümet karşıtı gösterilere atıfta bulunarak: "Ben, Erdoğan'ın, bu yürüyüşün bir başka Gezi Parkı protestosuna dönüşebileceğinden ciddi olarak endişe duyduğunu düşünüyorum" dedi.

Türkler, Erdoğan'a destek veya muhalefet olma konusunda uzun süredir kutuplaşmış durumdadır. Yaklaşık yüzde 49, Nisan ayında çok az bir farkla kabul edilen Cumhurbaşkanının yetkilerini artıran Anayasa değişikliğine karşı oy kullanmıştı. Erdoğan, yürüyüşün yasadışı olduğunu iddia etti ve Cumhurbaşkanını "diktatör" olarak nitelendiren Kılıçdaroğlu hakkında yasal yollara başvurma tehdidinde bulundu.

Erdemir, "Erdoğan yürüyüşü ya küçümsemeye ya da suçlamaya çalışıyor" dedi.

"Eğer onların ifadelerini ciddiye alırsanız, Türkiye'de terör dışı tek kurum AKP gibi görünüyor".

Profesör Eissenstat, yürüyüş Temmuz ayı ortalarında İstanbul'a yaklaştığı zaman, çok daha büyük bir sayının yürüyüşe katılma potansiyeli olduğunu söylüyor, fakat hükümet yürüyüşü durdurabilir ya da AKP taraftarları yürüyüşe saldırabilirler.

Eissenstat: "Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir takım çok militan takipçileri var ve [hükümetin] terörist söylemi kesinlikle potansiyel bir

saldırı için zemin hazırlıyor. Ben, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, geniş çaplı herhangi bir yürüyüşün [...] banliyölere girmesine izin vermeye istekli olacağımı düşünmüyorum. Bence o noktada bir hesaplaşma için gerçek bir potansiyel var” dedi.

Yürüyüşçü Kılıçdaroğlu sarsılmıyor.

Kılıçdaroğlu: “Ben bunu yapıyorum; çünkü hala ülkem için umut besliyorum. Eğer yetkililer bizi durdurmaya çalışırsa, bu sadece bizim ne kadar haklı olduğumuzu gösterir” dedi.

Eissenstat, hükümetin daha fazla insanı yürüyüşe destek vermeye kışkırtmaktan korktuğu için müdahale etmemeye özen gösterdiğini belirtti. Eissenstat, Erdoğan'ın kendi taraftarlarının bile kabul edecekleri şeye dair bir sınırları olabilir, diye düşünüyor. Eissenstat: “Erdoğan'ın taraftarları onu bir otoriter olarak destekleyeceklerdir [ama] birçoğu da onu bir diktatör olarak desteklemeyecektir. Erdoğan'ın, çekişmeli geçtiği görünümüne sahip olan seçimlere ihtiyacı var. Erdoğan, tercihen beceriksiz bile olsa canlı bir muhalefete ihtiyaç duyuyor. Erdoğan'ın özellikle Kılıçdaroğlu'nu hapishanede görmek istediğini sanmıyorum” dedi.

<http://www.themedialine.org/news/mass-march-injustices-turkey/>

Washington HATTI US

Türk “Adalet Yürüyüşü” tüm engellere rağmen devam ediyor: 13. gün tamamlandı

27.06.2017

CHP milletvekili Enis Berberoğlu 25 yıl hapis cezasına çarptırıldıktan sonra, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 13 gün önce Ankara'dan İstanbul'a (450km/279mil) bir yürüyüş başlattı. Yürüyüşe “Adalet Yü-

rüyüşü” ismi verildi. Kılıçdaroğlu, adalet arayan herkes için yürümekte olduğunu söyledi.

Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü’nü Ankara Güvenpark’ta başlattı ve İstanbul’a kadar sürdürecektir. Yürüyüşe katılanlar birçok engelle karşı karşıya kaldılar. Örneğin, yürüyüşün 13. gününde Düzce Durmuşoğlu tesislerinde mola verdikten sonra, CHP milletvekili Mahmut Tanal’a göre, tesisin sahipleri mola sırasında suyu kestiler. Ayrıca, CHP İstanbul Milletvekili İlhan Cihaner, Adalet Yürüyüşü’nün 13. gününde bazı insanların bir kamyon ile gübre getirdiğini ve gübreyi Adalet Yürüyüşü katılımcılarının kalacağı yerin önüne döktüklerini açıkladı. Dahası, birkaç gün önce, bazı katılımcılar Erdoğan taraftarları tarafından saldırıya uğradı.

Bütün bu engeller ve saldırılardan sonra, dün yapılan toplantıda, 25 parlamenterin herhangi bir provokasyonu önlemek için korteje yerleştirilmesine karar verildi. Ayrıca, katılımcıların herhangi bir saldırıya tepki vermemeleri ve onlara karşı yapılacak protestolara yalnızca alkışlarla cevap vermeleri yönünde karar alındı.

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel: “Bize saldırılar dahi, cevap vermeden yürüyüşe devam edeceğiz. Saldırlara karşı barışçıl kalacağız. Biz sadece ‘adalet adalet’ diye bağırıyoruz. Bu yürüyüş herhangi bir siyasi parti ya da harekete ait değil. Biz burada sadece adalet istiyoruz” dedi.

CHP grubu, belediyesi AKP hükümetinin uhdesinde ve küçük bir şehir olan Düzce’de dinlendi. CHP milletvekilleri, plakası gizli bir kamyonun, insanların kaldığı otelin ve kampların önüne tonlarca gübre boşalttığını açıkladı.

Bu arada, Adalet Yürüyüşü’ne katılım artarak devam ediyor. Örneğin, eski AK Parti kurucusu Abdüllatif Şener yürüyüşe katıldı ve CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu ile birlikte yürüdü. Ayrıca, gezi protestoları sırasında hayatlarını yitirenlerin aileleri Adalet Yürüyüşü’ne katılmaya karar verdiler.

Yürüyüşün 12. gününün sonunda, Kılıçdaroğlu hesabında Twitter: “Bu insanlar adalet için yalvarmıyorlar, çünkü adil bir ortamda yaşa-

mak herkesin hakkıdır. Biz size rağmen bu ülkeye adalet getireceğiz” dedi.

<https://washingtonhattius.com/2017/06/27/turkish-walk-justice-continues-despite-obstacles-day-13-completed/>

The Guardian

‘Demokrasiyi kaybettik’: Türkiye’nin adalet yürüyüşçüleri ile birlikte yolda

30.06.2017

Hıdır Aydur, su toplamış ayaklarını Ankara ile İstanbul arasında uzanan karayolunun yanındaki bir ağacın gölgesinde dinlendirdi. 57 yaşında, diyabeti olan, Türkiye’nin kuzey doğusunda bulunan Erzincan’dan olan bu kişi 15 gündür yürüyordu. Aydur, Türkiye’nin başkentinden en büyük şehrine doğru yürüyen, çoğu adalet yazılı pankartlar taşıyan binlerce kişiden biri.

“Biz ülkemizde demokrasiyi kaybettik ve geri istiyoruz” diyen Aydur’un gömleği, bir hükümet kararnamesi ile keyfi olarak işten çıkarılmaları üzerine, geçtiğimiz ay 70 günden fazla süren açlık greviden sonra hapse atılan iki öğretmen Nuriye Gülmen ve Semih Özakça’nın resimlerini taşıyordu.

Geçtiğimiz Temmuz ayında yapılan ve 250’den fazla kişinin öldüğü, 1.400 kişinin yaralandığı darbe girişimi sonrasında hükümetin aldığı geniş çaplı sert önlemler kapsamında on binlerce kişi işten atıldı ya da tutuklandı. Olağanüstü Hal ilan edilmesinden sonra hükümetin yürüttüğü tasfiye, sivil toplum, siyasi muhalefet, akademisyenler, gazeteciler ve devlet memurlarından oluşan geniş bir kesimi içine alacak şekilde, darbe girişiminin doğrudan faillerinin ötesine geçti, böylece

nadir görülen bir birlik anı, iktidarın kendini sağlamlaştırma olanağı boşa harcanmış oldu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Nisan ayında yetkilerini muazzam bir şekilde genişleten bir referandumu çok az bir farkla kazandı. Bu arada, anılan darbeyi düzenlediğine Türkiye’de yaygın bir şekilde inanılan, sürgündeki bir vaiz olan Fethullah Gülen’le bağlantıları olduğu iddiasıyla, ülkenin yargıç ve savcılarının dörtte birinin işine son verilerek veya hapse atılmak suretiyle ülkenin yargı sistemine Gülen’in damgası vurularak, yeniden şekillendirilmiştir.

Kıdemli muhalefet politikacıları da hapsedildi. Bu ayın başlarında, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekili Enis Berberoğlu, Türk istihbaratının sınırın karşısındaki Suriyeli isyancılara silah taşınması hakkında basına bilgi sızdırdığı gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm edildi.

Bu tutuklama, 15 Haziran’da CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu liderliğinde Ankara’dan başlatılan 280 millik (450 km) Adalet Yürüyüşü’nü tetikledi. Düzenleyiciler, yürüyüşün 9 Temmuz’da İstanbul’un Maltepe semtinde büyük bir mitingle sonuçlanmasını umuyor. Kılıçdaroğlu, günlük dokuz mil yürürken, kızgın yaz sıcaklığına rağmen, yol boyunca Türk toplumunun farklı kesimlerinden çok sayıda destek buldu.

Hükümet tarafından Gülen taraftarları olarak tahkir edilen protestocular, yürüyüşe katılımları hususunda çeşitli nedenler gösteriyorlar: Ülkenin otoriterliğe kayması, yetkililerin Olağanüstü Hal uygulamasını istismar etmesi, gazetecilerin ve politikacıların tutuklanması, muhalefet üzerindeki baskılar ve hatta yürürlükteki kanunlara uymama.

Aydur, “Akademisyenler ve öğretmenler haksız yere işlerinden atılmakta, işlerinden ve ekmeklerinden olmakta ve Anayasal haklarından mahrum kalmaktadırlar. Bu insanlara bırakılan tek seçenek direnmek ve ben onların direnişlerini seslendirmek istedim. Bağımsız mahkemeler istiyoruz, tek adam yönetimi değil ve biz adaleti bize karşı olan kişiler de dâhil olmak üzere, herkes için istiyoruz” dedi.

Perşembe günü atmosfer, henüz darbe girişimi ile olan hesabını görmemiş olan bir ulusun içinde bulunan derin çatlak ve kutuplaşma-

yı yalanlarcasına rahattı. Bir yıl önce yüz binlerce Türk, darbecilere karşı kazanılan zaferi kutlamak için İstanbul'da Yenikapı Meydanı'nda toplandı. Ancak bu sevinç, takip eden hafta ve aylarda hızlı bir şekilde korkuya ve daha sonra umutsuzluğa dönüştü.

Yürüyüş sırasında yapılan bir röportajda Kılıçdaroğlu: “Bir korku saltanatı var. Gazeteciler ve vatandaşlar, halk, konuşmıyor. Bizim kurtulmak istediğimiz şey budur” dedi. Kılıçdaroğlu: “15 Temmuz darbesi yaşandığında her parti buna karşıydı, ancak 20 Temmuz'da bir sivil darbe yapıldı ve bunun baş planlayıcısı Erdoğan idi. Olağanüstü Hal ona tüm gücü verdi ve binlerce akademisyen, gazeteci ve memurun işten çıkarılması ve kovuşturulması sonucunda, avukatlarıyla konuşamayan sıradan vatandaşlar var. Muhalefete zulmediliyor ve milletvekilleri tutulanıyor. Bu Adalet Yürüyüşü bu sivil darbeye karşıdır” dedi.

Erdoğan'ın muhafazakâr destekçilerinin birçoğu, ülkenin seküler muhalefetini, daha önce devletin üst kademelerine egemen olan ve fakirlere zulmeden seçkin “Beyaz Türkler” olarak görüyor. Erdoğan destekçilerinin gözünde Erdoğan'ın yükselişi bu elitlerin aşırılıklarına karşı bir tedbir olarak yorumlanabilir.

Yürüyüş katılan Amasya'lı 32 yaşındaki Namık Akbaş, Erdoğan hükümetinin insanları bölmek için dini kullandığını söyledi. Akbaş: “Türkiye uzun zamandır, kamuoyunu manipüle etme zihniyeti tarafından yönetiliyor. Bana göre adalet, ülkeyi laik, aydınlanmış değerler altında birleştirmek demektir. Laiklik dine karşı değildir” dedi.

Che Guevara şapkası giyen 36 yaşındaki CHP üyesi Borga Budak için yürüyüş, Türk muhalefetinin sindirilmiş tabanına yardım etmek için bir girişim. Budak: “Bu protesto sadece fikri coğrafya ile sınırlı değil. Yürüyüş, İstanbul'da bitmeyecek. İnsanların umuda ihtiyacı var ve bu yürüyüş onlara umut veriyor” dedi.

<https://www.theguardian.com/world/2017/jun/30/weve-lost-democracy-on-the-road-with-turkeys-justice-marchers>

Ankara'dan İstanbul'a Adalet Yürüyüşü'ne binler katıldı

30.06.2017

'Adalet Yürüyüşü'nde binlerce protestocu Ankara'dan İstanbul'a giden yolda.

Türkiye'nin laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, parti üyesi arkadaşı Enis Berberoğlu'na casusluk nedeniyle verilen 25 yıllık hapis cezasını protesto etmek amacıyla yürüyüş kortejinin başında yer alıyor.

Yürüyüşün 9 Temmuz'da, Berberoğlu'nun hapsedildiği İstanbul Maltepe Cezaevi'ne ulaşması bekleniyor. Bazı yürüyüşçüler şöyle diyor: "Kılıçdaroğlu nereye giderse, adalet nereye giderse, onu takip edeceğiz ve yürüyüş orada son bulacak. Bu yürüyüş sonsuza dek sürebilir, umurumuzda değil, biz yürüyeceğiz", "Bu yürüyüşe katılmak zorundaydım. Oğlum için, kızım için, tüm çocuklarımız için katılmak zorundayım. Herkesin sokaklara çıkması gerekiyor."

Berberoğlu, Temmuz 2016'daki askeri darbe girişimi sonrasında hükümetin aldığı sert tedbirler kapsamında hapse atılan ilk CHP milletvekili oldu. Darbe girişiminden bu yana 50 binden fazla kişi hapsedildi ve 150 binden fazla kişi işlerinden atıldı ya da görevlerinden uzaklaştırıldı.

<http://www.euronews.com/2017/06/30/thousands-join-the-justice-march-from-ankara-to-istanbul>

Avrupa'nın içinde: Uzun bir Adalet Yürüyüşü

30.06.2017

Türkiye, Olağanüstü Halin pençesinde kalmaya devam ediyor. Geçtiğimiz Temmuz ayında başarısız olan darbeden bu yana, 60.000'in üzerinde kişi tutuklandı ve 140.000'den fazla kişi işinden atıldı. Fakat bu sert önlemler, şimdiye kadar ona karşı en büyük meydan okuma olmaya aday olan şeyle karşı karşıya: Çünkü bir adam, elinde adalet sözcüğü yazan basit bir pankart taşıyarak, başkent Ankara'dan İstanbul'a yürümeye karar verdi. O zamandan beri ona binlerce kişi katılıyor.

<http://www.dw.com/en/inside-europe-a-long-walk-for-justice/av-39492237>

The Indian Express Breitbart

Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan, 'Adalet Yürüyüşü' İstanbul'a yaklaşırken muhalefeti ağır bir dille eleştirdi

01.07.2017

Kemal Kılıçdaroğlu tarafından yapılan yürüyüş, binlerce kişinin tutuklandığı ve hatta daha fazlasının işini kaybettiği darbeden sonra alınan sert önlemlerin yaygınlaşmasından endişe duyanları bir araya getirdi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bugün ana muhalefet partisini, onun lideri tarafından yönetilen üç haftalık “Adalet Yürüyüşü” İstanbul’daki bitiş noktasına yaklaşırken, terörizmin yanında olmakla suçladı. Bazı analistler, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun önderlik ettiği Ankara’dan İstanbul’a yapılan 450 kilometrelik uzun yolculuğu, Erdoğan’a karşı önemli bir meydan okuma olarak yorumladılar. Buna karşın Türk “güçlü adam”, yürüyüşü küçümsedi.

Kılıçdaroğlu yürüyüşe, 15 Haziran’da, eskiden bir gazeteci olan CHP milletvekili Enis Berberoğlu gizli bilgileri bir gazeteye sızdırdığı gerekçesiyle, 25 yıl hapis cezasına çarptırıldıktan sonra başladı. Kılıçdaroğlu, herhangi parti işareti olmadan, sadece üzerinde Türkçe “adalet” sözcüğü yazan bir pankart ile yürürken, her gün binlerce kişi tarafından takip edildi ve bu yürüyüşü 9 Temmuz’da İstanbul’un Maltepe ilçesinde Berberoğlu’nun kaldığı cezaevinde düzenlenecek olan geniş katılımlı mitingle sona erdirmeyi planlıyor.

Erdoğan: “Eğer siz teröristleri ve terörizmi savunanları korumak için protesto gösterileri başlatırsanız – terörle mücadele gösterilerine katılmak aklınıza gelmediği zaman – o zaman kimseyi amacınızın adalet olduğuna ikna edemezsiniz” ifadelerini kullandı. Cumhurbaşkanı, iktidar partisinin düzenlediği bir toplantıda, CHP’nin temsil ettiği çizgi “siyasi bir muhalefet olmaktan öteye geçti ve farklı bir boyut kazandı” dedi.

Erdoğan, CHP’yi, Kürt militanlarına ve 15 Temmuz başarısız darbe girişiminin düzenleyicileri olduğu iddia edilenlere sempati beslemekle suçlayarak, Kılıçdaroğlu tarafından tutulan yolun “Kandil ve Pennsylvania’ya giden yol” olduğunu söyledi. Buna karşın yasadışı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) liderliği, Kuzey Irak’ın Kandil Dağı’nda, darbeyi düzenlediği iddia edilen vaiz Fethullah Gülen Pennsylvania’da yaşıyor. Gülen bu iddiaları reddediyor.

Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşü, binlerce kişinin tutuklandığı ve hatta daha fazlasının işini kaybettiği darbe girişiminden sonra alınan sert ön-

lemlerin genişlemesinden endişe duyan destekçileri bir araya getirdi. Muhalefet lideri bugün yürüyüşün 17'inci gününde Sakarya'nın Akyazı ilçesinden geçerek, İstanbul'a kadar yaklaşık 150 kilometre yürüyeceği Sakarya'ya doğru ilerliyordu.

<http://indianexpress.com/article/world/turkish-president-erdogan-slams-opposition-as-justice-march-nears-istanbul-4730724/>

<http://www.breitbart.com/jerusalem/2017/07/02/erdogan-slams-opposition-justice-march-nears-istanbul/>

PRESS TV

Erdoğan 'Adalet Yürüyüşü'nü ağır bir şekilde eleştirdi, muhalefet partisi lideri Kılıçdaroğlu'nu 'terör sempatzanı' olarak nitelendirdi

01.07.2017

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bir kez daha Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu eleştirdi ve onun üç haftadır devam eden ve sona doğru yaklaşan "Adalet Yürüyüşü"nü teröristlere verilen destek işaretinden başka bir şey olmadığını söyledi.

Erdoğan, Cumartesi günü Ankara'da partisinin düzenlediği bir toplantıda: "Eğer siz teröristleri ve terörizmi savunanları korumak için protesto gösterileri başlatırsanız, terörle mücadele gösterilerine katılmak aklınıza gelmediği takdirde, o zaman kimseyi amacınızın adalet olduğuna ikna edemezsiniz" dedi. Türk Cumhurbaşkanı ayrıca, ana muhalefet partisi CHP'yi ve liderini "siyasi bir muhalefet olmaktan öteye geçen ve farklı bir boyut kazanan" bir çizgi takip etmekle suçladı.

Kılıçdaroğlu'nun Ankara'dan İstanbul'a yaptığı 450 kilometrelik uzun ve zorlu yolculuğu 15 Haziran'da, CHP milletvekili ve eski ga-

zeteci Enis Berberoğlu'nun gizli bilgileri bir gazeteye sızdırması nedeniyle suçlu bulunması ve 25 yıl hapse mahkûm edilmesiyle başlatmıştı.

Bu yürüyüşü 9 Temmuz'da İstanbul'un Maltepe ilçesinde Berberoğlu'nun kaldığı cezaevinde düzenlenecek bir mitinginle bitirmeyi planlayan Kılıçdaroğlu, her gün binlerce kişi tarafından takip edildi. Yürüyüş, halkın, geçen yıl Temmuz ayında Erdoğan'a karşı yapılan bir darbe sonrasında ortaya konulan sert önlemlere karşı büyüyen öfkesinin bir işareti haline geldi. On binlerce kişi, darbeden sorumlu tutulan ABD'de mukim bir vaiz olan Fethullah Gülen'le bağlantılı oldukları iddiasıyla hapsedildi ya da işini kaybetti. Erdoğan ayrıca, Kürt militanlara yönelik yaptığı büyük operasyonlar nedeniyle de eleştirilerle karşı karşıya kalıyor.

Cumartesi günü yaptığı bir konuşmasında, Kılıçdaroğlu'nun gerçekte darbecilerin ve Kürt militanların bir sempatizanı olduğunu belirten Erdoğan, onun tuttuğu yolun "Kandil ve Pennsylvania'ya giden yol" (Kürt militanlarının ve Gülen'in bulunduğu yerlere yapılan bir referans) olduğunu söyledi.

Cumartesi günü, Kılıçdaroğlu Sakarya'nın Akyazı ilçesinden yürüyerek geçerek, Sakarya'ya giderken, yürüyüşün 17'nci günüydü. Muhalefet partisi lideri, Sakarya'dan İstanbul'a kadar yaklaşık 150 kilometre daha yürüyecek.

<http://www.presstv.ir/Detail/2017/07/01/527088/Turkey-Erdogan-Kilicdaroglu--row>

The New York Times

Erdoğan'ın Yaptığı Tasfiyeyi Kınamak için Türkiye'yi yürüyerek geçen Protestocular ile Yolda

02.07.2017

E-5 KARAYOLU, Türkiye – Kuzey Anadolu'nun pek bilinmeyen bir yerinde yoğun bir karayolunun yanında, bir Türk milletvekili olan Aykut Erdoğan, bandajlı, su toplamış ayaklarının bakımını yapıyor. Yanında bir başka Türk milletvekili de hafifçe morarmış olan, kanayan bir parmağıyla ilgileniyor. Bu alışılmadık sahne, Türkiye'nin ana muhalefet partisinden yaklaşık 30 milletvekilinin yanı sıra, halktan yaklaşık bin kişinin ayaklarından dolayı acı çekmekte olduğu karayolunun yanındaki bu kalabalık alanda onlarca kez yineleniyordu.

15 Haziran'da Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından başkent Ankara'dan başlatılan ve (kuş uçuşu) 250 mil sonra, gelecek Pazar günü İstanbul'da bitmesi planlanan bir destansı yürüyüş olan Adalet Yürüyüşü'nün 14. günü bugün.

Yürüyüşçüler gündüzleri yaklaşık 15 mil yürüyorlar ve geceleri, kiralanmış karavanlarda ya da otellerde uyuyorlar. Son günlerde, yürüyüşçüler yağmur altında zorlu bir dağ yürüyüşü yaptılar ve bir kişi yolda kalp krizinden öldü. Burada, E-5 karayolu üzerinde, en sonunda nispeten düz bir tarım arazisine ulaştılar, fakat şimdi yakıcı güneşin altında yürümeye devam etmek zorundalar. Bununla birlikte, bir New York Times gazetecisinin geçen hafta yürüyüşçüleri ziyaret etmesinden bu yana, 10.000'in üzerinde yeni yürüyüşçünün katılımıyla, kortejin sayısı artıyor.

Erdoğan ve meslektaşlarının tespit ettikleri gibi, sık sık 50 dereceye yaklaşan sıcaklıkta bu kadar uzun süre ağır ve zorlu bir yürüyüş nedeniyle oluşan fiziksel hareketliliğin içinde pek de bir romantizm yok. Fakat bazıları için bu yürüyüşün, Mahatma Gandhi'nin 1930'da İngiliz

sömürge yönetimini protesto etmek için, Hint sahillerine binlerce insanın katılımıyla yaptığı ‘Tuz Yürüyüşü’ne benzetilmesi, büyük metaforik anlamlar taşımaktadır.

CHP’nin yumuşak tavırlı lideri Kemal Kılıçdaroğlu’nun önderliğindeki Türkiye’nin yürüyüşçüleri, daha çok Türk biçimli bir adaletsizliğe karşı gösteri yapıyorlar. Geçtiğimiz yaz yapılan başarısız askeri darbeden sonra, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın hükümeti, yetkililerin, darbeyi planlamakla suçlanan kişileri hızla derdest etmelerine imkân verecek bir Olağanüstü Hâl ilan etti. Ancak bu Olağanüstü Hâl o zamandan bu yana, Sayın Kılıçdaroğlu’nun yol kenarında verdiği bir röportajda “sivil bir darbe” olarak tanımladığı keyfiyet kapsamında meşru muhalefetin birçok şeklini bastırarak şekilde genişletildi.

Sayın Kılıçdaroğlu ve yürüyüş arkadaşlarının protestoları şu sert önlemlere karşı yapılıyor: 170’den fazla gazeteci ve bir düzineden fazla milletvekili de dâhil olmak üzere, 50.000 kişinin tutuklanması ve Türkiye’nin otoriter, dindar muhafazakâr hükümetini eleştirdiğine inanılan birkaç bin akademisyenin yanı sıra, on binlerce öğretmen, yargı mensubu ve memurun da dâhil olduğu 140.000’den fazla Türk çalışanın işten atılması veya açığa alınması.

Yürüyüşçülerden biri olan Şükrü Küçükşahin, bu yürüyüşün bu tasfiyeye karşı yapılan ilk kitlesel karşı çıkma hareketi olarak hali hazırda “Türk siyasi hayatındaki en büyük olay” olduğunu söyledi. Bir zamanlar önemli bir Türk gazeteci olan Küçükşahin, hükümeti eleştiren köşe yazıları nedeniyle önde gelen bir gazeteden kovulduktan bu yana işsiz kaldı. Küçükşahin, söylediği şeylere pek inanamıyormuş gibi bir şaşkınlık imasıyla şunu ekledi: “Muhalefetin lideri Ankara’dan İstanbul’a doğru yürüyor”.

Yürüyüş daha da şaşırtıcıdır, çünkü Sayın Kılıçdaroğlu daha önce, geleneksel olmayan siyasi muhalefet biçimlerine karşı ihtiyatlı yaklaşmıştır. Hatta bazıları, Sayın Erdoğan’ın seçim başarısını devam ettirmesinin, kısmen Sayın Kılıçdaroğlu’nun dinamizm ve yaratıcılık eksikliğinin bir sonucu olduğunu ileri sürmektedirler.

Fakat olağandışı zamanlar olağandışı önlemlerin alınmasını gerektirir. Sayın Erdoğan’a çok kapsamlı yeni yetkiler veren son referan-

dum, geleneksel muhalefet taktiklerini takip etmenin boşuna olduğunu gösterdi. Söz konusu referandum oylaması, oy verme usulsüzlükleri ile bozuldu ve referandum öncesinde yapılan kampanya, eşit şartlar altında yapılan bir müsabakaya şahit olmadı. Sayın Erdoğan ayrıca, başarısız darbeden bu yana ülkeyi kararname ile yönetti, bu da Parlamentonun ve Sayın Kılıçdaroğlu'nun parlamento içindeki rolünü zayıflattı.

Sayın Kılıçdaroğlu, yol kenarında yaptığı bir açıklamada: “Hali hazırdaki değişikliklerle muhalefetin Parlamentoda konuşması imkânsız hale geldi. Muhalefet, çalışmalarını yapmak için başka yerler/yöntemler aramak zorundadır ve bu yürüyüş de bu yerlerden/yöntemlerden biridir” dedi.

CHP, yurttaşlarla bağlantı kurmaması biçiminde sıklıkla eleştirildiği için, bu yürüyüş ayrıca onun geleneksel laik tabanının ötesine ulaşma ve Sayın Erdoğan'a karşı daha geniş bir koalisyon inşa etme girişimidir.

Yürüyüş güzergâhı, bir CHP yetkilisi olan Yurter Özcan'ın da değişimiyle, Türkiye'nin “Hatta bir milyon yıl içinde araba sürerek dahi içinden geçeceğimi düşünmediğim muhafazakâr merkezlerden geçiyor.”

Protestocular yürürken, tüm siyasi çizgilerdeki vatandaşları çekme gayreti çerçevesinde, parti simgelerini kullanmaktan tamamen kaçınılmakta. Bu yaklaşım, yürüyüşçülerin on binlerce kişinin katılımının umulduğu, bu haftanın sonlarına doğru gerçekleşecek olan nihai yürüyüş etabında sınanacaktır.

Şimdilik, bu taktik umut verici sonuçlar almış gibi görünüyor. Sayın Erdoğan'ın eski Başbakan Yardımcılarından biri olan Abdullatif Şener, geçen hafta içinde bir gün için yürüyüşçülere katıldı. Önde gelen bir sağ kanat milliyetçi lider olan Meral Akşener, ülkedeki ana Kürt yanlısı parti gibi, desteğini dile getirdi. Ve yürüyenlerin çoğunluğu CHP tabanından geliyor gibi görünürken, aralarında bir takım muhafazakâr Türkler de bulunuyor.

Son sıcak günlerden birinde, yürüyüşün ön tarafında nefes nefese yürüyen adam, iki İslamcı partinin emektarlarından ve Türkiye'nin ilk örtülü milletvekilinin eski kocası olan Prof. Cihangir İslam'dı. İslam,

birkaç Kürt şehrine yönelik bir askerî harekâtı kınayan bir mektubu imzaladıktan sonra üniversitedeki görevinden atılmıştı.

İslam, yürüyüşçülerin farklı arka planlarını açıklarken: “Daha önce CHP ile hiçbir bağlantım yoktu. Bu yürüyüşte birçok farklı toplumsal sınıftan insan gözlemleyebilirsiniz” dedi.

En son seçimler sırasında Sayın Erdoğan’ın partisine, yani Adalet ve Kalkınma Partisi’ne ya da AKP’ye oy veren yerel sakinlerin tepkisi ise, daha fazla farklılık içeriyordu. İyilik dileyenler, arabalarından devamlı zafer işareti yapıyorlar veya alkışlamak için balkonlarına çıkıyorlardı. Hatta genellikle rakip bir muhalefet partisine oy verdiğini söyleyen fındık çiftçisi bir adam, bir iki CHP milletvekiline öğle yemeği ısmarladı.

Ancak yolun kenarına dizilip, kışkırtmalara bir alkışla kibarca yanıt veren Sayın Kılıçdaroğlu ve taraftarlarına küfrü basanlar da vardı. Saygısızlığın bir işareti olarak, birisi, yürüyüşçülerin kamp kurduğu yerin dışına bir kamyon dolusu gübre attı, ayrıca yola bir de mermi bırakıldı.

Birçok kişi, Sayın Erdoğan’a verilen desteğin bir sembolü haline gelen, Rabia işareti olarak bilinen, dört parmaklı selam verdi. Her birkaç dakikada bir, kornası bangır bangır bağırarak, sunroof veya pençesinden Rabia işareti yapan bir elin uzandığı arabalar, keskin sesler çıkararak geçiyordu yoldan.

<https://www.nytimes.com/2017/07/02/world/europe/recep-tayyip-erdogan-turkey-protest-march.html?mcubz=1>

Londra Gazete

Londra’da “Adalet Yürüyüşü” hazırlıkları yapıldı

02.07.2017

İngiltere Adalet Yürüyüşü Tertip Komitesi, Kemal Kılıçdaroğlu’nun önderlik edeceği yakında gerçekleşecek olan “Adalet Yürüyüşü”ne benzer bir ortak etkinliği Londra’da düzenlemek için hazırlık yaptı.

CHP’nin Kuzey Londra’da yeni açılan İngiltere ofisinde toplanan söz konusu komite, gündemdeki adaletin önemini ve adalete ne denli gerek olduğunu vurguladı. Basınla paylaşılan basın bülteninde şu ifadeler yer aldı: “Türkiye’nin mevcut hükümeti, 2002 yılında iktidara geldiğinden bu yana, rutin olarak insan haklarını görmezden geliyor. Gazetelerimiz kapatılıyor ve ülkedeki en güvenilir kuruluşlarımız susturuldu ve ifade özgürlüğü artık suç teşkil eden bir eylem olarak görülüyor..”

Basın açıklamasında, Türkiye’nin muhalefet partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun önderliğinde yapılacak olan Adalet Yürüyüşü’ne atıfta bulunularak, Türk hükümetinin baskılarına karşı harekete geçilmesi gereği üzerinde duruldu. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Perşembe günü yüzlerce taraftar ve gazeteci ile birlikte Türkiye’nin en büyük iki şehri arasında 23 gün süreceğini açıkladığı bir yürüyüşe başlamıştı.

Sayın Kılıçdaroğlu’nun protesto yürüyüşü, Çarşamba günü partisine mensup bir milletvekili olan Enis Berberoğlu’nun Türkiye’de bir dönüm noktası olarak görülen tutuklanmasının ardından başlamıştı. Türkiye’nin önde gelen Kürt yanlısı partisinden bir düzine milletvekili geçtiğimiz aylarda zaten hapse konulmuşken, Sayın Berberoğlu, tutuklanan ilk CHP milletvekili oldu. CHP, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan laik bir siyasi parti.

<http://www.londragazete.com/2017/07/02/a-walk-for-justice-is-set-to-take-place-in-london/>

The Washington Post

Erdoğan muhaliflerinin ‘Adalet Yürüyüşü’ ivme kazandı ve hükümeti telaşlandırdı

02.07.2017

DÜZCE, Türkiye - Öğlen güneşi ortalığı kavuruyordu, herkesin kolları ve bacakları ağrıyordu ve Türkiye'nin en büyük muhalefet partisinin protestocuları, hedefleri olan İstanbul'a varmak için hala 125 mil yürümeleri gerekiyordu. Yol zorluydu: Bir yaşlı protestocu kalp krizinden ölmüş ve bir başkası da kalp spazmı nedeniyle hastaneye kaldırılmıştı.

Ancak, hükümet tarafından yapılan çok sayıda tutuklamayı protesto etmek amacıyla “adalet” yazan pankartlar taşıyarak, geçtiğimiz hafta Düzce'den geçerken moraller yükseliyordu. Başkent Ankara'yı terk etmesinden bu yana, başarısızlıkla sonuçlanacak ya da yetkililer tarafından durdurulacak gibi görünen bir yürüyüş tam aksine daha da büyük bir hacme ulaştı.

Son günlerde artan kalabalığın fotoğrafları sosyal medyada dolaştırıldı ve bu da yeni gelenleri cezbetti. Bu büyük gösteri, protestocuları terörist gruplarla ilişkilendirmeye başlayan yetkililerin giderek daha da düşmanca bir tepki vermesine neden oldu. Düzenleyiciler bunun, söz konusu protesto yürüyüşünün birilerinin canını sıkımsı olduğunu kesin bir işareti olduğunu belirtiyorlar.

Bu hareket gücü, onun taraftarlarının, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın parlamento ve mahkemeler gibi devlet kurumları üzerinde kurmuş olduğu, kendilerinin tabirince ‘mutlak egemenliğe direnmek’ için, daha yaratıcı ve umutsuz taktiklere başvurmaları nedeniyle, Türkiye'nin yıldırılmış ana akım muhalefeti için bir atılım gibi görünmektedir. Fakat Pazar günü sona ermesi planlanan 260 millik yürüyüş,

binlerce kişinin daha mitinge katılma ihtimalinin olduğu İstanbul'a yaklaşırken, yetkililerle şiddetli bir karşı karşıya gelme riskini de taşımaktadır.

Muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul'da beklenen kalabalıklar göz önüne alındığında, söz konusu olabilecek bir çatışma ile ilgili olarak: "Bu konuda endişelenmemeliyiz. Bu konuda Erdoğan endişelenmeli" dedi.

Yürüyüş, CHP'li parlamento üyesi Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasının hemen ertesi gününü, 15 Haziran'da başladı. Berberoğlu, muhalif bir gazeteye, Türk istihbaratının Suriye'ye silah gönderdiğini gösterdiği iddia edilen bir videoyu vermesi nedeniyle, 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Eski bir gazeteci olan Berberoğlu, geçen yıl yapılan başarısız bir darbe girişiminden bu yana şüphe duyulan teröristlerin ve sıradan muhaliflerin üzerinde uygulanan sert devlet tedbirleri sırasında hapsedilen ilk CHP milletvekili oldu ve bu tutuklama, partisi ve diğerleri tarafından devletin söz konusu operasyonlarının endişe verici düzeylere eriştiği biçiminde değerlendirildi.

Bir diğer CHP milletvekili olan Aytuğ Atıcı, bunun sadece bardağı taşıran son damla olduğunu söyledi. İşlerinden çıkarılmalarını protesto etmek için, aylarca süren bir açlık grevinde bulunan iki öğretmenin, yakınlarda tutuklanması nedeniyle de toplumda büyük bir öfke oluştu. Söz konusu öğretmenler, darbe girişiminden bu yana işten atılan yüzlerce başka akademisyen adına da eylem yapmışlardı.

Savcılar tarafından, görünüşe göre hükümet muhalifi haberler yazdıkları için vatan hainliği, terörizm ve diğer suçlarla suçlanan Türkiye'nin bazı ünlü gazetecilerinin süren davaları da bulunuyor.

Sabriye Demirci, yürüyüşe katılan 51 yaşında bir doktor, şöyle diyor: "O kadar çok kişi hapse atılıyor ki. O kadar çok şey beni kızdırıyor ki." Demirci, kendisinin herhangi bir siyasi partiyle bağlantısı olmadığını ve bu protestonun, "sıradan vatandaşların şu anda ülkede

olanlardan rahatsız olduğunu gösterdiğini” sözlerine ekledi. “Adalet Yürüyüşü” kapsamında Ankara’da yola çıkan yüzlerce kişiye geçen hafta binlerce kişi katıldı ve yürüyüşe katılanların sayısı oldukça arttı.

Her durumda yürüyüşe katılanlar bazı sıradan vatandaşlar. Yolda, Erdoğan’ın destekçileri, Adalet ve Kalkınma Partisi’nin bayrağını açarak, yürüyüşçülere sataştı. Cumhurbaşkanı, insanların şikayetlerini seslendirmesinin başka yolları olduğunu savunarak, böyle bir yürüyüşe gerek olmadığını söyledi.

Erdoğan, yürüyüşün başlamasından birkaç gün sonra, “adalet yazılı bir pankartla etrafta dolaşmakla, adalet gelmez. Türkiye’de adalet aramanın yeri parlamentodur” dedi. Bir yandan da kutsal Ramazan ayında yürüyüş yapmanın yanlış olduğunu ve daha üstü kapalı bir şekilde protestocuların kovuşturma geçirebileceğini öne sürdü.

Hükümet, Türkiye’deki Olağanüstü Hal uygulamasından dolayı sıkı bir şekilde kısıtlanan halka açık gösteriler konusunda pek sabır göstermedi. CHP’nin öfkeli bir tavır almak yerine, yetkililerle karşı karşıya gelmekten kaçınmak gibi bir ünü var.

Partinin kibar Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın yetkilerini muazzam bir şekilde genişleten referandum sırasında yaşanan yaygın oylama usulsüzlükleri ile ilgili raporlardan sonra, Nisan ayında sokak protestoları yapmadığı için kendisiyle alay edilmesi ile karşı karşıya kalmıştı. Bir dönüm noktasında harekete geçmeme ile ilgili olarak, kendi partisi içinden şikâyetler dile getirilmişti.

Milletvekili Atıcı, Kılıçdaroğlu’nun bariz fikri değişimini överken, “İnsanlar bunu çok eleştirmişti” dedi. Kılıçdaroğlu ayrıca, geçen yıl milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırmak için hükümet tarafından getirilen yasa değişikliğine desteklemişti. Bu destek, Kürt yanlısı bir muhalefet partisinin liderlerinin tutuklanmasına ve ardından geçen ay Berberoğlu’nun hapsedilmesine yol açmıştı. Geçtiğimiz hafta düzenlenen bir röportajda Kılıçdaroğlu, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması konusunun parti tüzüğünde yer aldığını belirterek, pişman olmadığını söyledi.

Kılıçdaroğlu: “O zaman, partinin yapabileceği fazla tercih yoktu. Parlamento yok sayılıyor. Parlamentonun tüm yetkileri Erdoğan’a devredilmiştir. Yargı yoktur. Yargı tamamen siyasi otoritenin güdümündedir. Türkiye demokrasi ve kan kaybediyor” dedi.

Akıp giden yeşil tepelerle çevrili yürüyüş güzergâhında insanlar, yürüyüşe önderlik etmekte olan CHP lideriyle ilgili şüphelerini bir kenara koyma konusunda istekli görünüyorlardı. 21 yaşında bir aşçı olan Gürkan Turan ile bu protesto gösterisine katılan 19 yaşında bir öğrenci olan Merve Şahin, “Kılıçdaroğlu’nun çok etkin olduğunu düşünmüyorum” dedi. Şahin, kendilerinin partinin üyesi olmadığını, ancak yürüyüşe katıldıklarını, çünkü “bir şey yapılması gerektiğini” düşünüyorlar.

Turan, din ve siyasetin karıştırılması, referandumla ilgili meseleler ve akademisyenlerin ve diğerlerinin hapse konulması gibi uzun bir şikâyet listesini hızlıca sıralayarak: “Bu yürüyüşün bir başlangıç olduğunu düşünüyoruz” dedi.

Yürüyüş güzergâhı boyunca, Erdoğan’ın destekçilerinin bir kalesi olan Düzce’de bile, korna çalan arabalardan ve iyi dileklerde bulunan insan kümelerinden, yürüyüş kortejine şaşırtıcı destek gösterileri oldu.

Yolun özellikle yorucu olan bir yerinde, protestocular güçsüz kalmışken, kendisi enerji dolu olan Atıcı, “Harika hissediyorum” dedi. Atıcı, geçen yıl boyunca, hükümet Olağanüstü Hali kaldırana kadar sakalını kesmeyi reddederek, kendi yeni tarz protestosunu yapmakla meşguldü. Atıcı, sakalını geçen yıl Temmuz ayından bu yana uzatmaya başlamış ve şimdi yıkanmış ve taranmış bir halde, sakalı yaklaşık sekiz inç uzunluğunda.

Atıcı, bu yürüyüşün partisine enerji verdiğini ve “CHP birkaç gün sonra vazgeçer” diye bekleyen yetkilileri şaşkına çevirdiğini belirtti. Başarılı olmalarından dolayı neşeli olan milletvekilli arkadaşlarından bazıları, görkemli olan liderlerinin duruşunu, Gandhi’nin ünlü tuz yürüyüşüne benzettiler. Kılıçdaroğlu, Gandhi kadar değildi, ama en azından şimdilik değildi. Ancak muhalefetin bakış açısına göre bu bir başlangıçtı. Atıcı, “Bunun gibi bir şeye ihtiyacımız vardı” dedi.

https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/march-forjustice-by-erdogan-opponents-in-turkeygains-momentum-and-alarms-government/2017/07/03/cb904bde-5c43-11e7-8e2f-ef443171f6bd_story.html?utm_term=.48fd784780d0

Türkiye’de, Hükümet Karşıtı Protestocular Ankara’dan İstanbul’a Yürüyorlar

03.07.2017

NPR’den Robert Siegel, The New York Times Türkiye muhabiri Patrick Kingsley ile Ankara’dan İstanbul’a yapılan hükümet karşıtı protesto yürüyüşüyle ilgili söyleşti.

ROBERT SIEGEL, SUNUCU:

Binlerce Türk, başkentleri Ankara’dan 250 mil uzakta olan İstanbul’a protesto yürüyüşü yapmak üzere yola çıkmış bulunuyorlar. The New York Times gazetesinin muhabirlerinden Patrick Kingsley, geçen yıl yapılan darbe girişimi sonrasında, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın yürüttüğü sert siyasi önlemlere ve tasfiyeye karşı bunun yapılan ilk kitlesel karşı çıkma eylemi olduğunu belirtti.

Patrick Kingsley şimdi İstanbul’dan bana katılıyor. Programa hoş geldiniz.

PATRICK KINGSLEY: Beni yayına çıkardığımız için teşekkürler.

SIEGEL: Öncelikle, bu yürüyüşü motive eden şey nedir?

KINGSLEY: Evet, geçen yıl başarısız olan darbeden sonra, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümeti, oldukça makul olduğu üzere, darbeye karıştıklarını söylediği kişiler üzerinde sert önlemler almaya başladı. Ancak, o zamandan bu yana olan şu ki, bu sert önlemler, en meşru muhalefet biçimlerini de hedef almak maksadıyla, bir duman perdesi olarak kullanılmaktadır ve bu kapsamda yaklaşık 50.000 kişi tutuklandı ve 140.000 civarında insan işinden atıldı veya görevden alındı. Bu yüzden 250 mil civarında sürececek bu yürüyüş, Ankara ve İstanbul arasında destansı ve zorlu, uzun bir yürüyüş olma niteliği kazanıyor.

SIEGEL: Sizce yürüyüşe kaç kişi katılıyor ve katılanlar kimler?

KINGSLEY: Şey, sayı olarak oldukça hızlı yükseliyorlar. Geçen hafta onlarla birlikte yürüdüğümde, yaklaşık bin civarındaydılar. O zamandan beri, en güncel tahminlere göre 10.000'in üstüne çıkmış oldukları görünüyor. Ve onların beklentisi, bu sayının, yürüyüş ülkenin en büyük şehri olan İstanbul'a yaklaştıkça, ikiye üçe katlanabileceği, hatta daha da fazla artabileceğidir.

Kaynak olarak yürüyüşçüler belirli bir muhalefet partisinden, merkez sol CHP'den. Ancak onlar yürüyüşe başladıklarından beri, İslamcı arka plana sahip olan insanları ve daha milliyetçi arka plana sahip olan insanları içlerine alacak şekilde genişlediler. Çekirdek hala CHP'den geliyor, ancak insanların sayıları ve türleri her geçen gün artmaktadır.

SIEGEL: İstanbul'a yürürken sayılarını arttırmanın ötesinde, yürüyüşçülerin özellikle başarmak istedikleri şey nedir? Bulmak istedikleri cevap Sizce ne olurdu?

KINGSLEY: Bu güzel bir soru, çünkü şu an sadece adalet istediklerini söylüyorlar. Adalet, justice kelimesinin Türkçesi. İstanbul'a geldiklerinde ne yapacakları belli değil. Kamp kurup, herkes hapishaneden serbest bırakılıncaya kadar bekleyecekler mi, yoksa sadece dağılıp gidecekler mi? Bu soruların yanıtları henüz bilinmeyen önemli sorular.

Yürüyüşçüler İstanbul'a yaklaştıklarında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın nasıl tepki vereceğini bilmiyoruz. Yürüyüşçülere göz yaşartıcı gaz mı püskürtmeye çalışacak? Polisi mi karşı koyacak? Polis bunu henüz yapmadı. Ve protestocular ne yapacak? Onlar sadece yürüyüşlerini tamamlamış olmakla mutlu olacaklar mı, yoksa somut bir şey ortaya çıkıncaya kadar bekleyecekler mi? Ve hiçbir taraf gerçekten kartlarını henüz göstermiş değil.

SIEGEL: Tanımlamış olduğunuz bu atmosfer göz önüne alındığında - yani siz yürüyüşçülerle bir araya geldiğinizde tanımlamış olduğunuz Türkiye'deki siyasi atmosfer - yürüyüşçüler bunun tutuklanma ile sonuçlanabileceğinden veya onlara karşı birtakım yansımalara neden olabileceğinden endişe duyuyorlar mı?

KINGSLEY: Yürüyüşçüler bunun tabii ki farkındalar. Ve bu yürüyüş liderlik eden ana muhalefet partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na sormuş olduğum sorulardan biri buydu: “Tutuklanmaya hazır mısınız?” Ve o da mealen şunları söyledi: “Eğer ödenmesi gereken bir bedel varsa biz onu ödemeye hazırız”. Bu yanıtın, geleneksel olarak güvenli yolları seçen ve bir şeyleri karıştırmaya çalışmıyor şeklinde algılanan bir adamdan gelmesi, oldukça olağan dışıdır. Gerçekten bunu kastedip etmediğini Pazar günü İstanbul'a yaklaştıklarında göreceğiz sanırım.

SIEGEL: New York Times gazetesinin Türkiye bürosu müdürü Patrick Kingsley ile söyleştik. Bize İstanbul Türkiye'den Skype üzerinden katıldı. Bizimle konuştuğunuz için teşekkür ederiz.

KINGSLEY: Beni programa çıkardığınız için teşekkürler.

<http://www.npr.org/2017/07/03/535408564/in-turkey-anti-government-protesters-march-from-ankara-to-istanbul>

DW

Türkiye'nin muhalefet partisi, Erdoğan'ın referandum zaferine AB mahkemesinde itiraz ediyor

04.07.2017

Türkiye'nin ana muhalefet partisi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yetkilerini genişleten referandum konusunda AB mahkemesinde yasal itirazda bulundu. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara'dan İstanbul'a bir “Adalet Yürüyüşü” düzenliyor.

Türkiye'nin laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) lideri Kemal Kılıçdaroğlu, İstanbul'a yaptığı uzun yürüyüşün bir sonraki ayağına başlamadan önce, Salı günü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılacak itiraz başvurusunu imzaladı. Söz konusu dilekçe, Yüksek Se-

çim Kurulunun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a çok kapsamlı yetkiler veren, 16 Nisan'da yapılan referandumda mühürsüz oy pusulalarının da kabul edilme kararını kapsıyor. CHP, Türkiye'nin yüksek mahkemesine daha önce başvurmayı denemiş, başarılı olamamıştı.

Kılıçdaroğlu, İstanbul merkezinin 100 kilometre (62 mil) doğusundaki İzmit kentinde gazetecilere verdiği demeçte: "Söz konusu YSK kararı, referandumu gayri meşru hale getirmiştir. Biz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruyoruz. Türkiye hızla bir (tek) parti devleti haline dönüşmüştür. Tüm devlet kurumları büyük ölçüde bir siyasi partinin temsilcileri haline gelmiştir. Bu, bizim demokratik, parlamenter sistemimizin büyük zarar görmesine neden oluyor" ifadelerini kullandı.

'Adalet Yürüyüşü'

68 yaşındaki siyasetçi, geçen ay casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına çarptırılan CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun hapis haneye konulmasını protesto etmek için, son 20 gündür Ankara'dan İstanbul'a doğru yapılan bir "Adalet Yürüyüşü"ne önderlik" etmektedir. Berberoğlu, Temmuz 2016'da gerçekleşen başarısız darbenin ardından tutuklanmış, hapsedilmiş veya işinden atılmış on binlerce kişiden biridir. Kılıçdaroğlu'nun 425 kilometrelik (265 mil) bu zorlu ve uzun yolculuğu önümüzdeki hafta sonu tamamlaması bekleniyor.

Artan Gerilimler

DW'nin Türkiye muhabiri Dorian Jones, anılan protestonun, İstanbul'a yaklaşırken hız kazandığını bildirdi. Jones: "Bu yürüyüşün kesinlikle politik olmadığı gerçeği – herhangi bir siyasi afiş yer almamaktadır – onun toplumun her kesimine hitap etmesine yol açıyor. Yürüyüş kapsayıcıdır ve kutuplaşmış Türk siyaset dünyasında nadiren görülen bir şeydir. Bu, bölünmeyi aşıyor ve Cumhurbaşkanı ve onun hükümeti için büyük endişelere neden oluyor" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, protestocuları, Ankara'nın darbeyi düzenlemekle suçladığı ABD merkezli vaiz Fethullah Gülen'in destekçileri ve Kürt militanları kastederek, "terör örgütleriyle birlikte hareket etmekle" suçluyor.

Söz konusu yürüyüş ve Avrupa İnsan hakları Mahkemesine yapılan başvuru, Türkiye bu hafta başarısız darbe girişiminin birinci yılını anarken, gerginliğin arttığı bir zamana denk geliyor.

<http://www.dw.com/en/turkey-opposition-appeals-erdogans-referendum-win-in-court/a-39536871>

Intelligencer Post

Türkiye'nin Muhalefeti Başkanlık Sistemi Referandumunu Sonuçlarını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Götürdü

04.07.2017

Türkiye'nin ana muhalefet partisi CHP, Nisan 2016 başkanlık sistemi referandumunun sonuçlarına yasal olarak itiraz etme kapsamında, son çare olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine itiraz başvurusu yapıyor.

CHP, Türkiye'nin Yüksek Seçim Kurulunun, resmi mühürsüz 2,5 milyon oy pusulasının kabul edilmesine dair kararına itiraz ediyor (evet oyu referandumunu 1,3 milyon oy farkla kazanılmıştı).

CHP, şimdiye kadar ilgili Türk kurumlarına yapmış olduğu itirazlarda başarısız olmuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın iktidardaki AK Partisi, AİHM'nin, Türk Anayasa Mahkemesinin kararını, yani Yüksek Seçim Kurulu YSK kararları üzerinde herhangi bir yetkiye sahip olmadığını, teyit etmesini beklemektedir.

Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Türk seçmenlerin az bir çoğunlukla ülkenin bir başkanlık

cumhuriyetine dönüştürülmesini desteklediği 16 Nisan referandumunun sonuçlarına Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde (AİHM) itiraz ediyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), insan hakları üzerinde odaklanmış bir Avrupa hükümetler arası kuruluşu olup, Avrupa Konseyi'nin bir organıdır; Avrupa Birliği ile ilişkisi yoktur. 1949'da kurulmuş olan Mahkemenin bugün itibarıyla Türkiye de dâhil olmak üzere, 47 tam üyesi bulunmaktadır.

Türkiye'nin Yüksek Seçim Kurulu (YSK), 16 Nisan Anayasa referandumunun sonuçlarına karşı muhalefet tarafından yapılan tüm itirazları 20 Nisan 2017'de reddetti. Başkanlık cumhuriyeti referandumunda, resmî sonuçlara göre, 58 milyondan fazla Türk seçmenin %51,3'ü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) Anayasa değişikliği paketine “evet” dedi.

Referandumdaki katılım %84'ü aştı ve “Evet” oyu kullanan seçmenler “Hayır” oyu kullanan seçmenlerin sayısından yaklaşık 1,3 milyon daha fazla oldu.

Türkiye'nin muhalefet partileri, ülkenin Yüksek Seçim Kurulu YSK'yı, resmi mühürsüz 2,5 milyon civarındaki oy pusulasını kabul etme kararı vermesi nedeniyle, sonucu manipüle etmekle suçladılar. Türk Barolar Birliği, Yüksek Seçim Kurulunun mezkûr kararını yasadışı ilan etti. Referandum sonuçları İstanbul, İzmir ve diğer Türk kentlerinde protestoların kıvılcımlanmasına yol açtı. Uluslararası gözlemciler, çeşitli ihlalleri tespit etti ve Avrupalı politikacılar da sonuçları eleştirdi.

Referandum sayesinde muazzam güç kazanacak olan Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, gözlemcilere “hadlerini bilmelerini” söyleyerek ve Batı'yı da Türkiye'ye karşı “haçlı seferi” anlayışına sahip olmakla itham ederek, cevap verdi.

‘Kaybedilen Meşruiyet’

Cumhurbaşkanı Recep Erdoğan ve onun Adalet ve Kalkınma Partisine muhalefet eden en büyük siyasi parti olan Türkiye'nin Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Türkiye Yüksek Seçim Kurulunun mühürsüz oy

pusulalarını geçerli kabul etme kararını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşıyacak.

CHP'nin bu niyeti Hürriyet Daily News tarafından belirtildiği gibi, Salı günü partinin lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından açıklandı.

Kılıçdaroğlu: “Üzülerek söylemeliyim ki, referandum, meşruiyetini büyük ölçüde yitiren Yüksek Seçim Kurulunun verdiği karar nedeniyle, gayri meşru hale gelmiştir” dedi.

CHP lideri, Türk mahkemeleri tarafından yapılan tutuklamalara dikkat çekmek için, Ankara'dan İstanbul'a yaptığı bir yürüyüş olan Adalet Yürüyüşü'nün 20. gününde kuzeybatıda yer alan Kocaeli ilinde yaptığı konuşmada: “Biz dilekçemizi hazırladık. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine itiraz başvurusu yapıyoruz. Önce ben imza koyacağım. Dilekçeler bugün gönderilecek” dedi.

‘Nihai ve Açık’

İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) sözcüsü Mahir Ünal, Yüksek Seçim Kurulunun kararının “nihai ve açık” olduğunu söyledi ve ana muhalefeti bir “meşruiyet krizi” yaratmaya çalışmakla suçladı. Ünal, yaptığı basın toplantısında: “CHP, farklı sorun alanları üzerinde tartışmalar ve krizler yaratarak, sorunları besleyen bir siyasetin parçası olmak istiyor” dedi.

Ünal: “CHP'nin adalet arayışı bir adalet arayışı değildir. Onların Anayasa Mahkemesine yaptıkları itiraz başvurusu Anayasa Mahkemesine yapılan bir itiraz başvurusu değildi. Aynı şekilde, onların AİHM'ye yaptıkları itiraz başvurusu bir AİHM'ye itiraz başvurusu değildir” diye ekledi.

Ünal ayrıca, Türk hükümetinin beklentisinin AİHM'nin, Türk Anayasa Mahkemesinin Türk muhalefeti tarafından yapılan bir itirazı YSK kararlarının AİHM'in yargılama yetkisi alanına girmediği gerekçesiyle, reddedilmesi yönünde olması gerektiğini belirtti.

<http://www.intelligencerpost.com/turkeys-opposition-takes-presidential-republic-referendum-results-european-court-human-rights/>

Daily Mail Reuters Daily News

Türkiye'nin muhalefet partisi lideri İstanbul'a yürürken mahkemeye temyiz sürecini başlattı

04.07.2017

İSTANBUL, 4 Temmuz (Reuters) - Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri, 425 kilometrelik (265 mil) bir protesto yürüyüşüne liderlik ettiği sırada, hükümete karşı olan muhalefetini güçlendirerek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a çok kapsamlı yetkiler veren Nisan oylamasının sonuçları hakkında Salı günü bir Avrupa mahkemesine temyiz süreci başlattı.

Erdoğan, Ankara'dan İstanbul'a yürümekte olan protestocuları, Kürt militanlarına ve Ankara'nın geçen yıl yapılan darbenin arkasında olduğunu söylediği bir ABD merkezli vaizin takipçilerine atıfta bulunarak, "terörist örgütlerle birlikte hareket etmekle" suçladı.

Ana muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Salı günü, Adalet Yürüyüşü'nü savunarak ve hükümeti 15 Temmuz'da başarısız olan darbenin ardından bir tek parti devleti oluşturmakla suçlayarak, karşılık verdi.

Kılıçdaroğlu, bir CHP milletvekilinin casusluk suçlamalarıyla hapse atılması nedeniyle tetiklenen yürüyüşününün 20. gününde, Yüksek Seçim Kurulunun 16 Nisan referandumunda mühürsüz oy pusulalarını kabul etme kararına karşı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan temyiz başvurusunu imzaladı. Kılıçdaroğlu, gazetecilere verdiği demeçte: "Türkiye hızla bir (tek) parti devleti haline dönüştü. Bütün devlet kurumları büyük ölçüde bir siyasi partinin temsilcileri haline geldi. Bu, bizim demokratik, parlamenter sistemimize büyük zarar verilmesine neden oluyor" dedi.

Beyaz bir gömlek ve üzerine ‘adalet’ yazılı bir şapka giyen 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu, daha sonra, sahil boyunca İstanbul’un yaklaşık 100 km (60 mil) doğusunda yer alan İzmit kentinden yürüyüşünün en son etabı için yola çıktı. Söz konusu protesto, kuzeybatı Türkiye’nin kırsal kesiminden geçerken ve parlamentonun üçüncü büyük partisi olan Kürt yanlısı HDP’nin temsilcilerinin Pazartesi günü eski Eşbaşkanlardan Figen Yüksekdağ’ın tutuklu bulunduğu hapisanesinin yakınlarında yürüyüşe katılmasıyla hız kazandı.

Muhalefet partileri arasında derin ayrılıklar bulunuyor, ancak Şubat ayında statüsü elinden alınan Yüksekdağ, Pazartesi günü kaldığı cezaevinden bir bildiri yayınlarak, bu ayrılıkların bir kenara konulması çağrısında bulundu. Yüksekdağ, adaletin 11 HDP milletvekilinin ve yaklaşık 100 belediye başkanının hapsedilmesiyle “dibe vurduğunu” belirterek, “Biz parçalanmış adalet terazilerini yeniden kurmalıyız ve bu amaçla birlikte savaşmalıyız” diye yazdı.

HDP, 1984 yılında, 40.000 ‘den fazla kişinin öldürüldüğü bir ayaklanma başlatan ve Ankara ve onun Batılı müttefikleri tarafından bir terörist örgüt olarak tanımlanan Kürdistan İşçi Partisi (PKK) militan örgütü ile bağlantıları olduğu yönündeki suçlamaları reddediyor.

“TERÖR GRUBU” SUÇLAMALARI

Erdoğan, protestocular ilerledikçe, CHP’nin artık siyasi bir muhalefet olarak hareket etmediğini söyleyerek, yürüyüşe yönelik eleştirilerini artırdı. Erdoğan, Cumartesi günü iktidardaki AKP’nin yetkililerine yönelik yapmış olduğu bir konuşmada: “Biz onların terör örgütleriyle ve onları ülkemize karşı kışkırtan güçlerle birlikte hareket etme noktasına geldiklerini görebiliyoruz” dedi.

Erdoğan, PKK’nın bulunduğu Kuzey Irak’taki dağlara ve Erdoğan’ın daha önce müttefikliği şimdi ise düşmanı olan Fethullah Gülen’in yaşadığı ABD eyaletine atıfta bulunarak, “Gittiğiniz yol Kandil’in yoludur, Pennsylvania’nın yoludur” dedi.

Kılıçdaroğlu yürüyüşünü 15 Haziran’da Ankara’da, Enis Berberoğlu’nun casusluk gerekçesiyle 25 yıl hapis cezasına çarptırılarak darbe girişimi sonrasında hükümetin uyguladığı baskılar kapsamında bu partiden hapse atılan ilk milletvekili olmasının ardından başlatmıştı.

Söz konusu tasfiyeler başladığından beri 50.000'den fazla kişi yargılanmak üzere hapsedildi, 150.000 kişi de işlerinden açığa alındı veya atıldı. Gazeteci meslek kuruluşları verilerine göre Ankara, 130 medya organını kapattı ve yaklaşık 160 gazeteciyi de cezaevine koydu.

Nisan ayında, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı otoritesini keskin bir şekilde genişleten Anayasa değişiklikleri ile ilgili bir referandum düzenlendi ve bu öneriler, yapılan oylamada yüzde 51,4 oranında kabul edildi ki, bu durum, en son CHP hamlesi de dâhil olmak üzere, muhalefetin sorgulamasına yol açtı.

Muhalefet partileri seçimin son derece şaibeli olduğunu söylemektedirler ve Avrupalı seçim gözlemcileri, mühürsüz oy pusulalarının sayılmasına izin verilmesine yönelik kararın, oy sahtekârlığına karşı temel önlemlerden birisini ortadan kaldırmış olduğunu söylediler. (İlave rapor, Gulsen Solaker; Yazı, Tuvan Gümrükçü ve Daren Butler; Yayına hazırlama, David Dolan ve Richard Balmforth)

<http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-4664308/Turkeys-opposition-leader-launches-court-challenge-marches-Istanbul.html>

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-march-idUSKBN19P16P>

<http://www.nydailynews.com/newswires/news/national/turkey-opposition-leader-launches-court-challenge-marches-istanbul-article-1.3300000>

Ankara'dan İstanbul'a yapılan 'Adalet Yürüyüşü'nde binler yürüyor

05.07.2017

Kocaeli, Türkiye (CNN) İstanbul'dan sadece 70 kilometre (yaklaşık 43 mil) uzaklıkta bulunan bir mola yerinde, ayağında bandajlarla topallayarak dolaşmakta olan Pakize Yücekan, Türkiye'de ana muhalefet partisi tarafından düzenlenen Adalet Yürüyüşü'ne katılan binlerce kişiden biri.

Yürüyüş güzergâhı, Türk başkenti Ankara'dan İstanbul'a yaklaşık 450 kilometre (yaklaşık 280 mil) uzunluğunda. Ve Yücekan'ı şimdiki ayakkabı seçimine -bir çift erkek terliği - götüren de işte bu husustur. Yürüyüşçüler hayal kurmuyor, tam tersine, rekor yüksek sıcaklıklarda günde yaklaşık 15 kilometre yürürken, onlar bu işin görülmesini sağlıyorlar.

Yücekan: "Yürüyüşün ilk iki haftası için spor ayakkabılar denedim. Spor ayakkabılar ayaklarımı pişirdi, bunun üzerine sandaletleri denedim. Onlar da ayaklarımı acıttı. Bu terlikler ise çok hoş görünmüyor, ama umurumda değil, ben rahatım" dedi. Yücekan ve kocası Yalçın, bu yürüyüşün lideri ve ana muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi ya da CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile birlikte birinci günden beri yürüyorlar. Yalçın Yücekan: "Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin Gandhi'sidir ve bu onun Adalet Yürüyüşü'dür, sadece adalet" diyor.

Bu desteğe rağmen, Kılıçdaroğlu'nun Ankara'dan İstanbul'a yürüme kararı birçok kişiyi şaşırttı.

Kılıçdaroğlu'nun sakin tarzı ve pek de renkli olmayan kişiliği, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a muhalif olanları sürekli rahatsız etmektedir. Ancak bir çift spor ayakkabı giyip, yürüyüşe lider-

lik ettikten sonra, yaklaşık 30 küsur yıllık bürokrat, eski kafalı imajını yıktı.

Kılıçdaroğlu, yürüyüşüne kısa bir ara vermek için durduğunda, CNN ile görüşürken: “Ben kanaatle, inançla yürüyorum... Ben o 450 kilometrenin her milimetresini yürüyeceğim” dedi. Yürüyenler geçerken birçok insan destek oluyor. Katılımcılar yürüyerek geçip giderken, insanlar destek olmak amacıyla güzergâh boyunca onları alkışlayarak ve kornalarını çalarak hoş geldiniz diyorlar. Yaşlı kadınlar, bir dayanışma gösterisi olarak, pencerelerden tehlikeli bir şekilde sarkarak, Türk bayrakları sallıyorlar.

Türk Roman topluluğundan bazıları, güzergâh boyunca davul ve klarnetleri ile katılarak yürüyüşe müzik enjekte ediyorlar. Eski favorileri müzikler mırıldanıyor, başkaları da hafiften dans ederek buna katılıyor.

Yürüyüşçüler, Erdoğan’ın adını söyleyerek slogan atan ve dört parmaklarını gösteren - Cumhurbaşkanı’nın destekçileri tarafından benimsenen bir sembol - Erdoğan destekçileriyle de rutin olarak karşılaşılıyorlar. Bir kamyon dolusu gübre, yürüyüşçülerin bir gece kaldığı bir motelin dışına döküldü. Bir adam kavgacı bir şekilde yürüyüşçülerin üzerine saldırdı ve onların asılması için çılgınlık attı. Yürüyüşçüler ise ya bu hakaretleri görmezden geliyorlar ya da alkışlarla cevap veriyorlar.

Yürüyüşü eleştirenler, katılımcıları teröristleri desteklemekle ve Türkiye’de kaosu kışkırtmakla suçluyorlar. Erdoğan, adalet için yürüyenlerin bunun yerine, geçtiğimiz Temmuz ayında yaklaşık 250 kişinin hayatını kaybettiği darbe girişiminin kurbanları üzerinde odaklanması gerektiğini söyledi. Erdoğan, geçen hafta yaptığı bir konuşmada yürüyüşe katılanların “isteyerek ihanet suçunun bir parçası oluyorlar” şeklinde görülebileceklerini belirtti.

Kılıçdaroğlu, Türk başkentinden İstanbul’a yaptığı protesto yürüyüşünü, bir CHP parlamento üyesinin tutuklanmasının ardından ilan etti. Söz konusu yasama mensubu, Türkiye’nin Suriye’ye silah gönderdiğini gösterdiği iddia eden bir videoyu muhalif bir gazeteciye verdiği gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm edilmişti.

Ancak bu yürüyüş, bir tutuklamaya karşı olmanın ötesine geçti. Hepsi de Erdoğan hükümetinden şikâyetçi olan Kürtler ve solcular, milliyetçilerle ve muhafazakâr Müslümanlarla birlikte yürüyorlar.

Kılıçdaroğlu kendisinin, hapisteki gazeteciler, işten atılan akademisyenler, darbe girişimi sonrasında haksız yere tasfiyeye maruz kaldığını söyleyen herkes ve adalet arayan diğer herkes için yürüdüğünü söyledi.

Uzun yürüyüşte, Türk kırsalında kaldırımları arşınlamanın olumsuz etkileri de oldu. Bir kişi kalp krizinden öldü ve bir diğer kişi de hastaneye kaldırıldı.

Altmış dokuz yaşındaki Kılıçdaroğlu, kendisini atletik olarak tanımlamayacağını söyledi. Kılıçdaroğlu: "Bu kadar yürümenin sonucunda herhangi bir sorunum olmadığını söylemek yalan olur, ama dört ay önce bana İstanbul'a kadar 450 kilometreyi yürüyeceğimi söyleseydiniz, delirdiğinizi düşünürdüm. Ama biz artık bir ayrım noktasındayız. Türkiye demokratik bir ülke olmaktan çıktı, tek bir adama kaldı... Bunu kabul edemeyiz" dedi.

Yürüyüşün Pazar günü İstanbul'da düzenlenecek miting ile sona ermesi bekleniyor. Yetkililerin mitingin gerçekleşmesine izin verip vermeyeceği hala belli değil.

<http://edition.cnn.com/2017/07/05/europe/turkey-opposition-march/index.html>

NPR

Türkiye’de Adalet İçin Binlerce Kişi Yürüyüşe Katılıyor

05.07.2017

Peter Kenyon, NPR News, İstanbul.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın hükümetinden mutsuz olan insanlar yola düştüler. Başkent Ankara’dan İstanbul’a yaklaşık 250 millik bir yol.

MARY LOUISE KELLY, SUNUCU:

Türkiye’de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın hükümetinden mutsuz olan insanlar yola düştüler, başkent Ankara’dan İstanbul’a yaklaşık 250 millik bir yola çıktılar. Bu yürüyüşe “Adalet Yürüyüşü” deniyor ve NPR’den Peter Kenyon dün yürüyüşçülerden bazılarıyla görüştü.

PETER KENYON, KÜNYE: Hava, tehditkâr olmak ile sağanak yağışlara kadar değişkenlik gösterdi, fakat Olağanüstü Hâl yetkileri ile hareket eden bir hükümet tarafından, 68 yaşında bir muhalefet liderinin söylediğine göre, haksız yere hapsedilen veya görevden atılan kişileri birinin savunmak zorunda olduğunu belirten bu lideri takip eden yürüyüşçüler gelmeye devam ettiler. Yürüyüşün büyük bir sayıya ulaşacağını düşünenlerin sayısı azdı, ancak yürüyüş herkesin hayal ettiğinden daha fazla büyüdü.

Kocaeli kentinde pek çok sakin pencerelerinden dışarıya uzanarak, yürüyüşçüleri alkışladılar ve el salladılar. Bu, yıllardır hükümete karşı yapılan en büyük muhalefet gösterisiydi ve yürüyüş yapanların ülkeye zarar vermeye çalışan teröristlerle aynı çizgiye geldiklerini söyleyen Cumhurbaşkanının öfkesini çekti.

TANINMAYAN PROTESTOCULAR: (Yabancı dilde atılan sloganlar).

KENYON: En popüler slogan “hak, hukuk, adalet!” Ve buradaki insanlar bunun, geçtiğimiz Temmuz ayında başarısız olan bir darbe girişimi sonrasında devam etmekte olan muhalefete yönelik büyük çaplı tasfiye ve baskı ile ilgili yükselen toplumsal hoşnutsuzluğun bir işareti olduğunu söylüyor. 100 binden fazla insan işini kaybetti, on binlerce kişi suçlamalarla karşı karşıya ve özgür medya hakları savunucuları, 100’den fazla gazetecinin hapiste olduğunu söylüyor.

Otuz yaşındaki Fulya - birçok yürüyüşü gibi, o da misilleme korkusu nedeniyle soyadını vermedi - daha önce de Erdoğan hükümetinden memnun olmadığını, fakat başarısız olan darbeden beri, durumun çok kötüye gittiğini, artık sessiz kalamadığını söylüyor.

FULYA: (Tercüman aracılığıyla) Ben çocuğumun böyle bir sistemde büyümesini istemiyorum. Çocuğumun bir geleceği olsun istiyorum. Yürümemin nedeni budur. Ülkemiz hakkındaki gerçekleri yabancı medyadan takip ediyoruz, çünkü Türkiye’de gazetecileri cezaevine atıyorlar.

KENYON: Erdoğan’ın destekçileri, başka bir darbe olmasını önlemek için, anılan sert önlemlerin gerekli olduğunu söylüyorlar. Fakat söz konusu tasfiye, darbeci olduğu iddia edilen kişilerin çok ötesinde, ülkenin güneydoğusundaki militan Kürtlere karşı yapılan silahlı çatışmayı sona erdirmeye çağrısı yapan bir dilekçeyi imzalayan öğretmenlere ve hükümetin beğenmediği hususları yayınlayan gazetecilere - örneğin Suriye’ye gidecek silahlarla yüklü olan Türk kamyonlarının fotoğrafları - ulaştı.

Bu yürüyüş, mezkûr darbe girişiminden ve müteakip sert önlemlerden çok önce hükümetten memnun olmayanları da cezbedi. 45 yaşında bir bilgisayar satıcısı olan Kemal, işine mal olan ekonomik kriz nedeniyle, hükümeti suçluyor. O, muhalefetin ayağa kalkarak, bir duruş sergilemesinin zamanının geldiğini söylüyor.

KEMAL: (Tercüman aracılığıyla) Bu bir felâket. Uzun zamandan beri bir gelirim yok, sadece arkadaşlarımdan aldığım maddi desteklerle yaşıyorum. Böyle bir şey şimdiye kadar başlamış olmalıydı, ama geç olması hiç olmamasından iyidir.

KENYON: Yürüyüşe bir mola verildiği sırada, muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, beklentilerin çok yükseltilmemesine çalıştı. Kılıçdaroğlu, yürüyüşteki büyük kalabalığa rağmen, Erdoğan'ın, şu an neredeyse bir yılını dolduracak olan Olağanüstü Hal uygulamasını sona erdirmek gibi, büyük tavizler vermesini beklemediğini belirtti.

KEMAL KILIÇDAROĞLU: (Tercüman aracılığıyla) Bu hükümet, demokratik bir kültüre sahip değil, o nedenle, bir yürüyüşün onları değiştireceğini sanmıyorum. Karşı karşıya olduğumuz bu zihniyet göz önüne alındığında, bunun için daha fazla eylem yapılması gerekecektir. Ancak her türlü eylemin, halkın desteğine sahip olması zorunludur.

KENYON: Yürüyüşün Pazar günü İstanbul'da sona ermesi planlanıyor ve birçok kişi, yürüyüşçülerin uzun yolun sonuna geldiğinde nasıl karşılanacaklarını görmek için izliyor olacaktır.

<http://www.npr.org/2017/07/05/535594010/thousands-turn-out-for-march-for-justice-in-turkey>

BBC

Türkiye protestocuları, Erdoğan aleyhinde uzun bir yürüyüş düzenledi

05.07.2017

Saat 08.00'de asfalt yakıcıydı. 30 derece sıcaktan kaçacak herhangi bir gölge yoktu, sadece geçen arabaların egzoz dumanları vardı.

Yürüyüş için en hoş güzergâh değil. Fakat moraller yüksekti.

Toplanan binlerce kişi "Adalet!" diye slogan attı - "Adalet!" Söz konusu sözcük ile bezenmiş beyaz tişörtleri, Ankara'dan İstanbul'a gidilen 450 km'lik (280 mil) yürüyüşün 19'uncu gününde hızla terden sırlıslık olmuştur.

Bu hareket, muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) üyesi, milletvekili Enis Berberoğlu'nun, Türk hükümetinin Suriye'deki cihatçıları silahlandığını gösterdiği iddia edilen belgeleri sızdırdığı iddiasıyla tutuklandığında başlamıştı. Berberoğlu bu iddiaları reddediyor. Fakat Berberoğlu, katılımcıların, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yönetimi altında demokrasinin erozyonu olarak gördükleri duruma karşı daha geniş bir ayaklanma haline geldi.

Erdoğan'ın tasfiyelerine karşı çıkmak

70 yaşındaki bir büyükanne olan Leyla, yürüyüşün ilk gününe katıldığında: "Biz ülkemizde mutlu değiliz, herhangi bir umudumuz yok" dedi. Türkiye'nin sorunu nedir, diye sordum: "Recep Tayyip Erdoğan, hepsi bu" diye yanıt verdi.

Yürüyüşçüler, Türkiye'nin demokrasi erozyonuyla mücadele ediyorlar, ancak onları bir araya getiren şey, geçtiğimiz yıl ülke çapında yapılan tasfiyelerdi. Geçen Temmuz'da yapılan başarısız darbeye, FETÖ'cü askerlerin hükümet binalarını bombaladığı ve tankları sivillerin üzerine sürdüğü görüldü ve 260'dan fazla kişi öldürüldü.

O zamandan bu yana, 50.000'in üzerinde insan tutuklandı ve 140.000 kişi işten atıldı ya da açığa alındı. Hükümetin sadece darbe destekçisi olduğu iddia edilen kişileri değil, tüm muhalifleri ezme şansını ele geçirdiği konusunda yaygın bir kanaat var.

Yürüyenler arasında, Türkiye'nin güneyindeki Mersin Üniversitesi'nde daha önce siyaset bilimi profesörü olan Ulaş Bayraktar da vardı. Bayraktar, Nisan ayında bir hükümet kararnamesiyle görevinden atıldı.

Bayraktar, Hükümete Kürt nüfusun yoğun olduğu bölgelerde silahlı çatışmayı durdurma çağrısı yapan bir dilekçeyi imzalamış olan 1100 akademisyenden biriydi ve muhalif olmanın bedelini ödedi.

Bayraktar: "Ben bunu bir adalet çağrısı olarak aynı zamanda demokrasi, barış için yapılan bir çağrı olarak görüyorum. Bu istek yüzünden işimi kaybettim, bu yüzden burada olmam normaldir. Ben umutlu olmak istiyorum, çünkü denizin dibine yaklaşıyoruz. Ve ayaklarınız dibe değerse, çok hızlı bir şekilde yükselebilirsiniz" dedi.

Bu yürüyüş, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından başlatıldı. Uzun zamandır etkili olmamakla eleştirilen 68 yaşındaki bu hayat dolu insan, birdenbire en yüksek performansını sergiledi, hatta 1930’larda İngiliz sömürge yönetimine karşı Tuz Yürüyüşünü yapan Gandi’ye benzetildi. Doktorlar, her gün yürüyüşten sonra Kılıçdaroğlu’nu kontrolden geçiriyorlar ve o, acısını hafifletmek için dönüşümlü olarak spor ayakkabıları giyiyor.

Yakıcı güneş nedeniyle verilen bir öğlen molasında BBC’ye verdiği demeçte Kılıçdaroğlu: “Biz Türkiye’yi uygarlaştırmak istiyoruz. Bizim hapishanede olan milletvekillerine, gazetecilere ve akademisyenlere değil, adalete ihtiyacımız var. Ülkemizde bağımsız bir yargı yoktur. Demokrasiyi elde edene kadar ve otoriter rejim çökene kadar mücadelemize devam edeceğiz” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan yürüyüşü “terörist örgütleri destekledikleri” gerekçesiyle çok şiddetli bir şekilde eleştirdi, buna karşı Sayın Kılıçdaroğlu Erdoğan’ın bu ifadelerinin “bir diktatörün zihniyetini” gösterdiğini söyledi. Ancak, müdahalede bulunmanın ters bir tepkiye neden olabileceğini farkında olan hükümet, yürüyüşün devam etmesine ve polisin ve askerlerin koruma sağlamasına imkân verdi.

Yürüyüş, Pazar günü İstanbul’da, milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu cezaevinin yakınlarında sonuçlanacak, fakat düzenleyiciler önümüzdeki aylarda bu yürüyüşü daha da geliştirmek istediklerini açıkladılar.

Dört parmaklı selamlar ve su toplamaları

Yol boyunca, geçen araçların çoğu korna çalarak desteklerini gösterdiler. Ancak bazı sürücüler de Erdoğan’ın kampanya şarkısını söylediler. İstanbul’a 100 km uzaklıktaki İzmit kasabasına yaklaştığımızda, işçiler toplanarak Cumhurbaşkanı tarafından teşvik edilen dört parmaklı İslamcı işareti gösterdiler. Onlardan birisi, Hakan Murat, “Bu, adalet aramanın bir yolu değil, adalet mahkemelerde bulunabilir, insanları sokakta kışkırtmakla değil. CHP teröristleri koruyor, biz ise milletimiz için ölüyoruz. Bu da bizi kızdırıyor” dedi.

Gündüz sıcağı azalırken, kalabalık yeniden yürümek için hazırlandı ve su toplayan ayaklarını tedavi ettiler ve karpuz ve köfte ile yeniden canlandılar.

Muhalefetin iyimserlik ışığı

Bir kilometre uzunluğundaki Türk bayrağı, günün son kısmı için katılımcılar tarafından havaya kaldırılarak otoyol boyunca açıldı. Burada yapılan protestolar, yıllar boyu geldi ve geçti, muhalefet ise herkesin bildiği gibi, hala parçalanmış durumda. Ancak bu basit hareket, yürüyüşçülerin, gittikçe otoriterleşen bir hükümete karşı çıkmak için en sonunda olumlu ve barışçı bir yol bulmuş oldukları hissiyle hız kazandı.

Ankara ile İstanbul arasındaki güzergâh, otoyollar ve tepeler boyunca bir iyimserlik ışığı yakıldı. Düzenleyicilerin ve yürüyüşçülerin şimdi görevi, eğer Türkiye için ileriye doğru alternatif bir yol açacaklar ise, bu yürüyüşün üzerine inşa ederek ilerlemek olacaktır.

<http://www.bbc.com/news/world-europe-40492401>

POLITICO

Türk muhalefetinin, Erdoğan'a karşı uzun yürüyüşü

06.07.2017

KÖRFEZ, Türkiye - Bu küçük sahil kasabasındaki hayat bu hafta kısa bir süreliğine durdu. Binlerce protestocu, İstanbul'a giden sahil yolu boyunca yürüdüler ve böylece Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın muhalefete karşı yürütmekte olduğu sert önlemlere karşı olduklarını ortaya koydular.

Tazyikli su ve göz yaşartıcı gazlar tarafından kesintiye uğratılmayan bir protesto, Türkiye’de neredeyse hiç duyulmamış bir şey. Fakat, ana muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu, hükümete karşı bir direniş eylemi olarak Ankara’dan İstanbul’a 450 kilometrelik bir yolu yürümeye ant içtikten sonra, son üç hafta süresince karayolu boyunca benzer sahneler ortaya çıktı.

Kılıçdaroğlu, İstanbul’a yaklaştıkça, Türkiye’nin zayıf muhalefeti-ni yeniden canlandıran bu yürüyüş sırasında ona on bin kadar kişi daha katıldı, bu gelişme, protestocuları terörizmin destekçileri olarak suçlayan Erdoğan’ı endişelendirdi. Kılıçdaroğlu, D-100 karayolu üzerinde bulunan benzin istasyonunda verilen bir mola sırasında POLITICO’ya verdiği demeçte: “Yürüyüşün bu kadar büyüyebileceğini beklemiyordum” dedi. Başlangıçta Kılıçdaroğlu, sadece birkaç yüz taraftarıyla birlikte yürümüştü. Kılıçdaroğlu: “Yürüyüşü, yol boyunca kartopu gibi büyüdü ve bu da bizi mutlu ediyor” dedi.

Yürüyüş, Cumhurbaşkanı için bir ikilem oluşturdu. Bir taraftan, muhalefetin hedeflerine ulaşmasına ve İstanbul sokaklarında binlerce kişinin hükümet karşıtı slogan atmasına izin vermek Erdoğan için bir utanç olacaktır. Öte yandan, ana muhalefet partisi liderine karşı sert davranmak, bundan daha büyük öfke ve protestoları ateşleyebilir.

Şimdilik, yürüyüşçüler, güvenliklerini sağlamak için yoğun polis eşliğinde Türkiye’nin en büyük kentine yaklaşmakta iken, rahatsız edilmediler. Kortejin, Pazar günü İstanbul’un Asya yakasına ulaşması bekleniyor.

Protesto canlı ve iyi (sayılır)

Yürüyüşe “Adalet” yazan bir pankart taşıyarak liderlik eden Kılıçdaroğlu, amacının “adalet ve demokrasiyi yeniden tesis etmek” olduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu, bu protesto gösterisinin, Türkiye’deki muhalefetin bastırılmış olabileceğini, ancak ortadan kaldırılamamış olduğunu gösterdiğini söyledi.

Kılıçdaroğlu, geçtiğimiz yıl başarısız olan bir darbe girişimi sonrasında, hükümetin Olağanüstü Hâl ilan ettiği tarihe atıfta bulunarak: “Bu yürüyüş aynı zamanda bir umut yürüyüşü. Biz, 20 Temmuz sonrasında

toplumun üstüne geçirilen korku perdesini kaldırmayı hedefliyoruz” dedi.

Olağanüstü Hâl yasası altında hükümet, devlet kurumlarına, silahlı kuvvetlere, sivil topluma ve medyaya yönelik bir tasfiyeye girişerek, yaklaşık 50 bin kişiyi hapsetti. Başarısız darbeye destek olanları ve faillerini hedef aldıktan sonra, bu sert önlemler kısa sürede tüm kesimlerden hükümeti eleştirenlere yayıldı, önde gelen gazeteciler, açık sözlü akademisyenler ve muhalefet milletvekilleri de dâhil olmak üzere.

Kılıçdaroğlu’nun liderlik ettiği ana muhalefet partisi CHP için bardağı taşıran son damla, 14 Haziran’da bir Türk mahkemesinin eski bir gazeteci olan milletvekili Enis Berberoğlu’nu 25 yıl hapis cezasına çarptırması oldu. Berberoğlu, hapse konulan ilk CHP milletvekiliydi. (Bir düzineden fazla Kürt milletvekili de cezaevlerinde çürüyor.)

Berberoğlu, Türk istihbaratını radikal Suriyeli militanlara silah temin ederken gösterdiği söylenen görüntüleri, muhalif Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlandı; savcılar bu tür davranışların casusluğa girdiğini başarıyla ortaya koydular. Kılıçdaroğlu için Berberoğlu’nun mahkûmiyeti “bardağı taşıran son damla” oldu.

Kılıçdaroğlu, değişik bir eylemin parlamento dışında yapılması zorunluydu dedi, bu nedenle, 15 Haziran’da Ankara’dan İstanbul’a olan yürüyüşüne başladı. Çok az kişi onun İstanbul’un kenar mahallelerine ulaşmasını bekliyordu – ya da herhangi bir şekilde çok etkili olmasını.

Bu şüpheler asılsız değildi. CHP uzun süredir, Erdoğan’a karşı kafa tutma becerisinden yoksun olarak görülmüştü ve çoğu zaman da istemeden Cumhurbaşkanı yardımcı olduğu kanaati vardı: Geçtiğimiz yıl Kılıçdaroğlu ve partisi, hükümetin milletvekili dokunulmazlığını kaldırma önerisini desteklemişti; bu, Türkiye’nin büyük ölçüde politize olmuş olan mahkemelerinin Berberoğlu’nu kovuşturmasına ve hapsetmesine imkân sağlayan yasanın ta kendisiydi.

Ancak beklentilerin aksine, 69 yaşında ağır başlı bir bürokrat olan Kılıçdaroğlu, yakıcı sıcaklığa ve engebeli araziye rağmen, yürümeye devam etti ve bu süreçte Erdoğan’a karşı öngörülemeyen bir meydan okumayı da ortaya koymuş oldu.

Bu yürüyüşün bir sinir ucuna dokunmuş olduğu çok açık. CHP'yi görmezden gelme eğiliminde olan hükümet yanlısı medya, Kılıçdaroğlu ve diğer protestocuları komplocular, terörist sempatanları ya da darbe destekçileri olarak nitelendirdi. Erdoğan da sözleriyle sardırıldı. Geçtiğimiz hafta, Kılıçdaroğlu'nu, yürüyüşü “teröristleri ve terörizmi destekleyenleri korumak için” organize etmekle suçladı.

Daha sonra Erdoğan, CHP'nin “terör örgütleri ve onları ülkemize karşı kışkırtan güçlerle birlikte hareket eder bir noktaya geldiği” ifadesiyle uyardı. Bu sözlere rağmen yürüyüş, az karşı protesto ile karşılaştı; tek dikkat çeken olay, geçtiğimiz hafta, bir hükümet taraftarının, yürüyüşçülerin kamp kurmayı planladığı yere bir kamyon gübre boşaltması oldu. Çarşamba sabahı bir avuç kamyon şoförü, orta parmaklarını uzatarak ya da yürüyüşün yanından geçerken, Erdoğan'ın kampanya şarkısını çalarak, nefretlerini gösterdiler. Bununla birlikte, eşit sayıda takdirle korna çalan ve el sallayanlar da oldu.

‘Allah, ülkeyi Erdoğan’dan kurtarsın’

Asfalt yol üzerindeki sıcaklıkların 30 dereceyi aşmasına rağmen, Körfez halkı onları seyrederken yürüyüşçüler ellerini çırparak “hak - hukuk – adalet!” diye slogan atarak, tempolu bir hızda ilerlediler. Kısa bir süre önce ameliyat olmuş olmasına rağmen, üç gündür yürüyüş yapan 62 yaşında ve İstanbullu birisi olan Semiha Karasu: “Ben adalet ve hukuk devletinin yeniden sağlanması için katıldım” dedi. Onun 82 yaşındaki kocası Ali, yanında yürüyordu: “Allah, ülkeyi Erdoğan’dan kurtarsın. O bizim Cumhuriyetimizi parçalamaya çalışıyor” dedi.

Cezaevlerinde eşleri veya aile üyeleri bulunduğu için, yürüyüşe katılan bazı kişiler de vardı. Protestocular arasında, Eylül ayından bu yana hapiste bulunan tanınmış gazeteci Murat Aksoy'un eşi Şehriban Aksoy da bulunuyordu. Şehriban Aksoy, yürüyüşçüler öğle arasında gölgede dinlenirken: “Bizim adalet sistemimiz gazetecileri söylediklerinden ötürü hapsediyor ve daha sonra onları terör destekçileri olarak etiketliyor. Adalet, yargıç ve hukukçular tarafından kontrol edilmeli, siyaset tarafından değil. Umarım bu yürüyüş, yargıçları daha adil olmaya teşvik eder” dedi.

Birçok protestocu gibi, Aksoy da yürüyüşün çok geç yapıldığını söyledi: Onlarca gazetecinin tutuklanmasından uzun süre sonra, Kürt milletvekilleri tutuklandıktan sonra, Nisan ayında yapılan tartışmalı Anayasa referandumu Erdoğan'ın yetkilerini genişletme yolunu açtıktan sonra.

Aksoy, buna rağmen bu zamanlama çok doğru olabilir diye ekledi. “Bu geç kalmış bir yürüyüş, ama bu nedenle de daha etkili” dedi. Sadece, hükümet muhalifleri arasında büyük miktarda öfke birikimi oluşmasıyla kalmadı, aynı zamanda, Kılıçdaroğlu'nun İstanbul'a gelişi neredeyse geçtiğimiz Temmuz ayında yapılan darbe girişiminin yıldönümü ile çakışacak ve böylece Erdoğan'ın bu vesileyle planladığı muzaffer bir şekilde yapılacak kutlamaların keyfini kaçıracaktır.

Ancak yürüyüş, Türkiye'nin en büyük kentine ne kadar yaklaşırsa, çatışma riski de o kadar yüksek hale geliyor. Erdoğan, yürüyüşün sonuna kadar devam etmesine izin verebileceği sinyali verdi, ama “en ufak bir yasadışı harekette gerekli olan şey yapılacak” uyarısında bulundu.

İstanbul'a vardığında Kılıçdaroğlu yeni bir sorunla karşı karşıya kalacak: Oluşturduğu bu ivme nasıl korunacak? Yürüyüş, daha uzun süreli bir değişim hareketine güç verme potansiyeline sahip, ancak eğer bu potansiyel bu hafta sonundan sonra kaybolup gitmez ise. CHP milletvekilleri, en azından, Pazar gününün ötesine bakıyorlar.

Körfez'in yanındaki otoban boyunca yürüdüğü için, yüzü kızarmış olan CHP Genel Başkan Yardımcısı Çetin Osman Budak: “Adalet, hükümet tarafından rehin alındı. Bu yürüyüş, İstanbul'da sona ermeyecek, sonuç alıncaya kadar devam edecek. Bizi izlemeye devam edin” dedi.

<http://www.politico.eu/article/turkey-opposition-long-march-against-recep-tayyip-erdogan/>

BLOOMBERG

250 millik yürüyüşle birlikte, Türkiye Muhalefeti kendi yolunu bulmaya başladı

06.07.2017

Türkiye'nin ana muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, yağmur altında bir milden daha uzun olan protestocu grubu ile batıya İstanbul'a doğru saatlerce yürüdüktan sonra, ıslanmış spor ayakkabılarını, ayaklarını dinlendirmek amacıyla, bir çift sandaletle değiştirdi.

Kılıçdaroğlu, yüzlerce kişi ile birlikte, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın muhaliflere yönelik geniş çaplı sert önlemlerine karşı direnmek amacıyla, Ankara'dan yola çıkma cesaretini gösterdiğinden bu yana, 20 gün geçti. Yol esnasında bu yürüyüş yaklaşık 30.000 takipçiye ulaştı. Onlar, Türkiye'nin en büyük şehirlerini birbirine bağlayan yolda iki şeridi bloke ederek "adalet" yazılı pankartlar salladılar.

Kılıçdaroğlu, İstanbul'un yaklaşık 75 kilometre (47 mil) doğusunda bulunan Derince ilçesi yakınlarında, park edilmiş bir karavanda mola verdiği sırada: "Bize hükmeden bir diktatörümüz var. Bu yürüyüşün amacı, kan kaybetmekte olan demokrasiyi ve tahrip edilmiş olan adalet duygusunu yeniden canlandırmaktır" dedi.

Çoğunlukla kavurucu ateşte, günde yaklaşık 20 kilometre yürümekten dolayı yorgun olmasına rağmen, Kılıçdaroğlu'nun coşkusu hissedilebiliyordu. Bundan önce, Kılıçdaroğlu'nun Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), kitle protestolarına katılmayı resmi olarak desteklemekten kaçınmıştı. Buna, dünyaya, Türkiye'de oluşmakta olan hükümet karşıtı atmosferi ilk kez somutlaştırma olanağı veren, dört yıl önceki Gezi Parkı gösterileri de dâhildir.

Ancak 69 yaşındaki siyasetçi, Erdoğan'ın hükümet, parlamento ve yargı üzerindeki gücünü büyük ölçüde genişleten bir referandumu Ni-

san ayında az bir farkla kazanmasından sonra, geleneksel direniş biçimlerinin boşuna olduğunun farkına vardı. Söz konusu seçim, dolandırıcılık iddialarıyla lekelendi, çünkü Yüksek Seçim Kurulu son dakikada, usulüne uygun şekilde mühürlenmemiş oy pusulalarını geçersiz kılan bir yasal zorunluluktan vazgeçmişti. Bu durum, Anayasa değişikliğine karşı oy kullanmış olan Türklerin yüzde 48,6'sının sonuçlardan şüphe eder bir halde, fakat çoğunlukla da bu konuda herhangi bir şey yapma konusunda çaresiz bırakmıştı.

Muhalefeti Birleştirmek

Kılıçdaroğlu, 450 kilometrelik yürüyüşü organize ederek, Erdoğan'ın iktidarı ele geçirmesine karşı çıkmak amacıyla birleşik bir cephe oluşturmak hususunda bir platform oluşturdu. Bu yürüyüşü bir CHP eylemi olarak göstermekten kaçınma konusunda dikkatli davranarak, yüzlerce sanatçı, gazeteci, akademisyen ve Kürt siyasetçiyi yakıcı yaz sıcakları altında göğüs germeye ve Kılıçdaroğlu'nu takip etmeye özendirirdi.

Kılıçdaroğlu: “Son referandumda ‘hayır’ oyu veren geniş bir kitle vardı. Bu yürüyüşün hedeflerinden biri de bu sayıyı büyütmektir” dedi.

Daha önce görülmemiş bu kitlesel meydan okuma hareketine yol açan ve bardağı taşıran son damla, CHP'li parlamento üyesi Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasıydı. Enis Berberoğlu, Türkiye istihbarat teşkilatının Suriye'ye silah sevkiyatı yaptığını gösteren görüntüleri başına sızdırdığı iddialarıyla geçen ay 25 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı. Berberoğlu, İstanbul'daki Maltepe Cezaevi'nde tutuklu bulunuyor. Kılıçdaroğlu burada, 9 Temmuz'da yürüyüşün sona erdiğinin göstergesi olacak bir miting düzenlemeyi amaçlıyor.

Geçtiğimiz yıl 15 Temmuz'un erken saatlerinde darbe girişimini bertaraf ettikten sonra, Erdoğan'ın uygulamaya koymuş olduğu Olağanüstü Hâl yönetiminden bu yana, Berberoğlu, hapse atılanlar içinde önde gelen gazeteciler, akademisyenler ve HDP olarak bilinen Kürt yanlısı partinin başkanları da bulunan 50 bin kişiden biridir. Bu tasfiyede 100.000'den fazla Türk işini kaybetti. Çarşamba günü, Uluslararası Af Örgütü Türk direktörü de dâhil olmak üzere, sekiz insan hakları aktivisti bir atölye çalışması yaptıkları otelde gözaltına alındılar.

Kısıtlanan Özgürlükler

Yürüyüşün rotası, protestocuları, Erdoğan'ın kalesi olan birçok küçük Anadolu kasabasından da geçiyordu. Yürüyüşçüler, Türkiye'nin başkanlık sistemine geçmesinin, özellikle de Erdoğan'ın üst düzey yargıçların neredeyse yarısını kendi eliyle seçme noktasına gelmesi nedeniyle, yargının bağımsızlığını daha da zayıflattığını söylüyorlar. Diğerlerinin ise ya hapisanede sevdikleri vardı ya da kendi ifade özgürlüklerinin kısıtlanmakta olduğu konusunda endişeliydiler.

51 yaşında bir Türk halk müziği sanatçısı olan Ferhat Tunç: “Ana muhalefetin sadece adalet isteyerek sokaklara döküldüğü gerçeği, durumun ne kadar ciddi hale gelmiş olduğunu gösteriyor” dedi. Tunç, konuşmalarda ve konserlerde Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği gerekçesiyle, soruşturma geçirmekte olduğunu söyledi: “Ben 1980 darbesini de yaşadım ve bugünkü durum ondan çok daha kötü.”

Adalet Bakanlığı verilerine göre, Erdoğan'ın avukatları, Erdoğan'a hakaret etmek suçlamasıyla, günde 10'dan fazla kişiye karşı dava açılıyor. Sınır Tanımayan Gazetecilere göre Türkiye, dünyanın en büyük gazeteci gardiyanıdır.

İstanbul'da Global Source Partners'da bir ekonomist olan Atilla Yeşilada, iktidardaki AKP saflarında dahi Erdoğan'ın büyük güç artırmasına karşı muhalefetin büyüdüğünü söyledi ve onun taraftarları belki muhalefete oy vermeyebilir, ancak 2019'da yapılacak bir sonraki seçimde evde kalacak ölçüde hayal kırıklığı yaşayabilirler, dedi.

Yeşilada, “Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşü ideolojik açıdan farklı muhalefet kesimlerini, milliyetçiden İslamcılara ve laiklere kadar, bir arada tutma ve başkanlık sistemini reddetmek için partizan olmayan bir koalisyon kurma çabasını temsil ediyor” dedi. Yeşilada, hükümet yanlısı gazetecilerin ve analistlerin sütunlarına atıfta bulunarak, CHP'nin etkisiz ve güçsüz imajının aksine, Adalet Yürüyüşü: “Etkin muhalefetin bir hamlesidir, çünkü yürüyüş AKP seçmenleri tarafından da alkışlanıyor” dedi.

Yürüyüş, Erdoğan'ın muhaliflerini bir araya getiriyor, ancak bir taraftan da Türkiye'nin ne derecede kutuplaşmış olduğunu ortaya koyu-

yor. Erdoğan protestocuları terörizmin savunucuları olarak niteleyerek, önemsemedi ve Cumhurbaşkanı'na destek gösterisinde bulunmak için yol boyunca karşı gösteriler de yapıldı. Bunların en büyüğü, geçtiğimiz yıl başarısız olan darbenin yıldönümü olan 15 Temmuz'da başlayacak. Erdoğan o zaman ayrıca yandaşlarını sokaklara dökcek bir hafta sürecek bir "demokrasi nöbeti" yapılmasını da planlıyor.

Yolu yaklaşık 125 bin kişilik bir ilçe olan Derince'den geçen yürüyüşçüler topluluğu, alkışlamak ve tezahürat yapmak için pencereden dışarıya eğilen sakinler tarafından ve kornalarını çalan kamyon şoförleri tarafından şevkle karşılandı, ancak aynı zamanda da milliyetçi ve İslamcı el işaretleri yapan grupların öfkeli hakaretleriyle de karşı karşıya kaldı. Bir noktada polis, yarım düzine adamın yürüyüşçülere yönelik saldırısını durdurmak için müdahale etmek zorunda kaldı.

40 yaşındaki Tayfun Çekin, protestocuların yürüyerek geçişlerini izlediği kaldırımından Erdoğan'ın elindeki çerçevelenmiş portresini işaret ederek: "Adaletin reisi burada" diye haykırdı. Protestocular buna hiç aldırmış etmediler. Onlar, Erdoğan'ın geçtiğimiz yazdan bu yana binlerce yargıca işten atmasını kınıyorlar. Türkiye, geçen yıl Dünya Adalet Projesi tarafından yayınlanan hukukun üstünlüğüne dair bir endekste, İran ve Rusya'nın ardından en kötü 15 ülke arasında yer aldı.

Kılıçdaroğlu: "Yargıçlar, hükümetin kendilerine getirdiği davalar da kendilerini mahkûmiyet yönünde karar vermek zorunda hissediyorlar" ve kariyerlerinde ilerleme gayretiyle, inandırıcı olmayan kanıtlarla ağır cezalar veriyorlar, dedi. Kılıçdaroğlu, bunu yapmayanların, kendilerini darbecilerle bağlantılı olmakla suçlanmış ve işten kovulmuş veya hapsedilmiş olarak bulduklarını ifade etti.

İstanbul'a Yaklaşırken

Bandırma ilinden bir muhalefet partisi milletvekili olan Mehmet Tım, Erdoğan mağdurlarının sayısı arttıkça Türklerin kırılma noktasına yaklaştıklarını söyledi ve hükümete baskı yapmaya yönelik protesto gösterilerinin devam edeceği tahmininde bulundu ve "Bu toplum bunu kabul etmeyecek. Dünyada diktatörler daha önce nasıl aşağı indirildi ise, bizim de yapacağımız şey budur" dedi.

Yürüyüş 15 milyonluk, yönetilmesi oldukça zor bir metropol olan İstanbul'a yaklaştıkça, özellikle de yüzbinleri bulması beklenen mitingde bazı kötü niyetli kişilerin de bulunabileceği düşünüldüğünde, çatışma riski de o kadar artıyor. Çarşamba günü yetkililer, Türk polisinin altı DEAŞ militanının mitinge saldırmaya ve sabote etmeye yönelik bir planlarını bozduğunu söyledi. Militanların dördü Kocaeli'nde gözaltına alındı.

Kılıçdaroğlu sakin kalmaya istekli.

Kılıçdaroğlu: “Adaletsizlik kurbanı olduğunu düşünen herkes bu yürüyüşe destek veriyor. Elbette protesto edenler de var, ancak bizim tek tepkimiz, alkışlamak ya da ‘Hak, Hukuk, Adalet’ sloganımızla karşılık vermektir” dedi.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-07-05/in-250-mile-march-turkey-s-opposition-starts-to-find-its-way>

TURKEY WITNESS

Özel Haber: Adalet Yürüyüşü'nün 22. gününe genel bir bakış

06.07.2017

Türkiye'nin ana muhalefet partisi CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, partisinden bir milletvekili olan Enis Berberoğlu'nun 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından hemen sonra, Ankara'dan İstanbul'a 25 günlük bir yürüyüş başlattı. Bugün Kılıçdaroğlu'nun “Adalet Yürüyüşü”nün 22. günündü ve editörlerimizden biri olan Kubilay Cenk, yürüyüşe şahsen katıldı ve bugünle ilgili genel bakışını yazdı.

Adalet Yürüyüşü'nün 22. gününün ana rotası, Kocaeli'nin Tavşanlı ilçesinden başlayarak, Gebze'ye kadar yaklaşık 17 kilometreydi. Kocaeli, bir sanayi kenti olup, orada çoğunlukla işçi sınıfı aileler ya-

şamaktadır. Kent nüfusu, Türkiye'nin çok önemli 16 Nisan referandumunda %56,7 oranında "evet" oyu verdi ve çoğunlukla aşırı milliyetçi MHP ve AKP destekçileri tarafından oluşmaktadır.

Biz Kılıçdaroğlu'nun Tavşancıl'daki Adalet Yürüyüşü'ne saat 08.00 civarında katıldık. Basın toplantısından sonra kalabalığa katılan Kılıçdaroğlu, sabah saat 09.00 civarında yürüyüşe başladı. Jandarma ve özel harekât ekipleri de dâhil olmak üzere, binlerce polis gücü güzergâhın güvenliğini sağlıyordu. Büyük bir polis ordusu eşliğinde, yaklaşık 6 kilometre yürüdükten sonra, kortej, bazı CHP belediyelerinin çadır, mobil tuvaletler kurdukları ve ücretsiz yiyecek servisi yaptıkları dinlenme noktasına ulaştı.

Toplumun farklı kesimleri

Medyada büyük oranda CHP'nin projesi olarak yayınlanmasına rağmen, toplumun farklı kesimlerinin bu yürüyüşe katılmış olduklarını ve katılmaya da devam ettiklerini belirtmek gerekir. Yürüyüşe katılanlar, sadece tipik Cumhuriyetçi orta sınıf CHP destekçilerinden oluşmuyor, fakat aynı zamanda farklı sektörlerden sendikaları, Kürt yanlısı HDP destekçilerini, AKP'nin politikalarından hoşlanmayan İslamcılarını, sol görüşlü grupları ve hatta aşırı milliyetçi MHP destekçilerini de kapsıyor. CHP'nin mümkün olduğu kadar çok insanı yürüyüşe dâhil etmek için, yürüyüşün mottosu olarak sadece "Adalet" i kullanma stratejisi, işe yaradığı gibi görünüyor ve Adalet Yürüyüşü daha fazla ve farklı insanları kendine çekiyor. Bunun, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'ni (AKP), değişik ve karmaşık bir duruma soktuğuna şüphe yok.

Hoşgörüsüz AKP Destekçileri

Yürüyüş sırasında insanlardan çok fazla olumlu tepkiler aldık. Dürist olmak gerekirse, bu benim beklediğimden çok daha fazlaydı. Sürücüler desteklerini korna çalarak gösterdiler, işçiler fabrikalardan dışarı çıktılar ve alkışladılar, diğer birçoğu da evlerinin pencerelerinden desteklerini ifade ettiler. Yine de AKP taraftarlarından gelen hoşgörüsüz ve saldırgan tepkiler dikkat çekiciydi. Onların birçoğu kalabalığa karşı küfür ediyor, ünlü Recep Tayyip Erdoğan şarkılarını çalıyor, kalabalığı kışkırtmak için Erdoğan'ın "Rabia" işaretini kullanıyorlardı. Genel olarak, kalabalık bu çetelere aldırış etmedi ve yürümeye devam etti. Yü-

rüyüşe eşlik eden yoğun polis eskortundan dolayı tereddüt etmeseler, kalabalığa saldıracaklarına hiç şüphe yoktu.

Adalet Yürüyüşü'nün 22. günü, Kocaeli'nin Gebze bölgesinde, İstanbul'a oldukça yakın bir yerde sona erdi. Birçok kişi geceyi orada geçirecek ve sabah tekrar yürümeye başlayacaktı. 23. gün, kortejin nihai hedefi İstanbul'a yöneldiği için en önemli günlerden biri olarak değerlendiriliyor.

<https://turkeywitness.org/en/exclusive-overview-22nd-day-justice-walk.html>

VOA NEWS

Türkiye'nin Muhalefet Lideri Uzun Adalet Yürüyüşü'nde

06.07.2017

Adalet Yürüyüşü'nün 20. gününde Kemal Kılıçdaroğlu'nun adımları hala canlı. Türkiye'nin Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) 68 yaşındaki lideri, sık sık etkisiz bir muhalefet partisi lideri olduğu gerekçeyle eleştirildi. Şimdi ise Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve geçen Temmuz'daki başarısız darbe girişimi sonrasında, Erdoğan'ın muhaliflere karşı bir yıldır uyguladığı sert önlemlere karşı muhalefeti ateşliyor.

Çok sayıda kişi gibi, yürüyüşe katılmak üzere İstanbul'dan gelmek için sabahın erken saatlerinde kalkan Volkan Yosunlu: "Bu yürüyüş daha şimdiden bir değişikliğe yol açtı. 20 gün boyunca on binlerce kişinin birlikte yürüyerek aynı adalet mesajını ilan etmesi, gittikçe artan bir farkındalığın bir yansımasıdır ve bundan gerçekten olumlu bir şey ortaya çıkmaktadır" dedi.

Yürüyüşçülerin Morali Yüksek

“Adalet” justice anlamına gelir ve bu, yürüyüşçülerin afiş, pankart ve tişörtler üstünde taşıdıkları yalın bir mesajdır. Yürüyüşçüler, siyasi bölünmenin ötesine geçmeye ve Erdoğan’ın darbe sonrası aldığı sert önlemler sonucunda hapsedilmiş ve işlerini kaybetmiş olan binlerce insana dikkat çekmeye çalıştıklarını söylüyorlar.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Zeynep Altıok, tezahürat yapan yürüyüşçü arkadaşlarının eşliğinde İstanbul’a doğru yürürken: “Tutuklu olan milletvekilleri var, tutuklu çok sayıda gazeteci var. Akademisyenler de var. Ayrıca eğitim sistemi de çöktü, yargı sistemi de çok fazla baskı altında. Bütün bunlarla birlikte, toplumun farklı katmanlarından herkes şu anda onların çektiklerini anlıyor, herkes adalete acıyor, herkes adalet istiyor” diyor.

Erdoğan yürüyüşçülere kükrüyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yürüyüşçüleri vatana ihanet ve terör örgütleriyle iş birliği yapmakla suçluyor. Pazar günü Erdoğan: “Teröristler ve onların destekçileri için yürüyüş başlatıyorsunuz. Hiçbir zaman teröristlere karşı yürümeyi düşünmediniz, hiç kimseyi amacınızın adalet olduğu konusunda ikna edemiyorsunuz” diye kükredi. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yürüyüşün kendisine yönelik ikinci bir darbe girişimi olabileceğini bile ileri sürdü.

Yürüyüş güç kazanıyor

Böylesine bir söyleme rağmen, yürüyüş devam ediyor ve yol boyunca daha fazla taraftar topluyor. Yürüyüşün artan başarısı, Erdoğan’ı zor duruma sokuyor. Al Monitor web sitesinin siyasi köşe yazarı Semih İdiz: “Gerçekten Erdoğan’ın yapabileceği fazla bir şey yok. Biliyor ki, eğer bu yürüyüşü engellerse, o zaman mesele daha da büyür, yürüyüşün çektiği ilgi sadece Türkiye’de değil, uluslararası alanda da artar. Yani Erdoğan burada bir açmazda, bunda hiç şüphe yok. Sanki bu başka bir şeyin başlangıcı gibi görünüyor. Şimdi insanlar bunun neyin başlangıcı olacağını bilmiyorlar, ama bunun başka bir şeyin bir çeşit başlangıcı olacağına dair güçlü bir duygu var” dedi.

İnsanlar, alkışlamak üzere yola dizilirken, geçen birçok araba ve kamyon destek olmak amacıyla kornalarını çalıyorlar. Bir kadın yürüyüşü: “İnsanlar gerçekten bize büyük destek veriyor. Bize el sallıyorlar, öpüyorlar ve en iyi dileklerini sunuyorlar, sevgiyle sarılıyorlar, gözlerinden yaş döküyorlar. ‘Allah size yardım etsin’ diyorlar. İnsanlardan inanılmaz bir destek gördük. Bazı olumsuz tepkiler de aldık, ancak çoğu olumluydu” diyor.

Erdoğan hala güçlü

Erdoğan hâlâ ülkede önemli bir desteğe sahip. Erdoğan taraftarları, yürüyüş güzergâhında onun kampanya şarkısını bangır bangır çalıyorlar ve Cumhurbaşkanı desteklerini simgeleyen dört parmaklı ‘Rabia’ işaretini gösteriyorlar.

Yürüyüşe katılanların sayısı arttıkça, Türkiye’deki siyasi bölünmeler muhtemelen derinleşecek. Kılıçdaroğlu, bu tür gerginliklerden endişe duyuyor, ancak kendilerini barışçıl direnişe adanmış olduklarını ısrarla vurguluyor. Kılıçdaroğlu: “Biz hiçbir zaman şiddete taraftar olmadık ve hiçbir zaman da olmayacağız. Bizi şiddet içeren davranışlarda bulunmaya zorlamaya çalıştılar, kışkırtmaya çalıştılar, ama biz hiçbir zaman tepki vermedik” dedi. Kılıçdaroğlu, yürüyüş için daha fazla polis koruması çağrısında bulunuyor. Yürüyüşün, Pazar günü İstanbul’a ulaşması planlanıyor.

<https://www.voanews.com/a/turkey-opposition-justice-march/3930653.html>

The Guardian

Biz Türkiye'nin otoriterliğe kayışını durdurmak amacıyla yürüyoruz

06.07.2017

Liberal olmayan popülizminin yükselişine karşı savaşmanın tek yolu demokratik değerleri savunmak için birleşmektir.

Bu, bizim Adalet Yürüyüşü'müzün mesajıdır.

• *Kemal Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin muhalefet lideridir*

Her gün on binlerce Türk vatandaşı adalet istemek için yürüyor. 15 Haziran'da Ankara'da başladık ve her gün yaklaşık 20 km (13 mil) geride bırakarak, İstanbul'a yürüyoruz. Türkiye'de yaşayan herkes için adaleti ve hukukun üstünlüğünü talep ediyoruz.

Bu 432 kilometrelik uzun bir yolculuk. Yürüyüşçüler, dağlarda yoğun yağışlara ve ovalarda da yakıcı sıcaklığa katlandılar. Sayımız şimdiden 40.000'i aştı ve önümüzdeki günlerde on binlerce kişinin daha bize katılmasını bekliyoruz. Bir slogan bütün gün kulağımda yan-kılanıp duruyor: "Hak, hukuk, adalet".

Politik görüşlerimiz ne olursa olsun, tek bir amaç altında birleşiyoruz: Adalet. Barışçıl bir şekilde yürüyoruz. Yolumuza kurşunlar konulmasına veya kamp alanlarımıza boşaltılan gübreye tepki vermiyoruz. Zorbalar bizi hakaretle kışkırtmaya çalıştığı zaman, yalnızca alkışlarla cevap veriyoruz. Bizim barışçıl ama çelik gibi kararlılığımız en büyük değerimizdir.

Geçen Temmuz ayında Türkiye bir darbe girişimine maruz kaldı. Ancak, ikinci daha sinsi bir darbe bundan beş gün sonra, Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) hükümeti, hukukun üstünlüğünün ve parlamenter demokrasinin askıya alınmasına yol açan Olağanüstü Hal uygulaması ilan ettiği zaman gerçekleşti. O zamandan bu yana Türkiye kararnama ile yönetilmektedir. Hükümet 105 bin memuru uygun bir açıklama

yapılmaksızın işten attı, çok sayıda akademisyeni, gazeteciyi ve hatta parlamento üyesini siyasi gerekçelerle suçlayarak tutukladı. Korku toplumumuzda hüküm sürmeye başladı.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi, hükümet Nisan ayında Cumhurbaşkanına çok kapsamlı yeni yetkiler vermek amacıyla bir referandumun sponsorluğunu yaptı. Avrupa Güvenlik ve İş birliği Teşkilatı'nın, referandumun adil olmayan bir şekilde ve kanunsuzca yapıldığını ve Avrupa Konseyi tarafından belirlenen standartların dışında olduğunu söylemiş olmasına rağmen, AKP bunu kendisinin tek adam otoriter yönetimini pekiştirmek için kullandı ve bahsi geçen Olağanüstü Hali sürekli hale getirdi.

Adaletsizlik, keyfilik ve ayrımcılık AKP rejiminin tanımlayıcı özellikleri haline geldi. Bu yüzden, ilk önce adalet istiyoruz. "Adalet hakkı" bir temel insan hakkıdır. Adalet, hukukun üstünlüğünün temel ilkelerini kapsar: Bağımsız mahkemeler ve yargı, adil yargılanma hakkı ve tüm vatandaşların yasalara eşit erişim hakkı.

Bahsi geçen otoriter rejim bu hakkı Türk vatandaşlarından çekip aldı. Ülkemizin en yüksek mahkemesi, hükümet tarafından çıkarılan kanunların yasallığını gözden geçirme hususunda kendisinin yetkisiz ve kabiliyetsiz olduğunu ilan etmiştir. Bağımsız ve tarafsız olmaya teşebbüs eden yargıçlar, derhal işten atılma ve cezai suçlama ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Rejimin siyasi muhaliflerini temsil eden avukatlar tutuklanma ihtimaliyle karşı karşıyalar. Çarşamba günü, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü ve diğer birkaç önde gelen insan hakları savunucuları, nedensiz yere gözaltına alındı. Cezaevlerimiz son kapasitede: Siyasi muhaliflere ve gazetecilere yer açmak için, suçlular erken serbest bırakılıyor. Bireylerin soruşturulduğu veya suçlandığı durumlarda, aileleri de yasal haklarını kaybedebiliyorlar. Toplu cezalandırma yeniden ortaya çıktı.

Türkiye'deki yeni otoriterliğin özellikleri: Yalnızca sınırlı yasama yetkisine sahip bir parlamento, gerçekleri yanlış yansıtan ve sıklıkla, tüm muhalefeti lekeleyen hükümet destekli bir megafon anlamında olan gazeteler, başka yerde alınan kararları sadece imzalayan mahkemeler ve devlet fonlarıyla desteklenen pahalı hükümet mitingleri. Bu arada, sokak gösterileri yasalar eliyle neredeyse her zaman yasaklanmış du-

rumda. Bu, adaletsizliği protesto etme hakkının Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi tarafından kabul edilmiş olması gerçeğine rağmen böyle. Bu, esasen kendini korumak isteyen otoriter bir rejimin neden olduğu, Cumhuriyet tarihimizde benzeri olmayan bir krizdir.

Biz yalnız değiliz. Dünya, aşırılık yanlılarının, liberal olmayan popülistlerin ve diktatörlerin yükselişine şahit oluyor. Zulmün derecesinde önemli farklılıklar var, fakat aynı zamanda ortak yönleri de var. Diktatörler birbirlerinden öğrenirler. Onlar demokrasilere karşı birlikte komplo kurarlar. Ülkelerini mahvederler ve halklarını yurtdışına sığınmak zorunda bırakırlar. Liberal demokratlar nasıl tepki vermeli? Biz, liberal olmayan popülistlerin ve yeni nesil diktatörlerin iktidarlarına karşı çıkmak için uluslararası yeni demokratik yollar geliştirmeli ve paylaşmalıyız.

Bu otoriter meydan okumaya verilecek tek ilkeli yanıt, demokratik değerlere olan bağlılığımızı yenilemek ve güçlendirmektir. Ve bunun da ümit verici söz ve eylemlerden gelmesi gerekmektedir. Umut bulaşıcıdır. Ben bunun yanımda yürüyenlerin yorgun, ama kararlı yüzlerinde büyüdüğünü her gün görüyorum. Dayanışma, cesareti doğurur. Yakında yüz binlerce kişi bize katılacaktır.

Sayımız büyüdükçe toplu cesaret duygumuz da büyür. Bizim yürüyüşümüz, Türkiye’de ifade özgürlüğünü ve barışçıl gösteri hakkımızı savunma konusundaki kararlılığımızı göstermektedir. Biz, kararname ve korkutma ile yönetilmeyi seçenlere, bizimkinin bir sosyal sözleşme olduğunu hatırlatmak için yürüyoruz: Biz, vatandaşlar olarak, devlet otoritesine, haklarımızın korunması karşılığında, itaat ediyoruz.

Bu sözleşmeyi tekrar tesis etmek için yürüyoruz; demokrasiyi, adaleti ve zor kazanılmış olan temel özgürlüklerimizi geri getirmek için yürüyoruz. Gerçekte sert ve otoriter olan rejimin üzerindeki aldatıcı “Demokrasi” örtüsünü kaldırmak için yürüyoruz. Yürüyüşümüz, bu rejimin çok sayıda mağdurunun bulunduğu İstanbul’daki cezaevinin kapılarında sona erecek. Ancak biz onun bir yeni toplumsal adalet hareketinin başlangıcı olacağını ümit ediyoruz, Türkiye sınırlarının ötesinde yankılanacak bir hareket.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/jul/06/turkey-crisis-justice-defence-democratic-values>

France 24

Türkiye'nin 'Adalet Yürüyüşü' Erdoğan'a zor seçenekler bırakıyor

07.07.2017

Türkiye'nin laik ana muhalefet partisinin lideri Ankara'dan İstanbul'a doğru bir Adalet Yürüyüşü başlattığı zaman, bu, herkesi şaşkına çevirdi. Ancak protesto son noktasına yaklaşırken, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan zorlu seçeneklerle karşı karşıya bulunmaktadır.

Hükümete karşı hemen hemen her türlü muhalefet şeklinin susturulduğunu gören bir ülkede, son birkaç haftadır çok şaşırtıcı bir manzara ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin laik ana muhalefeti CHP'nin (Cumhuriyet Halk Partisi) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'dan bu yana, Ankara'dan İstanbul'a 450 kilometrelik cüretkâr bir protesto yürüyüşüne öncülük ediyor.

Donuk ve içine kapanık olan Kılıçdaroğlu, CHP'yi 2010'da devraldığından beri, etkisiz bir politikacı olarak, Erdoğan'ın Türk siyasi oyununun her raundunu kazanmasını çaresizce izleyen, Türkiye'nin iğdiş edilmiş muhalefetinin bir simgesi olarak görüldü şimdiye kadar. Eskiden bürokrat olan bu politikacı, Türklerin çoğunu gafil avlayarak, birdenbire, siyasi cazibesini yeniden bulmuş olarak ortaya çıkıyor.

Sadece "Adalet" yazılı bir tabela taşıyan Kılıçdaroğlu, binlerce protestocuyu, Mahatma Gandhi'nin İngiliz Hindistan'ının sömürge efendilerine karşı yaptığı meşhur "Tuz Yürüyüşüne" benzetilen bir direniş gösterisinde, Anadolu'nun aşırı sıcaklıkları altında yürüyor.

68 yaşındaki siyasetçi, İstanbul'daki son hedefine doğru kilometreleri geride bırakırken, en sonunda muhalefeti ateşliyor ve bir tek yalın bir miting sloganı ile ("Hak, hukuk ve adalet") yürüyüşe katılan göstericileri kendine çekiyor.

Olağanüstü Halin uygulamaya konulmasını gören, darbe girişiminden neredeyse bir yıl sonra, bugün Türkiye’de haklar, hukuk ve adalet kayboluyor. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından, Erdoğan’ın Türkiye’nin devlet kurumlarının “temizlenmesi” sözü, yüz binlerce kişinin işlerinden çıkarılması ya da hapsedilmesine neden oldu. 16 Nisan’da ülke, Türkiye’nin siyasi sistemini, Erdoğan’a çok kapsamlı yetkiler veren bir başkanlığa çevirecek olan Anayasa referandumunu az bir farkla, kabul etti. Tüm bunlar yaşanırken, Kılıçdaroğlu’nun muhalefet liderliği, vizyon ve strateji yokluğu ile nitelendirildi. Bu nedenle, geçen ay CHP lideri “Adalet Yürüyüşü”nü başlattığında, şans onun lehinde görünmüyordu.

Lawrence Üniversitesi’nden bir Türkiye uzmanı ve Ortadoğu Demokrasi Projesinde (POMED) yerleşik olmayan kıdemli üye olan Howard Eissenstat: “Birçok insan, kendim de dâhil olmak üzere, Kılıçdaroğlu’nu beceriksiz bir muhalefet lideri olarak görme eğilimindeydi. Kılıçdaroğlu, görmezden gelinmesi veya beceriksiz olarak önemslenmesi öyle kolay bir kişi oldu ki, aniden iyi bir şey yaptığında, eski söylemden kopmak zor oluyor” dedi.

Riskler ve duygular yükseliyor

Ancak 9 Temmuz’da yürüyüşün sona erecek olmasından sadece günler önce, riskler ve duygular artıyor. Cumartesi günü Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nu “teröristleri ve terörizmi destekleyenleri korumak için protestolar” düzenlemekle suçladı. Erdoğan, iktidardaki AKP’nin bir hafta sonu toplantısında, CHP’nin son tutumunun “siyasi bir muhalefet olmaktan öteye gittiğini ve farklı bir boyut kazandığını” söyledi.

Erdoğan’ın suçlamalarını yanıtlayan Kılıçdaroğlu, bu sözlerin “bir diktatör için uygun” ifadeler olduğunu söyledi. Ancak zamanlama ve sembolizm söz konusu olduğunda, Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşünün, toplumsal muhalefet gösterisini farklı bir düzeye getirdiğine dikkat çekerken, tamamen yanlış değildi.

Eissenstat: “Erdoğan darbe girişiminin yıldönümü için hazırlanıyor. Onun için bu, Cumhurbaşkanlığının dönüm noktası, ulusal iradeyi temsil ederek, darbeye karşı direnme ve onun kendi meşruiyetidir. Şimdi Adalet Yürüyüşü bu kutlama anında çıkıp geliyor; bu yürüyüş gerçekten Erdoğan için riskleri yükseltiyor” dedi.

Bir parlamento oylamasının geri tepmesi

Adalet Yürüyüşü, CHP milletvekili ve eski gazeteci Enis Berberoğlu'nun, Türk istihbarat servislerinin Suriyeli isyancılara silah sağlaması hakkında basına bilgi sızdırdığı suçlamalarıyla, 25 yıl hapis cezasına çarptırıldıktan bir gün sonra başladı. Söz konusu haberi yayınlayan gazetenin editörü, geçen yıl Avrupa'ya sürgüne gitti. Normal koşullar altında, Berberoğlu'nun bir CHP milletvekili olarak parlamento dokunulmazlığına sahip olmuş olması gerekirdi. Ancak Mayıs 2016'da Türkiye parlamentosu, muhalefetteki HDP'li (Halkın Demokratik Partisi) Kürt siyasetleri hedef aldığına dair yaygın bir inancın bulunduğu bir hamle kapsamında, milletvekilli dokunulmazlığının kaldırılması yönünde oy kullandı. İronik bir şekilde bazı CHP milletvekilleri, bu tedbirin lehine oy kullandılar ve böylece Türkiye'deki muhalefetin içindeki fevri bölünmelerin ve ana laik partinin Erdoğan'a karşı duramaması hususunun altını çizmiş oldular.

Söz konusu oylama, hükümetin, Kasım 2016'dan bu yana hapiste bulunan Kürt yanlısı HDP'nin karizmatik lideri Selahattin Demirtaş'ı tutuklamasına olanak sağladı. Eissenstat, "Demirtaş cezaevine girdiğinde, Türklerin çoğu HDP'yi 'teröristler' olarak hak ettikleri cezayı alıyorlar diye gördüler. Bu saçma, ama algı bu" diye açıkladı. "Ancak CHP liderini tutuklamak tamamen farklı bir konudur."

Tartışmalı bir referandumdan alınan dersler

Eissenstat, ancak Berberoğlu'nun mahkûmiyeti, Adalet Yürüyüşü'nün "katalizörüydü nedeni değildi" düşüncesinde. Hükümetin "Evet" kampanyasına az farklı bir galibiyet sunan tartışmalı 16 Nisan referandumu, muhalefetin harekete geçmesinde önemli bir rol oynadı. Eissenstat, referandum "nihayet geleneksel, kurumsal siyaset oyununun CHP için artık çalışmadığını en sonunda açıkça ortaya koydu" dedi.

CHP'nin daha önce görülmemiş bir muhalefet sergilemiş olmasıyla, önümüzdeki günlerde tüm gözler Erdoğan'ın Adalet Yürüyüşü'ne vereceği yanıt üzerinde olacaktır. Erdoğan'ın seçenekleri, yürüyüşün İstanbul'da barışçıl bir protesto ile son bulmasına izin vermekten AKP yanlısı haydutların protestoculara saldırmaya yol açmaya ya da bir güvenlik engellemesi emri vermeye kadar uzanıyor. Adalet Yürüyüşü

kortejinin, 15 Temmuz 2016 darbesinin yıldönümünden yalnızca birkaç gün önce İstanbul'a ulaşacak olması nedeniyle, Erdoğan'ın tüm bunları dikkatle tartmak zorunda olacağı seçeneklerdir. Eissenstat: "Adalet Yürüyüşü, Erdoğan'ı bazı nahoş ihtimaller ile baş başa bırakacak" dedi. "Adalet Yürüyüşü Erdoğan'ı ya muhalefetin kendisine sokakta karşı çıkmasına izin vermeye ya da kuvvet kullanmaya zorluyor. Fakat eğer iş Kemal Kılıçdaroğlu'nu prangalar içinde görmeye uzanırsa, bu siyasi açıdan büyük bir etki yapar. Bu seçeneklerin hiçbiri Erdoğan için iyi sonuçlar doğurmaz".

<http://www.france24.com/en/20170703-turkey-justice-march-opposition-erdogan>

The New Arab

Türkiye muhalefet partisi lideri 'Adalet Yürüyüşü'yle İstanbul'a girdi

07.07.2017

Binlerce insan "Adalet Yürüyüşü" yolunu İstanbul'un içlerine doğru çevirdiğinde, Cuma günü İstanbul'da Türkiye'nin ana muhalefet partisine katıldı. Yürüyüş, üç hafta önce CHP milletvekillerinden birinin hapse atılmasını protesto etmek için başlatılmıştı.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 15 Haziran'dan bu yana herhangi bir parti işareti olmaksızın, sadece "adalet" sözcüğünün yazılı olduğu bir pankart taşıyarak yürüyor. Bazı analistler, Kılıçdaroğlu'nun Ankara'dan İstanbul'a 450 kilometrelik zorlu ve uzun yürüyüşünün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik önemli bir meydan okuma olduğunu söylediler, fakat Türk diktatörü yürüyüşe küçümseyerek baktı.

Kılıçdaroğlu yürüyüşe, eski bir gazeteci olan CHP milletvekili Enis Berberoğlu, gizli bilgileri bir gazeteye sızdırdığı suçlamalarıyla, 25 yıl

hapis cezasına çarptırıldıktan sonra, başladı. Kılıçdaroğlu: “Bugün İstanbul’a giriyoruz ve son derece mutluyuz. Huzur içindeyim, çünkü hiç kimse yaralanmadan bu uzun yolu yürümeyi başardık” dedi.

“9 Temmuz’da birlikte adalet arayışımız devam edecek.”

9 Temmuz’da Berberoğlu’nun İstanbul’un Maltepe ilçesindeki cezaevinin dışında yapılacak olan mitingle sona erecek olan yürüyüşte, CHP liderine her gün, kadın hakları savunucuları da dâhil olmak üzere, daha fazla kişi katıldı. AFP’ye konuşan yürüyüşçü İsa Ağacık: “Bu yürüyüşün üç önemli hedefi var: Birincisi, Kılıçdaroğlu’nun bir lider olarak statüsünü ortaya koyması. İkincisi, CHP’nin halkla tekrar bağlantı kurması... Ve sonuncusu, yürüyüşün Türk halkını birleştirmesi” dedi. Kılıçdaroğlu’nun sözcüsü, cuma günü yaklaşık 45 bin kişinin CHP liderini “hak, hukuk, adalet” tezahüratlarıyla takip ettiğini söyledi.

Çoğu yürüyüşçü, “adalet” sözcüğünü taşıyan pankartlar taşıdılar ya da bu sözcüğün yazılı olduğu kırmızı veya beyaz tişörtler ve şapkalar giydiler. İzleyiciler, yürüyüşü ve yürüyenleri övdüler, bazıları desteklerini göstermek için, çalıştıkları fabrikaların dışına çıktılar. AFP’ye yaptığı bir açıklamada, Kılıçdaroğlu “adaletsizliğin kurbanı olan tüm Türkler için” yürüdüğünü söyledi.

Geçtiğimiz Temmuz ayındaki başarısız darbe girişiminden sonra uygulamaya konulan Türkiye’deki Olağanüstü Hâl yönetimi altında yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve öğretmen, yargıç, asker ve polislerinde aralarında olduğu 100 bin kişi işlerini kaybetti. Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nun partisini terör örgütlerinin yanında olmakla suçladı. Ancak, yetkililer yürüyüşü engellemedi, polis her gün güvenliği sağladı.

Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanının Olağanüstü Hâl ilan ettiği tarihe atıfta bulunarak, Erdoğan’ın “20 Temmuz’da bir darbe yaptığını” iddia etti ve Berberoğlu’nun tutuklanmasının “bardağı taşıran son damla” olduğunu söyledi. Fakat Haziran ayında Erdoğan, CHP liderine “yargı kararlarına saygı duyması gerektiğini” söyleyerek, Kılıçdaroğlu’nu yürüyüş nedeniyle yasal sıkıntılarla karşılaşabileceği ile ilgili bir uyarı izlenimini vermişti.

<https://www.alaraby.co.uk/english/news/2017/7/7/turkey-opposition-chief-enters-istanbul-in-march-for-justice>

Türkiye'nin 'Adalet Yürüyüşçüleri' Erdoğan'ı protesto etmek için İstanbul'a yürüyorlar

07.07.2017

Ayakta 21 gün kaldıktan sonra kimse Kemal Kılıçdaroğlu'nu yürüyüş botu yerine sandalet giymek istemesinden dolayı suçlayamaz. Ama Türkiye'nin en büyük muhalefet partisinin 68 yaşındaki lideri, Adalet Yürüyüşü'nde verdiği bir mola sırasında, gündelik ayakkabılarından ötürü TIME'dan yine de özür diliyor. Doktoru ona ayaklarını sağlıklı tutması talimatını vermiş. Ne de olsa İstanbul'a gitmek için halen 30 milden fazla bir mesafe var.

Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan gittikçe genişleyen siyasi baskıları protesto etmek için, Türkiye'nin başkenti Ankara'dan, ülkenin en büyük kenti olan İstanbul'a yürüyen birkaç bin protestocudan biri. Kılıçdaroğlu'na, hükümet yetkilileri tarafından teröristlere benzetilen 10,000'den fazla protestocu katıldı. İstanbul'un doğusunda, karayolu üzerindeki bir benzin istasyonunun yanındaki bir açık alanda verilen bir öğle molası sırasında Kılıçdaroğlu, görünmekte olan ayak parmaklarından dolayı özür diliyor, fakat hükümeti öfkeliendirdiği ettiği için özür dilemiyor, "Saray mutsuz olduğu zaman bu bizi mutlu ediyor" diyor.

Yürüyüş, Türkiye'nin demokrasisinin Erdoğan yönetimi altında çözümlenmesine karşı yapılan dramatik bir muhalefet gösterisi. Erdoğan, Temmuz 2016'da başarısız olan bir askeri darbe girişiminden kurtulduktan sonra, siyasi muhalifleri kısıtlamak, gazetecileri, aktivistleri ve yaklaşık bir düzine muhalif milletvekilini tutuklamak için harekete geçti. Erdoğan ayrıca Nisan ayında, Türk siyasi sisteminin tarihi bir dönüşümü kapsamında Cumhurbaşkanlığının yetkilerini genişletmek için yapılan bir ulusal referandumda tartışmalı bir zafer de kazandı.

Bu kısıtlamalar, polisın Çarşamba günü, İstanbul kıyılarının açıklarındaki bir adada insan hakları aktivistleri için düzenlenen bir eğitim toplantısına düzenlenen bir baskın sırasında, aralarında Uluslararası Af Örgütü Türkiye şubesinin müdürü de bulunan en az 11 kişiyi tutuklamasıyla sürdü. Hükümet baskısı ayrıca, Kılıçdaroğlu'nun seküler Cumhuriyet Halk Partisi'ni (Türkçe kısaltması 'CHP' olarak biliniyor) de dâhil olmak üzere, Türkiye'nin köklü ana akım muhalefetini de içine alacak şekilde genişledi. Yetkililer, 14 Haziran'da, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nu, Suriye'deki isyancılara giden silahlarla yüklü Türk hükümet kamyonlarının video görüntülerini sızdırdığı suçlamasıyla hapse attılar. Berberoğlu, gözaltına alınmış olan diğer 11 muhalefet milletvekiline katıldı.

Her ne kadar Erdoğan muhafazakâr ve dindar seçmenler arasında geniş bir desteğe sahip olsa da, hükümetin en ılımlı muhalifleri bile sistem içindeki seçeneklerini tüketmiş olduklarını hissetmeye başlıyorlar. Berberoğlu'nun hapsedilmesinden bir gün sonra, Kılıçdaroğlu Ankara'dan İstanbul'a 280 millik yürüyüşüne "Adalet Yürüyüşü" adını vererek başlattı.

Yürüyüşünde Kılıçdaroğlu'na katılan yetkililerden biri olan İstanbul Beşiktaş ilçesi Belediye Başkanı Murat Hazinedar: "Sivil direnişten başka seçenek yok. Bu bir uyarı" dedi. Hazinedar ayrıca bir görüşme sırasında: "Demokrasi artık işlev görmeyecek. Yargı artık görevini yapmıyor" dedi.

Zor bir yol oldu. Yürüyüş rotası, Anadolu kırsalındaki çiftlik kasabalarından ve ücra köylerden kıvrılarak geçiyor. CHP yetkilileri yürüyüşün, partinin laik kentliler tabanının ötesindeki ülke kesimlerine ulaşma çabalarına yardım edeceğini umdular, ancak tepkiler çeşitli idi. Düzce'de, bir kamyon, yürüyüşçülerin kamp alanının yakınına gübre boşalttı. Ayakları su toplamış ve vücutları ağrı içinde olan protestocular, yaz sıcaklığı ülkenin bazı bölümlerinde aşırı yükselmişken, devam ettiler. İlk hafta boyunca, bir gösterici kalp krizinden öldü. Ölen kişinin kızları ertesi hafta yürüyüşe katıldılar.

Üç hafta sonunda, yürüyüşçüler şimdi İstanbul'a doğru yaklaşıyor. TIME, adalet sözcüğüyle süslenmiş beyaz tişörtler içindeki birçok insanın, Marmara Denizi sol taraftan parıldarken, D100 karayoluna giden

bir giriş yoluna tırmanmasına şahit oluyor. Yüzlerce silahlı polisin eşlik ettiği kalabalık “hak hukuk adalet!” diye haykırıyor.

Yürüyüş, Türkiye medyasının dikkatini çekmişken ve küresel olarak ilgi görmeye başlamışken, güzergâh boyunca verilen tepkiler çeşitli olmaya devam ediyor. Bazı seyirciler tezahürat yapıyor. Diğerleri rakip siyasi kampların el işaretlerini yapıyor: İslamcıların dört parmaklı “Rabia” selamı ya da milliyetçilerin iki kulaklı kurt işareti. Perşembe günü kuşluk saatlerinde, bir kamyon şoförü göstericilere küfür ederek bağırды. Bir yürüyüşçü kamyonun gövdesinden seken bir su şişesi attı. Daha önce en az bir kez meydana gelen bir olayda, saldırganlar, yürüyüşçülerin üzerine taş attılar.

İstanbul’un bir bölümünü temsil eden Meclis üyesi Oğuz Kaan Sancı: “Bize saldıran insanlar çok şeyler söylüyorlar, ancak onlar hiçbir zaman ‘adalet var’ demiyorlar” dedi. Gözlüklü ve tatlı dilli Kılıçdaroğlu, eleştirmenler tarafından, modern Türk siyasetinin acımasız dünyasında bir etki yapmak için gerekli olan kurnazlık ve karizmadan yoksun olarak görülüyor. İktidar partisinin cevabı sertti. 4 Temmuz’da Başbakan Binali Yıldırım, teröristlerin yürüyüşü “alkışladığını” iddia etti.

Hükümetin söylemi, yürüyüşçülerin İstanbul’a gelmesinin, rakip siyasi gruplarla ya da polisle karşı karşıya gelme olasılığını tetikleyebileceğine dair korkuları canlandırdı. Düzenleyiciler, yürüyüşün bitiminde 9 Temmuz Pazar günü İstanbul’da kitlesel bir siyasi miting düzenlemeyi planlıyorlar. Rhode Island’daki ABD Deniz Harp Akademisi’nde Türk siyaseti alanında bir uzman olan Burak Kadercan: “Yüz binlerce kişinin sokaklarda olması Erdoğan’ı çok sınırlendirebilir. Eğer bu meydana gelirse, hey şey mümkün hale gelir” dedi.

Kılıçdaroğlu, TIME’a yaptığı açıklamada, hükümetle İstanbul’a girme şartlarını müzakere etmediğini söyledi. Kılıçdaroğlu: “Şehrin içine doğru yürüyeceğiz. Biz hakkımızı kullanacağız. Bu bize hükümetin verdiği bir lütuf değildir” dedi. CHP lideri geçmişte, hatta hükümet başka milletvekillerini hapsedtiğinde bile, baskılara karşı etkili bir muhalefet yapmamasından ötürü eleştirilere maruz kalmıştı. Mayıs 2016’da Kılıçdaroğlu’nun partisinin üyeleri, parlamento üyelerinin yasal dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin bir iktidar partisi düzenlemesini desteklemişti. Bu oylama, Türkiye’nin parlamentosunda üçüncü

en büyük blok olan Kürt yanlısı Halkların Demokrat Partisi'nin (HDP) en az 11 üyesinin Kasım 2016'da tutuklanmasının yolunu açmıştı. Haziran ayında CHP'li Berberoğlu'nun tutuklanmasına olanak veren de yine bu düzenlemeydi.

Yukarıda bahsi geçen gösterinin cazibesini arttırmaya yönelik bir girişim olarak CHP yetkilileri yürüyüşü, herhangi bir şekilde partinin logosunu görünür olarak kullanmaksızın, düzenlemeyi seçtiler. Milliyetçi, İslamcı ve Kürt yanlısı yetkililer, gösteriye verdikleri desteklerini ifade ettiler. Bununla birlikte, CHP taraftarları Perşembe günü kalabalıkta ağırlıklı olarak bulundular. Yürüyüş boyunca bir noktada, küçük bir HDP taraftarı grubu yürüyüşçülerle birlikte yürüdü. Biri, Kürt yanlısı göstericilerin tamamen hoş karşılanmadıkları hissine kapıldıklarını öne sürdü. İstanbul'un Sultanbeyli ilçesinden bir yerel HDP yetkilisi olan Hasibe Yazdık: "Eğer onlar burada tüm muhalifleri gerçekten istemiş olsalardı, yürüyüş çok daha büyük olurdu" dedi.

Perşembe günü öğle yemeği arasından sonra, yürüyüşçüler, Kılıçdaroğlu'nun ön tarafta yerini alması için beklerken, karayolunda sıraya geçtiler. Öğlen güneşi altında binlerce kişi ayakta durmuştu, biraz ileride yola dizilmiş siyah giysili polis sıraları. Kılıçdaroğlu tiril tiril bir beyaz gömlek ve beyaz şapka giymiş olarak yolun sağ tarafındaki açıklıkta bulunan araçtan çıktı. Bir polis aracı sirenini çalarken, kalabalık tezahürat yaptı ve ıslık çaldı. Bir grup tarafından sarılmış ve polis kordonu ile çevrili olarak, Kılıçdaroğlu, hızlı bir şekilde otoyola geçti ve yürüyüş batı yönünde İstanbul'a doğru yeniden başladı.

<http://time.com/4848693/turkey-justice-march-istanbul-erdogan/>

Daily Mail

The New York Times

Reuters

Türk Muhalefet Partisi Lideri yürüyüş sona yaklaşırken mücadeleyi arttıracacağını söyledi

07.07.2017

TUZLA, Türkiye - Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri, Cuma günü yaptığı açıklamada, Ankara'dan İstanbul'a üç hafta süren "Adalet Yürüyüşü"nü, Türklerin Olağanüstü Hâl yönetimi altındaki "bir korku gömleğini çıkarıp atmasına" yardım ettiğini ve partisinin hükümete karşı yürüttüğü meydan okumayı, protesto yürüyüşü sona erdiğinde, sertleştirmeyi vadetti.

Ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, geçtiğimiz yıl başarısızlığa uğrayan darbeden bu yana hükümetin yaptığı baskıları protesto etmek için çıktığı 450 km'lik yolculuktan beri, yürüyüşüne on binlerce insanı çekti.

Kılıçdaroğlu, İstanbul'un dış kenarlarında verilen bir öğle yemeği molası sırasında Reuters'e: "Binlerce kamu görevlisi, öğretmen, gazeteci hapsedildi ya da görevden atıldı ve kimse çıkıp konuşmadı. Ancak bu yürüyüş, bu korku gömleğini çıkarıp atmak için, adalet için yapıldı. Ben memnunum, çünkü amacımıza ulaştık" dedi.

Beyaz bir gömlek ve üzerinde "Adalet" yazılı olan bir şapka giyen 68 yaşındaki politikacı: "Parlamentonun içinde ve dışında adalet için mücadele edeceğiz" dedi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, protestocuları, Kürt militanlarına ve Ankara'nın geçen yıl yapılan darbenin arkasında olduğunu söylediği Amerika merkezli bir vaizin takipçilerine atıfta bulunarak, "terörist gruplarla birlikte hareket etmekle" suçladı.

Hükümet, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden kaynaklanan, Türkiye'nin karşılaştığı tehditlere ve Suriye ve Irak ile olan sınırlarındaki kargaşaya karşı ölçülü bir yanıt olduğunu savunarak, söz konusu baskıları savundu.

Cuma günü, Kılıçdaroğlu ile birlikte bulunan protestocuların sayısı yaklaşık 50.000'e ulaştı. Pazar günü, parlamentonun üçüncü büyük partisi olan Kürt yanlısı HDP'nin destekleyeceği büyük bir miting yapılması bekleniyor. Kılıçdaroğlu: "Parlamentodaki mücadele önümüzdeki günlerde büyük olasılıkla daha zor olacak, çünkü iç tüzüğü değiştirerek, konuşma hakkımızı sınırlamak istiyorlar ve buna izin vermemiz mümkün değil" dedi. "Bu nedenle bu mücadele, sokaklara taşacak kadar zor hale gelecek."

<http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-4675090/Turkish-opposition-head-says-step-struggle-march-nears-end.html>

<https://www.nytimes.com/reuters/2017/07/07/world/europe/07reuters-turkey-politics-opposition.html>

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-politics-opposition-idUSKBN19S1XH>

Al-Monitor

Muhalefet partisi liderinin 'Adalet Yürüyüşü' Türkiye'nin siyasi manzarasını değiştirecek

07.07.2017

Türkiye'de ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın giderek baskıcı hale gelen rejimine karşı kitlesel bir seferberlik başlatma olasılığı belki de en düşük olan kişiydi. Fakat, Hintli liderle fiziksel benzerliği nedeniyle uzun zamandır "Gandi" olarak anılan ve Erdoğan'a karşı var olduğu ileri sürülen pasifliğinden dolayı eleştirilen Kılıçdaroğlu, Gandi'ye benzeyen bir adım attı ve son yıllarda

Türkiye’de birikmiş olan muhalefetin ve farklı düşünmenin büyük ama gizli enerjisini açığa çıkardı.

İronik bir şekilde, CHP liderinin bu hamlesi hesaplı ya da dikkatlice önceden planlanmış bir hareket değildi. Kılıçdaroğlu, hiç beklenmedik bir şekilde, 2014 yılından beri partisinin medya ilişkilerinden ve iletişiminden sorumlu ve deneyimli bir gazeteci olan CHP Milletvekili Enis Berberoğlu, devlet sırlarını açığa çıkardığı iddiasıyla, 25 yıl hapis cezasına çarptırılıp, parmaklıklar arkasına konulduğunda, ortaya çıktı. Savcılık, Berberoğlu’nun, Suriyeli silahlı gruplara Türk silah sevkiyatı ile ilgili görüntüleri o zaman Cumhuriyet gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni olan Can Dündar’a sızdırdığını iddia etti. Milletvekili dokunulmazlığı, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisinin (AKP), CHP’nin de desteklediği bir Anayasa değişikliğini yürürlüğe koyduğu 2016 yılı baharında kaldırıldı. Bu değişikliğin hedefi, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırmaktı. Kasım 2016’dan bu yana, HDP’nin Eş Başkanı ve 12 milletvekili hapsedildi. Kılıçdaroğlu, söz konusu karar hususunda iktidar partisiyle yaptığı işbirliği nedeniyle ağır bir şekilde eleştirildi. Berberoğlu, Erdoğan rejiminin baskıcı politikalarının kurbanı olduğu ve hapsedilen ilk CHP milletvekili olduğunda zaman, verilen bu cezayı gerekçelendirmek zordu. Berberoğlu’nun hapse konulduğu 14 Haziran’da Kılıçdaroğlu, Ankara’dan Berberoğlu’nun hapsedildiği İstanbul’a kadar bir “Adalet Yürüyüşü”ne liderlik yapacağını söyledi.

Yaşamı boyunca herhangi bir sivil itaatsizlik içinde bulunmayan 68 yaşında eski bir memur olan Kılıçdaroğlu, yaklaşık 300 mil olan yürüyüşünü tamamlayıp tamamlayamayacağı konusunda ya da Türkiye’nin demokrasi arayışında dönüm noktası olan bir hareketi başlatacak oluşu hususunda belki de hiçbir fikre sahip değildi. Belki de Kılıçdaroğlu, bu kararının farklı arka planlardan gelen ve politik bağlara sahip olan on binlerce kişiyi harekete geçireceğini tahmin etmedi. Söz konusu yürüyüş, Erdoğan rejimine karşı bir öfke patlamasına ve Türk halkının - AKP tarafından yabancılaştırılan laikler ve dindar Müslümanlar - iyi bir gelecek umuduna dönüştü. Sadece yürüyüş eyleminin kendisi dahi etkileyicidir. Yürüyüşün ilk 10 günü kutsal Ramazan ayı ile çakıştı ve birçok insan oruçlu olarak yürüdü. Boş mide ile ve bir damla su olmaksızın. Onlar azgın yaz güneşinin altında yürüdüler. Yürüyüşte

hiçbir parti pankartı ya da politik slogan yoktu. Kılıçdaroğlu, üzerinde “Adalet” yazılı beyaz bir gömlek giyerek, aynı kelimeyi taşıyan beyaz bir şapka ile yürüyüşe liderlik etmektedir. “Adalet” için yürüyen yürüyüşçüler, zorluklara katlanıyorlar ve onlar, ülkenin yakın tarihindeki en unutulmaz barışçıl toplumsal gösterileriyle İstanbul’a yaklaşıyorlar. Gazeteciler, edebiyat dünyasından ünlüler, film yıldızları, şarkıcılar ve muhtelif partilerinden kıdemli siyasi kişilikler de yürüyüş saflarına katıldıkça, yürüyüşçülerin safları güçlenmeye başladı.

Yürüyüşçülerin 8 Temmuz’da İstanbul’un Asya yakasındaki Pendik ilçesine ulaşmaları bekleniyor. Yürüyüş, 9 Temmuz’da Maltepe’de 1,5 milyon insanın katılmasının beklendiği bir miting ile sona erecek.

Adalet Yürüyüşü sonrasında Türkiye’nin farklı bir yer olacağı hususunda hiç kimsenin herhangi bir şüphesi yok. Siyasi manzara değişmek zorunda kalacak. Türkiye, yabancılar tarafından, totaliter bir devletin sınırında olan, otokrasiye doğru biraz daha sürüklenen, umutsuz bir vaka olan Erdoğan’ın kişisel mülkü ve siyasi oyun alanı olarak görülmeyecek artık.

Tabii ki, akli başında ve gerçekçi olan hiç kimse bu yürüyüşün Erdoğan’ın zihniyetini, siyasi stratejisini veya taktiklerini değiştireceğini düşünmeyecek. Başarılı olduğu düşünülen bu yürüyüşün, Türkiye’yi insan haklarına saygılı, işleyen bir demokrasi olarak yeniden canlandırması beklenmiyor. Kimse adaletin hemen yakında olduğunu düşünmüyor.

Beklentiler bunlar değil. Söz konusu yeni dinamik, Türkiye’nin ideolojik olarak iflas etmiş olan iktidar bloğunu muhtemelen etkileyecek. Bununla birlikte, yürüyüş, yeni bir özgüven ve enerji duygusu ile aşılanmış olan muhalefet üzerinde etkili olacaktır.

Bu bölümü bitirmeden önce, Kılıçdaroğlu’nun 6 Temmuz’da The Guardian’da yayınlanan “Biz Türkiye’nin otoriterliğe kaymasını durdurmak için yürüyoruz” başlıklı bir yazısını gördüm. CHP lideri, yürüyüşçülerin fiziksel zorluklara katlandıklarını belirtirken, giderek daha fazla insan katılıyor ve “umut bulaşıcıdır” diyordu. Kılıçdaroğlu: “Biz, kararname ve korkutma ile yönetilmeyi seçenlere, bizimkinin bir sosyal sözleşme olduğunu hatırlatmak için yürüyoruz: Biz vatandaşlar olarak

devlet otoritesine, haklarımızın korunması karşılığında, itaat ediyoruz. Bu sözleşmeyi yeniden kurmak için yürüyoruz; demokrasiyi, adaleti ve zor kazanılmış olan temel özgürlüklerimizi geri kazanmak için yürüyoruz. Gerçekte sert ve otoriter olan rejimin üzerindeki aldatici “Demokrasi” örtüsünü kaldırmak için yürüyoruz. Yürüyüşümüz, bu rejimin çok sayıda kurbanının bulunduğu İstanbul’daki cezaevinin kapılarında sona erecek. Ancak biz bu hareketin Türkiye sınırlarının ötesinde yankılanacak yeni bir toplumsal adalet hareketinin başlangıcı olacağını ümit ediyoruz” diye bitiriyordu sözlerini.

Türkiye ve dünyadaki milyonlarca insan öyle umuyor, çünkü Türkiye’nin iyi durumda olması, Türk halkının kendisi için olduğu kadar yabancılar içinde önemlidir.

<http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/07/turkey-opposition-justice-march-can-change-political-climate.html>

The Washington Post
Chicago Tribune
Daily Mail
Daily News
Fox News

Türk parti lideri uzun yürüyüşle mağdurların sesi haline geldi

07.07.2017

İSTANBUL (AP) - Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri, Cuma günü yaptığı açıklamada, kendisinin, geçen yıl yapılan başarısız darbe girişimi sonrasında, hükümetin memurlar, gazeteciler ve muhaliflere yönelik yürüttüğü geniş çaplı sert önlemler sonucu mağdur olan binlerce kişinin sesi haline geldiğine inandığını söyledi.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın politikalarını protesto etmek üzere, başkent Ankara'dan İstanbul'a 426 kilometrelik (250 mil) bir "Adalet Yürüyüşü"ne önderlik yapıyor.

Şimdi 23. gününde olan bu yürüyüş, başlangıçta, bir partili milletvekilinin hapsedilmesini kınamak için planlanmıştı, ancak, darbeye bağlantılı olan kişilerin ötesinde, gazetecileri, akademisyenleri ve Kürt siyasetçileri kapsayacak şekilde genişleyen darbe sonrası baskılara yönelik daha geniş bir protestoya dönüştü.

On binlerce kişi Kılıçdaroğlu ile birlikte yürüyor.

Kılıçdaroğlu, Cuma günü Associated Press'e verdiği demeçte: "Bu toplumda birçok mağdur var ve biz onların sözcüsü olduk. Keşke bu yürüyüşe ihtiyaç olmasaydı ve demokrasi, medya özgürlükleri olsaydı, sivil toplum örgütleri fikirlerini özgürce ifade edebilseydi" dedi.

Hükümet, devlet binalarına helikopter ve tanklarla saldırı düzenlendiği ve 240'dan fazla kişinin hayatını kaybettiği Temmuz 2016 yılındaki darbe girişiminin vahameti nedeniyle bu baskıların gerekli olduğunu açıkladı. Hükümet, Türkiye'nin darbeyi düzenlemekle suçladığı ABD merkezli Müslüman vaiz Fethullah Gülen'in takipçilerinin oluşturduğu bir ağdan kaynaklanan tehdidin henüz bitmediğini belirtiyor. Gülen, iddiaları reddetti. Hükümet, Kılıçdaroğlu'nu, bu protesto eylemi ile terörist gruplara destek vermekle suçladı.

Yürüyüş, Pazar günü, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilinin tutuklu bulunduğu cezaevinin yakınında yapılması planlanan bir mitingle sona erecek. Parlamento üyesi Enis Berberoğlu, Türkiye'nin istihbarat servisinin Suriye'deki İslamcı isyancılara gizlice silah verdiğini ileri süren bilgileri bir muhalefet gazetesine sızdırdığı iddia edilerek, devlet sırlarını ifşa ettiği gerekçesiyle, 25 yıl hapis cezasına mahkûm edildi.

https://www.washingtonpost.com/world/europe/on-long-march-turkish-party-leader-becomes-victims-voice/2017/07/07/387aa0f6-6323-11e7-80a2-8c226031ac3f_story.html?utm_term=.70392b5dc830

<http://www.chicagotribune.com/news/nationworld/sns-bc-eu--turkey-opposition-march-20170707-story.html>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-4675308/On-long-march-Turkish-party-leader-victims-voice.html>

<http://www.nydailynews.com/newswires/news/world/turkish-party-leader-victims-voice-long-march-article-1.3308763>

<http://www.foxnews.com/world/2017/07/07/on-long-march-turkish-party-leader-becomes-victims-voice.html>

Türkiye’de adalet için uzun bir yürüyüş

07.07.2017

Kemal Kılıçdaroğlu’nun kaleminden

Gebze, Türkiye -- 15 Haziran’da Türkiye’de korku ve otoriter yönetimden, demokrasi, adalet ve özgürlüğe geçiş için Ankara’dan İstanbul’a 450 kilometrelik bir yürüyüşe başladım. Ben Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde ana muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi’nin lideriyim. Binlerce destekçiyle Ankara’dan yola çıktım.

Geride bıraktığımız üç hafta boyunca yakıcı öğle sıcağı altında yürüdükçe ve yağmur altında ilerlemeye devam ettikçe farklı politik görüşlere sahip ve ülkemizin çeşitliliğini yansıtan on binlerce vatandaşımız aramıza katıldı. Siyasi partimizin amblemini hiç taşımadık, sadece “Adalet” yazılı bir pankart taşıdık.

Bu yürüyüşe başlamadan bir gün önce, partimizin milletvekili olan ve siyasete girmeden önce Türkiye’nin en büyük gazetesi Hürriyet’te genel yayın yönetmenliği de yapmış olan Enis Berberoğlu tutuklandı. Davada, Berberoğlu’nun muhalif bir gazeteye Türk istihbaratının Suriye’deki isyancılara silah sağladığını gösteren bir video sızdırdığı iddia edilmekte.

Berberoğlu’nun tutuklanması, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yönetiminin politikacılar, gazeteciler, akademisyenler, aktivistler ve sıradan vatandaşların içinde olduğu on binlerce Türk vatandaşını hedef alan antidemokratik hareketlerinin bardağı taşıran son damlası oldu.

Bana soruyorlar “Adalet sokakta aranır mı?” diye. Bu bizim için bir tercih değil, bir zorunluluk. Eğer demokrasi ve hukukun üstünlüğü askıya alınmışsa, eğer insanlar görüşlerini özgürce ifade etmekten kor-

kar hale gelmişse, eğer milletvekilleri parlamento yerine cezaevlerindeyse, mahkemeler adalet dağıtmaktan acizse, o zaman ayağa kalkar ve sözlerimizle, bedenlerimizle sokaklarda adalet ararız.

15 Temmuz 2016'da, Türk Ordusu'nun, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin eski müttefiki Fethullah Gülen örgütüne bağlı subayları, Türkiye'de hükümete karşı başarısız ancak kanlı bir darbe girişiminde bulundu. Darbeciler 249 Türk vatandaşını öldürdü, binlercesini yaraladı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bazı bölümlerini bombalayarak yıktı.

Benim partim ve diğer muhalefet partileri Sayın Erdoğan'ın AKP'si ile bir araya geldik ve Türk halkına parlamenter demokrasiyi savunma çağrısı yaptık. Halkımız sokaklara çıktı ve darbecilerle çatışarak demokrasimizi devirmeyi amaçlayan bu menfur darbe girişimini engelledi.

Darbeciler ve aralarında bazı devlet memurları ve sivillerin de olduğu destekçilerinin işledikleri suçlar nedeniyle yargılanmaları ve cezalandırılmaları gerekliydi. Biz darbecilerin yargılanmasını ve hükümetin ileride bu tür girişimleri engellemek için alması gereken yasal önlemleri destekledik.

Hukukun hem lafzına hem de ruhuna uygun hareket edilmesini bekledik. Ne yazık ki, olaylar böyle gelişmedi. Darbe girişiminden beş gün sonra, 20 Temmuz 2016'da, Cumhurbaşkanı Erdoğan Olağanüstü Hal ilan etti. Parlamentoyu fiili olarak devre dışı bırakarak, kararnamelerle ülkeye hükmetmeye başladı. İşte bu ikinci darbeydi. Erdoğan'ın sivil darbesiydi.

Sonraki bir yıl içinde, 50.000'den fazla insan hapse atıldı ve 150.000'den fazla insan gece yarısı kararnameleriyle işlerinden atıldı. Öğretmenler, hakimler, savcılar, akademisyenler, memurlar ve gazeteciler, terörle mücadele polislerinin şafak baskınlarında evlerinden alındı. Haklarında herhangi bir suçlama olmadan aylardır cezaevinde tutulmaktalar ve darbecilerle bir bağlantıları olup olmadığını bilmemekteyiz.

Türk parlamentosunun on iki üyesi ve 150'den fazla gazeteci, konuşmaları, yazıları veya tweekter paylaşımlarıyla teröre destek oldukları gerekçesiyle tutuklandılar. Türkiye bir korku ve endişe perdesine büründü.

Darbeden dokuz ay sonra, bu yıl 16 Nisan günü, Sayın Erdoğan, bir dizi anayasa değişikliği için referanduma gitti. Bu değişiklikler pek çok şeyin yanı sıra, kendisine partisi AKP'nin genel başkanlığın yeniden üstlenme, Başbakanlık makamını işlevsiz kılma, hakimler ve bakanlar atama, bütçe hazırlama, kararnamelerle yasa yapma ve parlamentoyu lağvetme yetkileri verdi.

Erdoğan seçimi adil şekilde kazanmadı. Hükümet, yasaları ve uluslararası taahhütlerini ihlal ederek, referandumun kazanılması için kamu kaynaklarını kötüye kullandı. Medya, muhalefetin referandum karşıtı kampanyasına çok az yer verdi. Gazetecilerin tutuklanması ve medya kurumlarının kapatılması otosansüre yol açtı.

Bir muhalefet partisinin en önemli siyasi şahısları hapse atılarak kampanya yapmaları engellendi. Yüksek Seçim Kurulu, AKP'nin talebi üzerine önemil bir koruma önlemini ortadan kaldırarak oy sayma prosedürlerini değiştirdi.

Buna rağmen Türkiye'nin yarısı referanduma ve Erdoğan'ın yetkilerinin artmasına hayır oyu verdi. Referandumun getirdiği değişiklikler, halihazırda zaten sorunlu olan demokrasimizdeki güçler ayrılığı ilkesinin içini boşalttı ve hukukun üstünlüğünü daha da aşındırdı. Güç Erdoğan'ın ellerinde toplandı. Türkiye'yi tek adam yönetir oldu.

Darbenin ilk yıl dönümü yaklaşırken, tasfiyeler sırasında tutuklanan on binlerce insan hala duruşmaya çıkmayı ve kendilerini adil şekilde savunmayı bekliyor. Yargı bağımsızlığı ortadan kaldırılmış durumda. Hükümetin iradesine karşı kararlar veren hakimler ve savcılar kolaylıkla görevden alınıp tutuklanabiliyor.

Dolayısıyla biz Türkiye'de barış ve uyum içinde yaşamak isteyen Türk ve Kürt; inanan ve inanmayan; Alevi ve Sünni tüm vatandaşlarımız için yürüyoruz. İnançlar, etnik köken ve yaşam tarzlarımızın ayrımcılık

ve cezalandırma gerekçesi olmadığı bir Türkiye için yürüyoruz. Kafaların dik, zihinlerin korkusuz olduğu bir Türkiye için yürüyoruz.

Erdoğan ve hükümet yürüyüşümüzü “teröristler ve destekçileri için bir yürüyüş” olarak tanımlıyor. Bundan daha yanlış düşünemezlerdi. Yol boyunca çok geniş kesimlerden insanlarla yürüdüm: Görüşleri nedeniyle tutuklanan herkes için özgürlük isteyen tutuklu gazeteci eşleri; teröre kurban verdiklerimizin Türkiye’de artık kalıcı barış isteyen aileleri, darbe girişiminde yer aldığı iddiasıyla oğlu haksız yere suçlanan bir baba, alınterinin karşılığını alamayan çiftçiler, gelecekleri hakkında kaygı duyan gençler ve aile içi şiddet gören, eşit haklar arayan kadınlar gibi pek çok insanla yürüdüm.

Yol boyunca geçtiğimiz yerlerde, insanlar bizi araba kornalarıyla ya da el sallayarak selamladılar. Bazen de bizimle birlikte “Adalet!” diye bağıldılar.

9 Temmuz’da İstanbul’a ulaşacağım ve bu Adalet Yürüyüşünü büyük bir mitingle sonlandıracağım.

Olağanüstü Halin kaldırılmasını ve demokrasinin tekrar inşa edilmesini istiyoruz. Bağımsız bir yargının yeniden tesis edilmesini ve tutukluların davalarının hızlı ve adil bir şekilde görülmesini istiyoruz. Darbecilerin cezalandırılmasını istiyoruz.

İşlerinden atılan onbinlerce kamu görevlisinin durumlarına ilişkin yasal mekanizma oluşturulmalıdır. Türkiye’de hiç kimse görüşlerinden, ifadelerinden, yazdıklarından veya çizdiklerinden dolayı hapse atılmamalıdır. Tutuklu bulunan tüm gazeteciler ve akademisyenler derhal serbest bırakılmalıdır.

Bu uzun yürüyüşün her bir kilometresi bana yeniden umut verdi. Şundan eminim ki, Türkiye’de halkımız demokrasiyi yeniden tesis edecek ve ülkeme adalet geri gelecektir.

<https://www.nytimes.com/2017/07/07/opinion/turkey-kemal-kilicdaroglu-erdogan.html>

Türkiye’de cezaevindeki yargıçlar için yapılan yürüyüş muhaliflerin tasfiyesini vurguluyor

07.07.2017

Erdoğan, darbe girişiminden sonra, yargı, medya ve kamu çalışanı yüzlerce kişinin hala gözaltında tutulmasından dolayı, demokrasiyi yaralamakla suçlandı.

Yargıç Nesrin Şimşek, cezaevinden salındığı ve henüz bebek olan oğluyla yeniden bir araya getirildiği anı ayrıntılarıyla anımsıyor. Eski Türk yargıcı: “Bebeğimi tekrar gördükten sonra bir ay ağladım. Cezaevindeyken bebeğim anne sütünü bırakmıştı. Her gün rüyamda çocuğumu gördüm. Ona süt vermeye çalışıyordum” dedi.

Şimşek (gerçek adı değil), 2016’da ülkedeki darbe girişiminden dört gün sonra, kocası ile birlikte Karadeniz’deki evlerinden alındı. İki ay sonra çocuğuna bakması için serbest bırakıldı. Eski bir savcı olan kocası, şimdi neredeyse bir yıldır yargılanmaksızın cezaevinde yatıyor. Her ikisinin soruşturmaları sürüyor. Binlerce Türk, 15 Haziran’da Ankara’dan, Pazar günü İstanbul’un Maltepe ilçesinde yapılacak muazzam bir muhalefet mitingi ile sonuçlanmasını umdukları, Türkiye’nin yargı sisteminin parçalanmasını protesto etmek için, 280 mil uzunluğunda bir “Adalet Yürüyüşü”ne başlamışlardı.

Şimşek ailesinin durumu, resmi suçlama olmaksızın gözaltına alınan veya işten çıkarılan yüzlerce eski savcı ve yargıcın durumuna ayna tutuyor. Eski yargı mensupları, aileleri, hukuk uzmanları, savunma avukatları ve kıdemli milletvekilleri ile yapılan görüşmeler, iktidardaki AKP’nin ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın elleindeki iktidarı daha da güçlendirmeye yönelik gayretler kapsamında, Türkiye’nin yargı erkini korkutmayı ve yeniden biçimlendirmeyi amaçlayan geniş ve sistematik bir çabanın olduğunu ortaya koyuyor.

Uzmanlar, Türkiye'nin adalet sisteminin yara almasını, geçen yılki darbe girişiminden kaynaklanan sersemliği hâlâ üzerinden atamayan bir ülkede demokrasinin ana direklerinden birinin altını oyduğunu ve pek de azalma işareti vermeyen siyasi kutuplaşmayı daha da kötüleştirdiğini söylüyor.

Türkiye'nin en büyük muhalefet partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) lideri, yürüyüşe liderlik eden Kemal Kılıçdaroğlu: “Bu korkunç. Yargıçlar, Cumhurbaşkanlığı Sarayından haber bekliyorlar ve yargıçların vereceği ceza ne kadar sert olursa, o kadar yükselecekler diye düşünüyorlar. Temel sorunumuz bu” dedi.

Hükümet, geçen yıl Temmuz ayında gerçekleştirilen darbe girişiminin arkasında olduğuna geniş ölçüde inanılan, sürgün edilmiş bir vaiz olan Fethullah Gülen'in takipçilerini hedeflediğini söylediği geniş çaplı önlemler kapsamında, kamu hizmetinde, orduda, yargıda, akademide ve medyada çalışan on binlerce kişiyi tutukladı veya işlerinden attı.

Ancak bu tasfiye, üst düzey muhalefet milletvekilleri de dâhil olmak üzere, tüm muhalefet unsurlarını kapsayacak şekilde, iddia edilen suçlamaların çok ötesine geçti. Anılan darbe girişiminden bu yana, tüm Türk yargıçlarının yaklaşık dörtte biri, yani 4 bin dolayında yargı üyesi, ya görevlerinden atıldı ya da tutuklandı. Hükümetin yargı üzerindeki kontrolü; Cumhurbaşkanının ve partisi AKP tarafından kontrol edilen parlamentonun yetkilerinin, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun (HSYK, hâkimlerin atama, terfî, disiplin ve görevden alma konusunda geniş yetkiye sahip bir organ) bütün üyelerini atama olanağı vererek, Nisan ayında yapılan bir Anayasa referandumunun ardından, daha da genişlemesine neden olmuştur.

Ülkelere yasal görüş sunmakla görevli olan bir Avrupa organı olan Venedik Komisyonu, referandum öncesinde düzenlenen bir raporda: “Önerilen değişiklikler, Türk yargı sistemini güçlendirmek yerine zayıflatır. Önerilen Anayasa değişiklikleri, Türkiye'nin otoriter bir rejim haline gelmesine karşı korunması için gerekli olan denetim ve dengelemlerden yoksun bir başkanlık rejimini Türkiye'de uygulamaya koyacaktır” denildi.

Geniş bir tabana sahip olan Gülencilerin yargı içine sızmış oldukları konusunda şüphesi olan çok az kişi var. Onlar, 2000’li yıllarda, ordudaki üst düzey subayların seçilmiş hükümeti devirmeyi planlamakla suçlandıkları kötü şöhrete sahip Ergenekon ve Balyoz davalarında AKP hükümeti ile el ele çalıştılar. Bu soruşturmalar, uydurma kanıtlara dayanmış olmaları nedeniyle, artık büyük ölçüde itibar kaybetmiş durumdadılar.

Son kırılma, “yargı darbesi” olarak nitelendirilen bir hamle olarak, Gülencilerin Erdoğan’ın iç çevresindeki yolsuzluğa yönelik bir soruşturma başlatmaya çalıştığında, 2013 yılında meydana geldi.

Geçen yılki darbeden sonra, hükümet eski müttefikleri tarafından kandırıldığını söyledi ve tasfiye edilenlerin söz konusu hareketin bir parçası olduğunu ileri sürüyor.

Ancak, yapılan tasfiyenin kapsamı ve gözaltına alınan birçok yargıya karşı, kanıt ve iddianame bulunmamasının açık olması, eleştirilenleri, Cumhurbaşkanı ve partisini, bağımsız bir devlet erkini, ülke üzerindeki egemenliklerini güçlendirmek amacıyla, kontrol etmeye girişmekle suçlamaya itti. Gözaltına alınanlar ilk soruşturmada, örneğin geçmiş HSYK seçimlerinde, hükümet tarafından onaylanan adaylara oy verip vermedikleri konusunda tekrar tekrar sorgulandılar.

Savunma avukatları, müvekkillerine yönelik kanıtların çoğunun gizli olduğunu ve onların bazılarının da yargıda Gülencilerin üyesi olduğundan şüphelenilenlerin isimsiz olarak yaptıkları itiraflara dayandığını söylüyorlar. Fakat bu itirafların bile çok az güvenilirliği var. HSYK Başkanı ve ülkedeki en üst düzey yargıçlardan biri olan Mehmet Yılmaz, geçtiğimiz yılın sonlarında, Gülenciler hakkında zarar verici itiraflarda bulunan yargıçları tekrar göreve iade etmeyi düşünebileceğini ima etti, fakat daha sonra yapılan bir görüşmede onları tuzağa düşürmek için öyle söylediğini itiraf etti.

Mehmet Yılmaz, ‘Habertürk’ adlı haber ajansına yaptığı bir açıklamada: “Ben o açıklamayı sadece itirafları teşvik etmek için yaptım ve çok başarılı oldum, çünkü o zaman tek itirafçı bile yokken, bu açıklamadan sonra bir patlama oldu. 200’den fazla itirafçı sayesinde, 2.400

yargıç ve savcının [Gülecilere] üye olduğunu ispatlayan kanıtlar elde ettik” diyerek, kendisiyle bir söyleşi yapma talebini reddetti.

Venedik Komisyonu’ndaki iki Türk’ten biri ve cezaevinde olan bazı yargıçların savunma avukatı olan Öykü Didem Aydın şunları söyledi: “Elbette Güleciler ve temizlenmesi gereken sinsi bir organizasyon var. Ama bu süreç mantıklı, bilimsel, kurallara uygun, hukuki bir şekilde yapılmalıdır. Daire çok geniş, ben bunu zarf atma diye niteliyorum.”

Didem, darbe girişiminden sonra kapatılan ve çoğunlukla hükümeti eleştiren, Türk yargıçlarından oluşan etkili bir sivil toplum kuruluşu olan Yargıçlar ve Savcılar Derneğinin (Yarsav) eski başkanı ve yargıç olan Murat Arslan’ı temsil ediyor. Arslan, Ekim ayından bu yana kalabalık bir hücrede tutuluyor, ancak kendisine karşı herhangi bir iddia-name bulunmuyor ve avukatının erişebildiği deliller sadece sorgulama notları, sosyal çevresinde Gülecilerin olduğu iddiaları ve başka davalarda da görünen anonim bir kaynağa ait bir itiraftan oluşuyor.

Gözaltındaki yargıçlar hakkında şüpheye yol açan diğer bazı nedenler arasında yabancı dil konuşmak veya gençliklerinde, çoğunlukla Gülecilerin sponsorluk yaptığı özel okullar olan, dershanelerden birine gitmiş olmak bulunuyor.

Bu suçlamayla yüz yüze kalan eski bir yargıç, bunun kısmen şu nedenlerden dolayı saçma olduğunu söyledi: Çünkü bu okulların çalışmasına hükümet izin verdi, çünkü bir kıdemli Bakan da bu yargıcın gittiği okula gitti. Adının açıklanmamasını isteyen bu yargıç şunları söyledi: “Biz bir darbeye karışmakla suçlandık, bu nedenle, silahlar neredeydi, gibi sorular bekledik. Sorular sadece geçmişimizle ilgiliydi ve onlar özellikle 2014 yılındaki HSYK seçimlerinde hangi adaylara oy verdiğimiz konusunda ilgilendiler.”

Görevden uzaklaştırılan yargıçların temyize gitme yolları sınırlı. Bu gibi durumlarla ilgilenmek için oluşturulan bir komisyon, çalışmalarına daha başlamadı ve şu anda çok miktarda birikmiş dava var. Bunun varlığı, hükümetin Olağanüstü Hâl kararnamelelerine itiraz etmek isteyenlerin, tüm iç hukuk seçeneklerini tüketmediği ve bu nedenle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine itiraz başvurusu yapamayacağı anlamına geliyor.

Yargıç açığını telafi etmek için hükümet, daha önce hizmete giriş sınavlarının bir bölümünü oluşturan bazı ön koşullardan feragat etti. Muhalefet, Nisan ayında işe alınan 900 yeni yargıcın 800'ünün AKP ile bağlarının olduğunu iddia etti.

Yargıç adaylarının iktidar partisi ile olan bağlarını ortaya çıkaran muhalefet partisi milletvekili Barış Yarkadaş: “AKP'nin temel amacı, yargıda kadrolaşmak ve mevcut bütün pozisyonları kendi partizanlarıyla doldurmaktır” dedi ve iktidar partisinin gelecekteki yolsuzluk soruşturmalarını önlemek için yargıyı kontrol etmek istediğine inandığını vurguladı. Yarkadaş: “Türk yargısı katledildi ve karanlıkta bırakıldı. Vatandaşların adil yargılanma hakkı ortadan kaldırıldı” dedi.

Yargıçlar, muhalif basın üzerindeki geniş çaplı kısıtlamalar sonrasında, AKP ve onun temsilcileri tarafından büyük oranda kontrol altına alınmış olan medya tarafından yaygın olarak korkutmaya maruz kalmışlardır. AKP yanlısı medya, Gülen örgütüne üye olmakla suçlanan bir pop şarkıcısı olan Atilla Taş'ın salıverilmesi kararını veren - kısa bir süre sonra tersine çevrilen bir karar - mahkemeleri şiddetle eleştirdi. Muhalefet ve savunma avukatları, yargıçların, kendileri soruşturma geçirmemek için, tutukluların serbest bırakılması kararını vermekten korktuklarını söylediler.

Yargıyı pençesine alan bu alt üst oluş ve uluslararası gözlemcilerin iktidar partisinin devletin üçüncü erki üzerindeki egemenliğini sağlamlaştırdığına dair uyarıları, AB'deki eski müttefiklerin Türkiye'nin otoriter bir yönetime doğru kayması olarak gördükleri durumu eleştirmeleriyle birlikte, dışarıdan gelen eleştirilere de yol açtı.

HSYK, bir Avrupa yargı gözlemcisi organı tarafından askıya alındı; çünkü bu kuruluşun belirttiğine göre, HSYK artık bağımsız değildi. Türkiye'nin AB üyeliği konusundaki müzakereler dondurulmuş bulunuyor ve yakın zamanda yeniden başlaması da olası değil.

Bu arada, gözaltında tutulan birçok yargıç ve savcının aileleri, cezaevlerine girerek, ekmekleri ellerinden alındığı için, yoksulluk içinde bırakıldılar. Küçük çocuk sahibi bazı kadın yargıçlara sadece merhamet

duyulduğu için serbest bırakıldılar, ancak soruşturmaları sürüyor. Bu kişiler, suçlu olduklarına inanmış olan toplum üyeleri tarafından dışlanmış durumdalar ve iş olanaklarından da yoksunlar. Aralarından bazıları, hükümetin misilleme yapmasından korktukları için, görüşme taleplerini reddettiler.

Darbeden sonra hapsedilen ve haklarında iddianame olmaksızın cezaevinde kalmaya devam eden iki yargıcın kızı: “Biz bir güç ailesi gibiydik” diyorlar. Bu çocuklar, arkadaşlarının ve akrabalarının kanepelerinde uyuyarak yaşamak zorunda bırakılmış durumdalar.

Kendisi bir hukuk öğrencisi olan bu kız, ülkenin kurumlarına ve hukukun üstünlüğüne artık pek inanmadığını, ancak, “birileri insan hakları ve adalet için çalışmak zorunda” olduğu için, yine de bir avukat olarak çalışmak istediğini söyledi ve sözlerini şöyle tamamladı: “Babam bana hep, biz yargıcız politikacı değiliz, derdi. Babamla son iki aydır yalnızca bir kez sarılabildik.”

<https://www.theguardian.com/world/2017/jul/07/march-for-turkeys-jailed-judges-highlights-purge-on-dissidents>

DW

Türkiye'nin Adalet Yürüyüşü ile yolda

07.07.2017

Protestocuların adalet çağrıları

On binlerce protestocu İstanbul'a gidiyor. Bu yürüyüş, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın geçen yıl başarısız olan darbeden sonra devam etmekte olan tasfiyelerine verilen bir tepki ve onu ateşleyen şey muhalefet partisi milletvekili Enis Berberoğlu'nun 25 yıl hapis cezasına çarptırılması oldu. Yürüyüş, üç hafta önce başkent Ankara'da

başladı ve Berberoğlu'nun tutuklu bulunduğu İstanbul'daki cezaevine doğru sürüyor.

Hükümet baskılarını kınamak

Yürüyüşe liderlik yapan kişi, Hindistan'ın bağımsızlık lideri Mahatma Gandhi'ye benzetilen, Türkiye'nin ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu. Kılıçdaroğlu, devam eden baskıları ve demokratik kurumların bozulmasını kınamanın başka bir yolu olmadığını söyledi ve DW'ye: "Sanki bir duvara karşı yürüyoruz gibi hissediyoruz. Bu duvarı yıkacağız" dedi.

'Faşizme Karşı Koalisyon'

CHP Manisa milletvekili Tur Yıldız Biçer: "Ülkenin faşizme doğru kayışına karşı bir koalisyon kurmak bizim yükümlülüğümüzdür. Referandum sonrasında kendimize 'Hayır, bu bitmedi' dedik... Şimdi biz bazı AKP destekçilerinin bile yürüyüşümüze destek verdiklerini görüyoruz ve bu, halkın zihinlerinin iyiye doğru değiştiğini gösteriyor" dedi. 20.000 ila 40.000 arasında insan sokaklarda.

'Hak, hukuk, adalet'

Protestoculardan birisi, geçen yılki darbe girişimi sonrasında, oğlu hapse atılıncaya kadar muhafazakâr partilere oy verdiğini söyleyen Rizeli 65 yaşındaki Veysel Kılıç idi. Kılıç: "12 ay oldu ve oğlum hakkında hala bir iddianame yok. Ben adalet istiyorum ve bu sol ideolojinin kendiminkine yakın olduğunu fark ettim, bu yüzden yürüyüşe destek olmak için çıktım geldim" dedi. Protestocular "hak, hukuk, adalet" talep ediyorlar.

Erdoğan'a karşı birleşmek?

CHP örgütü temsilcileri, ana hedeflerinden birinin Erdoğan'ın ajandasına muhalif olanları birleştirmek olduğunu söylese de bu iş, Kemalistler ve Kürt gruplar arasındaki ilişkilerin, silahlı Kürt hareketleri ile bağlantılı olmanın barındırdığı politik risklerden dolayı soğuk sürmesi nedeniyle, muhtemelen zor olacak. Yukarıda: yürüyüşçüler, İstanbul'a devam etmeden önce, Tavşanlı'da dinlenirken görülüyor.

Erdoğan destekçilerinden gelen tepkiler

Karayolu boyunca toplanmış olan Erdoğan destekçilerinden oluşan araçlar ve kalabalıklar tarafından protestocuların sıklıkla sözleri kesildi ve hakarete uğradılar. Yukarıdaki resimde gösterilmeyen 26 yaşında bir ulaştırma çalışanı olan Umut Kavecî: “Bu yürüyüş bir adalet mücadelesi değil; Yürüyüş, bu sıcakta yürüyen insanlara sadece utanç veriyor. Onlar trafik sıkışıklığına neden olmaktan başka bir şey yapmıyorlar ve kimsenin buna ihtiyacı yok” dedi.

Ağır polis varlığı

Polisin varlığı, zıt ideolojik gruplar arasındaki muhtemel saldırıları ve kavgaları caydırmak için yürüyüş boyunca yoğundu. Zaman zaman, örneğin: *bir görevli onlu yaşlarda bir genci engelledi ve ona “Ben Ankara’dan beri bu yürüyüşle birlikte yürüdüm ve kimseye karşı agresif olmadım. Beni test etme”* gibi durumların meydana geldiği karşı karşıya gelmeler dışında, protesto yürüyüşü sorunsuz bir şekilde ilerledi.

Su toplamaları ve güneş çarpmaları

Kılıçdaroğlu’nun korumalarından biri, yolda geçen bir başka uzun günün ardından ayaklarına bandaj yaptırıyor. Su toplamış, şişmiş ayaklar ve güneş çarpmaları yürüyüşçüler arasında yaygın. Son haftalarda sıcaklıklar 40 dereceyi (104 Fahrenheit derece) aştı ve uzun süren bir tirmanış sırasında kalp krizi geçiren bir protestocu vefat etti.

Engelibeli arazi

Göstericiler engellere önem vermeksizin, Kılıçdaroğlu’nu takip ederek, Türkiye’nin zorlu arazisinde ilerlediler. Yürüyüşte günde 20 km’ye kadar (12 mil) yol yürünebiliyor. Protestocular, geceleri ya evlerine dönüyor ya da CHP tarafından finanse edilen kamplarda dışarıda kamp yapıyorlar. Bu kamplarda onlara yemek ve basit kurulmuş barınma olanağı da sağlanıyor. Yukarıda: bitkin bir protestocu İstanbul’un hemen doğusunda, Tavşancıl’da bir yemek çadırında uyuyor.

‘Bunu torunlarım için yapıyorum’

58 yaşında bir emekli olan Hüsnü Sucu, sekiz günde 120 km’den

fazla yürüyüş yaptıktan sonra, hala azimli olduğunu ve her gece protestocularla birlikte kamp yaptığını söyledi. Sucu “Ben bunu torunlarım için yapıyorum. Mevcut hükümetin ne isterse yapmasına devam etmesine, bu konuda hiçbir şey yapmaksızın, izin veremeyiz. Bu ülkemizin geleceği için çok tehlikeli” dedi.

<http://www.dw.com/en/on-the-road-with-turkeys-march-for-justice/g-39592806>

Radio Free Europe Radio Liberty

Türk Muhalefet Lideri bir ay süren yürüyüşün ardından ‘Adalet’ mitinginde konuşacak

09.07.2017

Türk muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, birkaç bin protestocunun Ankara’dan İstanbul’a yürüdüğü bir ay süren “adalet” yürüyüşünün sonunda, 9 Temmuz’da yapılacak bir mitingde halka hitap etmeyi planlıyor.

Seküler Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 8 Temmuz’da, kendisinin bu zorlu ve uzun yürüyüşün düzenlemesine, ülkenin yargı sistemindeki “ağır adaletsizlikleri ve hukuk dışılıkları” ortaya çıkarmak amacıyla, katkıda bulunduğunu söyledi.

69 yaşındaki Kılıçdaroğlu: “Ben neden yürüyorum? Bu 450 kilometrelik yürüyüşün tek amacı var: Adalet” dedi.

Yürüyüşü destekleyenler, başkent Ankara’da 15 Haziran’da başlayan yürüyüşün, bir CHP milletvekilinin tutuklanmasını ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın politikalarını protesto etmek için düzenlendiğini belirttiler. İstanbul Beşiktaş Belediye Başkanı ve bir Kılıçdaroğlu destekçisi olan Murat Hazineci: “Sivil direnişten başka seçenek yok. Bu bir uyarıdır” dedi. Hazineci, Time dergisiyle yaptığı

söyleşide: “Demokrasi artık işlev görmeyecek. Yargı artık işlev görmüyor” dedi.

Temmuz 2016’da başarısız olan darbeden bu yana, ülkede süren Olağanüstü Hâl nedeniyle de, yaklaşık 50.000 kişi tutuklandı. Öğretmenler, yargıçlar, askerler ve polis memurları dâhil olmak üzere, yaklaşık 100 bin kişi işlerini kaybetti. Yürüyüşü düzenleyen, yürüyüşün sona erdiğinin göstergesi olacak olan mitingin, 2013’te Erdoğan yönetimine karşı yapılan kitlesel gösterilerden bu yana, İstanbul’da yapılacak olan muhtemelen en büyük muhalefet protestosu olacağını söylediler.

<https://www.rferl.org/a/turkey-kilicdaroglu-erdogan-justice-march-protest-rally/28604031.html>

CNN

Türkiye: Anti-Erdoğan yürüyüşçüleri, İstanbul’da adalet “çılgılığı” attı

09.07.2017

İstanbul, Türkiye (CNN) Türk yurttaşları, hükümetin ülkenin demokrasisi üzerindeki ağır baskısını gevşetmesi talebiyle, üç buçuk hafta boyunca 250 mil yürüyüş yaptıktan sonra, Pazar günü İstanbul’a geldiler. Muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, uzun yürüyüşünün son kilometresini tek başına bitirdi ve Maltepe Meydanı’na girerken büyük bir alkışla, “Hak! Hukuk! Adalet!” sloganlarıyla karşılandı.

Meydan hınca hınç doluydu ve birçok katılımcı ve yürüyüşçü, mitinge katılmaya çalışmaktan vazgeçtiler, bunun yerine, yapılan tezahüratlara meydanın dışındaki çimenlik alanlardan katıldılar. 47 yaşında bir ev hanımı olan Fadime Özbudak: “Bizim adalet ve demokrasiye ihtiyacımız var, günlerdir yollarda olmamızın nedeni budur. Burası ha-

rika, ben içeri bile giremedim, ama o kadar mutluyum ki... Ben Türkiye’de böyle bir şeyi hiç görmedim” dedi.

Kılıçdaroğlu CHP’sinin üyesi, bir başka ev hanımı olan Yasemin Şafak, hafta sonu boyunca başka şeyler yapmayı seçebilecek bu kadar çok insanın, bunun yerine Pazar günü mitingde seslerini duyurmayı tercih etmesinden etkilendiğini söyledi. Şafak: “Ben adalet, haklar ve hukukun üstünlüğü için buradayım. Ben herkesin adalete ihtiyacı olduğuna inanıyorum. Bazı yanlış politikaların sona ermesi gerekiyor. Onların ne olduğunu herkes biliyor. Biz yaşanabilir bir Türkiye istiyoruz. Zenginler daha zenginleşirken, yoksullar daha yoksullaşıyor. İnsanlar bu adaletsizliklere hayır diyorlar. Bu, insanların adalet için çıkardıkları sestir, çığlıktır” dedi.

Kılıçdaroğlu’nun meydanın içinde ve çevresinde kaç kişiye hitap ettiği, tam olarak belli değil, ancak kalabalık çok büyüktü. Bazı tahminler sayıyı bir milyondan fazla insan olarak belirlese de bu sayı hemen teyit edilemedi.

Mütevazı başlangıç

“Adalet Yürüyüşü” Kılıçdaroğlu tarafından yapılan tek kişilik bir protestodan doğarak çok hızlı büyüdü. Kılıçdaroğlu’nun partisinin parlamento üyelerinden birinin hapse konulmasının ardından, Kılıçdaroğlu başkent Ankara’dan İstanbul’a yürüme sözünü tuttuğu sürece, ona kısa süre içinde herhangi bir bağlantısı olmayan – birçoğu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a kızgın – çok kalabalık yurttaş grupları katıldı.

Enis Berberoğlu’nun tutuklu bulunduğu hapisanenin bulunduğu İstanbul banliyösündeki Maltepe ilçesinde büyük gösteriler meydana geldi. Yurttaşlar, Türk bayrakları ve “adalet” yazılı pankartlar ile Türkiye’nin kurucu babası Mustafa Kemal Atatürk’ün portrelerini taşıdılar. Berberoğlu, içinde Türkiye’nin Suriye’ye silah gönderdiğinin iddia edildiği bir videoyu bir muhalif gazeteciye verdiği gerekçesiyle tutuklandı ve 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Kılıçdaroğlu CNN’ye verdiği demeçte: “Türkiye demokratik bir ülke olmaktan çıktı. Ülke bir tek adama terk edildi. Bunu kabul edemeyiz” dedi.

Darbe girişiminin sersemliğini hâlâ taşımak

Bu miting, başarısız bir askeri darbenin ülkenin yönünü radikal bir şekilde değiştirmesinden neredeyse bir yıl sonra yapılıyor. Darbe girişiminin ardından, Erdoğan ve hükümeti, ülke genelindeki sivil özgürlüklere sınırlamalar getirdi, kamu kurum ve üniversitelerinde tasfiye yaptı, medyayı büyük ölçüde kısıtladı ve aktivistlerin, gazetecilerin ve siyasi muhalefetin kitlesel olarak tutuklanmasını emretti. Ülke şu an itibarıyla neredeyse bir yıldır Olağanüstü Hâl altında yönetiliyor ve bu da Erdoğan liderliğindeki hükümete muhalif olarak gördüğü herkesi tutuklama konusunda olağanüstü yetkiler sağlıyor.

Yürüyüşçülerin arasında, 10 gün boyunca yürümüş olan 62 yaşındaki emekli belediye işçisi Refika Öztürk de vardı. O, İstanbul'da çimenli bir alan üzerinde oturmuştu, bitkindi, ayakkabılarını çıkarmıştı. Kendisi ve arkadaşları “adalet” yazılı tişörtler giymişlerdi. Öztürk, Cumartesi günü: “Ben haklarım, hukuk ve adalet için yürüyorum. Siz, böyle uzun süre yürümek gibi zor bir şeyi ancak buna inandığınız zaman, bir amaç uğruna olduğu zaman yapabilirsiniz” dedi.

Mitingin sonucunda ne olacak?

Yorgunluğa rağmen, İstanbul'a giden son etap yol boyunca çalan bandolarla şenlikliydi. Türk protestocular geçtiğimiz yıl boyunca güvenlik güçleriyle sürekli çatıştı, ancak bu yürüyüş polisin dışarıdan gelen tehditlere karşı protestoyu koruma altına alması nedeniyle de barışçıl oldu.

Tarihi Taksim Meydanı'nda şu anda miting yapmanın yasak olduğu Türk liberalizmin kalbindeki kent İstanbul'da bu uyumun devam edip etmeyeceği belli değil. CNN ile konuşan en az bir protestocu, bayraklar gittikten ve sloganlar kesildikten sonra, hükümetin protestocuların taleplerini dinleyip dinlemeyeceğini, mitingi unutup unutmayacağını veya protestocuları terörist olarak adlandırıp adlandırmayacağını merak ettiğini söyledi.

İstanbul'a yapılan uzun yürüyüş, pek çok kişi için zor oldu. İki kişi kalp krizi geçirdi; bunlardan birisi sonra vefat etti, diğerleri ise sıcaklığı

dayanılmaz buldu ve her fırsatta su ve gölgeye koştı. Diğer günlerde düşman şiddetli yağmurdu.

Erdoğan destekçileri hiç eksik olmadı

Bu protesto, Türkiye'nin bölünmüşlüğü'nün sürdüğü'nün bir göstergesidir. Yürüyüş, izleyicileri tarafından alkışlanırken, Erdoğan'ın destekçileri de protestoları izlemek için geldiler, yürüyüşçülerin "Hak, hukuk, adalet" tezahüratlarına cevap olarak, yürüyüşe karşı olanlar da, Erdoğan'ın adını slogan olarak attılar.

Protesto yürüyüşünü destekleyenler, araçlarıyla yoldan geçerken, barış ya da zafer işareti yaptılar. Ama Erdoğan'ın destekçileri, başlangıçta Mısırlı Müslüman Kardeşleri desteklemek için kullanılan ancak daha sonra Erdoğan taraftarları tarafından benimsenen dört parmaklı Rabia işaretini gösterdiler.

Söz konusu bölünme bir süredir devam ediyor. Parlamentodaki yetkileri devletin yürütme erkine aktaran Nisan ayında yapılan bir referandumu az farkla kazandıktan sonra, Erdoğan'a çok geniş yetkiler verildi. Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı geleneksel olarak seremoniktir, ancak Erdoğan, ulusal lider ve onun hükümet başkanı olarak hareket etti. Uluslararası gözlemciler, referandumu eşit şartlar altında düzenlenmemesinden dolayı ağır biçimde eleştirildiler.

Kılıçdaroğlu, protestosuna siyasetin üzerinde bir marka kazandırmaya çalıştı. Onun destekçileri hiçbir siyasi simge taşımadılar ve Kılıçdaroğlu, tüm siyasi kesimlerden Türklere mitinge katılım çağrısında bulundu.

<http://edition.cnn.com/2017/07/09/europe/turkey-istanbul-protests-march/index.html>

The Washington Post
Fox News
Daily Mail
Daily News
ABC NEWS
Chicago Tribune

**Türk muhalefet lideri 25 günlük yürüyüşü bitirdi,
destekçilerini topladı**

09.07.2017

İSTANBUL - Türkiye'nin ana muhalefet partisi Genel Başkanı, başkent Ankara'dan İstanbul'a 25 günlük Adalet Yürüyüşü'nü Pazar günü tamamladı ve muhalifler üzerinde yürütülen büyük çaplı hükümet baskısına karşı düzenlenen mitingde yüz binlerce taraftarına katıldı.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 450 kilometrelik (280 mil) yürüyüşü, partisinden bir milletvekilinin Haziran ayında hapsedilmesinden sonra başlatmıştı. Bu yürüyüş, geçen yaz yapılan darbe girişiminden sonra, terör örgütleriyle bağlantılı olduğu iddia edilen kişilere karşı yürütülen büyük çaptaki operasyonlara karşı yapılan bir protestoya dönüştü.

Kılıçdaroğlu, mitingde "Biz neden yürüdük?" diye sordu ve şu şekilde yanıtladı sorusunu: "Biz var olmayan adalet için yürüdük. Biz ezilenlerin hakları için, hapishaneye konulan milletvekilleri için, hapisteki gazeteciler için yürüdük... Biz üniversitelerden atılan akademisyenler için yürüdük."

Bir zamanlar muhalefet partisi lideri rolünde zayıf olarak görülen Kılıçdaroğlu, birçok Türk'ün sesi olarak ortaya çıktı ve İngiliz sömürge

uygulamalarına karşı şiddetsiz bir yürüyüş yapan Hindistanlı Mahatma Gandhi'ye benzetildi. Yürüyüşü boyunca Kılıçdaroğlu'na, kavurucu sıcaklarda "hak, hukuk ve adalet" diye slogan atan on binlerce kişi katıldı. On binlerce kişi, İstanbul mitinginde onu selamlarken Türk bayraklarını ve "adalet" sözcüğü ile süslenmiş bayraklar sallıyorlardı.

Kılıçdaroğlu mitingde şöyle seslendi: "Hiç kimse bu yürüyüşün bitmiş olmasının, bir son olduğunu düşünmemelidir. Bu yürüyüş bizim ilk adımımızdı. 9 Temmuz yeni bir adımdır. 9 Temmuz yeni bir iklimdir. 9 Temmuz yeni bir tarihtir." Muhalefet partisi lideri, yargıçlara ve savcılara, "Sarayın" - Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yapılan bir atıf - arzuları doğrultusunda değil, bağımsız olarak ve kendi "vicdanlarına" göre hareket etme çağrısında bulundu.

Kılıçdaroğlu ayrıca, başarısız darbenin ardından ilan edilen ve hükümetin kararnamele, parlamentodan en az düzeyde katkı alarak, ülkeyi yönetmesine olanak sağlayan Olağanüstü Hal uygulamasının sona ermesi çağrısında bulundu. Kılıçdaroğlu: "Biz Olağanüstü Halin kaldırılmasını ve Türkiye'nin normalleşmesini istiyoruz. Biz siyasetin; yargının, (ordu) kışlaların ve camilerin dışında tutulmasını istiyoruz. Biz tarafsız ve bağımsız bir yargı istiyoruz. Biz gazetecilerin hapsedilmediği bir Türkiye istiyoruz" dedi.

Düzenleyiciler, haftalarca süren söz konusu protesto yürüyüşünün, Türkiye'de var olmadığı iddia edilen "bağımsız ve adil bir yargı sistemine yönelik partizan olmayan ve kolektif bir arzuyu" ifade ettiğini belirttiler. Cumhuriyet Halk Partisi, yürüyüş sırasında parti bayraklarına ya da sloganlarına izin vermedi, çünkü Kılıçdaroğlu ve CHP, bu etkinliğin partizan olmamasını istedi.

Parti yetkilileri, kapanış mitingine bir milyondan fazla insanın katıldığını bildirdiler. Mitinge katılan 64 yaşındaki Muammer Doğan: "Adalet yok. Masum insanlar hapsediliyor. Onlar mağdur ediliyorlar" dedi.

Hükümet, Kılıçdaroğlu'nu, protesto gösterileri ile terörist gruplara destek vermekle suçladı. Kılıçdaroğlu ise, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yargıyı etkilemeye teşebbüs ederek, yasaları ihlal ettiğini söyledi.

Türkiye'nin teröre destek verme tanımı o kadar geniş ki, bu durum, ülkenin Avrupa Birliği üyeliği mücadelesinde bir çıkmaza neden oldu.

ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson da bir petrol endüstrisi ödülünü kabul etmek ve Türkiye Dışişleri Bakanı ve Erdoğan ile görüşmek üzere Pazar günü İstanbul'a geldi.

Parlamento üyesi Enis Berberoğlu, Türkiye istihbarat servisinin Suriye'deki İslamcı isyancılara gizlice silah verdiğini ileri süren görüntüleri bir muhalefet gazetesine sızdırdığı iddiasıyla, devlet sırlarını açığa çıkarmak gerekçesiyle geçen ay 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Olağanüstü Hâl, 50.000'den fazla kişinin tutuklanmasına ve 100.000 civarında memurun görevden atılmasına yol açtı. Kürt yanlısı muhalefet partisinden bir düzine milletvekili de hapis cezasına çarptırıldı. Sıradan vatandaşlar, işten atılmış kamu görevlileri ve yüksek profilli kişiler, yürüyüşte Kılıçdaroğlu'na katıldılar. Romancı Aslı Erdoğan ve önde gelen Kürt siyasetçi Ahmet Türk, serbest bırakıldı, ancak her ikisi hakkında çeşitli terörle ilgili suçlamalardan dolayı yargılamalar devam ediyor. Ayrıca, halen cezaevinde bulunan tanınmış bir gazetecinin eşi olan Yonca Şık da serbest bırakılıp, hakkındaki yargılamalar sürenlerden sadece biri.

İstanbul Valisi Vasıp Şahin, 15.000 polis memurunun yürüyüş sonrası yapılan mitingde güvenliği sağladığını söyledi.

https://www.washingtonpost.com/world/europe/turkish-opposition-leaders-25-day-march-to-end-with-rally/2017/07/09/e93ce6ee-649d-11e7-94ab-5b1f0ff459df_story.html?utm_term=.cf527caf385c

<http://www.foxnews.com/world/2017/07/09/turkish-opposition-leaders-25-day-march-to-end-with-rally.html>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-4679298/Turkish-opposition-leaders-25-day-march-end-rally.html>

<http://www.nydailynews.com/newswires/news/world/turkish-opposition-leader-ends-25-day-march-rallies-backers-article-1.3312755>

<http://abcnews.go.com/International/wireStory/turkish-opposition-leaders-25-day-march-end-rally-48529953>

<http://www.chicagotribune.com/news/nationworld/sns-bc-ee--turkey-opposition-march-20170709-story.html>

NPR

Protestocular Türkiye Adalet Yürüyüşü'nde 280 mil yürüdü

09.07.2017

Yüz binlerce kişi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı, geçen yıl başarısız olan darbe girişimi sonrasında, hükümetinin muhalfleri tutuklaması üzerine, yürüş başlatmıştı.

LAKSHMI SINGH, SUNUCU:

Şimdi Irak ve Suriye'den sınırı geçerek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı hayal kırıklığı ve öfkenin arttığı Türkiye'ye uzanıyoruz. Bugün İstanbul'da yüz binlerce kişi, geçtiğimiz yaz gerçekleşen başarısız darbe girişiminden sonra, hükümetin muhalefete yönelik yürüttüğü çok geniş ve aşırı sert önlemleri protesto etmek için miting yapmaya üzere toplandı. Bu miting, Türkiye ana muhalefet partisinin 68 yaşındaki liderinin ve binlerce insanın başkent Ankara'dan İstanbul'a, yaklaşık 250 mil yürüdüğü "Adalet Yürüyüşü" olarak adlandırılan protesto yürüyüşünün sona ermesinin göstergesi niteliğinde. NPR'den Peter Kenyon bugünkü mitingindeydi ve şimdi bizimle birlikte. Selam, Peter.

PETER KENYON: Merhaba, Lakshmi.

SINGH: Bu yürüyüş, Türkiye'de insanların öngördüğünden çok daha büyük bir olay haline geldi. Bu yürüyüşün ne tür etkileri oluyor?

KENYON: Evet, bu mitingin çok büyük, devasa bir miting olduğuna şüphe yok. Böyle bir miting, iktidar partisinden görmeye alıştığımız türden bir şey. Tahminler yüz binlerce, hatta daha fazla katılımcı olduğu yönünde. Size bir fikir vermek bakımından, miting başladıktan birkaç saat sonra, bu büyük açık alana, hatta miting sona doğru yaklaşırken bile, hala içeri girmeyi bekleyen uzun insan kuyrukları vardı.

Ancak soru Şu, miting, siyasi olarak da büyük etkiye sahip olacak mı? Bu, yalnızca bir toplumsal hayal kırıklığının havasını alınıp alınmayacağıyla ilgili. Türkiye’de çok kötü bir yıl geçti. Veya, muhalefetin umduğu gibi, yürüyüş ve miting, hükümete karşı daha güçlü, daha sürekli bir tepki göstergesi midir?

SINGH: Bize bunun ne anlama geldiğini hatırlat. Geçtiğimiz Temmuz’da darbe girişiminde bulunuldu ve o tarihten beri de aşırı sert önlemler alınıyor. Odaklanılan nokta bu muydu?

KENYON: Evet, yleydi. Muhalefet lideri, Kemal Kılıdaroglu adlı bir adam, söylemek zorundayım ki, yaklaşık 250 millik bir yürüyüş sonrasında oldukça güçlü görünüyordu, insanlara, burada tasfiye olarak bilinen Şeye karşı ayağa kalkmaları çağrısında bulundu. 150 binden fazla kişi işten atıldı, askıya alındı veya suçlamalarla karşı karşıya kaldı. İŐletmelere el konuldu, gazeteler kapatıldı, gazeteciler hapisteye. İŞte onun konuŐmasından bir parça. O, bu kısımda, işten atılan on binlerce ğretmen hakkında konuşuyor. Ben sana bu çevirinin bir kısmını vereceğim.

KENYON: Kılıdaroglu mitingde Şunları söyledi: “Biz kararname ile sokağa atılan öğretmenler için yürüdük. Bunların bir demokraside yaŐanması büyük bir utançtır”. İnsanlar işlerinden atılmıŐlar, sokakta-lar, ancak yine de yurtdışına seyahat edemiyorlar. Kılıdaroglu bu yaŐananları, başka yerlerdeki otoriter rejimlerin davranıŐlarına benzetiyor. Kılıdaroglu, bunu yapan insanlar bundan sonra protestolarımızı duy-sunlar, diyor.

SINGH: Peter, bu miting büyük olmuş olabilir, ancak Cumhurbaşkanı ve iktidar partisi hala kartların çoğunu elinde tutmuyor mu?

KENYON: Evet. Onlar hala sürücü koltuğundalar. Onlar, kamuoyunu harekete geçirme hususunda da çok iyiler. Örneğin, önümüzdeki hafta sonu, başarısız darbe girişiminin birinci yıldınm, bugün konuŐtuđum bazı insanlar, Şimdi artık bu büyük muhalefet yürüyüşünün yapılmıŐ olması nedeniyle, 15 Temmuz başarısız darbe girişimini anma törenlerinin daha da büyük daha da yüksek sesli olmasının beklendiğini söylüyorlar.

Sonra Cumhurbaşkanı, yürüyüş yapanların teröristlerin arzularını yerine getirdiklerini söyledi, yani orası kesinlikle sorunlu. Bu ayın sonlarında gündeme gelen büyük olay, ayrıca, ülkede Olağanüstü Hâl uygulamasına geçilmesiydi. Olağanüstü Hal yine uzatılacak mı yoksa sona mı erecek? Sona erdirilmesine yönelik büyük umut vardı, ancak buradaki çoğu insan, Olağanüstü Halin devam etmesinden kuşku duyduklarını söylüyorlar.

SINGH: Bir şey daha, Peter. Tutuklamalar, yaranmalar oldu mu bugün?

KENYON: Hayır. Miting tamamen huzurluydu. İnsanları korumak için çok büyük bir polis ve güvenlik gücü vardı mitingde. Hiçbir çatışma, provokasyon yoktu. Bir saldırı olabilir mi diye endişeler vardı, ama hiçbir şey olmadı.

SINGH: Ben, NPR'den İstanbul'da Peter Kenyon. Çok teşekkürler, Peter.

<http://www.npr.org/2017/07/09/536328440/protestors-walk-280-miles-in-turkey-march-for-peace>

Business Insider UK The Times of Israel

Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri 25 günlük "Adalet Yürüyüşü"nü bir mitingle sona erdirecek

09.07.2017

İSTANBUL (AP) - Türkiye'deki ana muhalefet partisinin Genel Başkanı, Başkent Ankara'dan İstanbul'a 25 günlük "Adalet Yürüyüşü"nü son bölümünü, Pazar günü tamamlamaya hazırdı. Yürüyüşün sona ermesinin göstergesi olacak bir miting için daha şimdiden yüz binler bir araya geldi.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 450 kilometrelik (280 mil) yürüyüşü, partisinden bir milletvekilinin Hazi-
ran ayında hapsedilmesinden sonra başlattı. Bu yürüyüş daha sonra, ge-
çen yaz yapılan darbe girişiminden sonra, terör örgütleriyle bağlantılı
olduğu iddia edilen kişilere karşı yürütölen büyük çaptaki operasyonla-
ra karşı yapılan bir protestoya dönüştü.

Kılıçdaroğlu, Cuma günü maraton yürüyüşünün sonuna doğru yak-
laşırken, Associated Press'e verdiği demeçte: "Keşke bu yürüyüşe ihtiya-
yaç olmasaydı ve demokrasi, medya özgürlükleri olsaydı, sivil toplum
örgütleri fikirlerini özgürce ifade edebilselerdi" dedi. Bir zamanlar mu-
halefet lideri rolünde zayıf olarak görölen Kılıçdaroğlu, birçok Türk'ün
sesi olarak ortaya çıktı ve İngiliz sömürge uygulamalarına karşı şiddet-
siz bir yürüyüş yapan Hindistanlı Mahatma Gandhi'ye benzetildi.

Yürüyüşü boyunca Kılıçdaroğlu'na, kavurucu sıcaklarda "hak, hu-
kuk ve adalet" diye slogan atan on binlerce kişi katıldı. Düzenleyiciler,
bu yürüyüşün, Türkiye'de var olmadığı iddia ettikleri "bağımsız ve adil
bir yargı sistemine yönelik partizan olmayan ve kolektif bir arzuyu"
ifade ettiğini söylüyorlar.

Hükümet, Kılıçdaroğlu'nu, protestosu ile terörist örgütlere destek
vermekle suçladı. Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdo-
đan'ın yargıyı etkilemeye teşebbüs ederek, yasaları ihlal ettiğini söy-
ledi. Türkiye'nin teröre destek verme tanımını o kadar geniş ki, bu geniş
tanımlama, ülkenin Avrupa Birliği üyeliği mücadelesinde bir çıkmaza
neden oldu.

Parlamento üyesi Enis Berberoğlu, Türkiye istihbarat servisinin
Suriye'deki İslamcı isyancılara gizlice silah verdiğini ileri süren video
görüntülerini, muhalif gazeteye sızdırdığı iddiasıyla devlet sırlarını açı-
đa çıkarmaktan dolayı geçen ay 25 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı.

Kılıçdaroğlu, New York Times gazetesinde yayınlanan bir yazıda,
Berberoğlu aleyhine açılan davayı, "on binlerce Türk vatandaşını, po-
litikacıları, gazetecileri, akademisyenleri, aktivistleri ya da sıradan va-
tandaşları hedef alan" ve Erdoğan hükümeti tarafından alınan "bir dizi
anti-demokratik önlem kapsamında bardağı taşıran son damla" olarak
niteledi.

Geçen yıl başarısız olan darbe girişiminden sonra, hükümet, 50.000'den fazla kişinin tutuklanmasına ve 100.000 civarında memurun görevden atılmasına yol açan bir Olağanüstü Hâl uygulamasına geçti. Kürt yanlısı muhalefet partisinden bir düzine milletvekili de hapse konuldu. Sıradan vatandaşlar, işten atılmış kamu görevlileri ve yüksek profilli kişiler, yürüyüşünde Kılıçdaroğlu'na katıldılar. İki de çeşitli terörle ilgili suçlamalardan dolayı yürütülen yargılamalar devam etmek üzere hapisshaneden salınan romancı Aslı Erdoğan ve önde gelen Kürt siyasetçi Ahmet Türk'ün yanı sıra halen cezaevinde bulunan tanınmış bir gazetecinin karısı olan Yonca Şık bunlardan sadece bir kaçıydı.

Kılıçdaroğlu, son üç kilometreyi (1,9 mil) yalnız yürümeyi planlıyor.

İstanbul Valisi Vasıp Şahin, güvenlik için 15.000 polis memurunun görevlendirildiğini söyledi. ABD Konsoloslugu, "teröristlerin geçmişte siyasi mitingleri hedeflemeleri ve barışçıl olması amaçlanan gösteriler ve büyük etkinliklerin çatışmacı hale gelebileceği ve şiddet içeren bir duruma tırmanabileceği" gerekçesiyle Amerikan vatandaşlarından ihtiyatlı davranmalarını isteyen bir güvenlik mesajı yayınladı.

<http://uk.businessinsider.com/turkey-main-opposition-leader-to-end-march-for-justice-with-a-rally-2017-7>

<http://www.timesofisrael.com/hundreds-of-thousands-flood-turkish-capital-on-justice-march/>

Haarezt

Erdoğan'ın Türkiye'deki baskılarına karşı İstanbul'daki protesto yürüyüşüne yüz binlerce kişi katıldı

09.07.2017

Ana muhalefet partisi lideri, siyasetçi arkadaşına verilen 25 yıllık cezayı protesto etmek için, Ankara'dan başlattığı 425 kilometrelik yürüyüşün bitiminde düzenlenen mitingde devasa kalabalıklara sahne oldu.

Pazar günü İstanbul'da yüz binlerce kişi, geçen Temmuz ayında başarısız olan askeri darbe girişiminden sonra, hükümetin uyguladığı baskılara karşı yapılan en büyük protesto haline gelen 25 günlük yürüyüşün bitiminde bir araya geldi.

Mitinge katılanlar, Türk bayrakları ile kırmızı ve beyaz renkte "Adalet" sözcüğüyle süslü afişler sallayarak, Türkiye'nin ana muhalefet partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun Ankara'dan başladığı 425 km'lik (265 mil) yürüyüşünün sonunda düzenlenen mitingde yapacağı konuşmayı dinlemek için toplandılar.

Laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin (Türkçe'de CHP olarak bilinir) Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, parti üyesi Enis Berberoğlu'nun casusluk suçlamasıyla 25 yıl hapisle cezalandırılmasını protesto etmek için, Haziran ayı ortasında başkentten yola çıkmıştı. Berberoğlu, 2016 yılı Temmuz ayında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan hükümetine karşı düzenlenen başarısız askeri darbe girişiminden sonra yapılan tasfiyeler kapsamında, hapsedilen ilk CHP milletvekili oldu. Başarısız darbe girişiminden bu yana yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve öğretmenler, yargıçlar ve askerler dâhil olmak üzere 150 bin kişi de görevlerinden uzaklaştırıldı.

Kılıçdaroğlu, Cuma günü Reuters'e verdiği bir demeçte, üç haftalık yürüyüşünün, darbe girişiminden sonra uygulanan Olağanüstü Hal den bu yana giyilen "koru gömleğinin atılmasında" Türklere yardım ettiğini söyledi. Günde 20 km yürüyen, 68 yaşındaki, zarif ve gzklkl bu politikacı, yürüyüşünün ilk aşamalarında nispeten mtevezacı bir destek aldı. Beş gün ve geride bırakılan 100 km'den sonra, kendisiyle yalnızca yaklaşık 1.000 kişi birlikte yürüyordu. Fakat bu sayı gittikçe arttı ve yürüyüşünün son birkaç günü devasa kalabalıklar katılmaya başladı. Yürüyüşe, Kürt yanlısı HDP de dâhil olmak üzere, diğer muhalefet partileri de katıldı.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü, taraftarlarına, miting alanına giden son etabını tek başına yürüyeceğini söyledi, ancak binlerce kişi "Hak, Hukuk, Adalet" diye slogan atarak, Kılıçdaroğlu'nu son yürüyüş etabında da takip etti.

Erdoğan, adaletin sokakta değil parlamentoda aranması gerektiğini söyleyerek, protesto gösterisinin başında Kılıçdaroğlu'nu eleştirdi. Erdoğan, suçlamalarla karşı karşıya kalabileceklerini söyleyerek, protestocuları darbe girişiminde bulunanlara benzetti. Ancak, Olağanüstü Hâl olmasına rağmen, yürüyüş ve mitingin sürdürülmesine izin verildi. Resmi Anadolu Haber Ajansı, İstanbul valisinin mitingde 15 bin polis görevlendirildiğini duyurdu.

Kılıçdaroğlu'nun CHP yeleri de dâhil olmak üzere, hak savunucuları ve hükümet muhalifleri, darbe girişiminden bu yana Türkiye'nin otoriterliğe kaymakta olduğunu belirttiler. Hükümet, uygulamakta olduğu sert önlemlerin, karşı karşıya olduğu muazzam güvenlik tehditleri karşısında, gerekli olduğunu söylüyor.

<http://www.haaretz.com/middle-east-news/turkey/1.800383>

Kılıçdaroğlu “Adalet Yürüyüşü”nü büyük mitingle bitiriyor

09.07.2017

Muhalefet lideri, bir milletvekilinin devlet sırlarını açığa çıkarma nedeniyle mahkûm edilmesini ve diğer tutuklamaları protesto etmek için 25 gün önce yürüyüşe başladı.

Türk ana muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, başkent Ankara'dan metropole uzanan 450 km'lik protesto yürüyüşünün sona ermesinin işareti olarak, İstanbul'da bir büyük miting düzenlemeye hazırlanıyor.

Kılıçdaroğlu, Adalet Yürüyüşü'nü 25 gün önce, bir Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekili olan Enis Berberoğlu'nun mahkûm edilmesini ve Türkiye'de son zamanlarda meydana gelen diğer tutuklamaları protesto etmek amacıyla başlattı. Kılıçdaroğlu'nu, CHP milletvekilleri de dâhil olmak üzere, yol boyunca binlerce destekçisi izledi.

Berberoğlu, Suriye'ye silah nakli konusunda devlet sırlarını gazetecilere ifşa ettiği iddiasıyla geçen ay 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Kılıçdaroğlu, New York Times gazetesinde cuma günü yayınlanan bir görüş makalesinde, destekçilerinin ve kendisinin “demokrasi, adalet ve Türkiye'de korkudan ve otoriter yönetimden özgürlük” için yürümekte olduklarını dile getirdi. O şöyle yazdı: “Eğer demokrasi ve hukukun üstünlüğü askıya alınıyorsa, eğer insanlar görüşlerini özgürce ifade etmekten korkuyorsa, eğer yasa yapıcılar Parlamento yerine cezaevinde bulunuyorsa, eğer mahkemeler adalete hizmet edemiyorsa, biz ayağa kalkar ve sözlerimizle, sokaklardaki bedenlerimizle adalet çağrısında bulunuruz.”

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan geçtiğimiz günlerde, CHP'nin "terörist" gruplarla ve bu grupları Türkiye aleyhine kışkırtan güçlerle iş birliği yaptığını söyleyerek, bu yürüyüşü ağır bir şekilde eleştirdi. Erdoğan "Eğer siz teröristler ve onların destekçileri için yürüyüş başlatıyorsanız ki, siz bunu terörist gruplara karşı yapmayı hiçbir zaman düşünmediniz, kimseyi amacınızın adalet olduğuna ikna edemezsiniz. Akli başında herkesin açıkça görebileceği gibi, bu durum, Suriye, Irak, Körfez ve Avrupa'da ülkemize karşı kurulan tuzakların bir parçasıdır" dedi.

CHP büyük kalabalıklar bekliyor

Yürüyüşünün 25. gününde, Kılıçdaroğlu'nun, Dragos mahallesinden İstanbul'daki Maltepe'ye yürümesi bekleniyor. O, Maltepe'de, partisinin bir milyondan fazla kişinin katılmasını beklediğini söylediği bir miting düzenleyecek.

Berberoğlu, Ocak 2014'te Suriye'ye giden Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT) tırlarının aranmasını gösteriyor gibi görünen görüntüleri bir gazeteye vererek devlet sırlarını açıkladığı gerekçesiyle mahkûm oldu.

Son aylardaki toplu tutuklamalar, liderleri de dâhil olmak üzere, Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi (HDP) milletvekillerini hedef alırken, o, son yıllarda hapse mahkûm olan ilk CHP milletvekili oldu.

Türkiye, yaklaşık 300 kişinin öldürüldüğü ve on binlerce devlet memurunun yanı sıra gazetecileri ve muhalefet aktivistlerini hedef alan tutuklamalara ve tasfiyelere yol açan geçen yaz yapılan darbe girişiminden sonra, Olağanüstü Hal ile yönetilmektedir.

<http://www.aljazeera.com/news/2017/07/kilicarloglu-justice-march-170709093431462.htm>

The Washington Post

Türkiye'nin muhalefeti, Erdoğan'a karşı bir güç gösterisi olarak büyük bir miting düzenledi

09.07.2017

İSTANBUL – On binlerce Türk, Cumhurbaşkanlarına karşı doğrudan bir meydan okuma olarak, Temmuz 2016'da gerçekleşen başarısız darbe girişiminden bu yana uygulanan Olağanüstü Halin sona erdirilmesine yönelik çağrıda bulunmak üzere, Pazar günü kitleler halinde bir İstanbul banliyösüne geldiler.

Muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından düzenlenen devasa protesto, farklı görüşte olanların ve diğer hükümet muhaliflerinin sistematik bir darbe sonrası tasfiye operasyonuna maruz bırakılmalarının bir parçası olarak, on binlerce kişinin hapse atıldığı bir ülkede, nadir görülen bir halk muhalefeti idi. İstanbul'un merkezindeki küçük gösteriler bile sert polis tepkisi ile karşılanmaktadır.

Ancak, düzenleyicilerin bir milyondan fazla insanın katıldığını iddia ettiği Pazar günü miting, muhalefet partisi lideri tarafından üç hafta önce Ankara'da başlatılan yürüyüş, zaferle son buldu.

Milletvekilleri ve çok sayıda insan, başkent Ankara'dan İstanbul sahillerine kadar, yaklaşık 280 millik bir yolu yürüyerek tamamladılar. Nezaket tavrılı CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu önderliğindeki bu yürüyüş, sadece birkaç ay önce önemsiz olmanın eşiğinde olan bir muhalefete yeniden can verdi.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü, alışılmamış biçimde ateşli konuşmasında, mitingi “yeni bir adım, yeni bir tarih, yeni bir doğum” olarak nitelendi. Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümetine

yönelik olarak mitingde şu konuları içeren bir talep listesi okudu: “Parlamentoya yetkilerinin geri verilmesi” ve “hapsedilmiş milletvekillerinin ve gazetecilerin serbest bırakılması.”

Pazar günü İstanbul’da bulunan Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, Erdoğan ile bir araya gelerek, darbe girişimini protesto etmek için bir yıl önce sokaklara çıkan Türk yurttaşlarını övdü. Tillerson, bir petrol endüstrisi konferansında yaptığı konuşmada: “Yaklaşık bir yıl önce Türk halkı - cesur erkekler ve kadınlar - darbe plancılarına karşı ayağa kalktı ve demokrasisini savundu” dedi. Tillerson ne İstanbul gösterisinden söz etti, ne de hükümetin baskılarına değindi.

Kılıçdaroğlu, Anayasa değişiklikleri ile ilgili referandum Erdoğan’a kapsamlı yetkiler verirken, Nisan ayında başarılı bir mücadele veremedi. Geçen yıl Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanının partisiyle birlikte, milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması yönünde oy kullandı. Bu hamle Kılıçdaroğlu taraftarları tarafından desteklenmedi. Fakat son haftalarda, Kılıçdaroğlu sıradan Türklere, yürüyüşüne katılmak ve ülkenin gittiği yön hakkındaki endişelerini dile getirmek konusunda ilham kaynağı oldu. Türkiye’nin Karadeniz kıyısındaki Samsun’da, 59 yaşında emekli olan Aydın Parlak: “Biz ülkemiz için yürüdük. Bu sadece başlangıçtır. Biz hapisanede en çok gazeteciye sahip olan bir ülkede yaşıyoruz. Bu eylemle muhalefet partisi 15 yıl içinde [Erdoğan’ın iktidara gelişinden bu yana] ilk kez haberlerde yer aldı, ilk kez ülkede ana gündem konusu oldu” dedi.

Türkiye’nin siyasal yapısı, yurtiçinde oluşan bir etnik Kürt ayaklanması ve yanı başındaki Suriye iç savaşının yansımaları tarafından örselenerek, yıllar içinde yavaş yavaş büyüdü. Karmaşanın ortasında, bir zamanlar bölgedeki az sayıdaki demokratik liderlerden biri olarak alkışlanan ve bir İslamcı olan Erdoğan, otoriter eğilimler sergilemeye başladı. Erdoğan, “Cumhurbaşkanına hakaret ettiklerini” söylediği yazıları ve tweetleri nedeniyle gazetecileri hedef aldı. İnsan hakları aktivistleri de çok geçmeden kendilerini mahkemede veya hapiste buldu.

Ancak, muhalefet üzerinde uygulanan sınırlamaları hızlandıran husus, geçen yaz yapılan, ordu mensubu haydut bir topluluğun Meclisi bombaladığı, İstanbul’da köprüleri ele geçirdiği ve Cumhurbaşkanına

suikast girişiminde bulunduğu darbe girişimi oldu. Darbe destekçilerini kökten temizlemek amacıyla, hükümet on binlerce kişiyi gözaltına aldı ve yargıç, profesör, polis memuru ve doktor, binlerce kişiyi işten attı.

Darbeyi kınayan ve Erdoğan'a desteğini sunan Kılıçdaroğlu, CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nun tutuklanmasından bir gün sonra, 15 Haziran'da yürüyüşüne başladı. Eski bir gazeteci olan Berberoğlu, Türk istihbaratının Suriyeli isyancılara silah gönderdiğini gösterdiği söylenen bir videoyu bağımsız Cumhuriyet gazetesine verdiği gerekçeyle, hapis cezasına çarptırıldı.

Kılıçdaroğlu, Pazar günü talep listesini açıklarken: "150'den fazla gazetecinin cezaevinde bulunduğu bir ülkede, demokrasinin bir görüntüsü bile varolamaz" dedi. Kılıçdaroğlu, mitingde yaptığı konuşmada, gösterinin ülke için "yeni bir başlangıcı" ifade ettiğini söyledi: "Bu yeni bir iklim, yeni bir tarih, yeni bir doğumdur."

Ancak, protesto gösterisine katılan bazı insanlar bu kadar umutlu değildi. Ankara'da doktor olan 41 yaşındaki Gülben Efes: "Yargı bağımsız değil. Ben durumumuz hakkında umutsuzum. [Erdoğan] bir diktatör" dedi ve gösteriye "çocukları için, ülkesi için" geldiğini söyledi.

Sıcaklığın aşırı derecelere yaklaştığı yakıcı güneş altında, Türk bayrağındaki kırmızı ve beyaz renklerden oluşan giysiler giyen genç ve yaşlılar "hak, hukuk ve adalet" diye slogan attılar. Göstericiler, ayrıca, "adalet" sözcüğü ile süslenmiş tişörtler giymiş ve şapkalar takmışlardı. Otobüsler ve feribotlar göstericileri İstanbul Maltepe banliyösünde bulunan gösterinin yapılacağı yere taşıdılar. Polis, yürüyüşte de devriye gezdi.

Ankara'dan İstanbul'a yürüyen CHP Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı: "Biz başladık ve buradayız. Adalet arıyoruz. Mahkemelerde adalet bulunmadığından, adaleti sokaklarda bulmaya çalışıyoruz" dedi.

https://www.washingtonpost.com/world/turkeys-opposition-stages-massive-rally-in-a-show-of-strength-against-erdogan/2017/07/09/72d53ef4-6199-11e7-80a2-8c226031ac3f_story.html?utm_term=.d4b2d52d5cbf

Breitbart

Türk vatandaşları Erdoğan hükümetine karşı yürüdü

09.07.2017

9 Temmuz (UPI) - Türkiye hükümetinin politikalarına karşı 280 mil ve 25 gün süren bir yürüyüş, Pazar günü İstanbul'da yapılan muaz-zam bir mitingle sona erdi.

“Adalet Yürüyüşü”, CHP milletvekillerinden biri olan Enis Berberoğlu'nun, iddiaya göre, Türkiye'nin Suriye'ye silah gönderdiğini gösteren bir videoyu bir muhalif gazeteciye verdiği gerekçesiyle hapse mahkûm edilmesinden sonra, başkent Ankara'dan İstanbul'a yürümeye ahdeden muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 15 Haziran'da tek kişilik bir protesto olarak başlatılmıştı.

Kılıçdaroğlu günde yaklaşık 12 buçuk mil yürüdü.

Yurttaşlar, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın eylemlerini protesto etmek için, Kılıçdaroğlu'nun protesto yürüyüşüne katıldılar.

Kılıçdaroğlu, CNN'ye verdiği demeçte: “Türkiye demokratik bir ülke olmaktan çıktı. Ülke bir tek adam yönetimine girdi. Bunu kabul edemeyiz” dedi.

Ülke, başarısız bir askeri darbe girişiminden sonra, yaklaşık bir yıldır Olağanüstü Hal ile yönetiliyor. Nisan ayında yapılan bir referandum, yetkileri Meclisten Erdoğan'a aktardı. Bunlar, Erdoğan'ın muhalif olarak gördüğü herkesi hapsedmesini de sağlayan yetkililerdir.

10 gündür yürüyüşe katılan 62 yaşındaki emekli belediye çalışanı Refika Öztürk, CNN'e Cumartesi günü İstanbul'da yaptığı açıklamada:

“Ben haklarım, hukuk ve adalet için yürüyorum. Siz, böyle uzun süre yürümek gibi zor bir şeyi, ancak buna inandığınız zaman, bir amaç uğruna olduğu zaman yapabilirsiniz” dedi.

Yürüyüşçüler, yıldırıcı sıcaklıkla ve şiddetli yağışla uğraşıyorlar. İki kişi kalp krizi geçirdi, bunlardan biri yaşamını yitirdi. Cumhurbaşkanı'nın taraftarları, yürüyüşçülerin “Hak, hukuk, adalet” çağrılarına karşılık olarak “Erdoğan, Erdoğan” deyip, slogan atarak protestoları izliyorlar.

Erdoğan, Cumhuriyet Halk Partisi üyeleri için “terör örgütleriyle ve onları ülkemize karşı kışkırtan güçlerle birlikte hareket ediyorlar” dedi.

<http://www.breitbart.com/news/turkish-citizens-march-against-erdogans-government/>

France 24

Türkiye cüretkâr “Adalet Yürüyüşü”nün büyük finaline hazırlanıyor

09.07.2017

Ana ana muhalefet partisi Genel Başkanı, 450 kilometrelik bir protesto yürüyüşüne başladığında, tüm öngörülere meyfan okudu ve beklentilerin üstesinden geldi. Yürüyüş Pazar günü hedefine ulaşırken, tüm gözler Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın vereceği tepki üzerindeydi.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminin birinci yıldönümünden sadece bir hafta önce Türkiye, adalet isteyen on binlerce protestocuyu kendine çeken, bundan önce hayal bile edilemeyen, 450 kilometrelik bir muhalefet yürüyüşünün sonu için hazırlanıyor. Son üç hafta boyunca, Türkiye'nin laik ana muhalefet partisi CHP'nin (Cumhuriyet Halk Partisi) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yakıcı yaz sıcağı altında, Başkent Ankara'dan İstanbul'a düzenlenen bir “Adalet Yürüyüşü”ne önderlik

yaptı. Protestonun sona ermesinden bir önceki gün, Cumartesi günü yürüyüş korteji, İstanbul'un Asya yakasındaki Pendik ilçesine girdi. Yürüyüş, bir muhalefet milletvekilinin şu anda cezaevinde bulunduğu Maltepe ilçesinde Pazar günü düzenlenecek kitlesel bir mitingle sona erecek. Katılımcıların sayısının 200.000 ila 1,5 milyon arasında değiştiği tahminler yapılıyor.

Bu en son yürüyüşü ateşleyen, CHP milletvekili ve eski gazeteci Enis Berberoğlu'nun geçtiğimiz ay tutuklanması oldu. Temmuz 2016 başarısız darbe girişiminin, iktidardaki AKP tarafından yürütülen ve 50.000'den fazla insanın tutuklanması ile yüz binlerce insanın işten atılmasına neden olan devasa bir tasfiye operasyonuna yol açmasından bu yana, ilk defa bu büyüklükte bir yürüyüş yapıldı.

Fevri bir muhalefeti harekete geçirmek

Erdoğan, geçen yıl gerçekleşen başarısız darbe girişiminden dolayı, Fethullah Gülen'in mensupları olan Gülecileri suçladı. Pennsylvania merkezli Türk vaizin reddettiği bir suçlama bu. Bu yılın başlarında başlayan ve 30 Ekim'e ertelenen darbe girişimi ile ilgili ceza davası, düzensiz bir şekilde sürerken, hükümet, Gülenist harekete ya da yasak olan PKK ile (Kürdistan İşçi Partisi) ilişkisi olduğu iddialarıyla, yüz binlerce Türk'ün üzerine çok sert bir şekilde gitti. Bu tasfiye operasyonları, 2016 Kasım'ından bu yana İstanbul'un Avrupa yakasındaki Edirne Cezaevi'nde bulunan, partinin karizmatik lideri Selahattin Demirtaş'ın da aralarında yer aldığı, Kürt yanlısı HDP (Halkların Demokratik Partisi) üyelerini de içermektedir.

Ancak laik ana muhalefet partisi CHP'nin lideri Kılıçdaroğlu'nu 15 Haziran'da sokaklara çıkmak için ateşleyen, eski bir gazeteci olan Berberoğlu'nun tutuklanmasıydı. Berberoğlu, Türk istihbarat servisinin Suriyeli asilere silah sağlaması hakkında bilgi sızdırdığı suçlamasıyla, 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Söz konusu haberi yayınlayan gazetenin editörü Can Dündar, geçen yıl Avrupa'ya sürgüne gitti. Normal koşullar altında, Berberoğlu'nun bir CHP milletvekili olarak parlamento dokunulmazlığına sahip olması gerekirdi. Ancak, Mayıs 2016'da Türkiye parlamentosu, muhalefetteki HDP'li siyasetçileri hedef aldığına ilişkin yaygın bir inancın bulunduğu

bir hamle ile milletvekilli dokunulmazlığının kaldırılmasını oylayarak, kabul etti. İronik bir şekilde bazı CHP milletvekilleri, bu önlemin lehine oy kullandılar ve böylece Türkiye'deki muhalefetin içindeki fevri bölünmelerin ve ana laik partinin Erdoğan'a karşı duramaması hususunun altını çizmiş oldular.

‘Biz bütün vatandaşlarımız için yürüyoruz’

Darbeden sonra yapılan tasfiyeler başladığından bu yana, muhalefet tarafında hareket ve uyum eksikliği olduğu için, Kılıçdaroğlu'nun stratejik olarak tasarlanan ve uygulanan sokak protestosu herkesi şaşırttı.

Lawrence Üniversitesi'nde bir Türkiye uzmanı ve Ortadoğu Demokrasi Projesinde (POMED) yerleşik olmayan kıdemli üye olan Howard Eissenstat, bu hafta başlarında FRANSA 24'e: "Birçok insan, kendim de dâhil olmak üzere, Kılıçdaroğlu'nu beceriksiz bir muhalefet lideri olarak görme eğilimindeydi. Kılıçdaroğlu, görmezden gelinmesi veya beceriksiz olarak önemsenmemesi bakımından öyle kolay bir kişi oldu ki, aniden iyi bir şey yaptığında, eski söylemden kopmak zor oluyor" dedi.

İleri yaşlardaki Kılıçdaroğlu sadece "adalet" söcüğünün yer aldığı bir pankart taşıyarak, protestocuları, siyasi parti simgeleri taşımaktan her zaman kaçınmaya çağırarak, yürüyüşünü Anadolu'nun merkezinden yürüyerek tamamladı.

New York Times gazetesinde Cuma günü çıkan bir yazıda Kılıçdaroğlu: "Biz Türkiye'de barış ve huzur içinde yaşamak isteyen tüm yurttaşlarımız için yürüyoruz: İnananlar ve inanmayanlar için; Türkler ve Kürtler için; Aleviler ve Sünniler için. İnanç, etnisite ve yaşam tarzının, ayrımcılık ve cezalandırmanın bir nedeni olmadığı bir Türkiye için yürüyoruz. Başların dik tutulduğu ve zihinlerin korkmadığı bir Türkiye için yürüyoruz" dedi.

Tüm gözler Erdoğan'ın tepkisinin üzerinde

Ancak, yürüyüşün büyük İstanbul finaline ulaşmasıyla birlikte, doğrudan korku olmasa bile, endişe, tüm gözler Erdoğan'ın Pazar gün-

kü mitinge vereceği tepki üzerindeyken, muhalefet kendi saflarına ege-
men durumda.

Erdoğan'ın seçenekleri, yürüyüşün İstanbul'da barışçıl bir protes-
to ile son bulmasına izin vermekten, son gösteriyi engellemeye, AKP
yanlısı bazı zorbalara protestoculara saldırmasına yol açmaya ya da
güvenlik nedeniyle engellenmesi emri verilmesi olasılıklarına kadar
uzanıyor.

Yürüyüş kortejinin, 15 Temmuz 2016 darbesinin yıldönümünden
yalnızca birkaç gün önce İstanbul'a girecek olması nedeniyle, bunlar
Erdoğan'ın dikkatle tartmak zorunda olacağı seçenekler. Eissenstat,
“Adalet Yürüyüşü, Erdoğan'ı bazı hoş olmayan olasılıklar ile baş başa
bırakacak, Erdoğan'ı ya muhalefetin kendisine sokakta karşı çıkmasına
izin vermeye ya da kuvvet kullanmaya zorluyor. Fakat eğer iş Kemal
Kılıçdaroğlu'nu prangalar içinde görmeye uzanırsa, bu siyasi açıdan
yıkıcı bir etki yapar. Bu seçeneklerin hiçbiri, Erdoğan bakımından iyi
sonuçlar doğurmaz” dedi.

Washington DC merkezli Dış İlişkiler Konseyi'nden Eissenstat ve
Steven Cook, Cuma günü ‘War on the Rocks’ adlı web sitesinde yayın-
lanan bir politika raporunda: “Erdoğan yürüyüşe son vermek istiyor,
ancak o aynı zamanda Türkiye'nin işleyen bir demokrasi olduğu yanıl-
samasından da yararlanıyor. Yürüyüşün yasaklanması ve Kılıçdaroğlu
ile diğer CHP liderlerinin tutuklanması, bu yalanın daha da büyümesine
neden olur. Bu, otoriter siyasi oyunların derinleşmesine neden olmuş
olan bir lider için büyük bir mesele olacak gibi görünmüyor, ancak Er-
doğan'ın başarısının önemli bir unsuru, onun, demokratik olduğunu ve
halkın iradesini adil bir şekilde temsil ettiğini iddia edebiliyor olması-
dır. Muhalefet buna inanmıyor, ancak Erdoğan'ın meşruiyeti açısından,
kendi tabanının buna inanması kritik önem taşıyor” dediler ve şunu
eklediler: “Adalet Yürüyüşü ile Kılıçdaroğlu sonunda Erdoğan'ı ve
AKP'yi savunma pozisyonuna sokmanın bir yolunu buldu.”

<http://www.france24.com/en/20170708-turkey-braces-justice-march-finale-istanbul-erdogan>

Türkiye'nin muhalefet lideri, “Adalet Yürüyüşü”nü bitirdikten sonra büyük bir kalabalığa seslendi

09.07.2017

Türkiye'deki ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı ender bir meydan okuma olarak, partili bir milletvekilinin gözaltına alınmasına karşı, muhalefetin sesini duyurmak için düzenlenen ve yaklaşık bir ay süren protesto yürüyüşünün sonunda İstanbul'da bir kitlesel mitingle geniş kitlelere hitap etti.

68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu, protesto yürüyüşüne 15 Haziran'da Ankara'dan başladı ve yaklaşık 450 kilometrelik bir yolu yürüdüktan sonra, Cuma günü İstanbul'un il sınırlarına ulaştı. Yerel saat ile Pazar günü öğleden sonra saat 05:00'de (14.00 GMT), on binlerce taraftarın geniş bir miting alanında Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını beklemek için toplandığı Maltepe semtine ulaşmak üzere, Kılıçdaroğlu, son üç kilometreyi yalnız yürümeye karar verdi.

Kılıçdaroğlu, kitlesel miting öncesinde: “Ben neden yürüyorum? Bu 450 kilometrelik yürüyüşün tek hedefi var: Adalet. ‘Yolda adalet arayabilir miyiz diye soruyorlar.’ Evet arayabiliriz. Ülkenizde ciddi haksızlıklar ve hukuk dışı şeyler varsa ve ülkenizin mahkemeleri adalet sunamıyorsa, ayağa kalkacak ve yola düşeceksiniz” diye konuştu.

Kılıçdaroğlu “olmayan adalet için yürüdüğünü” söyledi ve yürüyüşün yalnızca bir “ilk adım” ve bir “yeniden doğuş” olduğunu sözlerine ekledi. Ayrıca, insanların “ülkeye adalet getireceğini” söyledi ve mevcut dönemi bir “diktatörlük dönemi” olarak tanımladı. Kılıçdaroğlu yürüyüşünü, Ankara'daki bir mahkemenin, eski bir gazeteci olan CHP milletvekili Enis Berberoğlu'nu, ülkenin Milli İstihbarat Teşkilatının

(MİT) Suriye’deki yabancı destekli Takfiri teröristlerine silah gönderdiğini gösteren gizli belgelerin bir gazeteye sızdırılmasındaki rolünden dolayı 25 yıl hapis cezasına çarptırdıktan bir gün sonra başlattı.

Berberoğlu şu anda Kılıçdaroğlu’nun kalabalığa hitap ettiği ilçede bir cezaevinde tutuklu bulunuyor.

Türk Hükümeti “Adalet Yürüyüşü”nü zaten itici olarak görüp, umursamadı ve 18 Haziran’da Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nun yürüyüşü gibi eylemlerin Türkiye için hiçbir fayda sağlamayacağını ve hukuki takibat yapılması durumunda muhalefet liderinin “şaşırmaması” gerektiğini söyledi. Ancak Kılıçdaroğlu, Erdoğan’ın, söz konusu eylemin yasal takibata yol açacağı biçimindeki tehditlerinin kendisini yıldırdığını söyleyerek, karşılık verdi.

Kılıçdaroğlu ayrıca: “Onlar bizi kışkırtmak istiyorlar, ama biz vazgeçmeyeceğiz! Onlar bizi mahkemelerle tehdit etmek istiyorlar ve o (Erdoğan) yargıçları, savcılarını göreve çağırıyor. Biz adalet için yürüyoruz, adalete karşı değil” dedi.

Geçtiğimiz yıl 15 Temmuz’da başarısız olan darbe girişiminden bu yana, Türkiye’de siyasi mücadelede bir artış yaşandı. Muhalefet, 40,000’den fazla kişinin tutuklanmasına ve 100 binin üzerinde kişinin işten çıkarılmasına yol açan, darbe girişimi sonrası başlatılan baskıları sürekli eleştirdi. Hatta Kılıçdaroğlu, bir zamanlar Erdoğan’ı, “20 Temmuz darbecisi” olmakla suçlamış ve onun, hain askerler tarafından yapılan kanlı darbeyi, Türkiye’deki iktidarını pekiştirmek için kullandığını söylemişti.

16 Nisan’da seçmenlerin Türkiye’nin Anayasasında yapılacak değişiklikleri onaylaması ve Erdoğan’a Cumhurbaşkanı olarak daha fazla güç vermesi sonucunda, gerginlikler yeniden arttı. CHP, Erdoğan’ın referandumda az farkla elde ettiği zaferini kınadı ve Erdoğan’ın Türkiye’yi bir tek adam yönetimine doğru kaydıracağı uyarısını yaptı.

<http://www.presstv.ir/Detail/2017/07/09/527946/Turkey-CHP-Justice-march-Kilicdaroglu-Erogan-Berberoglu>

Breitbart Daily Mail

‘Adalet’ mitinginde Türk muhalefeti Erdoğan’a meydan okuyor

09.07.2017

İstanbul (AFP) - Yüz binlerce Türk muhalefet taraftarı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın yönetimi altında yapıldığı iddia edilen adaletsizlikleri, ona karşı pek de görülmeyen bir meydan okuma ile protesto etmek için, yaklaşık bir ay süren yürüyüşün ardından pazar günü İstanbul’da bir meydanını doldurdu.

Bir insan denizi, İstanbul’un Asya yakasındaki Maltepe’de yer alan geniş sahil kenarı meydanını, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından Ankara’dan İstanbul’a yapılan 450 kilometre (280 mil) uzunluğundaki “Adalet Yürüyüşü”nün bitişini kutlamak üzere doldurdu. Söz konusu miting, Erdoğan yönetimine karşı Mayıs-Haziran 2013 kitle gösterilerinden bu yana İstanbul’da görülen muhalefet tarafından yapılanların en büyüğüdü.

Kılıçdaroğlu, 25 günlük yürüyüşe milletvekillerinden birinin tutuklanmasını protesto etmek için başlamıştı. Yürüyüş kısa bir zamanda, geçen yıl yapılan başarısız 15 Temmuz darbesinden sonra uygulamaya konulan Olağanüstü Hâl altında yapıldığı iddia edilen adaletsizliklere karşı düzenlenen büyük bir yürüyüş haline geldi.

Kılıçdaroğlu, kendisine “Adalet!” diye kükreyerek cevap veren kalabalığa, “Kimse bu yürüyüşün sonuncusu olduğunu düşünmesin. Bu ilk adımdır” diye seslendi. Kılıçdaroğlu ayrıca, “Herkes çok iyi bilsin ki, 9 Temmuz yeni bir adımdır, yeni bir tarihtir, yeni bir doğumdur” diye ekledi.

Bu ölçekteki kalabalıkları genellikle yalnızca Erdoğan gösterişli mitinglerle harekete geçirebilirdi. Cumhurbaşkanı geçmişte Maltepe miting alanında taraftarları için kitlesel mitingler düzenlemişti.

- “Gandhi yürüyüşü” -

Hükümet, yürüyüşün tehlikeli olduğunu söyleyerek küçümserken, öfkelenen Erdoğan ise Kılıçdaroğlu’nu “teröristler”den ve 15 Temmuz darbecilerinden yana olmakla suçladı. Ancak Türk güvenlik güçleri yürüyüşün ilerlemesini engelleyecek hiçbir şey yapmadı ve mitingde güvenliği sağlamak için 15.000 polis görevlendirildi.

CHP yetkilileri AFP’ye, mitingdeki sayıların iki milyondan fazla olabileceğini söyledi ancak bu rakam hemen teyit edilemedi. Destekçiler, narin yapılı, bıyıklı, 69 yaşında olan Kılıçdaroğlu’nun uzun ve yorucu yürüyüşünü, Hindistanlı bağımsızlık lideri Mahatma Gandhi’nin 1930’daki ünlü “Tuz Yürüyüşü”ne benzettiler.

Muhalefet lideri, Ankara’dan ayrıldıktan sonra her gün mütevazı bir şekilde, beyaz bir gömlek, koyu pantolon ve güneşten korunmak için şapka giyiyor, geceleri ise bir karavanda dinliyordu. Kılıçdaroğlu, Türkiye’nin yaklaşık 80 milyon olan nüfusunun tamamı için yürüdüğünü söyledi. Kılıçdaroğlu, tezahürat yapan kalabalığa, “Biz tarih yazdık, biz bir efsane yazdık. Tarihi yazan sizsiniz” dedi.

Kılıçdaroğlu söz konusu yürüyüşü, partisinin milletvekili ve eski bir gazeteci olan Enis Berberoğlu’nun gizli bilgileri bir gazeteye sızdırmak suçundan 25 yıl hapis cezasına çarptırılmasından sonra Ankara’dan başlatmıştı.

Kılıçdaroğlu, mitingde CHP işareti bulunmamasını, sadece “Adalet” sloganlarının ve modern Türkiye’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün resimlerinin bulunmasını istediğini söylemişti. Mitingde, Atatürk resimleri ve Türk bayrakları ile çevrili devasa sahnenin kanopisinde dev harflerle sadece tek bir kelime yazılı idi – “Adalet”.

- ‘Biz adalet için yürüdük’ –

Türkiye’de Olağanüstü Hal kapsamında yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve öğretmen, yargıç, asker ve polislerin de dâhil olduğu bir 100 bin kişi de işlerini kaybetti.

Kılıçdaroğlu, “Biz adalet için yürüdük, biz ezilenlerin hakları için yürüdük. Biz hapisteki milletvekilleri için yürüdük. Biz tutuklanan ga-

zeteciler için yürüdük. Biz işlerinden atılan üniversite akademisyenleri için yürüdük” dedi. Kılıçdaroğlu ayrıca, “Biz yürüdük, çünkü yargı siyasi bir tekel altında” dedi. Kılıçdaroğlu, suçlamaları reddeden ABD merkezli vaiz Fethullah Gülen’in suçlandığı, başarısız darbe girişimini şiddetle kınadı, ancak Olağanüstü Halin kapsamını ağır bir şekilde eleştirdi.

Son alınan sıkı önlemler kapsamında polis Çarşamba günü, Uluslararası Af Örgütü Türkiye müdürü ve başka aktivistleri bir terör grubuna üye olmak suçlamalarıyla gözaltına almıştı.

Kılıçdaroğlu, kendisinin hem “tek adam rejimine” hem de Gülen’e karşı olduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu, “Biz Parlamentodan gasp edilen yetkilerin geri dönmesini istiyoruz” dedi ve “Cennete benzeyen bu ülkeyi cehenneme çevirmeye kim cüret edebilir” diye ekledi.

Türk polisi, bu hafta, yürüyüşe bombalı saldırı planlayan İslam Devleti radikal grup üyelerinden altı şüpheliyi gözaltına alındı. Ancak CHP bunun rutin bir operasyon olduğunu ve Adalet Yürüyüşü’yle ilgili olmadığını söyledi.

<http://www.breitbart.com/news/turkish-opposition-in-mass-justice-rally-challenge-to-erdogan/>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-4679402/Turkish-opposition-chief-hold-mass-rally-justice-march.html>

‘Bu bir diktatörlüktür!’ Türkiye Erdoğan’a meydan okumak için darbeden bu yana en büyük mitingi yaptı

09.07.2017

Başarısız darbeden bu yana Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a karşı yapılan ülkenin en büyük protesto gösterisinde yüz binler İstanbul’da sokaklara çıktı.

Türkiye’nin ana muhalefet lideri pazar günü yapılan, geniş katılımlı protesto mitinginde, ülkenin diktatörlük altında yaşadığını söyledi ve geçen yıl ordunun iktidara el koymada başarısız olmasından sonra başlatılan baskılara karşı çıkmaya devam etme sözü verdi. Bu büyük miting, Kemal Kılıçdaroğlu liderliğinde ülkenin başkenti Ankara’dan başlayan ve 25 gün süren 280 millik yürüyüşün Maltepe gösteri alanında sona erişiydi.

Kalabalığa seslenen Kılıçdaroğlu, bu mitingin uzun bir mücadelenin sadece ilk aşaması olduğunu söyledi ve “Biz korku duvarlarını yıkacağız” diye ekledi. 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu şöyle devam etti: “Bizim Adalet Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıçtır, yeni bir adımdır. Biz adalet istiyoruz. Biz adaleti yalnızca burada toplananlar için değil, sadece bizi destekleyen kişiler için değil, herkes için talep ediyoruz... Adalet mülkün temelidir. Günümüz Türkiye’inde mülkün temeli risk altındadır... Bizim içinde yaşadığımız dönem bir diktatörlüktür.” Kalabalık Kılıçdaroğlu’nun sözlerine “Hak, hukuk, adalet” sloganlarıyla yanıt verdi.

Kılıçdaroğlu, protesto yürüyüşünün ilk günlerinde az miktarda destek çekebilmişti ancak daha fazla kişi katıldıkça yürüyüş, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın iktidardaki AK Partisi tarafından darbe son-

rası başlatılan ve bir yıldır süren baskılara karşı şimdiye kadar yapılan en büyük protestoya dönüştü.

Kılıçdaroğlu hükümete, Temmuz 2016 başarısız darbesinden sonra uygulamaya konulan Olağanüstü Hali kaldırma, çok sayıda gazeteciye cezaevinden tahliye etme ve Türkiye'nin mahkemelerinin bağımsızlığını tekrar sağlama çağrısında bulundu.

Laik Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Genel Başkanı Kılıçdaroğlu protestosunu, bir milletvekili arkadaşının casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına mahkûm edilmesinden sonra geçen ay başlatmıştı. Enis Berberoğlu, tasfiyelerde hapsedilen ilk CHP milletvekili olmuştu. Bu süreç içinde, yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve öğretmenler, yargıçlar ve askerler dâhil olmak üzere 150 bin devlet çalışanı görevden alındı.

İnsan hakları grupları ve hükümet karşıtları, Türkiye'nin yıllardır otoriterliğe kaymakta olduğunu ve bu sürecin, darbe girişiminden ve Nisan ayında Erdoğan'a daha geniş yetkiler veren referandumdan sonra hızlandığını belirtiyorlar.

Hükümet ise alınan sıkı önlemlerin ve anayasa değişikliklerinin zorluklarla ve güvenlik tehditleri ile baş edebilmek için gerekli olduğunu söylüyor. Erdoğan, siyasi rakibi protesto gösterisini başlattığında, adaletin sokaklarda değil parlamentoda aranması gerektiğini söyleyerek eleştirmişti. Erdoğan ayrıca, protestocuları darbe teşebbüsünü yapanlara benzetmiş ve onların suçlamalarla karşı karşıya kalabileceklerini söylemişti. Ancak Kılıçdaroğlu, muhalefetin başka alternatifi olmadığını, çünkü Türkiye'nin mahkemelerinin siyasileştirildiğini, "parlamentonun yetkilerine el konulduğunu" ve medyanın susturulduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu ayrıca: "Bizim adalet talebimizi yapabileceğimiz sadece tek bir yer var ve o da sokaktır" dedi.

Kalabalığın içindeki insanlar ise katılım sayısının çokluğundan dolayı memnuniyetlerini ifade ettiler. Tam adını vermeyi reddeden 50 yaşında bir memur olan Beyhan, "Şimdi tehlike altında olan bizim geleceğimiz. Bu kalabalığı görmek benim umutlarımı canlandırdı. Biz adalet ve demokrasi için buradayız. Biz buradayız, çünkü biz tek-adam yönetimine karşıyız. Demokrasi yok, özgürlük yok, düşünmek bile bir suç" dedi.

Marmara Üniversitesi öğrencisi 21 yaşındaki Samet Burak Sarı, Erdoğan'ı Twitter'da terörist olarak nitelendirdiği için dört hafta hapis yattığını söyledi. Sarı sonrasında serbest bırakılmış, ancak davası devam ediyor. Pazar günü İstanbul mitinginin muhalefetin geniş kitlelerle bir araya geldiği üçüncü miting olduğunu söyleyen Sarı – ilk olarak İstanbul Gezi Parkı'ndaki 2013 protestolarında, sonrasında ise Nisan ayında, Erdoğan'a tanınan geniş yetkilerin referandumda az farkla onaylanmasına yönelik protesto gösterilerinde - bu yürüyüşle birlikte farklı görüşlere sahip insanların üçüncü kez yine bir araya geldiğini belirtti ve "bu tür şeyler halk muhalefetini canlı tutuyor" dedi.

Bu miting, 249 kişinin öldüğü, 1.400'ünün yaralandığı ve geniş çaplı halk direnişi ile bertaraf edilen darbe girişiminin yıldönümünden bir hafta önce gerçekleşti. Hükümet, parlamentonun darbeciler tarafından bombalandığı saatelerde Cumhurbaşkanı tarafından Büyük Millet Meclisinde yapılacak bir konuşma da dâhil olmak üzere, bir hafta sürecek bir dizi etkinlik düzenlemeyi planlıyor.

<http://www.express.co.uk/news/world/826625/Turkey-protest-rally-Erdogan-Kilicdaroglu-Istanbul-military-coup>

The Independent

'Adalet Yürüyüşü'nden sonra Türk Cumhurbaşkanı karşı İstanbul'da yapılan protestoda binler bir araya geldi

09.07.2017

"Keşke bu yürüyüşe ihtiyaç olmasaydı, demokrasi ve medya özgürlükleri olsaydı, keşke sivil toplum grupları fikirlerini özgürce ifade edebilselerdi"

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hükümetine karşı yapılan 25 günlük "Adalet Yürüyüşü"nü bitiminde yüz binlerce kişi İstanbul'daki mitinge katıldı. Muhalefetteki Cumhuriyet Halk Parti-

si'nin lideri Kemal Kılıçdaroğlu Ankara'dan İstanbul'a 280 millik bu yürüyüşü, milletvekilinin Haziran ayında hapsedilmesi üzerine yaptı.

Erdoğan, geçen yaz kendisine karşı yapılan başarısız darbenin ardından, muhaliflere karşı yürütölen geniş çaplı hükümet baskılarına öncülük etti ve Nisan ayında yapılan tartışmalı bir referandumdan sonra kendisine çok geniş kapsamlı yeni yetkiler verildi.

Kılıçdaroğlu, "Keşke bu yürüyüşe ihtiyaç olmasaydı, demokrasi ve medya özgürlükleri olsaydı, keşke sivil toplum grupları fikirlerini özgürce ifade edebilselerdi" dedi.

Muhalefet lideri bir zamanlar zayıf görülürdü ancak şimdi birçok Türk'ün sesi oldu, hatta bu durum Kılıçdaroğlu'nun, Hindistan'daki İngiliz yönetimine karşı barışçıl protestolar yapan Mahatma Gandhi'ye benzetilmesine yol açtı.

Kılıçdaroğlu Reuters'a verdiği demeçte, üç haftalık yürüyüşünün, darbe girişimi sonrasında yürürlüğe konulan Olağanüstü Hâl döneminde giydirilen "korku gömleğini çıkarıp atmalarına" yardım ettiğini söyledi.

Yürüyüşünün erken evrelerinde 68 yaşındaki Kılıçdaroğlu'na nispeten mütevazı bir destek geldi, ancak son günlerde katılımcı sayısı arttı. Yüz binlerce kişi "hak, hukuk ve adalet" talebiyle pankartlar taşıyarak ve Türk bayrakları sallayarak yürüyüşe destek verdi.

Hükümet Kılıçdaroğlu'nu, yapmış olduğu protesto ile terörist gruplara destek vermekle ve yargıyı etkilemeye teşebbüs ederek yasayı ihlal etmekle suçladı. Erdoğan kendisinin militan örgütleri destekleyenlerin üzerine gittiğini iddia ediyor, ancak hükümetin terörizme destek oluşturan şeyler tanımlı o kadar geniş ki, bu durum binlerce devlet memuru, gazeteci, asker ve diğer çalışanların tutuklanmasına yol açtı.

Parlamento üyesi Enis Berberoğlu, Türk hükümetinin Suriye'deki cihatçıları silahlandırdığını ileri süren belgeleri bir muhalefet gazetesine sızdırdığı ve geçen ay devlet sırlarını açığa vurduğu gerekçesiyle 25 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mesleği gazetecilik olan muhalefet partisi milletvekili, uzun süre Sayın Erdoğan için bir sıkıntı oldu.

Kılıçdaroğlu, Cuma günü New York Times’da yayınlanan bir yazıda, Berberoğlu aleyhine açılan davayı, “on binlerce Türk vatandaşını – politikacıları, gazetecileri, akademisyenleri, aktivistleri ya da sıradan vatandaşları – hedef alan” hükümet tarafından alınan “bir dizi anti-demokratik tedbir kapsamında bardağı taşıran son damla” olarak niteledi.

Geçen yıl başarısız olan darbeden sonra, hükümet, 50.000’den fazla kişinin tutuklanmasına ve 100.000 civarında memurun görevden atılmasına yol açan bir Olağanüstü Hâl uygulamasına geçmiş, Kürt yanlısı muhalefet partisinden bir düzine milletvekili de hapse konulmuştu. Vatandaşlar, işten atılmış kamu görevlileri ve birkaç yüksek profilli kişi de yürüyüşçüler arasındaydı. Çeşitli terörle ilgili suçlamalardan dolayı yrtlen yargılamaları devam etmek üzere serbest bırakılan romancı Aslı Erdoğan ve önde gelen Kürt siyasetçi Ahmet Türk’n yanı sıra halen cezaevinde bulunan tanınmış bir gazetecinin karısı olan Yonca şık da onların arasında bulunuyordu. İnsan hakları savunucularının ve önde gelen gazetecilerin gözaltında tutulması uluslararası kınamalara neden oldu ve ülkenin Avrupa Birliği’ne girme mücadelesine zarar verdi.

Düzenleyiciler, protesto gösterisinin, “bağımsız ve adil bir yargı sistemine yönelik, partizan olmayan kolektif bir arzuyu” ifade ettiğini belirttiler. Yürüyüşte parti bayraklarına veya sloganlarına izin verilmedi.

Anadolu devlet haber ajansına göre, İstanbul Valisi Vasıp şahin, yürüyüş sonrası yapılan mitingde 15.000 polis memurunun güvenliği sağladığını söyledi.

<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/thousands-of-protesters-gather-istanbul-protest-turkey-president-erdogan-a7832446.html>

Sali Turan

NÂZİM HİKMET GİBİ

Yürümek daima, daima ileri

Tükeniştir çünkü yerinde saymak

“Yürümek, yürümeyenleri

Arkana boş sokaklar gibi bırakarak”

Ataol Behramoğlu

The New York Times

‘Adalet Yürüyüşü’ Erdoğan’a yönelik bir meydan okuma ile İstanbul’da sona erdi

09.07.2017

İSTANBUL - Yüz binlerce protestocu, Pazar akşamı İstanbul’da düzenlenen kitlesel mitinge katıldı ve üç haftalık Adalet Yürüyüşü’nü tamamlayan muhalefet liderine tezahüratta bulundu. Mitinge katılanlar ayrıca, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a, adaletin işleyişi konusunda değişiklikler yapmaması halinde, “adaletsizliğe karşı bir başkaldırı” ile karşı karşıya kalacağı yönünde meydan okudular.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, sevgi gösterileri arasında sahneye çıktığında, “Kimse bu yürüyüşün bitiğini düşünmesin; bu yürüyüş bir başlangıçtır. Bu bizim için, ülkemiz için ve çocuklarımız için bir yeniden doğuştur. Biz adaletsizliğe karşı çıkacağız” dedi.

Türkiye’nin en büyük muhalefet partisi tarafından, hükümete karşı duran binlerce muhalife karşı uygulanan baskıları protesto etmek için düzenlenen söz konusu yürüyüş, 15 Haziran’da başkent Ankara’dan başlamış ve yaklaşık 250 mil kuzey batıda bulunan Türkiye’nin önde gelen kenti İstanbul’a kadar sürmüş ve on binlerce insanın katılımıyla gerçekleşmişti.

Polis, Cumhuriyet Halk Partisi’ne, gençlik gruplarının ve diğer muhalefet partilerinin de katılımıyla, Pazar akşamı mitinge bir milyondan fazla insanın katıldığını söyledi. Sadece adalet yazılı tişörtler giyen ve pankartlar taşıyan yürüyüşçüler, bağımsız bir yargının geri getirilmesi ve geçen yıl başarısız olan darbeden bu yana tutuklanan ya da işlemlerinden uzaklaştırılan on binlerce kişi için hızlı ve adil bir yargılamanın yapılması çağrısında bulundu.

Hükümet ve muhalefet liderlerinin, farklılıklarına rağmen, yürüyüş bitiş noktasına geldiğinde bir çatışmayı önlemek için büyük gayret gösterdikleri görüldü. Pazar günü yapılan miting, darbe girişiminden bu yana yürürlükte olan Olağanüstü Hâl uygulamasına göre kolayca yasaklanabilirdi. Çok sayıda polis memuru yürüyüşçülere refakat etti ancak müdahalede bulunmadı.

Sembolik bir jest olarak, belki de kalabalıkları yönetmeye yönelik bir hamle olarak, Sayın Kılıçdaroğlu mitingden önceki son iki mili tek başına yürüdü. Eski bir memur olan 69 yaşındaki Kılıçdaroğlu yumuşak tavırlarıyla ve Mahatma Gandhi ruhuna uygun olarak yürüyüşün barışçıl olması konusundaki ısrarıyla birçok kişinin ilgisini çekmeyi başardı.

Yürüyüşün iletişim direktörlüğünü yürüten Samet Akten Pazar günü yaptığı açıklamada, “Bu hükümet karşıtı bir protesto değil. Bu sürecin müstesna şekildeki barışçıl niteliğini ve çok özel hedefini farkına varmak önemlidir. Türkiye’de son zamanlarda eksik olan bağımsız ve adil bir yargı sistemine yönelik partizan değil, kolektif olan bir arzuyu ifade edeceğiz” dedi.

Güvenlik kaygılarına ve Erdoğan’ın otoriter liderliğini açıkça eleştirmesine rağmen hükümetin izin verdiği yürüyüş ve miting, geçen Temmuz’da 249 kişinin ölümüyle sonuçlanan başarısız darbeden sonra yapılan en büyük muhalefet göstergesiydi. CHP üyeleri de dâhil olmak üzere politikacılar, darbe girişimi sonrasında cumhurbaşkanına desteklerini bildirdiler, ancak o zamandan bu yana Sayın Erdoğan’ın uyguladığı baskıların boyutları konusunda görüş farklılıkları ortaya çıktı. Erdoğan, darbecilerle bağlantılı olmakla suçlanan 50 bin kişinin tutuklanmasını emretti ve kendisine, yargıyı da kapsayan, daha geniş yetkiler veren bir referandum kararı aldı.

Alman haftalık Die Zeit ile geçen hafta yapılan bir röportajda Sayın Erdoğan, Türkiye’de yargının bağımsız olduğu hususunda ısrar etti ve gazeteciler de dâhil olmak üzere tutuklananların birçoğunun terörle suçlandığını söyleyerek tutuklamaları savundu. Erdoğan, “Eğer onların masum oldukları ortaya çıkarsa, yargı onları serbest bırakacaktır. Ancak eğer onlar suçluysa, yargı ona göre kararını verecektir” dedi.

Pazar günkü miting olaysız geçti. Taraftarlarını yürüyüşü barış içinde tamamlamalarından dolayı öven Kılıdaroglu, güvenlik glerine de kalabalığa karşı sergiledikleri tavırdan dolayı teşekkür etti. Ancak Kılıdaroglu, Erdoğan hükümetine karşı yaptığı suçlamalarda çok netti. Cumhurbaşkanı Olağanüstü Halin derhal kaldırılması ve sağlık durumu ağır olan ve açlık grevi yapan iki kişinin serbest bırakılması çağrısında bulundu. Kılıdaroglu ayrıca yargıçlara ısrarla, ya hükümet baskısına direnmelerini ya da istifa etmelerini tavsiye etti. ‘‘Cumhurbaşkanına buradan ve doğrudan söylüyorum, senin adaletin bizi yıldıramaz’’ dedi.

Kılıdaroglu mitingde, anayasadaki değişikliklerin geri alınmasını, geçen yılki darbe girişiminin tamamen soruşturulmasını, gazetecilerin, milletvekillerinin ve orduda görev yapan tutuklu erlerin serbest bırakılmasını ve memurların içlerine iade edilmesini talep eden 10 maddelik bir bildiri sundu. Kılıdaroglu, ‘‘Adalet bir haktır, biz hakkımızı geri istiyoruz’’ dedi. ‘‘Biz, buradaki milyonlarca kişi, yeni bir sosyal sözleşme talep ediyoruz’’ dedi.

Bir CHP’li milletvekili ve eski bir siyasi mahkûm olan Dursun iek, bu mitingin, 2019’daki başkanlık seçimlerinden önce Erdoğan’ın hükümetine meydan okumak için muhalefet partileri tarafından yürütülecek bir mücadelenin başlangıcının bir işareti olduğunu belirtti. iek ayrıca, ‘‘Eğer değişirlerse tamam, ancak eğer değişmezlerse, biz demokratik bir şekilde g kazanacağız’’ dedi.

Geçtiğimiz hafta Hamburg’da düzenlenen G-20 toplantısına katılan ve ABD Dışişleri Bakanı Rex W. Tillerson ile Pazar günü Ankara’da bir araya gelen Erdoğan, Kılıdaroglu’nun meydan okumasına karşı herhangi bir tepki göstermedi. Erdoğan’ın destekçilerinin sayıca az olduğu mitingi bazı işçiler sessizce izledi. Sürücüler ise yürüyüş için yolların kapatılmasından dolayı rahatsızlıklarını belirtti.

Bir sürücü ‘‘Allah her şeyi görüyor’’ dedi.

CHP destekçileri ise eylem çağrısını memnuniyetle karşıladıklarını söylediler. Oğn Gidişoğlu, ‘‘Bunun bir başlangıç olduğunu duyduğum için nihayet gerçekten mutluyum’’ dedi. Gidişoğlu, Sayın Kılıdaroglu’na atıfta bulunarak, ‘‘O bizim zincirlerimizi çözdü’’ dedi. Ancak ba-

zıları yürüyüşün başarısının önümüzdeki günlerde liderlerinin tutuklanmasına neden olacağından korktuklarını söyledi.

Kıdemli CHP milletvekillerinden birisi ve Meclis İnsan Hakları Komisyonu üyesi olan Mahmut Tanal, bunun kendilerinin hazırlıklı olduğu bir risk olduğunu söyledi. Tanal, “Ben onların hedeflerinden biriyim. Eğer beni yargırlar ve tutuklarsa, onları memnuniyetle karşılayacağım. Bizim amacımız farkındalık oluşturmak ve adalet için bir uyanma çağrısında bulunmaktı. Sanırım başladık” dedi.

<https://www.nytimes.com/2017/07/09/world/europe/turkey-march-for-justice-istanbul.html>

Los Angeles Times

Türk muhalefet lideri 25 günlük ‘Adalet Yürüyüşü’nü bitirirken yüz binler bir araya geldi

09.07.2017

Türkiye ana muhalefet partisinin lideri Pazar günü İstanbul’da düzenlenen mitingine yüz binlerce taraftar çekti ve miting esnasına hükümete hapisteki siyasetçileri, öğretmenleri ve diğerlerini serbest bırakması ve Olağanüstü Hale son vermesi çağrısında bulundu.

Söz konusu miting, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nu, başkent Ankara’dan İstanbul’a 25 gün süren 250 millik “Adalet Yürüyüşü” adı verilen yürüyüşünü tamamladığında gerçekleştirdi.

Kalabalıktaki birçok kişi “*adalet*” yazılı pankartlar taşıyordu.

Göstericiler, “Hak, hukuk, adalet” diye haykırıyor

Kılıçdaroğlu topluluğa, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Türkiye’yi demokrasiden uzaklaştırarak otokratik tek-adam yönetimine

götürdüğünü söyledi. Kılıçdaroğlu, Erdoğan'ın, geçen Temmuz ayındaki darbe girişimine karşı cevabının, Olağanüstü Hâl ilan ederek ve bu sayede Ulusal Parlamantonun ve yargının yetkilerini askıya alarak, bir saray darbesi düzenlemek olduğunu söyledi.

Kılıçdaroğlu'nun talepleri arasında, Olağanüstü Halin sona erdirilmesi, bağımsız yargının tekrar tesis edilmesi ve hükümete yönelik tehdit oluşturduğu düşünülen gazetecilerin, politikacıların ve diğerlerinin gözaltında tutulmalarına son verilmesi bulunuyordu. Olağanüstü Hâl süresince on binlerce kişi tutuklandı.

Kılıçdaroğlu yargıçlara, “Dik durun, onurlu durun, vicdanımızın sesini dinleyin ve ona göre karar verin” diye çağrıda bulunurken, “yargıyı siyasetin emrine vermek, demokrasiye ihanettir” dedi.

Ana muhalefet partisi lideri ayrıca “Biz, sadece ve sadece adalet istiyoruz. Sadece burada bir araya gelenler için değil, sadece bizleri destekleyenler için değil, herkes için adalet istiyoruz. Adalet bir haktır, adalet hakkımızdır. Biz hakkımızı istiyoruz” ifadelerini kullandı.

Kılıçdaroğlu, başbakanlık pozisyonunu ortadan kaldıracak ve başkana, parlamantonun onayını alması gerekmeksizin, hükümetini belirleme ve yargı üzerindeki egemenliğini genişletme yetkisi veren Nisan ayında yapılan referandumu gayri meşru ilan etti. 2019'da yürürlüğe girecek olan söz konusu değişiklikler, Erdoğan'ın fazladan iki beş yıllık dönem için ve muhtemelen bir üçüncü dönem için de aday olabilmesine yol açacak. Kılıçdaroğlu, anayasa referandumunun Olağanüstü Hâl altında yapıldığını ve “sonuçları manipüle etmek için devletin bütün imkânlarının seferber edildiğini” söyledi. CHP lideri, “Bu gayri meşru bir referandumdu. Türkiye gayrimeşru bir anayasa ile yönetilemez, yönetilmemelidir” dedi.

Erdoğan, miting hakkında hemen bir yorum yapmadı ancak daha önce Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşünü geçen yılki darbe girişimine benzetmişti.

Erdoğan, “darbe girişiminde bulunanlarla sizin aranızdaki fark nedir?” diye sormuştu. “Onların elinde F-16'lar ve tanklar vardı, siz de yürüyorsunuz” demişti.

Cumhurbaşkanı ayrıca, Kılıçdaroğlu’nu sokağa çıktığı için komik duruma düşürmeye çalışmıştı. Erdoğan, “Eğer onlar adalete bu şekilde ulaşacaklarını düşünüyorsa, bu mümkün değildir, adalet afişleriyle yürümekle adalet gelmez. Adalet sizi yarın ziyaret ederse şaşırmayın” demişti.

Hükümet yaptığı yürüyüşte Kılıçdaroğlu için güvenliği sağladı ve Maltepe’deki miting alanını binlerce polis korudu. Mitinge katılan Muhammer Doğan, Associated Press’e, “Adalet yok” dedi. “Masum insanlar hapsediliyor. Mağdur ediliyor.”

<http://www.latimes.com/world/middleeast/la-fg-turkey-opposition-20170709-story.html>

Daily News Reuters The New York Times

Türkiye’deki darbe sonrası baskılara karşı İstanbul’da büyük bir kalabalık toplandı

09.07.2017

İSTANBUL (Reuters) - Türkiye’nin ana muhalefet lideri Pazar günü yapılan büyük bir protesto mitinginde, ülkenin diktatörlük altında yaşadığını söyledi ve geçen yıl başarısız olan askeri darbe sonrasında yetkililerin uyguladığı baskılara karşı çıkmaya devam etme sözü verdi.

Kemal Kılıçdaroğlu, Türk bayrakları ve adalet isteyen afişleri sallayan yüz binlerce kişiye hitaben yaptığı konuşmada, İstanbul’da Pazar günü mitingle sona eren, Ankara’dan İstanbul’a yaptığı 25 günlük, yürüyüşünün, uzun bir mücadelenin ilk aşaması olduğunu söyledi.

Kılıçdaroğlu, başkentten başlattığı 425 km’lik (265 mil) uzun ve yorucu yürüyüşünün sonunda kendisini karşılamak için toplanan kalabalığa, “Korku duvarlarını yıkacağız” dedi. Kılıçdaroğlu’nun protesto yürüyüşünün ilk günlerinde sadece az miktarda destek çekebilmişti ancak daha fazla kişi katıldıkça yürüyüş, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın iktidardaki AK Partisi tarafından darbe sonrası başlatılan ve bir yıldır süren baskılara karşı şimdiye kadar yapılan en büyük protestoya dönüştü.

68 yaşında, gözlüklü, usta bir politikacı olan Kılıçdaroğlu, “Adalet Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıç, yeni bir adımdır” dedi. Kalabalık, “hak, hukuk, adalet” diye slogan atarak karşılık verdi.

Kılıçdaroğlu hükümete, Temmuz 2016 başarısız darbesinden sonra uygulamaya konulan Olağanüstü Hali kaldırma, çok sayıda gazeteciye cezaevinden tahliye etme ve Türkiye mahkemelerinin bağımsızlığını tekrar sağlama çağrısında bulundu.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) Genel Başkanı Kılıçdaroğlu protestosunu, bir milletvekili arkadaşının casusluk suçlamalarıyla 25 yıl hapis cezasına mahkûm edilmesinden sonra geçtiğimiz ay başlatmıştı.

Enis Berberoğlu, tasfiyelerde hapsedilen ilk CHP milletvekili oldu. Bu süreçte, yaklaşık 50 bin kişi tutuklandı ve öğretmenler, yargıçlar ve askerler dâhil olmak üzere 150 bin devlet çalışanı görevden alındı.

Kılıçdaroğlu, “İçinde yaşadığımız dönem bir diktatörlüktür” dedi.

“TEK-ADAM YÖNETİMİNE KARŞI”

İnsan hakları grupları ve hükümet eleştirmenleri, Türkiye’nin yıllardır otoriterliğe kaymakta olduğunu ve bu sürecin, darbe girişiminden ve Nisan ayında Erdoğan’a daha geniş yetkiler veren referandumdan sonra hızlandığını belirtiyorlar. Hükümet ise baskıların ve anayasa değişikliklerinin, zorluklarla ve güvenlik tehditleri ile baş edebilmek için gerekli olduğunu söylüyor.

Erdoğan, protesto gösterisini başlattığında Kılıçdaroğlu’nu, adaletin sokaklarda değil parlamentoda aranması gerektiğini söyleyerek

eleştirmiş, protestocuları darbe teşebbüsünü yapanlara benzetmiş ve onların da suçlamalarla karşı karşıya kalabileceklerini söylemişti.

Ancak Kılıçdaroğlu, muhalefetin başka alternatifi olmadığını, çünkü Türk mahkemelerinin siyasileştirildiğini, “parlamentonun yetkilerine el konulduğunu” ve medyanın susturulduğunu söyledi. Kılıçdaroğlu ayrıca, “Bizim adalet talebimizi yapabileceğimiz sadece tek bir yer var ve o da sokaktır” dedi. Mitingdekiler katılım sayısından memnun olduklarını söyledi.

Tam adını vermeyi reddeden 50 yaşında bir memur olan Beyhan, “Bugün tehlike altında olan bizim geleceğimiz. Bu kalabalığı görmek benim umutlarımı canlandırdı.” dedi. Beyhan ayrıca, “Biz adalet ve demokrasi için buradayız. Biz buradayız, çünkü biz tek-adam yönetimine karşıyız” diye ekledi. “Demokrasi yok, özgürlük yok, düşünmek bile bir suç”.

Marmara Üniversitesi öğrencisi olan 21 yaşındaki Samet Burak Sarı, Erdoğan’ı Twitter’da terörist olarak nitelendirdiği için dört hafta hapis yattığını söyledi. Kendisi sonrasında serbest bırakılmış, ancak davası devam ediyor. Sarı, Pazar günü İstanbul mitinginin muhalefetin büyük kalabalıklarla bir araya geldiği üçüncü miting olduğunu söyledi. İlk olarak İstanbul Gezi Parkı’ndaki 2013 protestolarında, sonrasında Nisan ayında Erdoğan’a tanınan geniş yetkileri az bir farkla onaylayan referanduma yönelik protesto gösterilerinde. Sarı ayrıca, “Bu yürüyüşle, farklı görüşlere sahip insanlar üçüncü kez yine bir araya geldi. Bu tür şeyler halk muhalefetini canlı tutuyor” dedi.

<http://www.nydailynews.com/newswires/news/world/huge-crowd-rallies-istanbul-turkey-post-coup-crackdown-article-1.3313843>

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-march-idUSKBN19U002>

<https://www.nytimes.com/reuters/2017/07/09/world/europe/09reuters-turkey-security-march.html>

Türkler Erdoğan hükümetine karşı son yılların en büyük muhalefet gösterisini düzenlediler

09.07.2017

İstanbul mitingi, darbe girişiminden sonra yapılan keyfi tutuklamaları ve işten çıkarmaları protesto etmek üzere Ankara'dan başlayan 280 millik "Adalet Yürüyüşü"nin son durağı oldu. Geçtiğimiz yıl yapılan darbe teşebbüsünden bu yana hükümetin muhaliflere yönelik uyguladığı geniş ölçekli baskılara karşı son yıllarda yapılan en büyük muhalefet mitinginde, yüz binlerce Türk pazar günü İstanbul sokaklarına çıktı.

Maltepe miting alanında yapılan söz konusu miting, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu liderliğinde başkent Ankara'dan başlayan 280 millik (450 kilometre) yürüyüşün son durağıydı. Her türlü siyasi görüşten vatandaşların, Recep Tayyip Erdoğan hükümeti tarafından yapılan haksızlıkları ve baskıları protesto etmek için mitinge katıldıkları görüldü.

Kılıçdaroğlu, yürüyüşünün sona ermesinden dakikalar sonra yaptığı konuşmada, "Biz adalet istiyoruz, sadece burada bir araya gelenler için değil, sadece bizleri destekleyenler için değil, herkes için adalet istiyoruz" dedi ve "Adalet, mülkün temelidir" diye ekledi. "Günümüz Türkiye'sinde devletin temeli risk altındadır."

Bu miting, Gezi Parkı'nın yeniden yapılanması planı nedeniyle patlak veren Erdoğan yönetimine karşı yapılan kitlesel Mayıs-Haziran 2013 gösterilerinden bu yana İstanbul'da görülen muhalefet mitinglerinin en büyüğü oldu. İstanbul valisi Vasıp Şahin, yürüyüşten sonra Pazar günü düzenlenen mitingde 15 bin polis memurunun güvenlik sağladığını söyledi.

“Adalet Yürüyüşü” darbenin ardından yapılan keyfi tutuklamalara ve işten atmalara son verilmesi yönündeki çağrılarıyla yaygın bir destek buldu. Kamu hizmetlerinde, akademide ve medyada çalışan on binlerce kişi, geçen yılki darbe girişimini ile bağlantılı olduğuna inanılan, sürgündeki vaiz Fethullah Gülen ile olduğu iddia edilen bağlantılarından dolayı, gözaltına alınmış ve işten atılmıştı.

Ancak sıkıyönetim önlemleri, üst düzey muhalefet milletvekilleri de dâhil olmak üzere tüm muhalefeti de hedef alacak şekilde, iddia edilen faillerin ötesine geçti. Uluslararası Af Örgütü’nün iki üst düzey yetkilisi de dâhil olmak üzere, insan hakları savunucuları da tutuklandı ve Ankara dünyanın en büyük gazeteciler gardiyanı oldu.

Türk yargı sisteminin neredeyse dörtte biri, hukuk uzmanlarına göre ülkedeki adalet sistemini yeniden şekillendirmeye yönelik sistematik bir girişimle, işten atıldı ya da gözaltına alındı. Cumhurbaşkanı’nın son referandumda kendi yetkilerini geniş ölçüde arttıran zaferi, kendisine ve partisinin kontrolündeki parlamentoya, ülkenin en üst düzey yargıçların büyük bir bölümünü atama imkânı verecek.

Mitingdeki bir katılımcı, “Urfa’dan adalet için geldim. Bütün ezilenler için, işçiler için, köyüm için, mahallem için” dedi. Kılıçdaroğlu ise konuşmasında, danışmanlarının tabiriyle “Adalet Bildirgesi”ni açıkladı. Bu bildirme, Temmuz 2016’dan beri yürürlükte olan Olağanüstü Hale son verilmesi, yargı bağımsızlığının korunması, haksız yere işlemlerden çıkarılan muhaliflerin görevlerine iade edilmesi ve gazetecilerin hapsedilmesi uygulamasına son verilmesi yönündeydi.

Kılıçdaroğlu’nun, “Korku duvarını yıkacağız, adalet yürüyüşümüzün bu son günü yeni bir başlangıçtır, yeni bir ilk adımdır” dediği miting, 249 kişinin öldüğü, 1.400’ünün yaralandığı geniş çaplı halk direnişi ile bertaraf edilen darbe girişiminin yıldönümünden bir hafta önce gerçekleşti.

Hükümet, parlamentonun darbeciler tarafından bombalandığı anda Cumhurbaşkanı tarafından Büyük Millet Meclisinde gece geç saatlerde yapılacak bir konuşma da dâhil olmak üzere, bir hafta sürecek bir dizi etkinlik düzenlemeyi planlamıştı.

Sıradan vatandaşlar, işten atılmış kamu görevlileri ve ünlü simalar, yürüyüşünde Kılıçdaroğlu'na katıldılar. Terörle ilgili suçlamalardan dolayı tutuksuz yargılanan Aslı Erdoğan ve önde gelen Kürt siyasetçi Ahmet Türk'ün yanı sıra halen cezaevinde bulunan tanınmış bir gazetecinin karısı olan Yonca Şık bunlardan sadece bir kaçıydı.

Yürüyüş, protestocuları terörizmi ve darbecileri desteklemekle suçlayan hükümet yetkililerinin ve vekillerinin öfkesini çekti. Bir bayram havasında geçen mitingde solcular, laikler ve hatta dindar muhafazakârlar da dâhil olmak üzere bir çok görüşten insan vardı.

60'lı yaşlarında yalnızca ilk adını veren örtülü bir kadın olan Bediha, “Bu bizim için bir din meselesi değildir. Hepimiz için ve torunlarımız için, ilerleme için, gazeteciler için, başörtülerimiz için, adalet ile ilgilidir. Bu ülkede zulüm var ama İnşallah, bu yürüyüşle birlikte sona erecek” dedi.

<https://www.theguardian.com/world/2017/jul/09/turks-stage-largest-show-of-opposition-for-years-in-istanbul>

BBC

Türkiye protesto ediyor: Erdoğan karşıtı yürüyüş İstanbul mitingi ile sona erdi

09.07.2017

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hükümetine karşı yapılan 450 km'lik (280 mil) “adalet” yürüyüşünün sonunda, yüz binlerce kişi İstanbul'da toplandı.

15 Haziran'da Ankara'da başlayan yürüyüşe katılım çok geniş oldu. Muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, geçen yıl başarısız olan darbeden sonra yapılan tutuklama dalgasını eleştirdi. Yürüyüşçüleri

terörizmi desteklemekle suçlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yürüyüşü düzenleyen Sayın Kılıçdaroğlu'nun ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) siyasi muhalefetin ötesine geçtiğini ve terörist örgütlerle ve onları ülkemize karşı kışkırtan kuvvetlerle birlikte hareket ettiğini söyledi.

Söz konusu miting, dört yıl önce yapılan Gezi Parkı direnişinden bu yana Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı yapılan en büyük muhalefet gösterisi oldu. Hükümeti, parlamentonun yetkilerini ele geçirmek ve yürütme, yasama ve yargı güçlerini bir kişiye devretmek için, geçen sene Temmuz ayında yapılan darbe girişiminden yararlanmakla suçlayan Kılıçdaroğlu, bu mitingın "yeni bir doğum"un işareti olduğunu söyledi ve "Kimse bu yürüyüşün sonuncu olduğunu düşünmesin. Bu yürüyüş ilk adımdır!" dedi.

Kılıçdaroğlu bu yürüyüşü, milletvekillerinden biri olan Enis Berberoğlu'nun, Türk hükümetinin Suriye'deki cihatçıları silahlandığını gösterdiği öne sürülen belgeleri sızdırdığı iddiasıyla tutuklanmasından sonra başlatmıştı. Berberoğlu bu suçlamaları reddediyor. Pazar günü yapılan miting, onun tutuklu olduğu hapishaneye yakın olan bir alana kalabalık bir insan grubunu çekti.

Geçtiğimiz yıl yapılan askeri darbe girişiminden bu yana uygulanmakta olan Olağanüstü Hâl süresince 50.000'den fazla kişi tutuklandı ve 140.000 kişi görevden atıldı ya da açığa alındı.

İnsan hakları savunucularının ve önde gelen gazetecilerin gözaltına alınması uluslararası kınamalara neden oldu. Geçtiğimiz üç hafta boyunca günde 20 kilometre yürüyen, darbe girişimini kınayan, ancak Erdoğan'ın yaptığı tasfiyelerin ve Olağanüstü Hâl yönetiminin "ikinci bir darbe" oluşturduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, mitingde kalabalıklara şunları söyledi: "Adalet için yürüdük, ezilenlerin hakları için yürüdük. Hapisteki milletvekilleri için yürüdük. Tutuklanan gazeteciler için yürüdük. İşlerinden çıkarılan üniversitelerde görev yapan akademisyenler için yürüdük. Yürüdük çünkü yargı sistemi siyasi bir tekel altında."

Geçen Temmuz'da yapılan başarısız darbeye, darbeci askerler hükümet binalarını bombaladı ve sivillerin üstüne tankları sürdü ve

260'dan fazla insanın ölümüne sebep oldu. BBC'den İstanbul'da bulunan Mark Lowen, hükümetin, sadece iddia edilen darbe destekçilerini değil de tüm muhalifleri ezmek için, bu şansını değerlendirdiğine dair yaygın bir kanaat olduğunu söylüyor.

<http://www.bbc.com/news/world-europe-40547972>

DW

Türkiye'nin 'Adalet Yürüyüşü': muhalefet birlik ve reform çağrısı yaptı

09.07.2017

Muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu, 450 km'lik Adalet Yürüyüşü sonrasında, sürmekte olan tasfiyelere ve demokratik kurumların erozyonuna karşı koymak için oluşan dayanışmayı canlandırmak konusunda zorluklarla karşı karşıya.

Diego Cupolo İstanbul'dan bildiriyor:

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin başkenti Ankara'da Adalet Yürüyüşü'nü başlattıktan yirmi beş gün ve 450 kilometre (280 mil) sonra, İstanbul'da 1,5 milyondan fazla adalete olan inancını yitirmiş Türk'ün katıldığı mitingde ülkenin muhalefet grupları arasında birlik sağlanması çağrısında bulundu. Kılıçdaroğlu, partisinin milletvekillerinden birinin, Türk istihbaratının Suriye'ye silah sevkiyatı yaptığını gösteren fotoğrafları sızdırdığı iddiasıyla, 25 yıl hapis cezası aldıktan sonra tutulduğu Maltepe Cezaevi'nin yakınlarında yer alan yürüyüşün bitiş noktasında konuştu. Bu etkinlikte ve yürüyüş boyunca on binlerce kişi Kılıçdaroğlu'na katıldı.

Söz konusu hüküm, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın darbe sonrası tasfiyelerine karşı yapılan en büyük protesto haline gelen bu

yürüyüş için bir katalizör oldu. Kılıçdaroğlu'nun DW'ye verdiği demeçte, milletvekiline verilen cezanın atasözünde geçen devenin belini kıran son ekin sapı olduğunu ve kendisinin, muhalefet üzerinde devam eden baskıları ve Türk vatandaşlarına karşı yapılan adaletsizlikleri protesto ettiğini söyledi.

Kılıçdaroğlu, mitinge hitaben yaptığı konuşmada “Neden yürüdük? Olmayan adalet için yürüdük, mazlumların hakkı için yürüdük, hapisteki milletvekilleri için yürüdük, tutuklu gazeteciler için yürüdük... Üniversitelerden atılan hocalar için yürüdük” dedi.

Muhalefet hız kazanıyor

Kılıçdaroğlu, şimdi meselenin, Türk solunu uzun süredir bölmüş olan dini, etnik ve politik ideolojileri kapsayan Erdoğan muhalifleri arasında bir ittifak kurmak olduğunu, ancak bu görevin kolay olmasını beklemediğini söyledi. Kılıçdaroğlu ayrıca son günlerinde 50 bin takipçiye varan bir yürüyüşe liderlik ettikten sonra, seçim hileleri iddialarıyla birlikte yürütmenin yetkilerini Erdoğan'a veren ve bu baharda yapılan anayasa referandumunun ardından muhalefetin sesi olmanın kendisinin görevi olduğunu belirtti. AB üyelik müzakerelerinin olası askıya alınmasının iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) politikaları üzerinde bir etkisi olabilir mi sorusunu “bu karar Türkiye'yi uygar dünyadan koparacaktır” diye yanıtlayan Kılıçdaroğlu, aynı zamanda, siyasi baskıya verilecek tepkilerin Türk toplumundan gelmesi gerektiğini ve dış baskının ters tepebileceğini söyledi. Kılıçdaroğlu, Gebze'de karavanında yapılan röportajda, “Bunun bir etkisi olmayacaktır” dedi. “Aksi-ne, [uluslararası toplumun müdahil olması] kutuplaşmayı artıracak ve bu da Erdoğan'ın partisinin yararına olacaktır” dedi.

Anayasal Reformları İptal Etmek

Son zamanlarda yapılan bir araştırma, Türk vatandaşlarının yüzde 70'inin ülkenin adalet sistemine inanmadığı gösterdi, CHP Genel Başkan Yardımcısı Gürsel Tekin, partisinin ana hedefinin Nisan referandumunda kabul edilen anayasa reformlarını iptal etmek olduğunu söyledi. Tekin, Türkiye'nin yargısının artık bağımsız olmadığını, Erdoğan'ın en yüksek mahkemelere yargıç atama yetkisine sahip olduğunu ve CHP'nin halkı temsil eden bir anayasayı sunmak için çalışacağını söyledi.

Tekin, DW'ye, "Referandum öncesindeki anayasa bir askeri diktatörlük tarafından hazırlandığı için bir halk anayasası değildi. Bu yeni anayasa da halk için değil; çünkü kusurlu bir referandumla geçirildi. Biz Türkiye'yi tüm etnik grupların temsil edildiği daha ilerici ve demokratik bir geleceğe yönlendirmeye yardımcı olacak bir anayasa yapmak istiyoruz" dedi.

Erdoğan'ın liderliğindeki hükümet uzun süredir, Kılıçdaroğlu'nun yapmış olduğu protesto ile terörist gruplara destek vermekle suçluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nun yargıyı etkilemeye teşebbüs ederek yasayı ihlal ettiğini söyledi.

Elit bir Parti Sokaklara Çıkıyor

CHP'nin önde gelen isimleri, bu değişiklikleri hayata geçirmek için, bazıları geçmişte parti tarafından ihmal edilmiş, geniş bir muhalefet grubu yelpazesinin desteğine ihtiyaç duyacaklarını belirtti. Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün mirası olan CHP, uzun zamandır kendisini katı bir laik anlayışına ve tekil bir Türk kimliğine dayandırıyor ve bu durum çok sayıdaki azınlık grubu her zaman temsil etmiyor.

Türkiye'nin çeşitli etnik ve dindar kesimleri ile olan bu kopmalar, Erdoğan'ın AKP'sine büyük yarar sağlayarak partiyi giderek daha fazla izole etti. Bu bağlamda, Illinois State Üniversitesi'nden Karşılaştırmalı Siyaset alanında çalışmalar yapan Doç. Dr. Yusuf Sarfati, yeniden canlandırılan muhalefet ruhunun dışları olup olmadığını henüz görülmediğini ifade eden bir tweet attı.

Yürüyüşe katılan 27 yaşındaki Furkan Aksoy, CHP'nin modernize edici temalarının geçmişte geri teptiğini söyledi: "Bu parti her zaman insanlara tepeden baktı, onlara medeni olmadıkları ve cahil oldukları hissini verdi. Öte yandan Erdoğan seçmenlerine onları sevdiğini doğrudan söylüyor, onları baş tacı yapıyor ve onların kendilerini özel hissetmelerini sağlıyor. CHP'nin halkla böyle doğrudan bir bağı yok."

Mitingdeki protestocuların hepsi CHP'ye desteklerini ifade etmeler de çoğu bu girişimi, nadiren sokaktaki vatandaşlarla doğrudan ilgilenen bir parti için olumlu bir adım olarak gördü.

Muhalefeti Birleştirmenin Zorlukları

İlerici bir İslam bilim adamı olan İhsan Eliaçık, dinin Türk siyasetindeki rolünün artık görmezden gelinemeyeceğini ve ülkedeki muhalif kesimlerinin dindar seçmenlerle, ki bunların birçoğu aslında muhafazakâr değildir, olan ilişkilerini yeniden kalibre etmeye ihtiyaç duyacaklarını ve bu doğrultuda, Kılıçdaroğlu ile yaptığı son görüşmelerde, CHP liderinde önemli değişiklikler gördüğünü söyledi.

“Kılıçdaroğlu’nun kişisel bir rönesans yaşadığını belirten Eliaçık, “Onu gördüğümde, her zaman yeni fikirlerle dolu oluyor ve yakında bir eylem planı olacağından eminim. Laik ve dindar insanların birbirlerini anlamaları uzun bir zaman alacak” diye devam etti. “Şu anda tohum ekiyoruz ve umarım onlar bir gün yeşerecekler”.

Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi’nin (HDP) Kadınlar Meclisi üyesi Mercan Gül, dindar seçmenlerin yanı sıra, CHP liderleri ve taraftarlarının, Türkiye nüfusunun yüzde 20’sini ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’a karşı olan muhalefetin bir kısmını oluşturan Kürtlerle olan ilişkilerini de yeniden düşünmeleri gerektiğini söyledi. Gül, kendi organizasyonunun tüm Türk vatandaşlarına yönelik olarak kadın hakları için mücadele ettiğini fakat CHP seçmenlerinin, daha aşırı Kürt militan gruplarına sempati duyar görünmenin siyasi riskleri yüzünden, bu dava ile bağlantılı olmaktan çoğunlukla korktuklarını söyledi. Gül, “Yürüyüşe katıldık, çünkü her fırsatı yeni bir umut olarak görüyoruz, gerçi söylemek istemiyorum, ancak bizim artık hiçbir şey için umudumuz yok” dedi.

Sonuçta Pazar günkü mitinge katılan insanlar Adalet Yürüyüşü’nden sonra derhal sonuç alınmasını beklemediklerini, fakat bu yürüyüşü Erdoğan’ın gündemine karşı koyacak muhalefetin gelecekte izleyeceği yolun önünü açacak gerekli bir adım olarak gördüklerini belirttiler. Diğer yandan Kılıçdaroğlu, daha emin görünüyordu. Kılıçdaroğlu, “Bu yürüyüşün sonunun, son olduğunu kimse düşünmemeli. Bu yürüyüş bizim ilk adımımızdı. 9 Temmuz yeni bir adımdır, 9 Temmuz yeni bir iklimdir, 9 Temmuz yeni bir tarihtir” dedi.

<http://www.dw.com/en/turkeys-march-for-justice-opposition-calls-for-unity-reform/a-39618430>

The Times

‘İki milyon’ Erdoğan’a karşı büyük protesto yaptı

10.07.2017

Türkiye’nin ana muhalefet partisine göre, dün Cumhurbaşkanı Erdoğan’a karşı düzenlenen büyük protesto mitinginde iki milyon insan İstanbul’a akın etti.

Tam rakam teyit edilemese de söz konusu kitlesel gösteri, 25 günlük protesto yürüyüşünü yeni tamamlayan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı, 68 yaşındaki Kemal Kılıçdaroğlu için açık bir zafer anlamına geliyor. Söz konusu politikacı yürüyüşe başladığında rakipleri onunla alay etmiş ve taraftarları ise yürüyüşe dâhil olmadan izlemişlerdi. Bazıları ona şaka yoluyla “Türk Gandhi’si” demişlerdi. Bu Adalet Yürüyüşü’nün, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın muhalefete karşı bir yıldır yürüttüğü sert tedbirler karşısında çok başarılı olacağını düşünen pek yoktu.

<https://www.thetimes.co.uk/article/two-million-rally-against-erdogan-93chmzpw9>

Breitbart

Türkiye: bir milyon gücündeki ‘Adalet Yürüyüşü’nde Muhalefet Lideri Erdoğan yönetimine diktatörlük dedi

10.07.2017

Türkiye’nin laik Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Ankara’dan İstanbul’a 280 mil uzunluğundaki “Adalet Yürüyüşü”nü Pazar akşamı bitirdi ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a karşı geçen yıl yapılan başarısız darbeden sonra hapsedilenlerin serbest bırakılmasını talep etti.

New York Times, Pazar günü İstanbul’da CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun geçen sene 15 Temmuz sonrasında haksız yere hapsedilenler için adalet çağrısı yapan konuşmasını dinlemek için, Türk polisinin açıklamalarına göre, bir milyon kişinin toplandığını söyledi. Polis kayıtları, önemli bir karışıklık veya şiddet vakası belirlemedi.

Ankara’dan İstanbul’a yapılan söz konusu yürüyüş, CHP milletvekili Enis Berberoğlu’nun “casusluk” gerekçesiyle 25 yıl hapis cezası almasından bir gün sonra 15 Haziran’da başladı. İddiaya göre, eski bir gazeteci olan Berberoğlu, Türkiye Milli İstihbarat Teşkilatı’nın (MİT) Suriye’deki Esad karşıtlarına silah gönderdiğine dair bilgiyi Erdoğan karşıtı Cumhuriyet gazetesine temin etti. Hükümet, aynı zamanda Cumhuriyet gazetesinin o zamanki genel yayın yönetmeni Can Dündar ve Ankara bürosu müdürü Erdem Gül’ü de bu yazı nedeniyle dava etti.

Berberoğlu, iktidardaki İslamcı Adalet ve Kalkınma Partisi’nin (AKP), milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasını oylamaya kabul ettirmesinden bu yana hapis cezası alan ilk CHP milletvekili oldu. Hükümet daha önce, eş başkanlarının ikisi de “terörizm” ile bağlantılı olduğu iddiasıyla hapsedilen Kürt yanlısı Halkların Demokratik Partisi (HDP) üyelerinin tutuklanması ve mahkûm edilmesi üzerinde durmaktaydı.

Türkiye’yi parlamenter sistemden başkanlık sistemine geçiren referanduma karşı çıkan Kılıçdaroğlu, yürüyüşün bitişinin kutlandığı mitingde yaptığı konuşmasında, CHP’nin sokak gösterileri düzenlemeye devam edeceğini söyledi ve haksız yere darbeci suçlamasıyla tutuklananların serbest bırakılmasını talep etti. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu, laik lider Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan CHP referandumdan sonra, geçerli sayılmaları için gerekli olan yasal damgaya sahip olmayan yüzlerce oy pusulasının kabul edilmesi de dâhil olmak üzere çok sayıda hile kanıtı bulduklarını iddia etmişti. Kılıçdaroğlu kalabalığa, “Adalet talebimiz için tek bir yer var, o da sokaklardır. Adalet Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıçtır, yeni bir adımdır. İçinde yaşadığımız dönem bir diktatörlüktür. Bu bizim için, ülkemiz için ve çocuklarımız için bir yeniden doğuştur. Biz adaletsizliğe karşı koyacağız” dedi.

Kılıçdaroğlu, özellikle görüşlerinden dolayı tutuklu bulunan milletvekillerinin, Erdoğan karşıtı haber yaptıkları için parmaklıkların arkasında olan gazetecilerin serbest bırakılmasını ve başarısız darbenin ardından geçen yıl yürürlüğe giren Olağanüstü Halin kaldırılmasını talep etti.

Pazartesi günü Berberoğlu’nu cezaevinde ziyaret etti ve cezaevinde toplanan gazetecilere bir açıklama yapan Kılıçdaroğlu “Bir deyiş vardır, ‘Adalet yavaş yürür, az yürür, ama kesinlikle hedefine ulaşır’. Bir gün adaletin gerçekleşeceğine inanıyoruz” dedi ve *Hürriyet gazetesini haberine göre*, Berberoğlu’nun moralinin iyi olduğunu söyledi.

AKP liderleri, halkı barışçıl protesto gösterileri için sokaklara çıkmaya teşvik etmenin şiddeti teşvik ettiğini ileri sürüyorlar. AKP sözcüsü Mahir Ünal Pazartesi günü, Kılıçdaroğlu’nu protestolar yoluyla “anarşi” çağrısında bulunmakla suçladı ve “tehlikeli bir oyun oynuyor. İnsanları sokaklara çıkmaya çağırıyorsanız, bu faşizmdir” dedi.

<http://www.breitbart.com/national-security/2017/07/10/turkey-opposition-leader-calls-erdogan-rule-dictatorship-at-million-strong-justice-march/>

The Washington Post

Tillerson’un demokratik ideallere ihaneti

10.07.2017

Pazar günü, Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, Türkiye’nin “cesur erkek ve kadınlarını” geçtiğimiz temmuz ayında başarısız olan darbe girişiminde “darbecilere karşı ayağa kalktılar ve demokrasilerini savundular” diye övmüştü. Bunu yapmakta haklıydı da. Ancak, ne yazık ki, Tillerson sonrasında başarısız olan o darbenin ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın muhalifleri ve bağımsız medyayı sert bir şekilde tasfiye etmesine karşı ayağa kalkan cesur erkek ve kadınları görmezden geldi.

Tillerson geçtiğimiz yıldan bu yana meydana gelen rahatsız edici olayları görmezden gelirken, bölgesel güvenlik konusundaki önemli bir görüşme öncesinde Türk cumhurbaşkanının gözüne girmeyi ümit etmiş olabilir. Türkiye, gittikçe baskıcı hale gelen bir ülke ama aynı zamanda bir NATO müttefiki; laik liberalizme giderek daha çok düşman olan, ama aynı zamanda ABD'nin Suriye'deki angajmanına da ortak olan çoğunluğu Müslüman bir ülke. Başka bir deyişle, karmaşık bir durum bu.

Fakat karmaşıklıklar, Birleşik Devletlerin kendi ideallerini bir kenara atması anlamına gelmiyor. Erdoğan rejimi gittikçe daha az toleranslı hale geldi. Erdoğan Nisan ayında, halkı kutuplaştıran ve kendisine geniş bir yelpazede otokratik yetkiler veren bir referandum düzenlemişti. Türk yetkililer yaklaşık 150 bin hükümet çalışanını görevden aldı ve gazeteciler, sivil toplum aktivistleri ve yargıçlar dâhil olmak üzere 110 binden fazla kişiyi gözaltına aldı. Daha geçtiğimiz hafta, uzun keyfi tutuklamalar zincirinin son halkası olarak, Uluslararası Af Örgütü Türkiye müdürü ve dokuz kişi, insan hakları savunucuları için düzenlenen bir eğitim oturumu sırasında gözaltına alındı. Erdoğan'ın korumaları, Washington'un göbeğinde bile protestocuları dövmek konusunda kendilerini özgür hissetmişlerdi.

Tillerson'un Türkiye'ye geldiği gün on binlerce vatandaş, Ankara'dan İstanbul'a yapılan Adalet Yürüyüşü'nün sonunda bir araya geldi. Onlar da cesur erkekler ve kadınlardır. Neden bunu da söylemiyorsun? "Realist" bir dış politika yanlıları bile, milyonlarca demokratik zihniyetli Türk vatandaşına destek vermemenin, Birleşik Devletlerin uzun vadeli çıkarlarıyla örtüşmediğini anlamalıdır. Soğuk Savaş döneminde ve sonraki yıllarda yaşanan örnekler, ABD'li diplomatların insan hakları ve özgürlük savunucuları için en azından seslerini yükseltirken, diğer taraftan otokratlarla iş birliği içinde olmalarının mümkün olduğunu göstermektedir.

Üç haftalık yürüyüşe katılan göstericiler, Sayın Erdoğan'a politikalarının tartışmasız kabul edilmeyeceğini göstermek için güvenliklerini ve özgürlüklerini tehlikeye attılar. Buna karşın, Tillerson'un moral bozucu sessizliği, Ankara'nın uluslararası alanda herhangi bir bedeli olmaksızın, muhalefete yönelik açık saldırılarına devam edebileceği mesajını veriyor.

Geçtiğimiz hafta Dışişleri Bakanlığının en son yapılan keyfi tutuklamalarından ötürü Türkiye’yi kınamış olması göz önüne alındığında, Bakanın söz konusu açıklaması özellikle hayal kırıklığı yaratmıştır. Bu tür açıklamalar şahsen yapıldığında daha fazla ağırlık taşıyor - fakat Sayın Tillerson en azından kamu önünde bunu yapmamayı seçti.

Sayın Tillerson, Obama yönetiminin son aylarında bozulmaya yüz tutan ABD-Türkiye ilişkilerini “düzeltmeyi” umut ettiğini söyledi. Bu önemli; ancak bu, demokratik ülkelere ve onlar için mücadele eden insanlara ihanet etmeden de başarılabilir ve başarılmalıdır.

https://www.washingtonpost.com/opinions/tillerson-should-speak-in-support-of-those-protesting-erdogan-in-turkey/2017/07/10/4de9d34a-65ac-11e7-8eb5-cbccc2e7bfbf_story.html?utm_term=.4e514c75d007

BBC

‘Adalet’ Yürüyüşü Erdoğan karşıtı gösteriler ile sona eriyor.

10.07.2017

Büyük kitleler Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı protesto etmek üzere İstanbul’da toplanıyor. Eski Avrupa Bakanı ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi’nden Egemen Bağış ve bu protestonun hükümet politikası üzerinde bir etkisinin olup olmayacağı hususunda görüş belirtiyor. Aynı zamanda program ile ilgili olarak bağımsız ekonomist Michael Hughes’ın ABD Merkez Bankası Başkanı Janet Yellen ve onun Birleşik Devletler politikasında izlenen politika ve ekonomi ile ilgili görüşlerine de başvurduk, öte yandan BBC’den Paddy O Connel ise dünya bankacılığındaki dramatik durumları araştıran ve ortaya çıkaran “Tatlı” adlı yeni oyunu hakkında Sir Nunn ile bir görüşme yaptı.

<http://www.bbc.co.uk/programmes/p05713h6>

Intelligencer Post

Türkiye’deki muhalif hareket “Adalet Yürüyüşü” İstanbul’da bir araya gelen 1 milyonun üzerinde insanla doruğa çıktı

10.07.2017

Türkiye’deki muhalif hareket “Adalet Yürüyüşü”nün sonunda yaklaşık 1.6 milyon insan İstanbul’da toplandı.

Göstericiler muhbirlik nedeniyle, muhalif milletvekiline verilen 25 yıl hapis cezasını protesto ettiler.

Adalet Yürüyüşü 15 Temmuz tarihinde Türkiye’nin başkenti Ankara’da başladı ve katılımcılar İstanbul’ a kadar 450 km (280 mil) yürüdü.

Muhalefet partisi CHP lideri Kılıçdaroğlu Adalet Yürüyüşü’nün Türkiye için yeni bir başlangıcı işaret ettiğini belirtti.

Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı Erdoğan’ı ve iktida partisini, 15 Temmuz 2016 tarihindeki başarısız darbe girişiminin ardından uygulamaya konulan Olağanüstü Hal yetkilerini, muhalefeti çökertmek amacıyla keyfi olarak kullanılmasından dolayı ağır bir dille eleştirdi.

Bir milyonun üzerinde protestocu; muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri tarafından düzenlenen ve Ankara’dan başlatılan Adalet Yürüyüşü sonlanırken, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisinin (AKP) politikalarına karşı İstanbul’da toplandı.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu Ankara’dan İstanbul’a yapılacak bu yürüyüşü, Milli İstihbarat Teşkilatı’nın (MIT) Suriye’deki cihatçılara silah taşımakta olan kamyonlarla ilgili bilgi sızdırmak nedeniyle 25 yıla mahkûm edilen CHP Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasını protesto etmek üzere başlatmıştı.

Türkiye'nin en büyük muhalif oluşumu, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), kısa bir süre önce, ülkenin yönetim sisteminin başkanlık sistemine dönüştürülmesinin az bir farkla önünü açan 16 Nisan referandumu sonuçlarına Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (ECHR) karşı çıkmıştı.

20 Nisan 2017 tarihinde, Türkiye Yüksek Seçim Kurulu (YSK) 16 Nisan anayasa referandumu sonuçlarına karşı yöneltilen tüm itirazları geri çevirdi.

Resmi sonuçlara göre, 58 milyonu üzerindeki Türk seçmenin %51,3'ü, Cumhurbaşkanı Recep Erdoğan ve iktidardaki Adalet ve Kalkınma partisinin (AKP) başkanlık sistemi referandumuna sunulan anayasa değişikliği paketine “evet” dedi.

Referandumda katılım oranı %84'ü aşmış olup, referandumda “evet” diyenlerin sayısı, “hayır” diyenlerden 1,3 milyon daha fazlaydı.

Türkiye'nin ana muhalefet partisi; seçim kuruluna, resmi mühür taşımayan 2,5 milyon oyu geçerli kılan kararıyla sonuçları manipüle etmiş olduğu yönünde suçlama yöneltti. Türkiye Barolar Birliği seçim kurulunun kararının yasadışı olduğunu ilan etti.

Referandum sonuçları İstanbul, İzmir ve Türkiye'nin diğer şehirlerinde protestoları ateşledi. Uluslararası gözlemciler çok sayıda ihlal tespit ederken, Avrupalı politikacılar da sonuçları eleştirdi.

Referandumla geniş yetkilere kavuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan gözlemcilere “hadlerini bilmesini” gerektiğini söyledi ve Batı'yı, Türkiye'ye karşı “Haçlı zihniyeti” sergilemekle suçladı. .

‘Yeni Başlangıç’

Bazı tahminlere göre, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından başlatılan 450 km'lik (280 mil) Adalet Yürüyüşü'nün sona erdiği Türkiye'nin en büyük şehri İstanbul'a Pazar günü bir milyon kişinin üzerinde insan toplanmıştır. Turkish Minute'in haberine göre; Pazar günü yapılan bir açıklamada, CHP Grup Başkan Yardımcısı Özgür Özel, mitingde 1,6 milyon kişinin toplandığını söyledi. Ancak, Pazar günü daha sonra İstanbul Valiliğinden yapılan bir açıklamada ise katılımcı sayı-

sının sadece 175,000 olduğu ileri sürüldü. Bu tahmin miting alanının metre kare ölçümüne dayanmaktadır.

[Hurriyet Daily News](#) haberine göre; mitingde yaptığı konuşmada, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri Kılıçdaroğlu 25-günlük “Adalet Yürüyüşü”nün ülke için yeni bir başlangıca işaret ettiğini söyledi.

CHP lideri, İstanbul’un Maltepe semtindeki mitingde “Herkes şunu çok iyi bilsin ki 9 Temmuz yeni bir adımdır. Yeni bir ortam, yeni bir tarih, yeni bir başlangıçtır. Adalet Yürüyüşü’nün son günü yeni bir başlangıç ve yeni bir adımdır. Yürüyüşün bittiği, barış ve kardeşliğin başladığı gündür ” dedi.

Yürüyüş başlangıçta CHP Başkan Yardımcısı Enis Berberoğlu’nun yatmakta olduğu Maltepe Cezaevi’nin önünde sona ermesi üzere planlanmıştı, ancak parti geniş katılımlı bir miting yapmaya karar verdi.

CHP’ye ilaveten, Halkların Demokrasi Partisi (HDP) ve çok sayıda işçi sendikası - DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) ve KESK (Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu) mitinge iştirak etti.

‘Olmayan Adalet ’

Kılıçdaroğlu konuşması sırasında, tarihteki en barışçıl siyasi eylemi gerçekleştirdiklerini söyledi: “Olmayan adalet için yürüdük. Mağdur insanların, hapse atılan milletvekili ve gazetecilerin hakları için yürüdük. Üniversitelerde görevlerinden uzaklaştırılan akademisyenler için yürüdük” diyen Kılıçdaroğlu sözlerine, 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi sonrası yayınlanan kanun hükmünde kararnameleri işaret ederek, “Demokraside geçici yasalarla/kanun hükmünde kararnamelerle akademisyenleri üniversitelerden uzaklaştırmak utanç verici” şeklinde devam etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve partisi, darbe girişiminin Pennsylvania merkezli Türk vaiz Fethullah Gülen ve “Fethullah Terörist Örgütü” (FETÖ) kaynaklı olduğunu ileri sürüyor. Kılıçdoroğlu: “Şimdi adaleti niçin sokaklarda arıyoruz diye soruyorlar. Hatırlayın, 15 Temmuz darbe girişimini durduran, onurlu duruşuyla Meclis ve sokağa inen insanlarımızdı” dedi.

Ve ardından sözlerini şöyle bitirdi: “20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen Olağanüstü Hal ile alınan darbe sonrası tedbirler, 20 Temmuz sivil darbesidir.” 69 yaşındaki CHP lideri; püskürtülmüş darbe girişiminin siyasi ayağının ortaya çıkarılması, parlamento yetkilerinin geri verilmesi, Olağanüstü Halin kaldırılması, Olağanüstü Hal mağdurlarının medeni haklardan yoksun bırakılmasına son verilmesi, adil yargının sağlanması, hapse atılan milletvekili ve gazetecilerin serbest bırakılması, güçlü bir parlamenter demokrasinin kurulması, yoksulluk ve işsizliğe son verilmesi ve barışçı ve adaletli bir dış politikanın sürdürülmesi konuları da dâhil olmak üzere Türkiye’yi yönetenlere 10 maddelik bir istemler listesi okudu.

İstanbul Valisine göre; Yürüyüşün güvenliğini sağlamak üzere 15,000 polis görev yaptı.

Avrupa Parlamentosu Raportörü Kati Piri “Adalet Yürüyüşü” nü överek, adalet için harekete geçen yaklaşık 2 milyon kişinin katıldığı 9 Temmuz mitingini “tarihi” olarak nitelendirdi.

<http://www.intelligencerpost.com/1-million-rally-culmination-turkish-oppositions-justice-march-istanbul/>

France 24

Binlerce insan Erdoğan karşıtı gösteri için İstanbul’da toplandı

10.07.2017

On binlerce insan Pazar günü, son yıllarda Cumhurbaşkanı Recep Tayip Erdoğan ‘a karşı düzenlenen en büyük protesto olan Türkiye’nin ana muhalefet partisinin İstanbul’daki mitingi için toplandı.

Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu partisinden bir milletvekilinin tutuklanmasının ardından Haziran ayında 450 km’lik

(280 mil) yürüyüşü başlatmıştı. Yürüyüş geçen yaz yaşanan darbe girişiminin ardından terörist gruplarla bağlantısı olduğu iddia edilen insanlara yapılan baskılara karşı bir protestoya dönüştü.

Kılıçdaroğlu yürüyüşün son gününde, Cuma Günü Associated Press Ajansına yaptığı açıklamada, “Demokrasi olsaydı medya özgür olabilseydi, sivil toplum düşüncelerini özgürce açıklayabilseydi bu yürüyüşe ihtiyaç duyulmazdı “ ifadesini kullandı.

Bir dönem güçsüz bir muhalefet lideri görüntüsü çizen Kılıçdaroğlu, bu süreçte çok sayıda Türk vatandaşının sesi oldu ve İngiliz kolonilerinin uygulamalarına karşı tarihi yürüyüşü başlatan Hindistan lideri Mahatma Gandhi’ye benzetildi. On binlerce insan yürüyüş sırasında Kılıçdaroğlu’na eşlik ederek “hak, hukuk, adalet” şeklinde tezahüratta bulundu. On binlerce insan bayraklarını sallayarak ve “adalet” diye bağırarak Kılıçdaroğlu’nu selamladı.

Düzenleyiciler; yürüyüşü “toplular, partizanca olmayan ve Türkiye’de eksik olan bağımsız ve adil yargı sistemi arzusunun dile getirildiği bir gösteri” olarak yorumladı. Yürüyüş sırasında hiçbir partinin bayrağı veya sloganı kullanılmadı.

Hükümet protesto sırasında terörist grupları desteklediği yönünde Kılıçdaroğlu’nu suçladı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kılıçdaroğlu’nun yargıyı etki altına almaya çalışmak suretiyle yasaları ihlal ettiğini söyledi. Türkiye’nin terörü destekleme tanımı öylesine geniş ki bu durum ülkenin Avrupa Birliği üyeliğini zora sokuyor.

Milletvekili Enis Berberoğlu geçen ay Türkiye’nin gizli servisinin Suriye’de İslamcı ayaklanmacılara silah teslim ettiği bilgisini muhalif bir gazeteye vererek devlet sırlarını açıklamış olduğu gerekçesiyle, 25 yıl hapse mahkûm olmuştu.

Cuma günkü New York Times’a verdiği demeçte Kılıçdaroğlu, Berberoğlu’na karşı açılan davayı “Erdoğan hükümetinin yürüttüğü bir dizi anti-demokratik hareketin son halkası” şeklinde yorumlayarak on binlerce Türk vatandaşını, politikacıyı, gazeteciyi, akademisyeni, aktivist veya vatandaşı hedef aldığını ifade etti.

Geçen yılki başarısız darbe girişiminin ardından, hükümet Olağanüstü Hal uygulamasına geçerek 50,000'in üzerinde insanı tutuklarken 100,000 üzerinde devlet memurunu da görevinden uzaklaştırdı. Kürt muhalif partisinden bir düzüne milletvekili de hapse atıldı. Vatandaşlar, haksızlığa uğramış kamu çalışanları ve toplumun önde gelen simaları Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşüne katılmıştı. Çeşitli terör ile bağlantılı suçlardan dolayı yargılanmak üzere serbest bırakılan Romancı Aslı Erdoğan ve Önde gelen Kürt liderlerinden Ahmet Türk ve aynı zamanda şu anda hapiste olan bir gazetecinin eşi Yonca Şık da bu yürüyüşe katılanlardan sadece bazılarıydı.

İstanbul Valisi Vasip Şahin 15,000 polis memurunun yürüyüş sonrası protestoda görev yaptığını söyledi.

Birleşik Devletler Konsolosu bir güvenlik mesajı yayımlayarak Amerikan vatandaşlarının “geçmişte teröristlerin siyasi gösterileri hedef aldığını, barışçıl ve büyük katılımlı gösterilerinin şiddete dönüşebileceğini” hatırlatarak Amerikan vatandaşlarının dikkatli olmasını istedi.

<http://www.france24.com/en/20170709-thousands-mass-mark-anti-erdogan-rally-istanbul>

ABC News Daily Mail Chicago Tribune Daily News

Türkiye'nin muhalefet lideri cezaevini ziyaret etti ve adalet istedi

10.07.2017

Türkiye ana muhalefet partisi başkanı 25 günlük protesto yürüyüşünün esin kaynağı olan parti milletvekilini cezaevinde ziyaret etti.

Enis Berberoğlu Türkiye gizli servisinin Suriye'deki İslamcı ayaklanmacılara silah yardımında bulunduğu dair bilgiyi muhalif bir gazeteye sızdırması gerekçesiyle 25 yıl hapse mahkûm olmuştu.

Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu Pazartesi günü İstanbul dışındaki bir cezaevinin önünde gazetecilere “adalet yargılandı ve hapse atıldı” dedi ve ekledi: “hapse atılan bu insanlar toplumda derin bir yara açmıştır.”

Parti lideri 450 kilometre (280 mil) yürümüş ve kendisine on binlerce insan katılmıştı. Bu yürüyüş geçen yılki başarısız darbe girişiminin ardından hükümetin baskı politikasına karşı büyük bir eyleme dönüştü.

<http://abcnews.go.com/International/wireStory/turkeys-opposition-leader-visits-prison-demands-justice-48540313>

<http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-4681620/Turkeys-opposition-leader-visits-prison-demands-justice.html>

<http://www.chicagotribune.com/news/nationworld/sns-bc-eu--turkey-opposition-20170710-story.html>

<http://www.nydailynews.com/newswires/news/world/turkey-opposition-leader-visits-prison-demands-justice-article-1.3314465>

Daily Mail

Türkiye'nin muhalefet lideri yürüyüş ve mitingin ardından hapisteki Milletvekilini ziyaret etti

10.07.2017

Muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu tutuklu milletvekili ile ilgili olarak bir dayanışma gösterisi haline dönüşen ve yaklaşık bir ay süren “Adalet Yürüyüşü”nün ardından Pazartesi günü İstanbul’da cezaevinde milletvekilini ziyaret etti. .

Parti sözcüsünün AFP’ye verdiği bilgiye göre; laik Cumhuriyet Halk Partisi(CHP) lideri Kılıçdaroğlu gazeteci-milletvekili Enis Berberoğlu’nu tutuklu olduğu İstanbul, Maltepe Cezaevi’nde ziyaret etti. Berberoğlu geçen ay bir muhalif gazeteye devlet sırlarını sızdırmaktan dolayı tutuklanmış olup akabinde Kılıçdaroğlu bu karar için Ankara’dan İstanbul’a bir yürüyüş başlatmıştı.

Yürüyüş Pazar günü yüz binlerce insanın katılımıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan’a yönelik yıllar boyu süren eleştirilerin tepe noktasına ulaştığı dev bir mitinge dönüştü. CHP sözcüsü: “Berberoğlu, yürüyüşü ‘etkileyici’ bulduğunu ifade ederek parti liderine teşekkürlerini ilettiler” şeklinde bir açıklama yaptı. Parti sözcüsü ayrıca, içeriği hakkında bir bilgi vermeden “Berberoğlu bir kitap yazıyor”dedi.

Kılıçdaroğlu 450-kilometre (280 mil) mesafeyi 25 günde yürümüş ve yürüyüş Erdoğan’ ın adaletsizliklerine karşı büyük bir mitinge dönüşmüştü. Geçen ayki başarısız darbe girişiminin ardından Türkiye’deki Olağanüstü Hal uygulamasıyla yaklaşık 50,000 kişi tutuklanmış bulunuyor ve aralarında öğretmenlerin, yargıçların, asker ve polislerin de bulunduğu yaklaşık 100,000 kişi de işini kaybetti.

Berberoğlu ile yaptığı görüşmenin ardından Kılıçdaroğlu şöyle konuştu: “Hiçbir günahı olmayan, terör ile hiçbir bağlantısı olmayan, yanlışlıkla suçlanan insanlar hapse atılıyor, toplumun vicdanı zedeleniyor” dedi ve ekledi: “Enis bu insanlardan biridir.”

Hükümet yürüyüşün büyümesini engellemek istemekle beraber polis yürüyüşe müdahale etmedi ve aynı zamanda miting alanında da güvenliği sağladı. Erdoğan Pazar günkü mitingin büyüklüğü hakkında bir yorumda bulunmadı.

<http://www.dailymail.co.uk/wires/afp/article-4682284/Turkey-opposition-chief-meets-jailed-M-mass-rally.html>

VOX

Türkiye'nin lideri ülkenin demokrasisinin altını oyuyor. Türk halkı ise buna karşı mücadele ediyor

10.07.2017

Yüz binlerce insan hafta sonu Erdoğan'ın basın ve bağımsız yargı üzerinde oluşturduğu baskıyı protesto etti.

Yüz binlerce protestocu İstanbul'da toplanarak, Ankara'dan 25 gündür yürüyen binlerce kişiyle dün bir araya geldi. Bu protesto, 2013'den beri Erdoğan'a karşı yapılan en büyük gösteriydi. Başkan Donald Trump tarafından sıcak bir şekilde karşılanan Erdoğan hakkında kendi ülkesindeki genel kanı, demokrasinin temel direklerini büyük ölçüde sarsan, otoriter ve güçlü bir lider olduğu yönündedir.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderliğindeki yürüyüş ve miting, Türkiye çapında destekçileri kendisine çekti. 104 derecelik sıcaklık ve hükümetten tarafında gelebilecek gelen şiddetli bir tepkinin ihtimali protestocuların gözlerini korkutmadı ve Maltepe'deki alanda "adalet" yazılı pankartlarla toplandılar. Bu insanlar yaklaşık bir yıl önceki başarısız darbe girişiminden bu yana ilk defa Erdoğan Hükümetinin özgür basın, bağımsız yargı ve ifade özgürlüğü üzerinde oluşturduğu baskıyı protesto ediyordu. Yürüyüş; enerjisini, Suriye'ye silah sevkiyatı sırasında resmi Türk araçlarının görüntüsünü basına sızdırmakla suçlanan muhalefet milletvekili Enis Berberoğlu'nun kısa bir süre önce tutuklanması ve mahkum edilmesinden almıştı.

Toplanana insanlara Kılıçdaroğlu Öyle seslendi: “Korku duvarını yıkacağız. Adalet Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıçtır.”

Bu miting dramatik bir cesaret gösterisiydi. Sadece iki hafta önce, Türk Polisi, hükümetin yasaklama kararına rağmen LGBTQ yürüyüşü yapan protestocuların üzerine plastik mermi ve göz yaşartıcı bomba atmıştı. Eylemciler, mitingin ardında 41 kişinin tutuklandığını açıklamıştı.

Dünkü mitingini bir son yerine bir başlangıç olarak niteleyen Kılıçdaroğlu, 9 Temmuz’un Türk tarihinde bir dönüm noktası olarak görüleceği sözünü verdi. “Bu bizim, ülkemizin ve çocuklarımızın yeniden doğuşudur, adaletsizlikle mücadele edeceğiz” dedi.

“Olmayan adalet için yürüdük” diye seslendi Kılıçdaroğlu kalabalığa. “Tutuklu milletvekilleri için, hapisteki gazeteciler için, ezilenlerin hakları için yürüdük... Üniversitelerden atılan akademisyenler için yürüdük.”

Birleşik Devletler Dış İşleri Bakanı [Rex Tillerson](#) sanayi konferansına katılmak üzere Pazar günü İstanbul’da idi. Tillerson ziyareti sırasında, insanları cesaretlerinden dolayı övdü. Ancak Tillerson şehirler arasında bu uzun yarışı yapan insanları değil geçen yıl darbeye direnene insanları kastediyordu.

“Bu çok önemli günde hepimiz İstanbul’dayız ” dedi dün Tillerson ve devam etti: “Yaklaşık bir yıl önce Türkler — cesur erkek ve kadınlar — darbecilere karşı direnerek demokrasilerini savundular”.

Tillerson bariz bir şekilde gün içerisinde yapılan protestolara ya da darbe girişiminden buyana Türkiye’de giderek artan otoriter ortama değinmedi.

Erdoğan yönetiminde Türkiye muhalif görüşlü kişilere karşı konukseverliğini yitirmekte

Gösteride muhalefet partilerinin sembolleri yer almıyordu. Protestocular, politik söylemlerden kaçınıyordu. Atılacak yanlış bir adım mitingin derhal iptal edilmesine veya geçen yazdan buyana ülkeye uygulanan Olağanüstü Hal kuralları uyarınca Türk güvenlik güçlerinin şiddetine neden olabilirdi.

Olağanüstü Hal uyarınca, Erdoğan hükümeti yaklaşık 100 bin kamu görevlisini görevden aldı, 170'den fazla haber kuruluşunu ve yaklaşık 1.500 STK'yı kapattı ve darbe ile bağlantılı olduğu gerekçeyle yaklaşık 50 bin kişiyi tutukladı. 81 gazeteci ise tutuklandı.

New York Times'a verdiği demeçte, yürüyüşle ilgili sözcülerden Samet Akten “ Bu hükümet karşıtı bir gösteri değildir” dedi . “bu etkinliğin barışçıl yapısını ve özel amacını kavrayabilmek çok önemli. Kolektif, partizanlıktan uzak bir şekilde, son dönemlerde Türkiye’de rastlayamadığımız bağımsız ve adil yargı olan özlemimizi dile getiriyoruz.”

Bu yıl, Nisan ayında, Erdoğan devlet ve yargı üzerindeki kontrolünün daha da artmasını sağlayan bir referandum düzenledi. “Bu Erdoğan’ın kişisel gücünün abartılı bir şekilde büyümesini imkan veriyor, öte yandan ülkedeki dengelerin bozulmasına yol açıyordu” [Howard Eissenstat](#), Orta Doğu Demokrasi Projesinde görevli uzman New York Times’a referandum sonrasında verdiği demeçte şöyle dedi: “Yargının bağımsızlığı referandumdan önce şok edici bir şekilde zayıftı, bu yeni sitsem durumu daha da kötüleştirdi.”

Türk Polisi ve güvenlik güçleri dünkü protestolara müdahale etmedi. Ancak bu; Erdoğan’ın yumuşadığı anlamına gelmiyor. Geçtiğimiz iki hafta içerisinde, Uluslararası Af Örgütü’nün iki lideri tutuklandı, bunlar arasında Örgütün Türkiye Yöneticisi İdil Eser de yer alıyordu. İdil Eser geçen yılki 15 Temmuz darbe girişimi ile bağlantılı olarak ve silahlı terör örgütü üyesi olmakla suçlanmakta.

Uluslararası Af Örgütü 8 Haziran günü yaptığı açıklamada: “Bu suçlamalar gülünç ve artık kimsenin Türkiye’de Hükümeti eleştirmeye cesaret edemeyeceğini ortaya koyuyor” dedi. Grup, Eser’in derhal salıverilmesini bilahare bir ay önce tutuklanan Uluslararası Af Örgütü’nün Türkiye başkanı Taner Kılıç’ın da bir an önce serbest bırakılmasını talep etti.

Pazar günü yürüyüşe katılanlar gazetecilere, protestoyu düzenleyenlere tepkilerin geleceğinden korktuklarını söyledi. Muhalefet partisi milletvekili Mahmut Tanal, New York Times’a verdiği demeçte “Ben de onların hedeflerinden biriyim” ifadesini kullandı

Ancak iradeli bir şekilde “Eğer beni de tutuklamaya kalkarlarsa, onları içtenlikle karşılayacağım” dedi.

<https://www.vox.com/world/2017/7/10/15947058/erdogan-crackdown-protesters-istanbul-democracy>

International Business Times

Türkiye’deki 25 günlük Erdoğan karşıtı yürüyüşün mimarı Kılıçdaroğlu, “adalet için yürüdük” dedi

10.07.2017

Recep Tayyip Erdoğan karşıtı Ankara’dan başlayan yürüyüş, Türkiye’nin en büyük şehri İstanbul’da milyonlarca insanın bir araya gelmesiyle sona erdi.

Eylem, Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından terör gruplarıyla bağlantısı olduğu iddiasıyla toplum üzerinde kurulan baskıya karşı bir hareket olarak düzenlendi. 15 Haziran tarihinde başlayan 450 km’lik bu yürüyüş Gezi Parkından bu yana hükümet aleyhine düzenlenen en büyük gösteriydi.

Kılıçdaroğlu bu yürüyüşü partisinin milletvekillerinden Enis Berberoğlu’nun Suriye’deki cihatçı gruplara hükümetin/devletin silah yardımı yaptığını gösteren dokümanları sızdırma iddiasıyla tutuklanması üzerine başlattı.

Associated Press Ajansı, Kılıçdaroğlu’nun, “Niçin yürüdük? Olmayan adalet için yürüdük. Baskı gören insanlar, hapisteki milletvekilleri ve gazeteciler için yürüdük. Üniversitelerinden atılan akademisyenler için yürüdük.” ifadesine yer verdi.

2016 yılındaki başarısız darbe girişiminin ardından, 50,000'in üzerinde kişi tutuklandı ve yaklaşık 140,000 kişi Olağanüstü Hal nedeniyle işinden uzaklaştırıldı ki, bu da toplumda büyük tepkiye neden oldu.

25 gün süren yürüyüşe on binlerce insan “hak, hukuk, adalet” sloganıyla eşlik etti. Kılıçdaroğlu: “Kimse bu yürüyüşün sonunun bir son olduğunu düşünmesin. Bu yürüyüş daha ilk adım. 9 Temmuz yeni bir aşama, 9 Temmuz yeni bir ortam, 9 Temmuz yeni bir tarih” dedi. Ancak, Türk Hükümeti Kılıçdaroğlu’nu terör gruplarını desteklemekle ve yargıya yön vermeye çalışarak yasadışı davranmakla suçladı.

Birleşik Devletler Dış İşleri bakanı Rex Tillerson Pazar günü Erdoğan ve Türk Dış İşleri Bakanı ile görüşmek üzere Türkiye’ye geldi. Aynı zamanda, petrol endüstrisi ile ilgili bir ödül de alacaktı.

<http://www.ibtimes.co.uk/we-walked-justice-says-kemal-kilicdaroglu-organiser-anti-erdogan-25-day-march-turkey-1629569>

Morning Star

Milyonlar Türkiye’nin sergilediği despotluğa karşı ayağa kalktı

11.07.2017

STEVE SWEENEY Erdoğan’ın diktatörvari yönetimine karşı yapılan en büyük protesto gösterisinden bildiriyor:

Adalet Yürüyüşü muhalefet partisi CHP tarafından başlatıldı ve ülkede nesiller boyu görülen en büyük gösterilerden biri olarak gerçekleşti. Pazar günü, iki-iki buçuk milyon kişi toplanması, ülkenin başına geldiğinden bu yana, Erdoğan’a karşı yapılan en büyük halk hareketi olarak dikkatleri çekti. “Adalet Yürüyüşü” CHP Milletvekili Enis Berberoğlu’nun devlet sırlarını sızdırma iddiasıyla 25 yıla mahkûm edilmesine tepki olarak gerçekleşmişti.

Enis Berberoğlu milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılmasından bu yana ilk tutuklanan CHP' li milletvekilidir — bilindiği gibi, CHP milletvekili dokunulmazlıklarının anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, dokunulmazlıkların kaldırılması yönünde oy vermişti.

Berberoğlu, Suriye sınırı ötersinde IŞİD'li savaşıçılara iletmek üzere bir kamyon dolusu silahın sevkine ilişkin bir görüntüyü muhalif Cumhuriyet gazetesine vermekle suçlanmışti. Erdoğan bu iddiaları reddetmişti ve Cumhuriyet Başı yazarı Can Dündar'ın Türkiye'nin uluslararası itibarını sarstığı için bu konuda ağır bir bedel ödeyeceğini söylemişti. Şu anda Almanya'da sürgünde bulunan Dündar, Cumhuriyet Gazetesi Ankara Bürosunun başındaki Erdem Gül ile birlikte, giyabında beş yıl hapse mahkûm olmuştı.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu 265-mil mesafeli yürüyüşe 15 Haziran günü Türkiye'nin başkenti Ankara'dan başladı ve 24 gün sonra İstanbul Maltepe'ye vardı. Mitinge “hak, hukuk, adalet” sloganlarıyla milyonlarca kişi katılarak İstanbul'daki meydanı doldurdu. Adalet Yürüyüşü Nisan ayındaki anayasa referandumla benzeri görülmemişti şekilde artırılmışti yetkilerle donatılan Erdoğan'ın ülkesinde adalet için verilen mücadelenin bir sembolü haline geldi.

Geçen yılki başarısız darbe girişimi- 15 Temmuz- dan sonra her türlü muhalif harekete karşı despot ve acımasız saldırılar giderek artış gösterdi. Halkların Demokratik Partisi milletvekilleri (HDP), Eş Başıkan Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ da dâhil olmak üzere, Şu anda hapiste. Türkiye ise dünyada en çok hapiste gazeteci bulunan ülke konumundadır. Binlerce akademisyen barış dilekçesi imzalamışti olmalarından dolayı işten atılırken 100,000 devlet görevlisi de yine işten çıkarıldı. Ve geçen hafta insan hakları kampanyasına katılanlar — Uluslararası Af Örgütü Türkiye Yöneticisi de dâhil - bir otelde tutuklandı ve terörist eylemlerle suçlandı.

Yürüyüşe, akademisyeninden sendikasına, çevrecilerden engelli hakları savunucularına kadar, toplumun farklı kesimlerinden geniş bir katılım oldu. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başıkanı (Disk) Kani Beko Türkiye'de adalet isteyen 80 milyon kişi adına bu organizasyonu desteklediklerini ifade etti.

Kani: “Milyonlarca insan bugün burada adalete olan taleplerini dile getirdi. Şu anda tutuklu bulunan 16 milletvekili ve 161 gazeteci bulunmakta. Olağanüstü Hal nedeniyle işlerinden sürülen devlet memurlarımız var. Bu yürüyüş adalet arayan insanlar için bir semboldür” dedi. Ancak beklendiği şekilde, Erdoğan protestocuları terörist olarak nitelendirerek “CHP siyasi muhalefeti aşarak terörist gruplarla ve ülkede onları kışkırtan güçlerle birlikte hareket ediyor” dedi.

Güney Doğu Anadolu’da, Cizre seyahatim sırasında ben de aynı şekilde gözaltına alınarak, terörle mücadele eden polis tarafından sorulanmıştım.

Yürüyüş aynı zamanda, geçen ay hapse atılan ve 70 günden beri açlık grevinde olan öğretmen Nuriye Gülmen ve Semih Özakça’ya da ithaf edildi. İstanbul’a gelen pek çok insan adalet yazılı t-shirtler giyiyordu ve bir kararname ile işlerinden uzaklaştırılmış bu iki insan için de adalet arıyorlardı.

Göstericiler özgürlük ve demokrasi sloganları attı. Kılıçdaroğlu bu organizasyonun amacının; Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılması; mahkemelerin, kışlaların ve camilerin siyasetten arındırılması, gazetecilerin serbest bırakılması, üniversitelere özgürlük tanınması, darbe girişimin ardındaki siyasi gücün ortaya çıkarılması; demokratik parlamenter sistemin yeniden işler hale getirilmesi; gerçek anlamda erkek ve kadın eşitliğinin sağlanması; gençlerin potansiyel suçlu olarak görülmemesi ve kucaklanması ve tüm anti-demokratik uygulamaların sona ermesi çağrısı olduğunu ifade etti.

Kılıçdaroğlu aynı zamanda adaletle ilgili olarak 10 maddelik bir manifesto sıraladı. Ancak, mücadelede yer alan tüm tarafların bunu resmi bir platformda tartışması ve üzerinde fikir birliğine varması gerekiyor. Kılıçdaroğlu “insanların düşüncelerinin susturulmadığı bir Türkiye istiyoruz, korku duvarı artık yıkıldı” dedi ve ardından: “manifesto kapsamındaki talepler yerine getirilene kadar mücadelemizi sürdüreceğiz” şeklinde sözlerine son verdi.

Yürüyüş Türkiye’de demokrasi yolunda verilen mücadeleyi temsil etmektedir ve tüm gözer ülkedeki demokratik güçlerin üzerinde olacaktır

Mücadele sadece CHP'ye bırakılmaz.

Yürüyüşe katılanlar gösterdi ki Türkiye'de adalet için mücadele eden pek çok güç var ve kapsamlı bir mücadele söz konusu. Bir manifesto, bir platformda yukarıdan aşağıya doğru başlatılamaz. Taleplerin Türkiye'de işçi ve devrimci/ilerici hareketler tarafından görüşülmesi, tartışılması ve kabul edilmesi gerekir. İnsanlar sokağa kızgın bir şekilde çıktıkları zaman, sonucu tartışmalı anayasa referandumunun ardından, kısıtlanılan ümit ışıklarını gördük. Ancak muhalefet partileri olarak ne CHP ne HDP'den bu protestolara siyasi bir liderlik atfedilmedi. Ancak Türkiye'de Erdoğan karşıtlığının ölçüsü de hafta sonu sokağa dökülen milyonlarca insanla birlikte bariz bir şekilde ortaya çıktı.

Çalışan sınıf birleştiğinde, durdurulmaz bir güçtür ve Erdoğan'ın korktuğu da Türkler ve Kürtler arasındaki bu birliktelik ve beraberliktir. Pazar günü yürüyüş gösterdi ki; gelecek Türk halkınındır.

https://www.morningstaronline.co.uk/a-88ff-Millions-stand-up-to-Turkeys-tyrant#.WbaTU_NJbIU

DW

Türkiye'de muhalefet yeni bir momentum kazanıyor.

11.07.2017

Türkiye'deki "Adalet Yürüyüşü" Türk muhalefetine beklenmedik bir zafer kazandı. Ancak yürüyüşün lideri Kemal Kılıçdaroğlu artık bu momentumun nasıl işler hale getirileceğini bilmek zorunda.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun Adalet Yürüyüşü Türk hükümetini ürkütü ve destekçilerini de rahatsız etti. Geçtiğimiz haftalarda, on binlerce insan Türkiye'nin muhalefet liderini Ankara'dan İstanbul'a yapılan yürüyüşte takip etti. Ardından yüz binlerce insan yürüyüşün sona erdiği

noktada, İstanbul un Maltepe semtinde toplanarak yıllardan beri Erdoğan'a karşı yapılan en büyük protestoyu gerçekleştirdi. CHP lideri kalabalığa "Korku duvarlarını yıkacağız. Yürüyüşümüzün son günü yeni bir başlangıçtır" şeklinde seslendi. Ancak yürüyüşün asıl etkisi ileride görülecek gibi görünüyor.

Açık bir şekilde, bu yürüyüş Kılıçdaroğlu'nun - ve partisinin - güvenini arttırdı. Muhalefeti birleştirdi ve ayrıca kendi konumunu da sağlamlaştırdı. Sosyal Demokrat Parti (SDP) ile birlikte hareket eden Alman siyaset vakfı olan, Friedrich Ebert Vakfı'nın İstanbul Bürosu yöneticisi Felix Schmidt: "CHP'deki hava çok olumlu" diyor. Kendi partisinde de tartışmalı bir figür olan Kılıçdaroğlu yeni bir imaja kavuştu ve yeni stratejiler denemek suretiyle başarılar kazanabileceğini de gösterdi. Bu yürüyüş kendisine partisinin dışında yeni destekçiler kazandırırken toplum için de daha iyi tanınmasını da sağladı.

Muhalefet için beklenmedik başarı

15 Haziran'da, Ankara'daki 68 yaşındaki şahıs, hapistede bulunan arkadaşı Enis Berberoğlu için protesto yürüyüşü yapacağını söylediğinde, hemen hemen kimse onu ciddiye almamıştı. Yaz sıcağında 420 km yürümesi gerekiyordu. Hükümet yürüyüş yerine hızlı trene binsin diye onunla dalga dahi geçmişti. Ancak Kılıçdaroğlu durdurulamadı.

CHP'nin başında olan kişi olarak cesaret eksikliği nedeniyle zaman zaman eleştirilerin Kılıçdaroğlu gün geçtikçe daha fazla cesaret kazanıyor ve kararlılığı giderek artıyordu. Yürüyüşe giderek daha fazla insan katılırken, hükümet de sinirlenmeye başlıyordu. Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nu teröristleri desteklemekle suçladı ve kendisiyle 2016'daki darbe tertipçileri arasında bir fark olmadığını ileri sürdü. Adalet ve Kalkınma Partisi'ndeki diğer politikacılar hükümetin ülkenin büyük şehirleri arasındaki yolları teröristler için inşa etmediğini söylerken, hükümet yanlısı gazete "vatan hainini yürüyüşü" şeklinde başlık attı. Ancak bu suçlama hiç de ikna edici değildi.

Kılıçdaroğlu için yeni bir başlangıç

"AKP için yürüyüşü kötülemek zordu" dedi Friedrich Ebert Vakfı'nın İstanbul Bürosu mensubu Kristian Brakel. CHP'nin terörizm ile

bağlantılı olduğu şekildeki suçlama yararsız bir suçlama. Köşe yazarı Murat Yetkin'in Hürriyet gazetesindeki makalesinde yürüyüşü darbe girişimi ile eşdeğer kılmak insanların büyük bir çoğunluğunu tatmin etmediğini belirtti. Araştırmalar gösteriyor ki; çok sayıda AKP seçmeni de yargıdan memnun değil.

Yargı bağımsızlığının inşa edilmesi çabalarına ilaveten, Kılıçdaroğlu aynı zamanda hapiste bulunan tüm milletvekili ve gazetecilerin serbest bırakılmasını, Olağanüstü Hal uygulamasını derhal sonlandırılmasını, başkanlık sisteminin geri çekilmesini ve tek adam rejimine son verilmesini talep etti. Tüm talepler yerine getirilene kadar mücadeleden vazgeçmeyeceğini belirten CHP lideri: "9 Temmuz yürüyüşün sonu değildir, özgürlüğün başlangıcıdır" dedi.

CHP seçmen sayısı sınırlı

"Bu hareketin sürdürülmesini sağlamak kesinlikle zor olacak" diyor Friedrich Ebert Vakfı Yöneticisi Felix Schmidt. CHP lideri mütepak adımların atılması gerektiğini biliyor ve Maltepe'deki miting de sadece bir başlangıç. Parti ile yakın bağları olan Schmidt: "CHP liderlerinin geleceğe ilişkin eylem planını henüz tamamlamadı, ancak CHP temsilcileri görüştüm ve momentumun sürdürüleceği konusunda çok ümitliler" dedi.

Ancak CHP'nin AKP'ye gerçek anlamda alternatif olabilmesi için seçmen sayısını da artırması şart. "Burada sorun şu ki; Türkiye'de seçmen davranışı halen kültürel kimlikten etkilenmekte" diyor Brakel. Türkiye'de, seçmen oylarının çoğu merkezin sağındadır. Solcular, ulusalcılar ve laik CHP için yüzde 25'i aşmak güç.

Kısa zamanda bir değişiklik beklenmiyor

Yürüyüş ve miting AKP'yi endişelendirdi. Yürüyüşten bir gün sonra, AKP Sözcüsü Mahir Ünal Kılıçdaroğlu'nu "tehlikeli oyun oynamakla" suçladı ve toplumun içinde anarşiyi kışkırtmakla itham etti. İnsanlara sokaklara inin dendiğinde, "bu faşizmdir" dedi AKP Sözcüsü. Ancak, kendi partisi düzenli olarak insanları sokağa inmeye çağırıyor. CHP liderinin adaleti sokak yerine parlamentoda araması gerektiğini söyledi.

Brakel: “Yürüyüş AKP’yi korkuttu, aksi takdirde küplere binmezlerdi. Şimdi muhtemelen yürüyüşü ört bas etmeye, gündemden düşürmeye çalışacaklar” dedi. Pazartesi, hükümet yanlısı medya yürüyüşten fazla bahsetmemeye ya da başarısını küçük görmeye çalıştı, günlük gazete Daily Sabah’da bir siyaset bilimci verdiği mülakatta, yürüyüşün niçin birkaç hafta içinde unutulacağını izah etti.

Siyaset Uzmanı Schmidt, “Hükümet şimdi 15 Temmuz darbe girişiminin yıldönümünde bir güç gösterisine kalkacaktır” diyor. Bir değişiklik tabi ki beklemiyor. Esasen hükümet de bu işin peşini bırakacak gibi görünmüyor. Temmuz ayında, İstanbul mahkemeleri 42 üniversite çalışanını tutuklanmasını hükmetti, bunların aralarında ünlü bir siyaset bilimci de vardı. Daha sonra 30 akademisyen için daha tutuklama emri verildi.

<http://www.dw.com/en/turkish-opposition-gains-new-momentum/a-39649633>

Epoch Times

Demokrasi kaygısıyla, Türkiye’de on binler yürüyor

12.07.2017

Muhafif sesler üzerinde baskı ve kısıtlama, göstericiler adalet çağrısıyla Ankara’dan İstanbul’a yürüyor.

8 Temmuz günü on binlerce protestocu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan aleyhine yapılan 25 günlük ve 250 millik bir yürüyüşü tamamlayarak İstanbul’a girdi.

Adalet Yürüyüşü muhafif Cumhuriyet Halk Partisi lideri Kemal Kılıçdaroğlu tarafından yönetildi. Yürüyüş İç Anadolu Bölgesi’nde bulunan başkent Ankara’dan başlayarak, kızgın güneş ve zaman zaman da yoğun yağış altında İstanbul’a kadar sürdü. Fiziki benzerliği nede-

niyle Hintli bağımsızlık lideri “Gandi Kemal” olarak anılan Kılıçdaroğlu’nun liderliğinde birkaç yüz kişiyle başlayan yürüyüş on binlerin katılımıyla devam etti.

Yürüyüş 15 Haziran günü, CHP’li milletvekili Enis Berberoğlu’nun tutuklanmasının ertesi günü başladı. Ocak 2014’de Türk gizli servisinin Suriye’ye silah taşıdığı iddia edilen kamyonların video görüntüsünü basına sızdırmak suçundan 25 yıla mahkûm edilmişti Berberoğlu. Eski bir gazeteci olan Berberoğlu, geçen yılki 15 Temmuz başarısız darbe girişiminin ardından başlatılan baskı politikaları sonucunda tutuklanan CHP’li ilk milletvekilidir.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan otoriter bir yönetim biçimi sürdürmekle ve Türkiye’yi demokratik normlardan ve laik anlayıştan hızla uzaklaştırmakla eleştirilmektedir. Başarısız darbe girişiminin ardından Erdoğan, 20 Temmuz günü Olağanüstü Hal ilan etmiş ve akabinde hükümet yaklaşık 55,000 kişiyi tutuklamıştı. Bunların içerisinde 268 gazeteci, bir düzineden fazla milletvekili de bulunuyor. Hükümet ayrıca, 100,000 üzerinde devlet memurunun işine son verdi.

Olağanüstü Hal uygulaması hükümete, insanların darbe girişimiyle suçlanarak tutuklanmasına yol açan çok geniş yetkiler verdi. Ancak, Kılıçdaroğlu hükümetin bu yetkileri, muhalefet üzerinde baskı kurarak kötüye kullandığı iddiasında. Kılıçdaroğlu; Erdoğan tarafından ilan edilen Olağanüstü Hal uygulamasını “ikinci darbe” olarak nitelendirmekte ve Erdoğan’ın hem parlamento hem de hukuka müdahale ettiğini ileri sürmektedir.

6 Haziran tarihinde The Guardian’a yazdığı makalede Kılıçdaroğlu; “Olağanüstü Hal uygulaması ilan edildiğinden beri, Türkiye karar-namelerle yönetilmekte” ifadesini kullanmıştı.

Erdoğan, Adalet Yürüyüşü’nü yasa dışı ilan edip Kılıçdaroğlu’nu teröristleri desteklemekle suçlamış, Kılıçdaroğlu ise buna şiddetle karşı çıkmıştı.

‘Hak, Hukuk ve Adalet’

Ankara’dan İstanbul’a yürüyüş sırasında göstericiler her gün yaklaşık 12 mil yürüyerek “Hak, hukuk, adalet” sloganını attı.

Yürüyüşe katılan CHP İstanbul örgütünden Enver Tutucu “Türkiye’de tüm ihtiyacımız adalettir. İnsanlar herhangi bir kanıt olmadan yüzlerce gün tutuklu kalıyor. Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılmasını istiyoruz” dedi bir telefon görüşmemizde. 100 Fahrenheit’in üzerindeki sıcaklığa rağmen, Tutucu; yaklaşık 40,000 insanın üçüncü hafta sonu itibariyle yürüyüşe katılmış olduğunu sözlerine ekledi. “Yaşlı çiftler gördüm. Bazıları bebek arabasında çocuklarıyla yürüyordu” dedi. Bazıları sıcak havadan etkilendi. Bir parti mensubu kalp krizinden öldü, bir başka gösterici ise kalp krizinden hastaneye kaldırıldı.

Yürüyüş sırasında göstericiler büyük bir dilekçe ve kadın adalet resmi posteri taşıdı. Sivil toplum örgütü Iz- Hareket’in Eş- Başkanı Kerem Avcıergun dünyanın en büyük dilekçesini hazırladıklarını söyledi: “On binlerce imza toplayabilirdik ancak bu tür çabaların işe yaramadığı bilindiği için böyle bir girişimde bulunmadık. Ancak 20 feet uzunluğunda ve 130 feet genişliğinde bu dev dilekçe çok dikkat çekti” dedi. Avcıergun aynı zamanda hükümetin yerel medya üzerindeki kontrolünü de eleştirdi ve “Ülkede muhalif medya üzerinde büyük bir baskı var. Muhalif medya susturuluyor ve kapatılıyor. Pek çok insan haber alabilmek için uluslararası medyayı takip ediyor. Bu çok üzücü ve buna karşı artan bir tepki var” dedi.

Cumhuriyet Gazetesi çalışanı on iki gazeteci sekiz aydır tutuklu.

Kılıçdaroğlu başlangıçta yürüyüşü İstanbul’da Berberoğlu’nun yattığı hapishanenin önünde bitirmeyi planlamıştı, ancak daha sonra kalabalık bir miting yapmaya karar verdi. CHP Grup Başkan Vekili Özgür Özel’e göre 9 Temmuz’da mitine 1,6 milyon insan katıldı. Kılıçdaroğlu mitingi işaret ederek, “Olmayan adalet için yürüdük. Masum insanların, hapse atılan milletvekili ve gazetecilerin hakları için yürüdük. Tek adam rejimine ve FETÖ’ye karşı olduğumuz için yürüdük” dedi.

<http://www.theepochtimes.com/n3/2266863-fearing-democracy-slip-tens-of-thousands-march-in-turkey-2/>

Yeniden dirilen Türk demokrasisi tartışmaları başarısız darbe girişiminin yıldönümünü gölgede bıraktı

13.07.2017

Recep Tayyip Erdoğan alınan baskıcı ve kısıtlayıcı önlemleri haklı çıkarmak için ülkenin karşılaştığı tehlikeleri vurgulamayı planlasa da yürüyüş muhalefeti yeniden canlandırdı.

Türkiye'nin otoriter Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı yürütülen muhalefet bir ay süren hükümet karşıtı Adalet Yürüyüşü ile yeniden canlandı ve enerji buldu. Geçen ay İstanbul'da düzenlenen gösteride bir milyondan fazla insan toplandı. Güç gösterisi hükümeti şaşırtarak, sessizliğe büründürdü. Bu hafta esasen 15 Temmuz darbe girişiminin yıldönümü olarak birtakım resmi etkinliklerin damga vurması bekleniyordu – tam bir yıl sonra, Pazar sabahı erken saatlerde, Erdoğan'ın parlamentoyu ziyaretiyle doruk noktasına çıkması planlanıyordu.

Erdoğan yapılan yasaklamaların gerekçelerini ve haklılığını ortaya koymak suretiyle ulusun karşılaştığı tehlikeleri ve kendi sabır ve azmini vurgulayacaktı. Ancak darbenin yıldönümü, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun liderlik ettiği “yeniden dirilişe geçen demokrasi” tartışmalarının gerisinde kaldı. Kendisini, Erdoğan'ın tek adam rejimine karşı mücadele etmeye adanmış Kılıçdaroğlu bu durumu “ikinci darbe” olarak nitelendiriyor.

Kılıçdaroğlu Pazar günü İstanbul'da, bir buçuk milyon kişi olduğu tahmin edilen kalabalığa seslenerek: “Türkiye, yakın tarihinin en karanlık dönemlerinden birinin ardından, yeni bir başlangıcın arifesindedir. Yeni bir iklim, yeni bir tarih ve yeniden doğuş” dedi.

Kendi halinde, gösterişsiz bir adam olan Kılıçdaroğlu çoğu zaman başarısız bir siyasi figür olarak görölmüştür. Ancak bu güç gösterisi ile hem kendi hem de CHP'nin imajını değiştirdi ve baskıcı siyasi ortam altında umutsuzluğa kapılmış insanlara umut verdi.

Hürriyet gazetesi köşe yazarı Murat Yetkin “Türkiye artık 25 gün önceki Türkiye değildir” dedi. “Adalet Yürüyüşü'nün yarattığı büyük barışçı etki, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) duruşunu değiştirmeye başladı. Aynı zamanda Türkiye'deki daha geniş siyasi kültürü de değiştirmiş olabilir.”

Darbe girişiminden bu yana yaklaşık 190,000 kişi tutuklandı, işlerinden atıldı ya da geçici olarak uzaklaştırıldı. Erdoğan bu konuda muhalefeti etkisizleştirmeye çalışmakla suçlanmakta. Bu insanların arasında yargıçlar, asker ve polisler, avukatlar, politikacılar ve gazeteciler yer alıyor. Kılıçdaroğlu AKP'liler ve destekçileri tarafından ciddi şekilde tehdit edildi, hakarete uğradı ve huzur bozucu ve vatan haini olarak suçlandı.

Erdoğan daha da ileri giderek adalet yürüyüşlerini terörist olmakla suçladı. Ancak farklı kesimlerden ve siyasi geçmişi olmayan insanlar Kılıçdaroğlu'na desteklerini ifade edince Erdoğan geri adım attı. Bunun bir nedeni de; yapılan kamuoyu araştırmaların, Erdoğan'ın bu duruşunun toplumda yeterli desteği bulamaması sonucunu ortaya koymuş olmasıydı. AKP seçmenleri dahi mutsuzdu, özellikle yargı üzerindeki siyasi baskıdan memnuniyet duymuyordu, dedi Yetkin. Yürüyüş Kürt yanlısı muhalefet partisi – Eş Başkanları Selahattin Demirtaş terörizm suçlamasıyla hapiste – ve aynı zamanda işçi sendikaları ve diğer sivil toplum örgütleri ve normal vatandaşlar tarafından da destek gördü.

Siyaset yorumcusu Semih İdiz: “Kimse bir gecede bir mucize beklemiyor ancak Kılıçdaroğlu demokratik ve laik sistemin tehlikede olduğunu düşünen milyonlarca Türk'e umut aşıladı” şeklinde yazdı. Hükümet, toplumda bir hayli sempati toplayan bu protestoya savunmasız bir şekilde yakalandı.”

Kılıçdaroğlu şimdi 10 maddelik talep listesi ile yaratılan momentumu sürdürmek istiyor. Bu talepler arasında; parlamentonun otoritesinin yeniden düzenlenmesi, Olağanüstü Hal uygulamasının kaldırılması,

yargı bağımsızlığının yeniden oluşturulması ve tutukluların salıverilmesi gibi istekler var. Bunun sonucunda; geçmiş olduğumuz Nisan ayında çok küçük bir fakla kazanılan referandum neticesinde Erdoğan'ın kazanmış olduğu geniş yetkilerin azaltılması ve etkisizleştirilmesi bekleniyor.

Sokak hareketlerinin devam edeceğini sözünü veren Kılıçdaroğlu, ayrıca tutuklular adına “dünyanın en büyük dilekçesi”ni hazırlıyor.

AKP Sözcüsü Mahir Unal hafta içinde; CHP liderinin tehlikeli bir oyun oynadığını söyleyerek kendisini anarşiyi kışkırtmakla suçladı “İnsanları sokağa çağırıyorsanız, bu faşizmdir” dedi. Ancak Erdoğan alışılmadık bir şekilde sessiz kalmayı tercih etti.

Yerel muhalefetin artan sesi Erdoğan'ın tutumuna karşı uluslararası baskının da artmasına yol açıyor. AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu ile ilişkiler zaten gergin. Birleşik Devletler Türkiye Büyükelçisi, hükümeti teröre karşı mücadele yetkilerini kötüye kullanmaması gerektiği konusunda uyardı. Hollanda ve Avusturya da, Almanya'nın ardından, Türk bakanlarının darbe yıldönümünü kendi ülkelerindeki Türklerle birlikte kutlama taleplerini geri çevirdi.

<https://www.theguardian.com/world/2017/jul/13/talk-of-resurgent-turkish-democracy-dominates-failed-coup>

AI-Monitor

‘Adalet Yürüyüşü’ Türkiye’ de muhalefeti birleştirdi

14.07.2017

9 Temmuz tarihinde Ana Muhalefet Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Ankara'dan İstanbul'a 25 gün süren ve Türk siyasi tarihinin en önemli protestolarından biri

olarak hatırlanacak olan “Adalet Yürüyüşü”nü gerçekleştirdi. 420-kilometrelik bu yürüyüş (260-mil), hükümetin muhalefet üzerindeki baskılarını sona erdirmek ve demokrasi çağrısından bulunmak amacıyla başlatılmış olup, Hindistan’ın bağımsızlık mücadelesinde büyük rol oynayan Gandhi nin 390-kilometrelik Tuz yürüyüşüne benzetilirken, Kılıçdaroğlu’nun yumuşak ve tatlı dilli yapısı ve fiziği de keza Gandhi’ye benzetiliyordu. Daha da önemlisi, bununla birlikte, CHP liderinin yürüyüşü Türkiye’de bölünmüş muhalefetin bir araya gelmesini sağladı ki, böyle bir şeyin olacağına kimse inanmıyordu.

Yürüyüş İstanbul Maltepe’de büyük bir kalabalığın toplandığı alanda sona erdi. Pek çok insan da miting alanına giremedi. Kalıtmıcıların hangi grupları temsil ettiğini söylemek bir hayli güçtü. Kılıçdaroğlu’nun çağrısıyla hiçbir siyasi sembol miting alanında yer almazken, alanda sadece adalet yazıları ve ulusal bayrak yer alıyordu. Sadece tanıdık yüzlerin varlığı ve basına yapılan açıklamalar mitingde toplanan çeşitli siyasi görüşlerin olduğunu gösteriyordu. Bunlar arasında geleneksel olarak CHP’nin politikalarına burun kıvıran sosyalist partiler ve gruplar, işçi sendikaları ve çeşitli sivil toplum örgütlerini de saymak mümkün. Halkların Demokrasi Partisi (HDP) — Kürt sorunuyla ilgili olarak CHP’yi sıkça eleştiren Türkiye’nin ana Kürt siyasi hareketi – de oradaydı. Katılımcılar, sadece sol ile sınırlı değildi. İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi’den (AKP) memnuniyetsizlik duyan kurucu başkanları ve eski milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi’nden ayrılmış kişiler, AKP’den dönüş yapmış eski ittifaklar da kalabalık arasında en çok dikkat çeken yüzler arasındaydı. Pek çok insan tarafından oradaki gruplarla yan yana durabileceği düşünülmeyen CHP’nin kendi Kemalist tabanı da mitingdeki yerini almıştı.

Kurumsal kimlikler bir yana, mitinge toplanan normal Türk vatandaşları arasında her türlü insan vardı. Bunların arasında, Al-Monitor, İslami türban ve kara çarşaf giyen kadınlarla karşılaştı - AKP’nin sık sık geçmişteki CHP’nin baskılarından mağdur olmuş olarak tanımladığı insanlar.

Kalabalığın büyük bir kısmı yaşı 50’nin üzerindeki insanlardı, aynı grup yürüyüşte de Kılıçdaroğlu’na eşlik etmişti. Daha önce Al-Monitor’da belirtildiği gibi, bu insanlar darbe girişiminin ardından çocukları

hapse atılmış ya da işlerinden uzaklaştırılmış olan ve adalet arayan insanlardı. Gruptaki sembolik yüz, şüphesiz 65-yaşındaki Veysel Kılıç idi; yürüyüş boyunca Kılıçdaroğlu'nun yanından hiç ayrılmadı. Hem kıyafeti hem de basına verdiği demeçlerden anlaşıldığı kadarıyla darbe girişimi gecesi ne yaptığını tam olarak bilmeyerek Boğaz Köprüsünde görev yapan ve şu anda hapiste olan askeri okul öğrencisinin babası olup, son derece dindar bir kişiydi ve adalet için yürümekteydi. Veysel Kılıç mitinde yaptığı konuşmada kendisine bizzat teşekkür edince göz yaşlarını tutamadı.

Al-Monitor'a verdiği demeçlerinde Kılıç, eskiden desteklediği AKP'nin kendisini büyük hayal kırıklığına uğrattığını, oğlunun masum olduğuna inandığını ve adaletsiz bir şekilde hapse atıldığını söyledi. Darbe girişiminin ardından getirilen kısıtlama ve yasakların mağduru olan birçok Türk vatandaşından biri olarak duygularını yansıtırken "Bizi çöplüğe attılar" dedi. Ardından kalabalığı göstererek, "Bu insanlar bizi çöplükten çıkartılar ve onurumuzu bize geri verdiler. Ölsem de gam yemem" dedi.

Miting çoğu zaman renkli bir karnaval havasına dönüştü, bazı insanlar hayvan hakları savunuculuğu için orya gelmişken, bazı insanlar saksafon ve davul çalıyordu. Ünlü Türk müzisyenler özgürlük ve demokrasi şarkıları söylüyordu. Ön sıralarda AKP tarafından elitist olarak hor görülen ve 25 günlük yürüyüş sonrası şişmiş, morarmış ve kanlı ayaklarıyla duran CHP milletvekilleri yer alıyordu.

Mitingdeki cüretkâr ve meydan okuyan enerji öylesine güçlü yansıdı ki AKP kurmayları bu havayı hep bir ağızdan aşağı çekmeye çalıştı. Katılımcı sayısı en önemli konulardan biri haline geldi, önemli figürler katılım sayısının 100,000'in altında olduğunu vurguladı. İstanbul Valiliği dahi katılımcı sayısının 175,000 kişi olduğunu bildirdi ki Recep Tayyip Erdoğan bizzat daha önce bu alanın 2 milyon kişilik bir kapasiteye sahip olduğunu ifade etmişti. Alanın metre kare ölçümüne geçre yapılan hesaplamalarla Bağımsız Harita Mühendisleri Odasının yaptığı açıklamaya göre 1,6 milyon insan mitinge katılmıştı. Bu açıklamanın, yapılan en güvenilir açıklama olduğu söylenebilir.

Katılımcı sayısının bu denli önem kazanmasının nedeni alana giden insanların Kemalistlerden, sosyalistlerden, Kürtlerden, memnuniyet-

siz muhafazakârlardan ve İslamcılardan oluşuyor olmasıydı. Nitekim miting gösterdi ki bir araya gelemeyen gruplar bir araya gelmişti. Miting Kılıçdaroğlu'nun yürüyüşünün bittiği nokta olmakla birlikte AKP'ye karşı siyasi olarak bir araya gelmenin de başlangıç noktası olarak okunabilirdi.

Esasında bu miting CHP Genel Merkezi'ni ateşledi. Parti mensupları bu spontan koalisyonu sürdürmenin yollarını ve stratejilerini ararken, aynı zamanda bunu 2019 Başkanlık seçimlerine taşıyabilmeyi hesaplarını yapıyordu. HDP Eş- Başkanı Serpil Kemalbay, partiler ortak paydalar etrafında bir araya gelebilir diyerek olumlu bir mesaj veriyordu.

AKP için bu kesinlikle alarm veren bir durumdu ki parti 15 yıllık iktidarı boyunca, diğer faktörlerin yanı sıra, muhalefetin bölünmüş olmasına çok şey borçluymuştu. Hükümet muhalefeti küçümsemeye devam edebilir ancak Kılıç'ın mitingden hemen sonraki gün kısa süreliğine de olsa gözaltına alınması, potansiyel bir koalisyon karşısında oluşan gizli kaygıların belirtisiydi.

Şu anda sorumluluk CHP'de. Akıllı bir siyasi strateji ile sürdürülebilecek Maltepe koalisyonu, 2019 Başkanlık seçimlerinde Erdoğan'a zor günler yaşatabilir.

<http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2017/07/turkey-justice-march-spawns-unique-coalition.html>

Sali Turan

AHMED ARİF GİBİ

Kulak ver mazlumun iniltisine

Sor hesabını yükselen feryadın

“Yürü üstüne üstüne

Tükür yüzüne celladın”

Ataol Behramoğlu

Baskı ve kısıtlamaların gölgesinde, Türkiye başarısız darbe girişiminin yıldönümünü kutluyor

15.07.2017

ANKARA/ISTANBUL (Reuters) – Yüz binlerce insan Cumartesi günü geçen yılki başarısız darbe girişiminin yıldönümünde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı desteklemek üzere bir araya geldi.

Bayrak sallayan büyük kalabalık düşmanlarını cezalandırma sözü veren, tankların önüne kendini atan silahsız insanları öven Erdoğan'ı dinlemeye geldi.

“Silahlarını halkımın üzerine yönelttiklerinde hiç acımadılar” dedi Erdoğan. “Benim halkım ne yaptı. Ellerinde bayrakları vardı - tıpkı bugünkü gibi – ve çok daha önemlisi inançları vardı.”

Darbe savuşturulmadan önce 250 kişi öldürüldü ve parlamento bombalandı. Halkın başkaldırısı on yıllardır tekrarlanan Türk siyasetine yönelik askeri müdahaleleri sona erdirdi.

Ancak darbenin en büyük mirası, yüzleri Batı'ya dönük laik Türkler ile Erdoğan'ı destekleyen ve İslamcı politikaları savunan milyonlar arasında giderek derinleşen bölünme oldu.

150,000 kişi kamu ve özel sektörde görevlerinden alındı ve 50,000 kişiden fazla insan tutuklandı. Cuma günü, hükümet 7,000 polisin, devlet memurunun ve akademisyenin de darbe girişiminden sorumlu malum Müslüman din adamı ile bağlantıları olması şüphesiyle işine son verildi.

“Bu millete ihanet eden kimse cezasız kalmayacaktır” diyen Erdoğan, parlamentoda geri getirilmesi onaylanırsa ölüm cezasını yeniden

uygulayacaklarını ifade etti - bu söylemin hayata geçmesi Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan ilişkilerinin sona ermesine yol açacaktır.

İçlerinde sağ gruplardan ve bazı Batı'lı hükümetlerden de yer aldığı eleştirmenlerin görüşleri Erdoğan'ın darbe girişiminin ardından başlatılan Olağanüstü Hal uygulamasını, muhalif kişilere yönelik olarak kullandığı yönünde. Bunlar arasında sağcı aktivistler, Kürt siyasetçiler ve gazeteciler de yer alıyor.

Halkların Demokrasi Partisi Eş Başkanları (HDP) şu anda hapiste. Gazetecileri Koruma Cemiyeti'ne göre, ayrıca Uluslararası Af Örgütü üyeleri ve 160 gazeteci de yine hapiste bulunuyor.

'Adalet yok edildi'

Cumartesi Parlamentoda yapılan bir seremonide, Ana Muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi lideri (CHP) darbe girişiminin ardından demokrasinin erozyona uğradığını söyledi.

Erdoğan'ın çok az farkla kazandığı Nisan referanduma atıfta bulunarak ve kendisine geniş yetkiler verildiğinden bahisle, "Bombalara karşı direnen bu parlamento artık fonksiyonel değildir ve yetkisi elinden alınmıştır. Geçtiğimiz yıl adalet yok edildi. Hızlı bir normalleşme yerine, geçici olarak Olağanüstü Hal uygulamasına geçildi" dedi Kılıçdaroğlu.

Kılıçdaroğlu bu ay Ankara'dan İstanbul'a 425 kilometrelik (265 mil) Adalet Yürüyüşü'nü yaparak CHP milletvekilinin tutuklanma kararını protesto etti. Yürüyüş hükümet yanlısı medya tarafından inkâr edilse de İstanbul'da uygulanan baskı ve yasaklara karşı dev bir gösteriyle sonlandı.

Birleşik Devletler Dış İşleri Bakanlığı, demokrasiyi savunmaları nedeniyle Türkleri yere göğe sığdıramadı ancak temel özgürlüklerin korunması konusunda da uyardı. "Zor zamanlarda daha fazla sese ihtiyaç var, daha az değil" dedi açıklamasında.

Yüz binlerce insan, geçen yıl vatandaşların tanklarla karşılaştığı ve askeri birliklerin Avrupa ve Asya yakası arasında trafiği kestiği yer olan Boğaz Köprüsü'nün yakınlarında Erdoğan'ı dinlemek üzere toplandı.

Sonrasında 15 Temmuz Şehitleri köprüsü olarak adlandırılan köprüye çıkan yollar o kadar kalabalıktı ki, bazı insanlar vapurla gelmeyi tercih etti. Köprüde ölen insanların posterleri de vardı.

Erdoğan Pazar günü erken saatlerde, darbecilerin Millet Meclisini bombaladığı anlara ilişkin olarak bir konuşma yapacaktı. Kutlamalarda, Türk medyası darbe girişiminden görüntüler verirken, bazı kanallar bir genç adamların ve başı örtülü annelerinin asker ve tanklara direniş görüntülerini veriyordu. 20 yaşında genç İsmet Doğan; kendisinin ve arkadaşlarının sokaklara indiğini ve askerlere karşı Erdoğan'ın direnme çağrısını yerine getirdiklerini söyledi. Doğan ayrıca TRT Haber'e her iki bacağından da vurulduğunu söyledi. "Arkadaşlarım ve ben şöyle dedik: 'Bir tane ülkemiz var, ölürsük bunu erkek gibi yapalım.' Herkes, orada benimle birlikte olan herkes, ölmeye gelmişti ve kimse ölümden korkmuyordu."

<https://www.reuters.com/article/us-turkey-security-anniversary-idUSKBN1A00IT>

The Guardian

Türkiye'nin demokrasisi ölüyor – ancak bu despot yasaklamalar süremez

19.07.2017

Başarısız darbe girişiminin ardından Recep Tayyip Erdoğan'ın rejimi bir ikilemele karşı karşıya: ilk olarak sokak hareketlerinden korku duymakta. Erdoğan'ın 2013'deki Gezi olaylarına katı cevabı veya geçen yıl Güney Doğu Anadolu'nun Kürt şehirlerinde sert bir şekilde karşılık verilen protestolar buna örnek. Nitekim Cumhurbaşkanı'nın dost - düşman ayrımı üzerine şekillenen gücü, aynı zamanda sokağa dayalı bir meşruiyete de ihtiyaç duyuyor. 15 Temmuz için hafta sonu yapılan anma törenlerinde askeri darbecilerin ölümle cezalandırılması için destek isterken, vatan hainlerinin kafalarının koparılacağını söyledi.

Parlamentar muhalefeti etkisiz hale getirerek ve ülkeyi Olağanüstü Hal ile yöneterek muhalif sokak hareketlerinin engellenemeyeceğini kendisi de biliyor. Geçen hafta muhalefet partisi CHP lideri Kılıçdaroğlu tarafından başlatılan Adalet Yürüyüşü'nün sonunda 1,5 milyon kişinin toplanması bu hususu doğruluyor.

Erdoğan ve destekçileri sık sık gizli olarak şeriat yasalarını savunmakla suçlanan siyasi İslam geleneğinden gelmekte. Bunun ötesinde, Erdoğan hapisteki gazeteci ve aktivistler söz konusu olduğunda Türkiye'ye, Çin'den ve İran'dan bile daha kötü bir karne verilmesine yol açtı. Temmuz 2016'dan bu yana, baskıcı ve yasakçı bir politika uyguladı ve bunun sonucunda 50,000'den fazla insan tutuklandı. Ayrıca yaklaşık 170,000 kişi soruşturma altında bulunuyor. Şuanda Türkiye'de demokrasi ve kurumlarının günden güne öldüğünü söylemek haksızlık sayılmaz.

Aynı şekilde bariz bir şekilde görünüyor ki; başarısız darbe girişimi Erdoğan'ın gücünü pekiştirmesinde yardımcı oldu. Bunu İslami kurumlar vasıtasıyla ve özellikle de camiler üzerinden pekiştirmekte. Diyanet İşleri Başkanı Erdoğan'ın siyasi girişimlerinin bir aracı haline geldi. Tabii ki, camiler tarih boyunca sağ politikaların destekçileri olmuştur, ancak geleneksel olarak politikaya bulaşmamış ve tarafsız kalmıştır.

Geçtiğimiz yıl olan olaylardan sonra camilerin tarafsız gibi bir görüntü çizmeleri bile zor hale geldi. Bunun önemini vurgulamak için, ülkenin giderek İslamiyet'e yöneldiği yönünde şu istatistiklere bakmakta fayda var: Erdoğan'ın iktidara gelişinden beri yüzlerce yeni cami inşa edildi. Erdoğan'ın muazzam sarayı inşa edildi ki bu saray Versailles'den dört kat daha büyük. 2002 Türkiye Eğitimci ve Bilim Çalışanları Derneğinden alınan bilgiye göre, 2002'de Erdoğan iktidara geldiğinden beri binlerce öğrenci dini okullara gidiyor. Esasen, Erdoğan İslamiyet'i bir güç olarak kullanıyor.

İslam dünyasında Türkiye kısa bir süre önce model bir ülke olarak görülmekteydi. Ne oldu? Erdoğan siyasi kariyerine geleneksel İslamcı olarak başlamıştı ve kendisini muhafazakâr demokrat, siyasi bir figür olarak tanımlamıştı Adalet ve Kalkınma Partisi'ni (AKP) kurarken. Yıllarca, Türkiye'nin demokratikleşmesini kendine görev edinmişti.

Kemalizm ile birlikte otoriter bir gelenek hüküm sürüyordu (Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Kemal Atatürk'ün seküler ideolojisi) ve askeri de içine alıyordu. Türkiye'deki liberal ana akıma göre Türk demokrasisinin ihtiyacı olan tek şey askeri gücün frenlenmesini sağlayacak bir oluşumdu. Erdoğan, Batılı liberal gözlemciler için aranan cevaptı.

Bilahare, Türk ordusunun üst yönetimi sekülerdi ve bu da çeşitli defalar darbeler yapmasına yol açmıştı. 2007'de siyasi kriz çıktığında Erdoğan'ın anti laik politikalarına karşı seslerini yükselttiler. 2010 yılında, Anayasa referandumu Erdoğan Hükümetine yargı sistemi üzerinde daha fazla kontrol gücü sağladı. Savcılar aşırı yetkilerle donatıldı ve Türkiye'de laik üst rütbeli subaylara davalar açıldı. Türk ordusu o günden beri bir daha asla o ölçüde laik bir seyir izlemedi. Boş kadrolara çok sayıda Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddia edilen yeni subaylar atandı – şu anda bu subaylar başarısız darbe girişiminin sanıkları durumunda.

Erdoğan'ın Türkiye'yi demokrasiye yönlendireceğine dair uzayıp giden ümitler başarısız darbe girişimi ve Nisan ayındaki referandumla soldu, nitekim Erdoğan'ın yetkileri de arttı. Fransız Siyaset Bilimci Alain Rouquié, bu dönemi baskın demokrasi olarak tarif ediyor. Bunlar liberal demokrat değil, zira azınlıkların haklarına ve hukuka riayet edilmiyor; ancak seçimle geldikleri için dikatörlük sayılmazlar ve politik alternatifler mümkün görünmekte. Bir zamanlar Erdoğan demokrasinin amaç değil, bir araç olduğunu söylemişti.

Öte yandan, toplumu siyasi ihtiyaçlarını karşılayacak ölçüde dönüştürebilecek şekilde de görünmüyor. Son referandumda Türkiye'nin büyükşehirleri - İstanbul, Ankara ve İzmir ve aynı zamanda Kürt Güneydoğu Bölgesi - Erdoğan'ın başkanlığına karşı oy kullandı. Her ne kadar bu şehirlerde % 33 karşı oy çıkmış olsa da bu şehirlerin Türkiye'nin Gayrisafi Milli Hâsılasına katkısı %64 ve ekonominin de ağırlık kazandığı yerler. CNN International'a bağlı Ipsos araştırma şirketinin referandum sonuçları ile ilgili araştırmasına göre; hayır oyu verenlerin %87'si seçim sürecinin adaletsiz olduğuna inanıyor. Evet oyu verenlerin %77'si ise seçimin adil olduğuna inanıyor. Bu nedenle Türkiye ortadan ayrılmış durumda.

Bu arada ekonomi de günden güne bozulmakta. Yatırımlar, turizm ve döviz de sıkıntılar var. Yabancı şirketler uzun dönemli yatırımlara yönelme konusunda isteksiz ve ülkenin daha ne kadar Olağanüstü Hal ile yönetileceği konusu da belirsizliğini koruyor. Bloomberg's İşsizlik ve Enflasyon indeksine göre 2017 yılında Türkiye, Venezuela ve Yunanistan'ın ardından beşinci sırada.

Binlerce eğitilmiş vatandaş bu ülkeden kaçmayı, hukukun korunduğu, vatandaşlık haklarının korunduğu, sağlık ve sosyal desteğin olduğu bir yerde barış ve huzur içerisinde yeni bir yaşam kurma peşinde. Peki, geride kalan insanlar neyi aramakta? Türkiye her zaman bölünmüş bir toplum olmakla beraber 2002'den bu yana Erdoğan'ın yükselişiyle ülkedeki kutuplaşmada arttı. Esasında Erdoğan, etnik, mezhepçi ve kültürel kutuplaşmayı bir siyasi strateji haline dönüştürdü. Muhalefet ise zayıf ve bölünmüş görünüyor.

Daha da ötesi, Türkiye hiçbir zaman gerçek anlamda özgür bir basına sahip olmamıştı. Özellikle de dini ve etnik azınlıklar konusunda tehlikeli olabilecek politikalar konusunda sansür uzun zamandır vardı.

Öte yandan, Erdoğan'ın baskıcı rejimi ve kısıtlamaları kısa dönemli olmak zorunda. İleride darbe girişimine kalkabilecek kişilere bunun bedelinin ağır olacağını gösterme ihtiyacı hissediyor. Nitekim ülkeyi kalıcı olarak şüphe, baskı ve ekonomik belirsizliklerin içine sokmak ve askeri yönden zayıflık kendisinin de menfaatine değil. Giderek otoriterleşen Cumhurbaşkanının başarısız darbe girişiminin altında kendi kendine giderilemeyecek nedenler yattığını bilmesi gerek.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/jul/19/turkey-erdogan-turkish-democracy>

adalet

Cumhuriyet Halk Partisi
Bilim, Yönetim, Kültür Platformu

Takım No: 978-605-85968-9-4 (Tk)

